Księgi Psalmów

które po Żydowsku zowią SEPHER TEHILLIM, to iest, księga chwał.

Psalm I.

Ten Psalm iest innych psalmów przedmową, w którym opisuie I. pobożnych ludzi własności, zabawy i błogosławieństwo doczesne; II. niepobożnych odmianę, i na sądzie Bożym pohańbienie.

Błogosławiony mąż, który nie chodzi * w radzie niepobożnych, a na drodze grzesznych nie stoi, i na stolicy naśmiewców nie siedzi;
*Przyp. 1, 10. r. 4, 14.

2. Ale w zakonie PAńskim iest kochanie iego, a w zakonie iego rozmyśla * we dnie i w nocy.
*5 Moy. 17, 19. Ioz. 1, 8.

3. Albowiem będzie iako drzewo * nad strumieniem wód wsadzone, które owoc swóy wydawa czasu swego, a list iego nie opada; i wszystko, cokolwiek czynić będzie, poszczęści się. *Ier. 17, 8.

4. Lecz nie tak niepobożni; ale są iako * plewa, którą wiatr rozmiata.
*Iob. 21, 18. Ps. 35, 5. Izai. 29, 5. Ozeasz. 13, 3. Matt. 3, 12.

5. Przetoż się niepobożni na sądzie nie ostoią, ani grzesznicy w zgromadzeniu sprawiedliwych.

6. Albowiem zna PAN drogę sprawiedliwych; ale droga niepobożnych zginie.

Psalm II.

I. Dawid dziwuie się zamysłom bezbożników przeciwko Chrystusowi PANU, i nauce iego. II. Dekret Boży nieodmienny o królestwie iego opowiada, a przytym prorocki i kapłański iego urząd opisuiąc, III. Krole i Sędzie upomina, aby się Chrystusowi PANU poddali, upornym upadek, a posłusznym łaskę obiecuiąc.

Przeczże się * Poganie buntuią, a narodowie przemyślaią próżne rzeczy? *Dzie. 4, 25.

2. Schodzą się Królowie ziemscy, a Książęta radzą społem przeciwko PANU, i przeciw pomazańcowi iego, mówiąc;

3. Potargaymy związki ich, a odrzućmy od siebie powrozy ich.

4. Ale ten, który mieszka w niebie, śmieie się; PAN szydzi z nich.

5. Tedy będzie mówił do nich w popędliwości swoiéy, a w gniewie swoim przestraszy ie,

6. Mówiąc: IAMci postanowił Króla moiego nad Syonem, górą świętą moią.

7. Opowiem ten dekret: PAN rzekł do mnie: Syn * móy iesteś ty, IAM ciebie dziś spłodził. *Zyd. 1, 5. r. 5, 5.

8. Żąday odemnie, a damci * narody dziedzictwo twoie, a osiadłość twoię granice ziemi. *Ps. 22, 28. Ps. 72, 8.

9. Potrzesz ie * laską żelazną, a iako naczynie zduńskie pokruszysz ie.
* Obiaw. 2, 27. r. 19, 15.

10. Terazże tedy zrozumiéycie, Królowie! nauczcie się, sędziowie ziemi!

11. Służcie PANU w boiaźni, a rozraduycie się ze drzeniem,

12. Pocałuycie syna, by się snadź nie rozgniéwał, i zginęlibyście w drodze, gdyby się naymniéy zapaliła popędliwość iego. Błogosławieni * wszyścy, którzy w nim ufaią.
*Ps. 54, 9. Przyp. 16, 20. Izai. 30, 18. Ier. 17, 7. Rzym. 9, 33. r. 10, 11. 1 Piotr. 2, 6.

Psalm III.

I. Na mnóstwo, złość, i mowy uszczypliwe z Absolomem przestawaiących uskarża się II. W obronie Bożéy, i iego uchu łaskawém nadzieię zasadziwszy, sobie pokóy, a nieprzyiaciołom upadek obiecuie.

1. Psalm Dawidów, gdy uciekał przed * Absalomem, synem swoim.
* 2 Sam. 15, 14,

2. PANIE, iako się namnożyło nieprzyiacioł moich! wiele ich powstawa przeciwko mnie.

3. Wiele ich mówią o duszy moiéy: Niemać ten ratunku od Boga. Sela.

4. Ale ty, PANIE! iesteś tarczą moią,

moią, chwałą moią, i wywyższaiącym głowę moię.

5. Głosem swym wołałem do PANA, a wysłuchał mię z góry świętéy swoiéy. Sela.

6. Iam się układł, i zasnąłem, a ocuciłem się; bo mię PAN podpierał.

7. Nie ulęknę* się wiela tysięcy ludu, którzy się na mię zewsząd zasadzili. *Ps.27,3.

8. Powstań, PANIE! wybaw mię Boże móy! albowiemeś ty uderzył w lice wszystkie nieprzyiacioły moie, a zęby niezbożników pokruszyłeś.

9. Od PAnać * iest wybawienie, a nad ludem twoim błogosławieństwo twoie. Sela. *Iz.43,11. Oze.13,4.

Psalm IV.

I. Niewinności swéy dufaiąc Boga, ratownika swego, o wysłuchanie prosi. II. Przeciwko kłamstwom i potwarzom ludzi nieżyczliwych obroną Bożą się cieszy. III. Nieprzyiacioły do uznania upomina z obrony PAńskiéy, bespieczeństwa sobie otuchę czyniąc.

1. Przednieyszemu śpiewakowi na Neginoth psalm Dawidów.

2. Wysłuchay mię, gdy cię wzywam, Boże sprawiedliwości moiéy! któryś mi sprawił przestrzeństwo w uciśnieniu; zmiłuy się nade mną, a wysłuchay modlitwę moię.

3. Synowie ludzcy! i dokądże chwałę moię lżyć będziecie, miłuiąc próżności, a szukaiąc kłamstwa? Sela.

4. Wiedzcież, żeć PAN odłączył sobie pobożnego; wysłucha PAn, gdy zawołam do niego.

5. Lękaycież się, a nie grzeszcie; rozmyślaycie w sercach swych, na łożach waszych, a umilknicie. Sela.

6. Ofiaruycież ofiary sprawiedliwości, a ufaycie w PANU.

7. Wieleć ich mówią: Któż nam da oglądać dobra? Ale ty, PANIE! podnieś nad nami światłość oblicza twego.

8. I sposobisz większą radość w sercu moiém, niż oni miewaią, gdy się im zboża ich i wina ich obficie zrodzą.

9. W pokoiu się i położę i zasnę; bo ty sam, PANIE! czynisz, że bespiecznie mieszkam.

Psalm V.

I. Dawid od Saula i pochlebców iego uciśniony prosi PANA, żeby go wysłuchał, i sąd sprawiedliwy nad niepobożnymi wykonał. II. Obiecnie mu za to wesołą piosneczkę i z innymi chwalcami.

1. Przednieyszemu śpiewakowi na Nechylot psalm Dawidów.

2. Przyimi, PANIE! w uszy swe słowa moie, i wyrozumi doległości moie.

3. Słuchay pilnie głosu wołania mego, Królu móy, i Boże móy! boć się modlę tobie.

4. PANIE! rano usłysz głos móy; ranoć przedłożę modlitwę moię, i będę wyglądał pomocy.

5. Albowiem ty, o Boże! nie kochasz się * w nieprawości, a nie zmieszka z tobą złośnik. * Przyp. 3, 32. Mądr. 14, 9.

6. Nieostoią się szaleni przed oczyma twemi: ty masz w nienawiści wszystkie, którzy broią nieprawości.

7. Wygubisz te, którzy mówią * kłamstwo; mężem krwawym i zdradliwym brzydzi się PAn. *Ps.101,7.

8. Ale ia w obfitości miłosierdzia twego wnidę do domu twego, a pokłonię * się w kościele twoim świętym w boiaźni twoiéy. *Ps.138,1.2.

9. PANIE! prowadź mię w sprawiedliwości twoiéy dla nieprzyiaciół moich, a wyprostuy przed obliczem moiém drogę twoię.

10. Bo niemasz nic szczerego w uściech ich; wnętrzności ich złośliwe, gardło * ich, iako grob otwarty, ięzykiem swym pochlebuią. *Rzym.3,13.

11. Spustosz ie, o Boże! Niech upadną od rad swoich; dla wielkości przestępstwa ich rozpądź ie, ponieważ są odpornymi tobie.

12. A niechay się rozweselą wszyscy, co dufaią w tobie; na wieki niech wykrzykuią, gdyż ich ty szczycić będziesz, i rozraduią się w tobie, którzy miłuią imię twoie.

13. Albowiem ty. PANIE! sprawiedliwemu błogosławić będziesz, a zastawisz go, iako tarczą, dobrotliwością twoią.

Psalm

Psalm VI.

I. Na ciele i duszy schorzały modli się Bogu, żeby surowości zaniechawszy, onemu dla chwały swéy wieku przedłużył. II. Tuszy, że Bóg głos iego wysłucha, a nieprzyiaciół upadkiem iego nie ucieszy.

1. Przednieyszemu śpiewakowi na Neginoth i Seminit psalm Dawidów.
2. PANIE! w popędliwości twoiéy nie nacieray na mię, a w gniewie twoim nie karz mię.
3. Zmiłuy się nademną PANIE! bomci mdły; uzdrow mię PANIE! boć się strwożyły kości moie,
4. I dusza moia bardzo iest zatrwożona; ale ty, PANIE! pokądże?
5. Nawróć się, PANIE! wyrwi duszę moię; wybaw mię dla miłosierdzia twego;
6. Albowiem w śmierci niemasz * pamiątki o tobie, a w grobie któż cię wyznawać będzie? *Ps.88,12. Ps. 115, 17. Izai. 38, 18, Syr. 17, 26.
7. Spracowałem się od wzdychania mego; opływa na każdą noc pościel moia, a łoże moie mokre iest od łez.
8. Zaćmiło się dla gniewu oko moie, a zstarzała się twarz moia dla wszystkich nieprzyiaciół moich.
9. Odstąpcie * odemnie wszyscy, którzy czynicie nieprawość; albowiem PAN usłyszał głos płaczu moiego. Ps.119,115. Matt,7,23. Luk.13,27.
10. Usłyszał PAN prożbę moię; PAN modlitwę moię przyiął.
11. Niech się zawstydzą i bardzo zatrwożą wszyscy nieprzyiaciele moi; niech tył podadzą, a niech prętko pohańbieni będą.

Psalm VII.

I. Modli się, aby go PAN Bóg od nieprzyiaciół wybawił II sprawę iego rozsądził, I w sprawiedliwości swoiéy nieprzyiacioły pokarał, a złe zamysły ich na nie same obrócił.

1. Syggaion Dawidowe, które śpiewał PANU dla słów Chusy, syna Iemini.
2. PANIE, Boże móy! w tobie ufam; wybawże mię od wszystkich prześladowców moich, i wyzwol mię;
3. By snadź duszy moiéy nie porwał iako lew, a nie rozszarpał, gdyby nie było, ktoby ią wybawił.
4. PANIE, Boże móy! ieżlim to uczynił, a ieżli iest nieprawość w ręku moich;
5. Ieżlim złe oddał temu, który ze mną w pokoiu mieszkał; ieżliżem nie wyrwał tego, który mię dręczył * bez przyczyny. *1Sam.24,6. r.26,9.
6. Niechayże prześladuie nieprzyiaciel duszę moię, a niechay pochwyci, i podepce na ziemi żywot móy, a sławę moię niech zagrzebie w proch. Sela.
7. Powstańże, PANIE! w popędliwości twoiéy, podnieś się przeciwko wściekłości nieprzyiaciół moich, ocuć się, a obróć się ku mnie; boś ty sąd postanowił;
8. Tedy się do ciebie zbieży zgromadzenie narodów; dla nich tedy usiądź na wysokości.
9. PAN będzie sądził narody. Osądźże mię, PANIE! według sprawiedliwości moiéy, i według niewinności moiéy, która iest przy mnie.
10. Niechże, proszę, ustanie złość niepobożnych, a umocni sprawiedliwego, który doświadczasz * serc i wnętrzności, o Boże sprawiedliwy! * 1 Sam.16,7. 1 Kron. 28, 9. Ier. 11,20. r.17,10. r.20,12. Obiaw.2,23.
11. Bóg iest tarczą moią, który wybawia ludzi serca szczerego.
12. Bóg iest sędzią sprawiedliwym; Bóg obrusza się co dzień na niezbożnego.
13. Ieżli się nie nawróci, naostrzy miecz swóy; łuk swóy wyciągnął, i nagotował go.
14. Zgotował nań broń śmiertelną, a strzały swoie na prześladowniki przyprawił.
15. Oto, rodzi * nieprawość; bo począł boleść; ale porodzi kłamstwo. * Iob. 15, 35. Izai. 59, 4.
16. Kopał * dół, i wykopał go: ale wpadnie w dół, który sam uczynił. * Ps. 9, 16. Przyp. 5, 22.
17. Obróci się boleść iego na głowę iego, a na wierzch głowy iego nieprawość iego spadnie.
18. Będę wysławiał PANA według sprawiedliwości iego, a będę śpiewał imieniowi PANA naywyższego.

Psalm VIII.

Dawid I. wysławia wielmożność Bożą, którą i dziatki na hańbę nieprzyiaciół iego wysławiaią. II. Pokazuie, że ta znaczna iest przy stworzeniu wszystkich rzeczy, i w naprawie człowieka przez Chrystusa PANA.

1. Przednieyszemu śpiewakowi na Gitthyth psalm Dawidów.

2. PANIE, PANIE nasz! iakoż zacne iest imię twoie po wszystkiéy ziemi! któryś wyniosł chwałę twoię nad niebiosa.

3. Z ust * niemowiątek i sących ugruntowałeś moc twą dla nieprzyiaciół twoich, abyś wyniszczył nieprzyiaciela, i tego, który się mści. *Matt. 21, 16.

4. Gdy się przypatruię niebiosom twoim, dziełu palców twoich, miesiącowi i gwiazdom, któreś wystawił,

5. Tedy mówię: Cóż iest człowiek, iż nań * pamiętasz? albo Syn człowieczy, iż go nawiedzasz? *Job.7,17. Ps. 144, 3. Zyd. 2, 6.

6. Albowiem mało mnieyszym uczyniłeś go od Aniołów, chwałą i czcią ukoronowałeś go.

7. Dałeś mu opanować sprawy rąk * twoich, wszystkoś poddał pod nogi iego. *1Moy.1,28. r.9,2. 1Kor.15,27.

8. Owce i woły wszystkie, nad to i zwierzęta polne.

9. Ptastwo niebieskie, i ryby morskie, i cokolwiek chodzi po ścieszkach morskich.

10. PANIE, PANIE nasz! iako zacne iest imię twoie po wszystkiéy ziemi!

Psalm IX.

I. Po zwycięstwie nad Goliatem trynmfuiąc, Boskim ie sądom przypisuie. II Na obronę Bożą, żeby się spuszczali ubodzy a utrapieni, upomina. III. Boga prosi, żeby i na potym przy nim stawał.

1. Przednieyszemu śpiewakowi, na Halmutlabben pieśń Dawidowa.

2. Będę wysławiał PANA ze wszystkiego serca mego; opowiadać będę wszystkie cuda twoie.

3. Rozweselę się, i rozraduię się w tobie i będę śpiewał imieniowi twemu, o Naywyższy!

4. Że się obrócili nieprzyiaciele moi na wstecz; upadli i poginęli od oblicznośći twoiéy.

5. Boś ty odprawił sąd mόy, i sprawę moię; zasiadłeś na stolicy, * Sędzia sprawiedliwy! Ps.7,12. Ier.11,20.

6. Rozgromiłeś Pogany, zatraciłeś złośnika, imię ich wygładziłeś na wieki wieczne.

7. O nieprzyiacielu! azaż wykonane są spustoszenia twoie na wieczność? Poburzyłżeś miasta? i owszem ich samych pamiątka zginęła z nimi.

8. Ale PAN na wieki trwa; zgotował stolicę swoię na sąd.

9. On będzie sądził okrąg ziemi * w sprawiedliwości, i osądzi narody w prawości. *Ps.96,13. Dzie.17,31.

10. I będzie PAN ucieczką * ubogim; ucieczką czasu ucisku. *Ps. 37, 39. r. 46, 1. r. 91, 2.

11. I będą ufać w tobie, którzy znaią imię twoie; albowiem nie opuszczasz tych, PANIE! którzy cię szukaią.

12. Spiewaycież PANU, który mieszka na Syonie; opowiadaycie między narody sprawy iego.

13. Bo on szuka krwi, i ma ią w pamięci, a nie zapomina wołania utrapionych.

14. Zmiłuy się nademną, PANIE! obacz utrapienie moie od tych, którzy mię maią w nienawiści, ty, co mię wyrywasz z bram śmierci.

15. Abym opowiadał wszystkie chwały twoie w bramach córki Syońskiéy, weseląc się w zbawieniu twoiém.

16. Zanurzeni są * Poganie w dole, który uczynili; w sieci, którą skrycie zastawili, uwięzła noga ich. *Ps. 7, 16. Ps. 35, 8.

17. Oznaymił się PAN, gdy uczynił sąd; w sprawie rąk swoich się złośnik usidlił. Rzecz godna rozmyślania! Sela.

18. Niepobożni się obrócą do piekła, wszyscy narodowie, którzy zapominaią Boga.

19. Bo nie będzie na wieki zapamiętany ubogi; oczekiwanie nędznych nie zginie na wieki.

20. Powstańże, PANIE! niech się nie zmacnia śmiertelny człowiek; a niech

niech narodowie osądzeni będą przed tobą.

21. PANIE! puść na nie strach, aby poznali narodowie, iż są ludźmi śmiertelnymi. Sela.

Psalm X.

I. Prosi, żeby go Bóg nie odstępował, gdy nieprzyiaciel Boga bluzni, chcąc iako lew pożrzeć niewinne. II. Cieszy się, że się PAN podeymie utrapionych, a okrutniki uskromi.

PANIE! przecżże stoisz z daleka? przecżże się ukrywasz czasu ucisku?

2. Złośnik z hardości prześladuie ubogiego; niechayże będą uchwyceni * w chytrych zamysłach, które zamyślaią. Ps.7,16. Ps.9,16. Przy.5,22.

3. Bo się chlubi niezbożnik w pożądliwościach * duszy swoiéy, a łakomy błogosławi sobie a drażni PANA.

4. Niepobożny dla pychy, * którą po sobie pokazuie, nie pyta się o Bogu; wszystka myśl iego, że niemasz Boga. *Ps.14,1. Ps.53,2.

5. Darzą mu się drogi iego na każdy czas; dalekie są sądy twoie od niego; sapa przeciwko wszystkim nieprzyiaciołom swym.

6. Mówi w sercu swém: Nie będę wzruszon od narodu do narodu; bo się nie boię złego.

7. Usta iego pełne są złorzeczeństwa, i chytrości, i zdrady; pod ięzykiem iego uprzykrzenie i nieprawość.

8. Siedzi, czyhaiąc we wsiach, w skrytościach zabiia niewinnego; oczy iego upatruią ubogiego.

9. Czyha w skrytém mieyscu, iako lew w iamie swoiéy, dybie iakoby uchwycił ubogiego, ułapiwszy go ciągnie do sieci swoiéy.

10. Przypada, przytula się, i rzuca się mocą swoią na wiele ubogich.

11. Mówi w sercu swém: Zapomniałci * tego Bóg; zakrył oblicze swoie, nie uyrzy na wieki. *Ps.94,7.

12. Powstańże, PANIE Boże! podnieś rękę twoię; nie zapominayże ubogich.

13. Przecżże niezbożnik drażni Boga, mówiąc w sercu swém: Nie będziesz się o tym pytał?

14. Ale ty widzisz ucisk, i krzywdę upatruiesz, abyś im odpłacił ręką twą; na ciebieć się spuścił ubogi, tyś iest pomocnikiem sirotce.

15. Potrzyi ramię niepobożnego i złośnika, dowiaduy się o iego niezbożności, aż go nie stanie.

16. PAN iest Królem * na wieki wieczne; ale narodowie zginą z ziemi iego. *Ps.29,10. Ps.145,13. Ps.146,10. Ier.10,10. Tren.5,19. Dan.4,34. r.6,27.

17. Żądości * pokornych wysłuchywasz, PANIE! utwirdzasz serca ich, nachylasz ku nim ucha twoiego. Ps.18,28. Ps.34,7.

18. Abyś sąd uczynił * sirocie i chudzinie, aby go więcéy nie trapił człowiek śmiertelny na ziemi. *2 Moy.21,22.23. 5 Moy.10,18

Psalm XI.

I. Przymawia tym, co się z nadziei iego naśmiewali. II. Cieszy się, że Bóg wszystko widzi, który swoich doświadcza i one miłuie, a niepobożne srodze karze.

1. Przednieyszemu śpiewakowi psalm Dawidów.

W PANU ia ufam. Iakoż tedy mówicie duszy moiéy: Ulatuy iako ptak z góry swoiéy?

2. Bo oto niepobożni naciągaią łuk, przykładaią strzałę swą na cięciwę, aby strzelali w ciemności na uprzeyme sercem.

3. Ale zamysły ich będą skażone; bo sprawiedliwy cóż uczynił?

4. PAN iest w kościele * świętym swoim, stolica PAńska iest na niebie; oczy iego upatruią, powieki iego doświadczaią synów ludzkich. * Abak.2,20. **Ps.94,9. Ps.113,6.

5. PAN doświadcza sprawiedliwego; ale niepobożnego, i miłuiącego nieprawość ma w nienawiści dusza iego.

6. Wyleie iako deszcz na niepobożne sidła, ogień i siarkę, a wicher będzie cząstką kielicha ich.

7. Bo sprawiedliwy PAN, sprawiedliwość miłuie, na szczerego patrzą oczy iego.

Psalm XII.

I. Prosi PANA, aby pobożne od ucisku i obłudy pochlebców zachował. II. Cieszy się pewnością zniszczenia niezbożnych, a pobożnych, wybawienia. III. Powtarza prozbę swą o zachowanie wiernych, przeciwko bezbożnym.

1. Przednieyszemu spiewakowi Seminith, pieśń Dawidowa.

2. Ratuy, PANIE! boć iuż niestawa * miłosiernego, a wyginęli uprzeymi z synów ludzkich.

* Izai. 57, 1. Mich. 7, 2.

3. Każdy mówi kłamstwo z bliźnim swoim; usty pochlebnemi, dwoiakiém sercem mówią.

4. Niechayże PAN wytraci wszystkie wargi pochlebne, i ięzyk mówiący rzeczy wyniosłe.

5. Którzy mówią: Ięzykiem naszym przewiedziemy, wargi nasze za nami są, któż iest panem naszym?

6. Dla zniszczenia ubogich, i dla wołania nędznych teraz powstanę, mówi PAN; postawię w bespieczności tego, na którego sidła stawiaią.

7. Słowa PAńskie są słowa * czyste, iako śrebro wypławione w piecu glinianym, siedm kroć przelewane.

* 2 Sam. 22, 31. Ps. 18, 31. Ps. 19, 9. Ps. 119, 140. Przyp. 30, 5.

8. Ty, PANIE! zachoway ie; strzeż ich od rodzaiu tego aż na wieki.

9. Ze wszystkich stron niepobożni krążą, gdy wywyższeni bywaią naypodleysi między syny ludzkimi.

Psalm XIII.

I. Uskarza się, że PAN pomoc swą w utrapieniu iego odwłacza. II. Prosi o wybawienie, aby się przeciwnicy iego nie chełpili, PANA za to chwalić obiecuiąc.

1. Przednieyszemu śpiewakowi pieśń Dawidowa,

2. Dokądże PANIE? Zapomniszże mię na wieki? dokądże ukrywać będziesz oblicza twego przedemną?

3. Dokądże się będę radził w duszy swoiéy, a trapił w sercu moiém przez cały dzień? Dokądże się będzie wywyższał nieprzyiaciel móy nademną?

4. Weyrzyże, wysłuchay mię, PANIE, Boże móy! oświeć oczy me, bym snadź nie zasnął w śmierci;

5. By snadź nie rzekł nieprzyiaciel móy: Przemogłem go; a żeby się nieprzyiaciele moi nie radowali, gdybym się zachwiał.

6. Ale ia w miłosierdziu twoiém ufam; rozraduie się serce moie w zbawieniu twoiém; będę śpiewał PANU, że mi dał wiele dobrego.

Psalm XIV.

I. Szaleństwo i złość synom ludzkim przypisawszy, Bożém doświadczeniem tego potwirdza. II złym strach i pohańbienie, a dobrym wybawienie obiecuie.

1. Przednieyszemu śpiewakowi psalm Dawidów.

2. Głupi rzekł * w sercu swoiém: Niemasz Boga. Popsowali się, obrzydliwymi się stali w zabawach swoich; niemasz ktoby czynił dobrze.

* Ps. 10, 4. Ps. 53, 2.

3. PAN z niebios poyrzał na syny ludzkie, aby obaczył, byłliby * kto rozumny i szukaiący Boga.

Rzym. 3, 10.

4. Aleć wszyscy odstąpili, iednako się nieużytecznymi stali; niemasz ktoby czynił dobrze, niemasz i iednego.

5. Azaż nie wiedzą wszyscy czyniciele nieprawości, że pożeraią lud móy, iako więc chléb iedzą? ale PANA nie wzywaią.

6. Tam się bardzo ulękną, gdyż Bóg iest przzy narodzie sprawiedliwego.

7. Hańbicie radę ubogiego; ale PAN iest nadzieia iego.

8. Któż da z Syonu wybawienie Izraelowi? Gdy zasię wyprowadzi PAN z więzienia lud swóy, rozraduie się Iakub, a Izrael się rozweseli.

Psalm XV.

Prawdziwych członków, pielgrzymuiącego i tryumfuiącego kościoła Bożego, cnoty i własności opisawszy trwałość im wieczną obiecuie.

1. Pieśń Dawidowa.

PANIE! któż będzie przebywał w przybytku twoim? Któż będzie mieszkał na świętéy górze twoiéy?

2. Ten, który * chodzi w niewinności, i czyni sprawiedliwość, a mówi prawdę w sercu swoiém;
* Ps. 24, 4. 5. Izai. 33, 15.
3. Który nie obmawia * ięzykiem swoim, nic złego nie czyni bliźniemu swemu, ani zelżywości kładzie na bliźniego swego; *Efez. 4, 25.
4. Przed którego oczyma wzgardzony iest niezbożnik, ale te, którzy się boią PANA, ma w uczciwości; który, choć przysięże z szkodą swoią, nie odmienia;
5. Który pieniędzy swych * nie dawa na lichwę, i darów przeciwko niewinnym nie przyimuie. Kto ** to czyni, nie zachwieie się na wieki.
* 2 Moy. 22, 25. 3 Moy. 25, 36. 5 Moy. 23, 19. ** Ian. 13, 17.

Psalm XVI.

I. Prosi Dawid, żeby go Bóg zachował, gdy on w nim dufa. II. Upewnia się o przytomności Bożéy, o zmartwychwstaniu swoiém, i o otrzymaniu żywota wiecznego.

1. Złota pieśń Dawidowa.
2. Strzeż mię, o Boże! bo w tobie ufam. Rzecz, duszo moia! PANU: Tyś PAN móy, a dobroć moia nicci nie pomoże,
3. Ale świętym, którzy są na ziemi, i zacnym, w których wszystko kochanie moie.
4. Rozmnożą się boleści tych, którzy się za cudzym bogiem kwapią; nie ukuszę ze krwi mokrych ofiar ich, ani wezmę imion ich w usta moie.
5. PAN iest cząstką * dziedzictwa mego, i kielicha mego; ty zatrzymywasz los móy. *Ps. 73, 26. Tren. 3, 24.
6. Sznury mi przypadły na mieyscach wesołych, a dziedzictwo wdzięczne przyszło na mię.
7. Będę błogosławił PANA, który mi dał radę, gdyż i w nocy ćwiczą mię nerki moie.
8. Stawiałem PANA zawsze * przed oczyma swemi; a iż on iest po prawicy moiéy, nie będę wzruszony.
* Dzie. 2, 25.
9. Przetoż uweseliło się serce moie, a rozradowała się chwała moia; do tego ciało moie mieszkać będzie bespiecznie.
10. Bo nie * zostawisz duszy moiéy w grobie, ani dopuścisz świętemu twemu oglądać skażenia. *Dzie. 2, 31. r. 13, 35.
11. Oznaymisz mi drogę żywota; obfitość wesela iest przed obliczem twoiém, roskoszy po prawicy twoiéy aż na wieki.

Psalm XVII.

I. Boga prosi o ratunek przeciw Saulowi i pomocnikom iego. II. Przekłada mu wiarę, szczerość, niewinność, i ufność swoię w nim.

1. Modlitwa Dawidowa.
Wysłuchay, PANIE! sprawiedliwość moię; miéy wzgląd na wołanie moie; przyymi w uszy modlitwę moię, którą czynię usty nie obłudnemi.
2. Od oblicznośći twoiéy sąd móy niech wynidzie; oczy twoie niech patrzą na uprzeymość.
3. Doświadczyłeś * serca mego, nawiedziłeś ie w nocy; doświadczyłeś mię ogniem, aleś nic nie znalazł; myśli moie nie uprzedzaią ust moich.
* Ps. 7, 10. Przyp. 17, 3.
4. Co się tknie spraw ludzkich według słowa ust twoich, chroniłem się drogi okrutnika.
5. Zatrzymyway kroki moie na drogach twych, aby się nie chwiały nogi moie.
6. Ia cię wzywam; bo mię wysłuchywasz, Boże! Nakłoń ucha twego ku mnie, wysłuchay słowa moie.
7. Okaż miłosierdzie twoie, ty, który ochraniasz dufaiących w tobie, od tych, którzy powstawaią przeciwko prawicy twoiéy.
8. Strzeż mię iako * źrzenicy oka; pod cieniem ** skrzydeł twoich ukryy mię. *5 Moy. 32, 10. Zach. 2, 8. ** Rut. 2, 12. Ps. 91, 4.
9. Przed twarzą niepobożnych, którzy mię niszczą, przed nieprzyiacioły duszy moiéy, którzy mię ogarnęli.
10. Tukiem swoim okryli się; hardzie mówią usty swemi.
11. Gdziekolwiek idziemy, obtoczyli nas; oczy swe nasadzili, aby nas potrącili ku ziemi.

12. Każdy z nich podobien iest lwowi pragnącemu łupu, i lwięciu siedzącemu w iamie.

13. Powstańże, PANIE! uprzedź twarz iego, potrąć go, wyrwi duszę moię od niezbożnego mieczem twoim.

14. Wyrwi mię od ludzi ręką twoią, o PANIE! od ludzi tego świata, których dział iest w tym żywocie, a których brzuch z szpiżarni twoiéy napełniasz, zkąd nasyceni bywaią, i synowie ich, a zostawiaią ostatki swoie dzieciom swoiém.

15. Ale ia w sprawiedliwości oglądam oblicze twoie; gdy się ocucę, nasycony będę obrazem oblicznośći twoiéy.

Psalm XVIII.

I. Wysławia Boga, że nieprzyiacioły iego poraził i królestwo mu spokoyne przywrócił. II. Opisuie pomoc Bożą, i z niebespieczeństwa wyważenie. III. Niewinność swą pokazawszy, dobre łaską i obroną PAńską cieszy, złym zasię kaźnią przegraża.

1. Przednieyszemu śpiewakowi pieśń Dawida, sługi PAńskiego, który mówił do PANA słowa téy pieśni onego dnia, gdy go PAN wyrwał z rąk wszystkich nieprzyiaciół iego, i z ręki * Saulowéy; i rzekł:
*2 Sam. 22, 1. 2.

2. Rozmiłuię się ciebie, PANIE, mocy moia!

3. PAN opoką moią, twirdzą moią, i wybawicielem moim; Bóg móy, skała moia, w nim będę * ufał; tarcza moia, i róg zbawienia mego, ucieczka moia. *Zyd.2,13.

4. Wzywałem PANA chwalebnego, a od nieprzyiaciół moich byłem wybawiony.

5. Ogarnęły mię były boleści * śmierci, a potoki niepobożnych zatrwożyły mię. *Ps.116,3.

6. Boleści grobu ogarnęły mię były, zachwyciły mię sidła śmierci.

7. W utrapieniu moiém wzywałem PANA, i wołałem do Boga mego; wysłuchał z kościoła * swego głos móy, a wołanie moie przed oblicznością iego przyszło do uszu iego.
*Ps.3,5. Ps.118,5. Ps.120,1. Tren.3,56.

8. Tedy się ziemia wzruszyła i zadrzała, a fundamenty gór zatrzasnęły się, i wzruszyły się od gniewu iego.

9. Występował dym z nozdrzy iego, i ogień pożyraiący z ust iego, węgle się rospaliło od niego.

10. Nakłonił niebios, i zstąpił, a ciemność była pod nogami.

11. A wsiadszy na Cheruba latał; latał na skrzydłach wiatrowych.
* Ps. 104, 3.

12. Uczynił sobie z ciemności * ukrycie, około siebie namiót swóy z ciemnych wód, i z gęstych obłoków.
* Ps. 97, 2.

13. Od blasku przed nim rozeszły się obłoki iego, grad i węgle ogniste.

14. I zagrzmiał na niebie PAN, a Naywyższy wydał głos swóy, grad i węgle ogniste.

15. Wypuścił strzały swe, i rozproszył ie, a błyskawicami gęstemi rozgromił ie.

16. I okazały się głębokości wód, a odkryte są grunty świata na fukanie twoie, PANIE! i na tchnienie wiatru nozdrzy twoich.

17. Posławszy z wysokości zachwycił * mię; wyciągnął mię z wód wielkich. *Ps.56,4.

18. Wyrwał mię od mocnego nieprzyiaciela mego, i od tych, którzy mię mieli w nienawiści, choć byli mocnieyszymi nad mię.

19. Uprzedzili mię byli w dzień utrapienia mego; ale PAN był podporą * moią. *Ps.91.9.10.

20. I wywiodł mię na przestrzeństwo; wyrwał mię, iż mię umiłował.

21. Nagrodził mi PAN według sprawiedliwości moiéy; według czystości rąk moich oddał mi.

22. Bom strzegł drog PAńskich, anim odstąpił od Boga mego.

23. Bom miał wszystkie sądy iego przed oczyma memi, a ustaw iego nie odrzucałem od siebie.

24. Owszem byłem szczerym przed nim, a strzegłem się od nieprawości moiéy.

25. Prze-

25. Przetoż oddał mi PAN według sprawiedliwości moiéy, według czystości rąk moich, która była przed oczyma iego.
26. Ty, PANIE! z miłosiernym * miłosiernie się obeydziesz, a z mężem szczerym szczerze sobie postąpisz.
* 2 Sam. 22, 26. Matt. 5, 7.
27. Z uprzeymym uprzeymie się obeydziesz, a z przewrótnym przewrótnie sobie postąpisz;
28. Albowiem ty lud utrapiony wybawisz, a oczy wyniosłe * poniżysz.
* Izai. 2, 11. 1 Piotr. 5, 5.
29. Ty zaiste rozświecisz pochodnią moię; PAN Bóg móy oświeci ciemności moie.
30. Gdyż z tobą przebiłem się przez woysko, a z Bogiem moim przeskoczyłem mur.
31. Droga Boża doskonała * iest; słowo PAńskie ** iest ogniem wypławione; tarczą iest wszystkich, którzy w nim ufaią. *5Moy.32,3. Dan.4,34. Obiaw.15,3. **2Sam.22,31. Ps.12,7. Ps.119,140. Przyp.30,5.
32. Bo któż iest * Bóg, oprócz PANA? a kto opoką, oprócz Boga naszego? *5Moy.32,39. 1Sam.2,2. Ps. 86, 8. Izai. 45, 5.
33. On iest Bogiem, który mię opasuie mocą, a czyni prostą drogę moię.
34. Krzepi nogi moie iako ielenie, a na wysokich mieyscach moich stawia mię.
35. Cwiczy ręce moie do boiu, tak iż kruszę łuk miedziany ramionami swemi.
36. Dałeś mi téż tarcz zbawienia twego, a prawica twoia podpierała mię, i dobrotliwość twoia uwielmożyła mię.
37. Rozszyrzyłeś kroki moie podemną, tak że się nie zachwiały golenie moie.
38. Goniłem nieprzyiacioły moie, a doścignąłem ich; i nie wróciłem się, ażem ie wytracił.
39. Poraziłem ie tak, iż nie mogli powstać; upadli pod nogi moie.
40. Tyś mię opasał mocą ku bitwie; powstawaiące przeciwko mnie obaliłeś pod mię.
41. Podałeś mi tył nieprzyiaciół moich, abym te, którzy mię nienawidzą, wykorzenił.
42. Wołalić, ale nie był, ktoby ie wybawił; do PANA, ale ich nie wysłuchał.
43. I potarłem ie, iako proch od wiatru; iako błoto na ulicach podeptałem ie.
44. Wyrwałeś mię od zwad ludzkich, a postawiłeś mię głową narodom; lud, któregom nie znał, służył mi.
45. Skoro usłyszeli, byli mi posłuszni; cudzoziemcy obłudnie mi się poddawali.
46. Cudzoziemcy opadli, a drzeli w zamknieniach swoich.
47. Żywie PAN, błogosławiona opoka moia; przetoż niech będzie wywyższony Bóg zbawienia mego.
48. Bóg iest, który mi zleca pomsty, i podbiia mi narody.
49. Tyś wybawiciel móy od nieprzyiaciół moich; tyś mię nad powstawaiące przeciwko mnie wywyższył; od męża drapieżnego wyrwałeś mię.
50. Przetoż cię, PANIE! będę * wyznawał między narody, a będę śpiewał imieniowi twemu.
* Rzym. 15, 9.
51. Boś zacnie wybawił Króla swego, a czynisz miłosierdzie pomazańcowi swemu Dawidowi i nasieniu iego aż na wieki.

Psalm XIX.

I. Moc i mądrość Boską wszystkiemu światu iawną bydź pokazuie, i porządku i obrotów niebieskich, i wypuszczania głosu Ewangielii na wszystkie kraie świata. II. PANU się modli o grzechów taynych odpuszczenie.

1. Przednieyszemu śpiewakowi psalm Dawidów.
2. Niebiosa opowiadaią chwałę Bożą, a dzieło rąk iego rozpostarcie oznaymuie.
3. Dzień dniowi podawa słowo, a noc nocy pokazuie umieiętność.
4. Niemasz ięzyka ani mowy, gdzieby głosu ich słychać nie było.
5. Na wszystkę ziemię wyszedł* porządek

rządek ich, a na kończyny okręgu ziemi słowa ich; słońcu na nich namiot wystawił. *Rzym.10,18.

6. A to iako oblubieniec wychodzi z łożnicy swoiéy; raduie się iako olbrzym, który ma bieżeć w drogę.

7. Wychodzi od kończyn niebios, a obchodzi ie aż do kończyń ich, a niemasz nic, coby się mogło ukryć przed gorącem iego.

8. Zakon PAńki iest doskonały, * nawracaiący duszę: świadectwo PAńskie wierne, dawaiące mądrość nieumieiętnemu. *Ps.12,7. Ps.18,31. Ps. 119,140.

9. Przykazania PAńskie są prawe uweselaiące serce; przykazanie PAńskie czyste, oświecaiące oczy.

10. Boiaźń PAńska czysta, trwaiąca na wieki; sądy PAńskie są prawdziwe, a przytym i sprawiedliwe;

11. Pożądliwsze * nad złoto, i nad wiele naywybornieyszego złota, ** i słodsze nad miód i nad plastr miodowy. *Ps.119,72. Przyp.8,11. ** Ps. 119, 103.

12. Sługa też twóy bywa oświecony przez nie, a kto ich przestrzega, odnosi zapłatę wielką.

13. Ale występki któż zrozumie? od taiemnych występków oczyść mię.

14. I od swowolnych zachoway sługę twego, aby nie panowały nademną; tedy doskonałym będę, a będę oczyściony od przestępstwa wielkiego.

15. Niechże będą przyiemne słowa ust moich, i rozmyślanie serca mego przed obliczem twoiém, PANIE, skało moia, i odkupicielu móy!

Psalm XX.

Lud Izraelski Królowi swemu, na nieprzyiaciela idącemu, zwycięstwa od Boga winszuie, pewnie wierząc że iego prawica Króla ich obroni, a nieprzyiacioły, swéy sile ufaiące, porazi.

1. Przednieyszemu śpiewakowi psalm Dawidów.

2. Niech cię PAN wysłucha w dzień utrapienia; niech cię wywyższy imię Boga Iakubowego.

3. Niechci ześle ratunek z świątnicy, a z Syonu niech cię podeprze.

4. Niech wspomni na wszystkie ofiary twoie, a całopalenia twoie niech w popioł obróci. Sela.

5. Niechci da wszystko według serca twego, a wszelką radę twoię niech wypełni.

6. Rozweselimy się w wybawieniu twoiém, a w imieniu Boga naszego chorągiew podniesiemy; niech wypełni PAN wszystkie prożby twoie.

7. Teraześmy poznali, iż PAN wybawił pomazańca swego, a iż go wysłuchał z nieba swego świętego przez zbawienną moc prawicy swoiey.

8. Iedni w woziech, * a drudzy w koniech ufaią; ale my na imię PANA Boga naszego wspominamy. * 2 Król. 19, 23.

9. Onić polegli i upadli, a myśmy powstali, i ostoimy się.

10. PANIE! ty nas zachoway, a Król nas niech wysłucha w dzień wołania naszego.

Psalm XXI.

I. Izraelczycy dziękuią Bogu za zwycięstwa, i za inne błogosławieństwa, które Dawidowi dawał, wychwalaiąc wiarę i ufność iego w PANU, II. Chlubią się nadzieią o zgładzeniu nieprzyiaciół. III. Proszą PANA o dalszy ratunek, wdzięczność obiecuiąc.

1. Przednieyszemu śpiewakowi pieśń Dawidowa.

2. PANIE! w mocy twoiéy raduie się Król, a w zbawieniu twoiém wielce się weseli.

3. Dałeś mu żądość serca iego, a prożby ust iego nie odmówiłeś mu. Sela.

4. Albowiemeś go uprzedził błogosławieństwy hoynemi; włożyłeś na głowę iego koronę ze złota szczerego.

5. Prosił cię o żywot, a dałeś mu przedłużenie dni na wieki wieków.

6. Wielka iest chwała iego w zbawieniu twoiém; chwałą i zacnością przyodziałeś go;

7. Boś go wystawił na rozmaite błogosławieństwo aż na wieki; rozweseliłeś go weselem oblicza twego.

8. Gdyż

8. Gdyż Król nadzieię ma w PANU z miłosierdzia Naywyższego nie będzie poruszony.

9. Naydzie ręka twoia wszystkie nieprzyiacioły twoie; prawica twoia dosięże wszystkich, co cię w nienawiści maią.

10. Uczynisz ie iako piec ognisty czasu gniewu twego; PAN w popędliwości swoiéy wytraci ie, a ogień ie pożrze.

11. Plemię ich z ziemi wygubisz, a nasienie ich z synów ludzkich.

12. Albowiem czyhali na twoie złe; zmyślali radę, któréy dowieść nie mogli.

13. Przetoż wystawisz ie za cel; cięciwę twą wyciągniesz przeciwko twarzy ich.

14. Podnieśże się, PANIE! w mocy twoiéy, tedy będziemy śpiewać i wysławiać możność twoię.

Psalm XXII.

I. Wystawia nam Prorok w osobie swéy syna Bożego, w mękach krzyżowych, oycu się modlącego, opisuiąc iego dufność, uszczypki nieprzyiacielskie, utrapienia i krzywdy. II. Królestwo iego wystawia, którego dóbr wszystkie narody zażywaiąc, Bogu do posług obowiązać się miały.

1. Przednieyszemu śpiewakowi na czas poranny psalm Dawidów.

2. Boże móy! Boże móy! czemuś mię opuścił? oddaliłeś się od wybawienia mego, od słów ryku moiego. * Matt. 27, 46. Mark. 15, 34.

3. Boże móy! wołam we dnie, a nie ozywasz mi się; i w nocy, a nie mogę się uspokoić.

4. Aleś ty Swięty, mieszkaiący w chwałach Izraelskich.

5. W tobie nadzieię mieli oycowie nasi; nadzieię mieli, a wybawiłeś ie.

6. Do ciebie wołali, a wybawieni są; w tobie nadzieię * mieli, a nie byli pohańbieni. * Ps. 25, 3. Ps. 31, 2. Izai. 49. 23. Rzym. 9, 32.

7. Alem ia robak. a nie człowiek; pośmiewisko ludzkie, i wzgarda pospolstwa.

8. Wszyscy, którzy mię widzą, szydzą * ze mnie; wykrzywiaią gębę, chwieią głową, mówiąc: * Matt. 27, 39.

9. Spuścił się na * PANA, niechże go wyrwie; niech go wybawi, ponieważ się w nim kocha. * Matt. 27, 43.

10. Aleś ty iest, któryś mię wywiodł * z żywota, czyniąc mi dobrą nadzieię ieszcze u piersi matki moiéy. * Ps. 71, 6.

11. Na tobie spolegam od narodzenia swego; z żywota matki moiéy tyś Bogiem moim.

12. Nie oddalayże się odemnie; albowiem utrapienie bliskie iest, a niemasz, ktoby ratował.

13. Obtoczyło mnie mnóstwo cielców; bycy z Basan * oblegli mię. * 5 Moy. 32, 14.

14. Otworzyli na mię gębę swą iako lew szarpaiący i ryczący.

15. Rozpłynąłem się iako woda, a rozstąpiły się wszystkie kości moie; stało się serce moie iako wosk, zstopniało w pośrzod wnętrzności moich.

16. Wyschła iako skorupa moc moia, a ięzyk móy przysechł do podniebienia mego; nawet w prochu śmierci położyłeś mię.

17. Albowiem psy mię obskoczyli, gromada złośników obległa mię; przebodli * ręce moie i nogi moie. * Matt. 27, 35. Mark. 15, 21. Łuk. 23, 23. Ian. 19, 23.

18. Zliczyłbym wszystkie kości moie; lecz oni na mię patrząc przypatruią mi się.

19. Rozdzielili * odzienie moie między się, a o szaty moie los miotali. * Łuk. 23, 34. Ian. 19, 24.

20. Ale ty, PANIE! nie oddalay się; mocy moia! na ratunek móy pośpiesz.

21. Wyrwi od miecza duszę moię, z mocy psiéy iedynaczkę moię.

22. Wybaw mię z paszczęki lwiéy, a od rogów iednorożcowych wyzwol mię.

23. Tedy opowiem * imię twoie braciom mym; w pośrzod zgromadzenia chwalić cię będę, * Zyd. 2, 12.

24. Mówiąc: Którzy się boicie PANA, chwalcie go; wszystko potomstwo Iakubowe wysławiaycie go, a niech

niech się go boi wszystko nasienie Izraelskie.

25. Albowiem nie wzgardził, ani się odwrócił od utrapienia ubogiego, ani skrył od niego oblicza swego; owszem gdy do niego wołał, wysłuchał go.

26. O tobie chwała * moia w zgromadzeniu wielkiém; śluby moie oddam przed tymi, którzy się ciebie boią. *Ps.35,18. Ps.68,27;

27. Będą ieść ubodzy, i nasycą się; chwalić będą PANA, którzy go szukaią; serce wasze żyć będzie na wieki.

28. Wspomnią * i nawrócą się do PANA wszystkie granice ziemi, i kłaniać się będą przed obliczem twoiém wszystkie pokolenia narodów..
*Ps.2,8. Ps.72,11. Ps.86,9. Iz.60,14.

29. Albowiem PAńskie iest królestwo, a on panuie nad narody.

30. Wszyscy bogaci ziemi będą ieść, i upadać przed nim; przed oblicznością iego kłaniać się będą wszyscy zstępuiący w proch, i którzy duszy swéy żywo zachować nie mogą.

31. Nasienie ich służyć mu będzie, a będzie przywłaszczane PANU w każdym wieku.

32. Zbieżą się, a będą opowiadali sprawiedliwość iego narodowi, który z nich wynidzie, iż ią on wykonał.

Psalm XXIII.

I. W podobieństwie dobrego pasterza rząd, opatrzność i dobroć Bożą przeciwko sobie Dawid wysławia. II. Tuszy, że takowéy łaski na wieki zażywać będzie.

1. Psalm Dawidów.
PAN iest pasterzem * moim, na niczém mi nie zeydzie. *Iz.40,11.
Ier.23,4. Ezech.34,23. Ian.10,11.12.
* 1 Piotr.2,25.

2. Na paszach zielonych postawił mię; a do wód cichych prowadzi mię.

3. Duszę moię posila: prowadzi mię ścieżkami sprawiedliwości dla imienia swego.

4. Chociażbym też * chodził w dolinie cienia śmierci, nie będę się bał złego, albowiemeś ty ** ze mną; laska twoia, i kiy twóy, te mię cieszą.
*Ps.3,6. Ps.118,6. **Rzym.8,31.

5. Przed obliczem moiém gotuiesz stół przeciwko nieprzyiaciołom moim; pomazałeś oleykiem głowę moię, kubek móy iest opływaiący.

6. Nad to dobrodzieystwo i miłosierdzie twe póydą za mną po wszystkie dni żywota mego. a będę mieszkał w domu PAńskim na długie czasy.

Psalm XXIV.

I. Iako cały świat PAńską własnością iest, tak osobliwie ci należą do królestwa iego, którzy go w niewinności żywota naśladuią. II. Monarchy upomina, żeby królestwu PANA Chrystusowemu w sobie i w dzierzawach swych mieysce dali.

1. Psalm Dawidów.
PAńska iest * ziemia, i napełnienie iéy, okrąg ziemi, i którzy mieszkaią na nim. *2Moy.19,5.
5 Moy. 10, 14. Job. 41, 2. Ps. 50, 12.
1 Kor. 10, 26.

2. Bo on na morzu ugruntował * ią, a na rzekach utwirdził ią. *Job.38,6.
Ps. 104, 5. Ps. 136, 6.

3. Któż wstąpi na górę PAńską? a kto stanie na mieyscu świętém iego?
* Ps. 15, 2. Izai. 33, 14.

4. Człowiek niewinnych rąk i czystego serca, który nie skłania ku marności duszy swéy, a nie przysięga zdradliwie.

5. Ten weźmie błogosławieństwo od PANA, i sprawiedliwość od Boga zbawiciela swego.

6. Tenci iest naród szukaiących go, szukaiących oblicza twego, Boże Jakubów! Sela.

7. Podnieścież, o bramy! wierzchy wasze; podnieście się, wy bramy wieczne! aby wszedł Król chwały.

8. Któryż to iest Król chwały? PAn mocny i możny, PAn mocny w boiu.

9. Podnieścież, o bramy! wierzchy wasze; podnieście się, wy bramy wieczne! aby wszedł Król chwały.

10. Któryż to iest Król chwały? PAN zastępów, tenci iest Król chwały. Sela.

Psalm XXV.

I. Prosi PANA, żeby mu drogę prawdy pokazał, grzechy młodości, i inne wszystkie odpuścił, w przymierze przyiął ubłogosławił, i w każdey potrzebie nie odstępował. II. Wybawienia ze wszelakich ucisków ludowi Bożemu życzy.

1. Psalm Dawidów.

Do ciebie, PANIE! duszę moię podnoszę.

2. Boże móy! w tobie * ufam; niech nie będę zawstydzony, niech się nie weselą nieprzyiaciele moi ze mnie.
*Ps. 22, 6. Ps. 31, 2. Ps. 34, 6.

3. A tak wszyscy, którzy oczekiwaią ciebie, nie będą zawstydzeni; zawstydzeni będą bez przyczyny nieprawość czyniący.

4. PANIE! day mi * poznać drogi twe, ścieżek twoich naucz mię.
*Ps. 27, 11. Ps. 86, 11.

5. Day, abym chodził w prawdzie twoiéy, i naucz mię; boś ty iest Bóg zbawienia mego; ciebie oczekiwam dnia każdego.

6. Wspomni na litości twoie, PANIE! i na miłosierdzia twoie, które są od * wieku. *Ps.103,17. Ps.106,1.
*Ps. 107, 1. Ps. 136, 1. Ier. 33, 11.

7. Grzechów młodości moiéy, i przestępstw moich nie racz pamiętać; według miłosierdzia twego wspomni na mię, dla dobroci twoiéy, PANIE!

8. Dobry i prawy iest PAN; przetoż drogi naucza grzeszników.

9. Poprowadzi ciche w sądzie, a nauczy pokornych drogi swoiéy.

10. Wszystkie ścieszki PAńskie są miłosierdzie i prawda tym, którzy strzegą przymierza iego, i świadectwa iego.

11. PANIE! dla imienia twego odpuść nieprawość moię; bo wielka iest.

12. Iestże człowiek co się boi PANA? Nauczy go drogi, którąby miał obrać.

13. Dusza iego w dobrém przemieszkiwać będzie, a nasienie iego odziedzicy ziemię.

14. Taiemnica PAńska obiawiona iest tym, którzy się go boią, a przymierze swoie oznaymuie im.

15. Oczy moie ustawicznie patrzą na PANA; albowiem on wywodzi z sieci nogi moie.

16. Weyrzyże na mię, a zmiłuy się nademną; bom iest nędzny i opuszczony.

17. Utrapienia serca mego rozmnożyły się; z ucisków moich wywiedź mię.

18. Obacz udręczenie moie, i pracę moię, a odpuść wszystkie grzechy moie.

19. Obacz nieprzyiacioły moie iako się rozmnożyli, a maią mię niesłusznie * w nienawiści. *Ian.15,25.

20. Strzeż duszy moiéy, a wyrwi mię, abym nie był pohańbiony; bo w tobie nadzieię mam.

21. Niewinność i szczerość niech mię strzegą; bom na cię oczekiwał.

22. O Boże! wybawże Izraela ze wszystkich ucisków iego.

Psalm XXVI.

I. Ukrzywdzony od złośliwych ludzi puszcza sprawy swe na rozsądek i doświadczenie PAńskie. II. żeby nie był policzony między złymi, Boga prosi.

1. Psalm Dawidów.

Sądź mię, PAnie! Boć ia w niewinności moiéy chodzę, a w PANU ufaiąc nie zachwieię się.

2. Sprobuy mię, PANIE! i doświadcz mię; wypław * ogniem nerki moie, i serce moie. *Ps.7,10.

3. Albowiem miłosierdzie twoie iest przed oczyma moiemi, a będę chodził w prawdzie twoiéy.

4. Nie zasiadałem z ludźmi * kłamliwymi, a z obłudnikami nie kumałem się. *Job.31,5.

5. Nienawidziałem zgromadzenia złośników, a z niepobożnymi nie zasiadałem.

6. Umyłem w niewinności ręce moie, a obchodzę w około ołtarz twóy, PANIE!

7. Abymci wzdawał chwałę głośną, a opowiadał wszystkie cuda twoie.

8. PANIE! umiłowałem mieszkanie domu

domu twego, i mieysce przybytku chwały twoiéy.

9. Nie zagarniayże z grzesznikami duszy moiéy, ani z mężami krwawymi żywota moiego.

10. W których ręku iest przewrótność, a prawica ich pełna podarków.

11. Ale ia w niewinności moiéy chodzę; odkupże mię, a zmiłuy się nademną.

12. Noga moia stanęła na równinie; w zgromadzeniach będę błogosławił PANA.

Psalm XXVII.

I. Pokazuie, że póki go Bóg strzeże, nieprzyiaciel mu strasznym nie będzie. II. Społeczności świętych żąda. III. Pomoc PANA czekaiącym obiecuie.

1. Psalm Dawidów.

PAN iest * światłością moią, i zbawieniem moiém, kogoż się ** bać będę? PAN iest mocą żywota mego, kogoż się mam lękać? *Mich.7,7. ** Ps. 118, 6.

2. Gdy się zbiorą przeciwko mnie złośnicy, aby pożarli ciało moie, przeciwnicy moi, i nieprzyiaciele moi sami się potknęli i upadli.

3. Przetoż choćby woysko przeciwko mnie * stanęło, nie ulęknie się serce moie; choćby powstała przeciwko mnie woyna, przecię ia w tym ufam. *Ps.3,7.

4. O iednem rzecz prosił PANA, i téy szukać będę, abym mieszkał * w domu PAńskim po wszystkie dni żywota mego, a żebym oglądał wdzięczność PAńską, i dowiadował się w kościele iego. *Ps.23,6.

5. Bo mię skryie w dzień zły * w przybytku swoim; zachowa mię w skrytości namiotu swego, a na skale wywyższy mię. *Ps.32,7. Ps.91,3.

6. A tak wywyższona będzie głowa moia nad nieprzyiacioły moimi, którzy są około mnie; i będę ofiarował w przybytku iego ofiary wykrzykania, będę śpiewał i chwały wzdawał PANU.

7. Wysłuchay, PANIE! głos móy, kiedy wołam, a zmiłuy się nademną, i wysłuchay mię.

8. O tobie przemyśliwa serce moie, któryś rzekł: Szukaycie twarzy moiéy; przetoż twarzy twoiéy, PANIE! szukać będę.

9. Nie ukrywayże twarzy twoiéy przedemną, ani odrzucay w gniewie sługi twego; tyś bywał ratunkiem moim, nie opuszczayże mię, ani mię odstępuy, Boże zbawienia mego.

10. Choć oyciec * móy, i matka moia opuścili mię, wszakże PAN przyiął mię. *Izai.63,16. r.64,8.

11. Naucz mię, PANIE! drogi * twoiéy, a prowadź mię ścieszką dla tych, którzy mię podstrzegaią. * Ps. 25, 4. Ps. 86, 11.

12. Nie podawayże mię na wolą nieprzyiaciół moich; albowiemci powstali przeciwko mnie świadkowie fałszywi, i ten, który tchnie okrucieństwem.

13. Bym był nie wierzył, że mam oglądać dobroć PAńską w ziemi * żywiących, źleby o mnie było. * Ps. 116, 1. Ps. 142, 6.

14. Oczekiwayże * PANA, zmacniay się, a on utwirdzi serce twoie; przetoż oczekiway PANA. *Izai.25,9. r. 33, 2. Abak. 2, 3.

Psalm XXVIII.

I. Dawid prosi Boga, aby go ratował. II. że modlitwa iego skutek wzięła, Boga chwali. II. Dalszéy opieki iego sobie i ludowi Bożemu żąda.

1. Psalm Dawidów.

Do ciebie, PANIE! wołam Skało moia! nie milcz na wołanie moie, * bym snadź, ieźli mi się nie ozwiesz, nie stał się podobnym zstępuiącym do grobu. *Ps.143,7.

2. Wysłuchayże głos prożb moich, gdy wołam do ciebie, gdy podnoszę ręce moie do świątnicy świętéy twoiéy.

3. Nie zagarniay mię z niezbożnymi, i z czyniącymi nieprawość, którzy mówią o pokoiu * z bliźnimi swymi, a myślą złe w sercach swoich. Ps. 12, 3. Ier. 9, 8.

4. Oddayże im według spraw ich i we-

według złych uczynków ich; według pracy rąk ich odday im, odday im zapłatę ich.

5. Albowiem nie zrozumiewaią spraw PAńskich, ani uczynków rąk iego; przetoż ie popsuie, a nie pobuduie ich.

6. Błogosławiony PAN; albowiem wysłuchał głos proźb moich.

7. PAN iest mocą moią * i tarczą moią, w nim nadzieię ma serce moie, a iestem poratowany; przetoż się rozweseliło serce moie, a pieśnią moią chwalić go będę. *Ps.3,4.

8. PAN iest mocą swych, i mocą * zbawienia pomazańca swego on iest. *Ps. 29, 1.

9. Zbaw lud twóy, PANIE! a błogosław dziedzictwu twemu, i paś ie, i wywyższay aż na wieki.

Psalm XXIX

I. Dawid napomina mocarze świata tego, aby PANA wielbili z mocy iego, którą okazuie w dziwnych sprawach swoich, a naybardziéy w kościele swoim. II. Upewnia, że w obronie swéy lud swóy zawżdy chować będzie.

1. Psalm Dawidów.

Oddawaycie PANU synowie mocarzów, oddawaycie PANU chwałę i moc.

2. Oddawaycie PANU chwałę imienia iego; kłaniaycie się PANU w ozdobie świętobliwosci.

3. Głos PAński nad wodami; Bóg chwalebny wzbudza gromy, PAN nad wodami wielkiemi.

4. Głos PAński mocny, głos PAński wielmożny.

5. Głos PAński cedry łamie; kruszy PAN cedry Libańskie,

6. I czyni, że skaczą iako cielęta; Liban i Syryon iako młody iednorożec.

7. Głos PAński krzesze płomień ognisty.

8. Na głos PAński z bolem pustynie rodzą; z bolem rodzi na głos PAński pustynia Kades.

9. Na głos PAński z bolem rodzą łanie, i odkrywaią się lasy; ale w kościele swym opowiada wszystkę chwałę swoię.

10. PAN nad * potopem siedział, i będzie siedział PAN, będąc Królem na wieki. *1Moy.1,2.

11. PAN doda mocy ludowi swoiemu; PAN będzie błogosławił ludowi swemu w pokoiu.

Psalm XXX.

I. Dziękuie Bogu, że go od prześladowania Absalomowego wybawił, i na królestwo przywrócił. II. Inszych do wielbienia PANA upomina. III. Wypisuie przyczyny, dla których go PAN był odstąpił, i iako się do Boga nawrócił.

1. Psalm pieśni przy poświęceniu domu Dawidowego.

2. PANIE! wywyższać cię będę; albowiem wywyższyłeś mię, a nie dałeś pociechy nieprzyiaciołom moim ze mnie.

3. PANIE, Boże móy! wołałem do ciebie, a uzdrowiłeś mię.

4. PANIE! wywiodłeś z piekła duszę moię; zachowałeś mię przy żywocie, abym nie zstąpił do grobu.

5. Spiewaycież PANU święci iego, a wysławiaycie pamiątkę świętobliwości iego.

6. Albowiem prętko przemiia * gniew iego, ale po wszystek żywot trwa dobra wola iego; z wieczora bywa płacz, ale z poranku wesele. * Izai. 54, 8.

7. Rzekłem w szczęściu swoiém: Nie będę poruszony na wieki.

8. Albowiem ty, PANIE! według woli twoiéy umocniłeś był górę moię mocą; ale skoroś ukrył oblicze swoie, strwożyłem się.

9. I wołałem do ciebie, PANIE! a PANUM się modlił, mówiąc:

10. Co za pożytek ze krwi moiéy, gdybym zstąpił do dołu? Izali cię proch * chwalić będzie? Izali opowie prawdę twoię? Ps.115,17. Izai. 38, 18.

11. Wysłuchayże, PANIE! a zmiłuy się nademną; PANIE! bądź pomocnikiem moim.

12. Tedyś odmienił płacz móy w pląsanie; ziąłeś ze mnie wór móy, a przepasałeś mię radością.

13. Prze-

13. Przetoż tobie śpiewać będzie chwała moia, a milczeć nie będzie. PANIE, Boże mój! na wieki wysławiać cię będę.

Psalm XXXI.

I. O prętkie z ciężkości wyrwanie Boga prosi, oświadczaiąc, że on na nim samym całe spolega. II. Potrzeby swe ponowiwszy, hańby i zguby nieżyczliwym życzy. III. Dobroć Bożą wychwalaiąc inne do chwały i ufności ku niemu upomina.

1. Przednieyszemu śpiewakowi psalm Dawidów.

2. W tobie, PANIE! * nadzieię mam, niech nie będę ** zawstydzony na wieki; w sprawiedliwości twoiéy wybaw mię. *Ps.22,6. Ps. 25, 2. Izai. 49, 23. ** Ps. 71, 1.

3. Nakłoń ku mnie ucha twego, co rychléy wybaw mię; bądźże mi mocną skałą, domem obronnym, abyś mię zachował.

4. Boś ty iest skałą moią, i obroną moią; przetoż dla imienia twego prowadź mię, i zaprowadź mię.

5. Wywiedź mię z sieci, którą zastawili na mię; boś ty iest mocą moią,

6. W ręce * twoie poruczam ducha mego; odkupiłeś mię, PANIE, Boże prawdziwy! *Luk.23,46.Dzie.7,59.

7. Mam w nienawiści te, którzy przestrzegaią próżnych marności; bo ia w PAnu nadzieię pokładam.

8. Będę się radował i weselił w miłosierdziu twoiém, żeś weyrzał na utrapienie moie, a poznałeś uciśnienie duszy moiéy.

9. Aniś mię zawarł w ręce nieprzyiaciela; aleś postawił na przestrzeństwie nogi moie.

10. Zmiłuy się nademną, PAnie! bom iest uciśniony; wywiędła * od żałości twarz moia: także i dusza moia i żywot mój. *Ps.6,8.

11. Albowiem zwątlało od boleści zdrowie moie, a lata moie od wzdychania; zemdlała dla utrapienia mego siła moia, a kości moie wyschły.

12. Z wszystkich nieprzyiaciół moich iestem w pohańbieniu wielkiém, a naywięcéy u * sąsiadów moich; stałem się na postrach znaiomym moim; którzy mię widzą na dworze, uciekaią przedemną. *Iob.19,13. Ps.38,12.

13. Wypadłem z pamięci iako umarły; stałem się iako naczynie stłuczone.

14. Albowiem nasłucham się uszczypków od wielu; strachu dość zewsząd, gdy się naradzaią wespoł przeciwko mnie, chytrze przemyśliwaiąc, aby odięli duszę moię.

15. Ale ia w tobie mam nadzieię PANIE! Rzekłem: Tyś iest Bogiem moim.

16. W ręku twoich są czasy moie; wyrwiże mię z ręki nieprzyiaciół moich, i od tych, którzy mię prześladuią.

17. Oświeć oblicze twoie nad sługą twoim; wybaw mię przez miłosierdzie twoie.

18. PANIE! niech nie będę pohańbiony, ponieważ cię wzywam; niech się zawstydzą niezbożni, i zamilkną w grobie.

19. Niech zaniemieią wargi kłamliwe, które mówią przeciwko sprawiedliwemu rzeczy przykre z hardością i z wzgardą.

20. O iakoż iest wielka dobroć twoia, którąś * zachował boiącym się ciebie, którąś pokazował tym, którzy ufaią w tobie przed syny ludzkimi! *Izai. 64, 4. 1Kor. 2. 9.

21. Ukrywasz ie * w skrytości oblicza twego przed hardością człowieczą ukrywasz ie, iako w namiecie, przed swarliwymi ięzykami. *Ps.91,1.

22. Błogosławiony PAN! bo dziwnie okazał miłosierdzie swoie przeciwko mnie, iakoby w mieście obronném.

23. Iam rzekł w uciekaniu moiém: Odrzuconym iest od oczu twych; aleś ty wysłuchał głos modlitew moich, gdym wołał do ciebie.

24. Miłuycież PANA wszyscy święci iego; boć PAN wiernych strzeże, a oddawa sowicie hardzie postępuiącemu.

25. Zmacniaycie się (a posili Bóg serca * wasze) wszyscy, którzy nadzieię macie w PANU. *Ps.27,14.

Psalm XXXII.

I. Błogosławieństwo nayprawdziwsze bydź twirdzi, komu Bóg grzechy odpuszcza, i onych mu nie przyczyta. II. Rząd Boży nad ludźmi z grzechów uwolnionymi, i ich ku niemu powinność opisawszy niepokutuiącym wiele złego, a dobrym radość i wesele obiecuie.

Błogosławiony człowiek, któremu odpuszczono nieprawość, a którego zakryty iest grzéch.

2. Błogosławiony * człowiek, któremu nie poczyta PAN nieprawości, a w którego duchu niemasz zdrady. * Rzym, 4, 7.

3. Gdym milczał, schnęły kości moie w narzekaniu moiém na każdy dzień.

4, Ponieważ we dnie i w nocy ociężała nademną ręka twoia, obróciła się wilgotność moia w suszą letnią. Sela.

5. Przetoż grzéch móy oznaymiłem tobie, a nieprawości moiéy nie kryłem. Rzekłem: Wyznam * na się przestępstwa moie PANU, a tyś odpuścił nieprawość grzechu mego. Sela. *Przyp.28,13. 1Ian.1,9.

6. Oto się tobie będzie modlił każdy święty, czasu, którego możesz bydź znaleziony, a choć wzbiorą powodzi wód wielkich, przecię go nie dosięgą. *Izai.55,6. 2Kor.6,2.

7. Tyś iest ucieczką * moią; od uciśnienia zachowasz mię, i piosnkami radosnego wybawienia uraczysz mię. Sela. *Ps.9,10.

8. Damci rozum, i nauczę cię drogi, po któréy masz chodzić; damci radę, obrociwszy na cię oko moie.

9. Nie bądźcież iako koń, albo iako muł, którzy rozumu niemaią, których gęby uzdą * i wędzidłem kiełznać musisz, aby się na cię nie porywały. *Przyp.26,3.

10. Wiele boleści przypada na * złośnika; ale ufaiącego w PANU miłosierdzie ogarnie. *Izai.57,20.

11. Weselcie się w PANU, i raduycie się sprawiedliwi, a wykrzykaycie wszyscy, którzyście serca szczerego.

Psalm XXXIII.

I. Upomina wierne, aby Boga chwalili dla tego, iż w obietnicach wierny, w sprawach możny, sprawiedliwy i dobrotliwy. II. Ufność swą w Bogu pokłada, a łaski i dobroci iego żąda.

Weselcie się w PANU sprawiedliwi; bo szczerym przystoi chwalić PANA.

2. Wysławiaycie PANA na harfie, na lutni, na instrumencie o dziesięci stronach śpiewaycie mu.

3. Spiewayciež mu piosnkę nową; dobrze mu i głośno graycie.

4. Albowiem szczere iest słowo PAńskie, i wszystkie sprawy iego wierne.

5. Miłuie sąd i sprawiedliwość; pełna * iest ziemia miłosierdzia PAńskiego. *Ps.119,64.

6. Słowem PAńskiém są niebiosa * uczynione, a Duchem ust iego wszystko woysko ich. *1M.1,6.7.8.

7. Który zgromadził iako na kupę * wody morskie, i złożył do skarbu przepaści. *Iob.38,8. Ier.5,22.

8. Niech się boi PANA wszystka ziemia; niech się go lękaią wszyscy obywatele okręgu ziemi.

9. Albowiem on * rzekł, i stało się; on rozkazał, a stanęło. *1Moy.1,2.3.

10. PAN rozprasza rady narodów, a wniwecz * obraca zamysły ludzkie; * Iob. 5, 12.

11. Ale rada * PAńska trwa na wieki, a myśli serce iego od narodu do narodu. *Przyp.19,21. Izai.46,10.

12. Błogosławiony * naród, którego PAN iest Bogiem iego, lud, który sobie obrał za dziedzictwo. *Ps.65,5. Ps. 144, 15.

13. PAN patrzy z * nieba i widzi wszystkie syny ludzkie. *2Kron.17,9. Iob. 28, 34.

14. Z mieysca mieszkania swego pogląda na wszystkie obywatele ziemi.

15. Który stworzył serce każdego z nich, upatruie wszystkie sprawy ich.

16. Nie bywa Król wybawiony przez wielkość woyska, ani mocarz nie uydzie przez wielką moc swoię.

17. Omylnyć iest koń ku wybawieniu, a nie wyrywa wielkością mocy swoiéy.

18. Oto, oko PAńskie * nad tymi, którzy się go boią, nad tymi, którzy dufaią w miłosierdziu iego;
*Iob. 36, 7. Ps. 34, 16. 1Piotr. 3, 12.
19. Aby wyrwał od śmierci duszę ich, a pożywił ie w głodzie.
20. Dusza nasza oczekiwa PANA; on ratunek nasz i tarcza nasza.
21. W nim zaprawdę rozweseli się serce nasze: bo w imieniu iego świętém ufamy.
22. Niechże będzie miłosierdzie twoie, PANIE! nad nami iakośmy nadzieię w tobie mieli.

Psalm XXXIV.

I. Dawid wybawiony z rąk Abimelechowych, Bogu dziękuie, przykładem swym i innych utrapionych do chwały Bożéy pobudza. II. Powinności wiernych ku Bogu opisuie, i czynić ie każe.

1. Psalm Dawidów, gdy sobie * odmienił postawę przed Abimelechem, od którego będąc wygnany odszedł. *1Sam. 21, 13.
2. Będę błogosławił PANA na każdy czas; zawżdy będzie chwała iego w uściech moich.
3. W PANU się chlubić będzie dusza moia, co usłyszawszy pokorni rozweselą się.
4. Wielbicie PANA ze mną, a wywyższaymy imię iego społecznie.
5. Bom szukał PANA, i wysłuchał mię, a ze wszystkich strachów moich wyrwał mię.
6. Którzy nań poglądaią, a zbiegaią się do niego, oblicza ich nie będą zawstydzone.
7. Ten chudzina wołał, a PAN * wysłuchał, i ze wszystkich ucisków iego wybawił go. *Ps. 69, 34.
8. Zatacza obóz Anioł PAński około tych, którzy się go boią, i wyrywa ie.
9. Skosztuycież, a obaczcie, iako iest dobry PAN: błogosławiony człowiek, * który w nim ufa, *Ps. 2, 12. Przyp. 16, 20.
10. Boycie się PAna święci iego; bo niemasz niedostatku boiącym się go.
11. Lwięta niedostatek cierpią i głód; lecz szukaiącym PAna nie będzie schodziło na wszelkiém dobrém.
12. Pódźcież synowie, słuchaycie mię; boiaźni PAńskiéy was nauczę.
13. Któż iest, * co chce długo żyć, a miłuie dni, aby widział dobra. *1Piot. 3, 10.
14. Strzeż ięzyka twego od złego, a warg twoich, aby nie mówiły zdrady.
15. Odwróć się od złego, a czyń dobrze; szukay pokoiu, a ścigay go.
16. Oczy * PAńskie otworzone są na sprawiedliwe, a uszy iego na wołanie ich; *Iob. 36, 7. Ps. 33, 18. 1Piot. 3, 12.
17. Ale oblicze PAńskie przeciwko tym, którzy broią złości, aby wykorzenił z ziemi pamiątkę ich.
18. Wołaią sprawiedliwi, a PAN ich wysłuchywa, i ze wszystkich trudności ich wybawia ie.
19. Bliski iest PAN tym, którzy są skruszonego serca, a utrapione w duchu zachowywa.
20. Wiele złego przychodzi na sprawiedliwego; ale z tego wszystkiego wyrywa go PAN.
21. On strzeże wszystkich kości iego, tak, iż i iedna z nich nie skruszy się.
22. Zabiie złość niepobożnego, a którzy w nienawiści maią sprawiedliwego, będą spustoszeni:
23. Ale PAN odkupi duszę sług swoich, a nie będą spustoszeni wszyscy, którzy w nim ufaią.

Psalm XXXV.

I. PANA zawoławszy na pomoc, złym zgubę, a duszy swéy wybawienie obiecuie. II. Pokazawszy złość, i obłudę ich ku sobie, prosi, żeby PAN sprawę iego rozstrzygnąwszy, nieprzyiaciołom gębę zatkał. III. za co mu dobrzy chwałę oddać obiecuią.

1. Psalm Dawidów.
Rozpieray się, PAnie! z tymi, którzy się ze mną spieraią, a walcz przeciwko tym, którzy walczą przeciwko mnie.
2. Porwi puklerz i tarczą, a powstań na ratunek móy.
3. Dobądź włoczni, a staw się na drodze przeciwko tym, którzy mię prześladuią. Rzeczże duszy moiéy; IAM iest zbawieniem twoiém.
4. Niech będą pohańbieni * i zawstydzeni, którzy szukaią duszy moiéy;

iéy; niech tył podadzą, i niech będą zawstydzeni, którzy mi źle myślą.
*Ps. 40, 15. Ps. 70, 3.
5. Niech będą iako plewy * przed wiatrem, a Anioł PAński niechay ie rozproszy. *Iob.21,18. Ps.1,4. Izai. 29, 5. Ozeasz. 13, 5.
6. Niech będzie droga ich ciemna i śliska, a Anioł PAński niech ie goni.
7. Albowiem bez przyczyny zastawili na mię w dole sieci swoie, i bez przyczyny ukopali dół duszy moiéy.
8. Niechay na nie przyidzie spustoszenie, którego się nie spodziewali; a sieć ich, którą zastawili, niech ie ułowi na zginienie, a niechay w nię wpadną.
9. Ale dusza moia niech się rozraduie w PANU, niech się rozweseli w zbawieniu iego.
10. Tedy wszystkie kości moie rzeką: PANIE! któż podobny tobie? który wyrywasz utrapionego od mocnieyszego nadeń, a nędznego i ubogiego od drapieżcy iego.
11. Powstawaią świadkowie fałszywi, a o czym nie wiem, pytaią mię.
12. Oddawaią mi złém za dobre, chcąc mię pozbawić duszy moiéy,
13. Chociam się ia w wór obłoczył, gdy oni chorowali; trapiłem postem duszę moię, i modliłem się często sam u siebie za nimi.
14. Iako do przyiaciela, iako do brata mego, ustawiczniem chadzał; poniżałem się iako ten, który się smęci, chodząc po matce w żałobie.
15. Lecz oni, gdym ia chorował, weselili się, i zbierali się; zbierali się przeciwko mnie, iakoby byli dla mnie utrapieni; czegom ia nie postrzegł, szczypali mię, a nie milczeli.
16. Z obłudnikami, z naśmiewcami, z pochlebcami zgrzytali na mię zębami swémi.
17. PAnie! długoż na to patrzać będziesz? wyrwiże duszę moię od zguby ich, od lwiąt iedynaczkę moię.
18. Będę cię wysławiał * w zgromadzeniu wielkiém; między ludem wielkim będę cię chwalił. *Ps.40,10.
19. Niech się nie weselą ze mnie, którzy mi są nieprzyiaciołmi bez przyczyny; którzy mię maią w nienawiści * niesłusznie, niech nie mrugaią okiem. *Ian.15,25.
20. Albowiem nie mówią o pokoiu; ale przeciwko spokoynym na ziemi zdradliwe słowa zmyślaią.
21. Owszem rozdzieraią na mię gębę swą, mówiąc: Ehéy! Ehéy! widzić to oko nasze.
22. Widzisz to, PAnie! nie milczże PAnie! nie oddalay się odemnie.
23. Obudźże się, a ocuć dla sądu mego, Boże móy i PANIE móy! dla sprawy moiéy.
24. Sądź mię według sprawiedliwości twoiéy, PANIE Boże móy! a niech się nie weselą nademną.
25. Niech nie mówią w sercu swoiém: Ehéy, duszo nasza! niech nie mówią: Pożarliśmy go.
26. Niechayże będą pohańbieni, i zawstydzeni wszyscy weselący się ze złego mego; niech będą obleczeni w hańbę, i w sromotę, którzy się chlubią przeciwko mnie.
27. Ale ci, którzy się kochaią w sprawiedliwości moiéy, niech śpiewaią i raduią się, a niech mówią ustawicznie: Niech będzie uwielbiony PAN, który życzy pokoiu słudze swemu.
28. A ięzyk móy będzie opowiadał sprawiedliwość twoię, i na każdy dzień chwałę twoię.

Psalm XXXVI.

I. Złośników nienawidząc, bezbożne ich mowy i sprawy opisuie. II. Dobrocią Bożą się ciesząc, sądy iego nad wszystkimi, a miłosierdzie nad wiernymi upatruiąc, prosi, żeby Bóg złych na niego nie przepuszczał.

1. Przednieyszemu śpiewakowi pieśń Dawida, sługi PAńskiego.
2. Przewrotność niepobożnego świadczy w sercu moiém: Niemasz boiaźni Bożéy przed oczyma iego.
3. Bo sobie pobłaża w oczach swoich, aby wykonał nieprawość swoię aż do obmierzenia.
4. Słowa ust iego są nieprawość i zdrada; nie chciał rozumieć, aby dobrze czynił.
5. Nieprawość rozmyśla na łożu swoiém, stoi na drodze nie dobréy, a złego się nie waruie.

6. PANIE! miłosierdzie twoie niebios * sięga, prawda twoia aż pod okłoki, *Ps.57,11. Ps.108,5.
7. Sprawiedliwość twoia, iako góry naywyższe, sądy twoie, iako przepaść wielka; ludzie i zwiérzęta zachowywasz, PANIE!
8. Iakoż drogie iest miłosierdzie twoie, Boże! przetoż synowie ludzcy w cieniu skrzydeł twoich ufaią.
9. Będą upoieni hoynością domu twego, a strumieniem roskoszy twoich napoisz ie.
10. Albowiem u ciebie iest źrzódło żywota, a w światłości twoiéy oglądamy światłość.
11. Rozciągni miłosierdzie twoie nad tymi, którzy cię znaią, a sprawiedliwość twoię nad uprzeymymi sercem.
12. Niech nie nastąpuie na mię noga pysznych, a ręka niepobożnych mię nie uwodzi.
13. Tam, gdzie upadli, którzy czynili nieprawość, porażeni są, i nie mogli powstać.

Psalm XXXVII.

I. Upomina dobrych, żeby się szczęściem złych nie gorszyli, ale czyniąc dobrze w PANU się kochali, i na nim spolegali. II. Złych ludzi upadek przez rozmaite podobieństwa wyraziwszy dobrym rozmaite błogosławieństwo PAńskie obiecuie. III. Pokazuie, że się Bóg w dobrych ludziach kocha, a złośniki iawnie karze.

1. Pieśń Dawidowa.
Nie obruszay się * dla złośników ani zayrzy czyniącym nieprawość.
*Przyp. 23, 17. r. 24, 1.
2. Bo iako trawa prętko podcięci będą, a iako liście zielone opadną.
3. Dufay w PANU, a czyń dobrze; mieszkayże na ziemi, a żyw się sprawiedliwie.
4. Kochay się w PANU, a dać proźby serca twego.
5. Spuść na PANA * drogę twoię, a ufay w nim, a on wszystko uczyni; *Ps. 55, 23. Matt. 6, 25. Luk. 12, 22.
6. I wywiedzie iako światłość * sprawiedliwość twoię, a sąd twóy iako południe. *Izai.58,8.
7. Podday się PANU, a oczekiway go; nie obruszay się na tego, któremu się szczęści w sprawach iego, na człowieka, który dokazuie cokolwiek zamyśli.
8. Przestań gniewu, a zaniechay popędliwości; nie zapalay się gniewem, abyś miał złe czynić.
9. Albowiem złośnicy będą wykorzenieni: lecz którzy oczekiwaią PANA, ci odziedziczą ziemię.
10. Po małéy chwili alić niemasz niezbożnika; poyrzyszli na mieysce iego, alić go iuż niemasz.
11. Lecz pokorni * odziedziczą ziemię, i rozkochaią się w wielkości pokoiu. *Matt.5,5.
12. Złe myśli niepobożny przeciwko sprawiedliwemu, i zgrzyta nań zębami swymi;
13. Ale się PAN śmieie z niego; bo widzi, że przychodzi dzień iego.
14. Miecza dobyli niezbożni, a naciągnęli lud swóy, aby porazili ubogiego, i niedostatecznego, ażeby pomordowali tych, którzy chodzą prostą drogą;
15. Aleć miecz ich przeniknie serce ich, a łuki ich będą połamane.
16. Lepsza iest trocha sprawiedliwego, niż wielkie bogactwa wielu niepobożnych;
17. Albowiem ramiona niezbożników będą pokruszone; ale sprawiedliwe PAN podpiera.
18. Znać PAn dni doskonałych; przetoż dziedzictwo ich na wieki zostanie.
19. Nie będą zawstydzeni we zły czas, a we dni głodu będą nasyceni;
20. Ale niezbożni poginą, a nieprzyiaciele PAńscy, iako tłustość barania z dymem niszczeie, tak oni zniszczeią.
21. Niezbożnik pożycza, a nie ma czym oddać; ale sprawiedliwy pokazuie łaskę, i rozdawa.
22. Albowiem błogosławieni od PAna odziedziczą ziemię; ale przeklęci od niego będą wykorzenieni.
23. Od PANA bywaią sprawowane drogi człowieka dobrego, a droga iego podoba mu się.
24. Gdy padnie, nie stłucze się; albowiem PAn trzyma go za rękę iego.
25. Byłem młodym, i starzałem się, a nie widziałem * sprawiedliwego

go

go opuszczonego, ani nasienia iego żebrzącego chleba. *Syr.2,12.

26. Na każdy dzień pokazuie miłosierdzie i pożycza, a przecię nasienie iego iest w błogosławieństwie.

27. Odstąp od złego, a czyń dobrze, a będziesz mieszkał na wieki.

28. Albowiem PAN miłuie sąd, a nie opuści świętych * swoich, na wieki w straży iego będą; ale nasienie niepobożnych będzie wykorzenione. * Ps. 9, 11.

29. Sprawiedliwi odziedziczą ziemię, i będą w niéy mieszkali na wieki.

30. Usta sprawiedliwego mówią mądrość, a ięzyk * iego sąd opowiada. * Izai. 51, 4.

31. Zakon Boga iego iest w sercu iego; przetoż nie zachwieią się nogi iego.

32. Wypatruie niepobożny sprawiedliwego, i szuka iakoby go zabił;

33. Ale PAN nie zostawi go w ręku iego, i nie potępi go, gdy będzie sądzony.

34. Oczekiway PANA, i strzeż drogi iego, a on cię wywyższy, abyś odziedziczył ziemię; a oglądasz, gdy niepobożni wytrąceni będą.

35. Widziałem niezbożnika nader wyniosłego, a rozłożonego iako drzewo zielone samorosłe;

36. Ale przeminął, a oto, go nie było; szukałem go, alem go znaleść nie mogł.

37. Poyrzy na niewinnego, a przypatrz się szczeremu, że ostatnie rzeczy takiego człowieka są spokoyne.

38. Lecz przestępcy pospołu poginą, a niezbożnicy na ostatek wykorzenieni będą.

39. Wszakże zbawienie sprawiedliwych iest od PANA, który iest mocą ich czasu uciśnienia.

40. Wspomaga ich PAN, i wyrywa ie; wyrywa ie od niepobożnych, i zachowywa ie; bo w nim nadzieię maią.

Psalm XXXVIII.

I. W utrapieniu duszy i ciała Boga Prorok o ulżenie prosi, II. okazuiąc mu rany sumnienia, plagi cielesne, sił nawątlenie, przyiaciół odstąpienie, nieprzyiaciół chytre praktyki. III. Dufa, że go Bóg, któremu on grzéch swóy wyznawa, wysłucha i poratuie.

1. Psałm Dawidów ku przypominaniu.

2. PANIE! w popędliwości twoiéy nie nacieray na mię, a w gniewie twoim nie karz mię.

3. Albowiem strzały twoie utknęły we mnie, a ręka twoia dolega mię.

4. Niemasz nic całego w ciele moiém dla rozgniewania twego; niemasz odpoczynku kościom moim dla grzechu moiego.

5. Bo nieprawości moie przycisnęły głowę moię; iako brzemię ciężkie obciążyły mię.

6. Ziątrzyły się, i pogniły rany moie dla głupstwa moiego.

7. Skurczyłem się, * i skrzywiłem się bardzo, na każdy dzień w żałobie chodzę. *Ps.43,2.

8. Albowiem wnętrzności moie pełne są brzydkości, a niemasz nic całego w ciele moiém.

9. Zemdlałem, i startym iest bardzo, ryczę dla trwogi serca mego.

10. PANIE! przed tobą iest wszystka żądość moia, a wzdychanie moie przed tobą nie iest skryte.

11. Serce moie skacze; opuściła mię siła moia, a iasności oczu moich niemasz przy mnie.

12. Którzy mię miłuią, i przyiaciele moi stronią od ran moich, a powinowaci moi z daleka stoią.

13. I zastawili sidła ci, którzy szukaią duszy moiéy; a którzy mi szukaią złego, mówili przewrotnie, i zdrady przez cały dzień zmyślali.

14. Alem ia niby głuchy nie słyszał, a iako niemy, który ust swoich nie otwiera.

15. I stałem się iako człowiek, który nic nie słyszy, i niema odporu w ściech swoich.

16. Albo-

16. Albowiem na cię, PANIE! oczekiwam; ty za mię odpowiesz, PANIE, Boże mój!
17. Bom rzekł: Niechay się nie cieszą ze mnie; gdyby szwankowała noga moia, niechay się hardzie nie podnoszą przeciwko mnie.
18. Bom ia upadku bliski, a boleść moia zawżdy iest przedemną;
19. Owszem nieprawość moię wyznawam, a frasuię się dla grzechu moiego.
20. Ale nieprzyiaciele moi weselą się, zmacniaią się, i rozmnażaią się ci, którzy mię nawidzą bez przyczyny;
21. A oddawaiąc mi złym za dobre przeciwią mi się, przeto że naśladuię tego, co iest dobrego.
22. Nie opuszczayże mię, PANIE, Boże mój! nie oddalayże się ode mnie.
23. Pośpiesz na ratunek mój, PANIE zbawienia mego!

Psalm XXXIX.

I. Prorok umyśliwszy skromnie znosić to, coby go potkało, iednak uciśniony będąc, szemrał. II. Prosi, aby mu PAN marność, i krótkość żywota ludzkiego pokazał, przestępstwa odpuścił, a karanie oddaliwszy ze złego wybawił.

1. Przednieyszemu śpiewakowi Iedytunowi * psalm Dawidów.
* 1 Kron. 16, 42. r. 25, 3.
2. Rzekłem: Będę strzegł drog moich, abym nie zgrzeszył ięzykiem swym; włożę munsztuk w usta moie, póki niepobożny będzie przedemną.
3. Zaniemiałem milcząc; zamilknąłem i w dobréy sprawie; ale boleść moia bardziéy się wzmagała.
4. Rozpaliło się serce moie we wnętrznościach moich; w rozmyślaniu moiém rozżarzył się ogień, ażem tak rzekł ięzykiem swoim:
5. Day mi poznać, PANIE! dokończenie moie, i wymiar dni moich iaki iest, abym wiedział, iako długo trwać będę.
6. Otoś na dłoni wymierzył dni moie, a wiek mój iest iako nic przed tobą; zaprawdę szczerą * marnością iest wszelki człowiek, choć nayduższy. Sela. *Ps. 144, 4.
7. Zaprawdę pomiia człowiek iako cień; zaprawdę próżno się kłopoce, zgromadza, a nie wie, kto to pobierze.
8. A teraz na cóż oczekiwam, PAnie? Tyś iest sam oczekiwaniem moiém.
9. Przetoż od wszystkich przestępstw moich wybaw mię; na pośmiech głupiemu nie daway mię.
10. Zaniemiałem, i nie otworzyłem ust moich, przeto żeś to ty uczynił.
11. Odeymi odemnie karanie twoie; bom od smagania ręki twoiéy ustał.
12. Gdy ty gromiąc karzesz człowieka dla nieprawości, wnet niszczysz iako mól grzeczność iego; zaisteć marnością iest wszelki człowiek. Sela.
13. Wysłuchayże modlitwę moię, PANIE! a wołanie moie, przyimi w uszy swoie, nie milcz na łzy moie; bomci ia przychodniem * u ciebie, i komornikiem, iako wszyscy oycowie moi. *1 Kron. 29, 15. Ps. 119, 19. Żyd. 11, 13.
14. Zfolguy mi, abym się posilił, pierwéy niżeli odeydę, a nie będzie mię.

Psalm XL.

I. Prorok Boga chwali z łaski i obrony ku sobie i ku wszystkim wiernym, z osobliwych dobrodzieystw swego odkupiciela, przez którego ofiarę i posłuszeństwo przymierze Bóg oyciec z wiernymi utwirdził. II. Żąda, aby go Bóg od niebespieczeństw i od grzechów wybawił.

1. Przednieyszemu śpiewakowi psalm Dawidów.
2. Z żądością oczekiwałem PANA; a skłonił się ku mnie, wysłuchał wołanie moie;
3. I wyciągnął mię z dołu szumiącego i z błota lgnącego, a postawił na skale nogi moie, i utwirdził kroki moie;
4. A włożył w usta moie pieśń nową, chwałę należącą Bogu naszemu, co gdy wiele ich ogląda, ulękną się, a będą mieć nadzieię w PANU.

5. Bło-

5. Błogosławiony człowiek, który pokłada w PANU nadzieię swoię, a nie ogląda się na harde, ani na te, którzy się unoszą za kłamstwem.
6. Wieleś uczynił, PANIE Boże mój! cudów twoich, a myśli twoich o nas; nikt porządnie wyliczyć nie może przed tobą; chciałlibym ie wypowiedzieć i wymowić, daleko ich więcéy, niżby wypowiedziane bydź mogły.
7. Ofiary i obiaty * nie chciałeś, aleś mi przekłoł uszy; całopalenia i ofiary za ** grzéch nie żądałeś.
*Żyd.10,5. **3Moy.4,1.
8. Tedym rzekł: Oto, idę; w księgach napisano o mnie;
9. Abym czynił wolą twoię, Boże mój! pragnę; albowiem zakon twój iest w pośrzodku wnętrzności moich.
10. Opowiadałem * sprawiedliwość twoię w zgromadzeniu wielkiém; oto, warg moich nie zawściągnąłem, ty wiesz, PANIE! *Ps.35,18.
11. Sprawiedliwości twoiéy nie ukryłem w pośrzod serca mego, prawdę twoię i zbawienie twoie opowiadałem; nie taiłem miłosierdzia twego i prawdy twoiéy w zgromadzeniu wielkiém.
12. Przetoż ty, PAnie! nie zawściągay odemnie litości twoich; miłosierdzie twoie i prawda twoia niech mię zawżdy strzegą.
13. Albowiem ogarnęły mię nieszczęścia, którém niemasz liczby; doścignęły mię nieprawości moie, tak że przeyrzeć nie mogę; rozmnożyły się nad włosy głowy moiéy, a serce moie opuściło mię.
14. Raczże mię, PAnie! wyrwać; o PAnie! * na ratunek mój pośpiesz.
*Ps. 22, 20.
15. Niech będą pohańbieni, * a niech się zawstydzą wszyscy, którzy szukaią duszy moiéy, aby ią zatracili; niechayże się nań wstecz cofną, a niech się zawstydzą, którzy mi życzą złego. *Ps.35,4.6. Ps.70,3.
16. Niech będą spustoszeni za to, że mię zhańbić usiłuią, mówią mi: Ehey! Ehey!
17. Ale niech się rozraduią i rozweselą w tobie wszyscy, którzy cię szukaią, i miłuią zbawienie twoie; niech mówią zawżdy: Niechay będzie PAN uwielbiony.* *Ps.35,27.
18. Iamci wprawdzie * ubogi i nędzny; aleć PAn myśli o mnie. Tyś iest pomocnikiem moim i wybawicielem moim; Boże mój! nie omieszkiwayże. *Ps.22,7.

Psalm XLI.

I. Naucza, że się Bóg kocha w ludziach miłosiernych, i one w złéy chwili ratuie. II. Uskarza się na krzywdę, i nieszczerość przeciwników. III. O przywrócenie do zdrowia prosi.

1. Przednieyszemu śpiewakowi pieśń Dawidowa.
2. Błogosławiony, który ma baczenie na potrzebnego; w dzień zły wybawi go PAn.
3. PAN go będzie strzegł, i żywić go będzie; błogosławiony będzie na ziemi, ani go poda na wolą nieprzyiaciół iego.
4. PAN go posili na łożu niemocy iego; wszystko leżenie iego odmieni w chorobie iego.
5. IAM rzekł PAnie! zmiłuy się nademną, uzdrow duszę moię; bom tobie zgrzeszył.
6. Nieprzyiaciele moi mówili źle o mnie: Kiedyż wżdy umrze, a zginie imię iego?
7. Ieżli téż który z nich przychodzi, aby mię nawiedził, tedy na zdradzie mówi; serce iego zgromadza sobie nieprawość, a przecz odszedszy roznosi.
8. Społem przeciwko mnie szepcą wszyscy, którzy mię maią w nienawiści, a myślą złe o mnie,
9. Mówiąc: Pomsta się nań za niezbożność wylała, a iż się położył, więcéy nie wstanie.
10. Także i ten, z którymem żył w pokoiu, któremum ufał, który chléb mój iadał, podniosł * piętę przeciwko mnie. *Ian.13,18. Dzie.1,16.
11. Ale ty, PAnie! zmiłuy się nademną, a podnieś mię, i oddam im.
12. A przez to poznam, że się kochasz we mnie, gdy się nie będzie weselił nieprzyiaciel mój ze mnie.
13. Ale ty w niewinności moiéy wesprzesz

sprzesz mię, i postawisz mię przed obliczem twoiém na wieki.

14. Błogosławiony PAN, Bóg Izraelski, od wieku aż na wieki, Amen, Amen.

Psalm XLII.

I. Dawid będąc wygnańcem, do domu Bożego stawić się pragnie, a na urąganie nieprzyiaciół uskarzaiąc się, przeszłe przechadzki na chwałę Bożą sobie smakuie. II. Duszę swą krzepiąc, swoie wygnanie, uciski nowe, bluźnienia imienia PAńskiego przypomina, a przykład boiu ducha z ciałem w sobie wyraża.

1. Przednieyszemu śpiewakowi z synów Korego pieśń ćwicząca.

2. Jako ieleń krzyczy * do strumieniów wód, tak dusza moia woła do ciebie o Boże!

3. Pragnie dusza moia * do Boga, do Boga żywego, mówiąc: Kiedyż przyydę, a okażę się przed obliczem Bożém? *Ps.84,3.

4. Łzy moie są mi miasto chleba we dnie i w nocy, gdy mi mówią co dzień: Kędyż iest Bóg twóy?

5. Na to wspominaiąc wylewam sam w sobie duszę moię, żem bywał w poczcie innych, i chadzałem z nimi do domu Bożego z wesołym głosem, i z chwałą w mnóstwie weselących się.

6. Przeczże się smęcisz, * duszo moia! a przecz sobą trwożysz we mnie? Czekay na Boga; albowiem go ieszcze będę wysławiał za wielkie wybawienie twarzy iego. *Ps.43,5.

7. Boże móy! dusza moia teskni sobie we mnie; przetoż na cię wspominam w ziemi Iordańskiéy i Hermońskiéy, na górze Mizar.

8. Przepaść przepaści przyzywa na szum upustów twoich: wszystkie powodzi twoie i nawałności twoie na mię się zwaliły.

9. Wszakże we dnie udzieli mi PAN miłosierdzia swego, a w nocy piosnka iego będzie ze mną, i modlitwa do Boga żywota mego.

10. Rzekę Bogu, skale moiéy: Przeczżeś mię zapomniał? I czemu * smutno chodzę dla uciśnienia od nieprzyiaciela? *Ps.38,7. Ps.43,2.

11. Iest iako rana w kościach moich, gdy mi urągaią nieprzyiaciele moi, mówiąc do mnie na każdy dzień: Kędy iest Bóg twóy?

12. Przeczże się smęcisz duszo moia! a przecz sobą trwożysz we mnie? Czekay na Boga; albowiem go ieszcze będę wysławiał, gdyż on iest wielkiém zbawieniem twarzy moiéy, i Bogiem moim.

Psalm XLIII.

I. Żąda z rąk złośliwych wybawienia i do pocztu świętych przywrócenia. II. Bogu chwałę ślubuie, a wiarą nad ciałem tryumfuie.

Sądź mię, o Boże! a uymi się o sprawę moię; od narodu niemiłosiernego, i od człowieka zdradliwego i niezbożnego wyrwi mię;

2. Boś ty iest Bóg siły moiéy. Przeczżeś mię odrzucił? a przecz smutno chodzę dla * uciśnienia od nieprzyiaciela? *Ps.38,7. Ps.42,10.

3. Ześli światłość twoię, i prawdę twoię; te mię poprowadzą, i wprowadzą mię na świętą górę twoię, i do przybytków moich,

4. Abym przystąpił do ołtarza Bożego, do Boga wesela i radości moiéy; i będę cię wysławiał na harfie, o Boże, Boże móy!

5. Przeczże się smęcisz, duszo * moia! a przecz trwożysz sobą we mnie? Czekay na Boga; albowiem go ieszcze będę wysławiał, gdyż on iest wielkiém zbawieniem twarzy moiéy, i Bogiem moim. *Ps.42,6.

Psalm XLIV.

I. Przymierze Boże, i łaskę iego dawną przypomina. II. Plagi, które Bóg na swóy lud na on czas przepuszczał, wylicza. III. Prosi, żeby im łaskawą twarz przywrócił, i nad ich się nędzą zmiłował.

1. Przednieyszemu śpiewakowi z synów Kórego psalm nauczaiący.

2. Boże! uszyma naszemi słychaliśmy; oycowie nasi powiadali nam o sprawach, któreś czynił za dni ich, za dni starodawnych.

3. Tyś ręką swą wypędził Pogany,

a oneś wszczepił; wytraciłeś narody, a oneś rozkrzewił. *2Moy.15,17. Ps. 80, 9.

4. Bo nie przez miecz swóy posiedli ziemię, i ramię ich nie wybawiło ich, ale prawica twoia i ramię twoie, a światłość oblicza twego, przeto żeś ie upodobał sobie.

5. Tyś sam Król móy, o Boże! sprawże wielkie wybawienie Iakubowi.

6. Przez cięśmy nieprzyiacioły nasze porażali; w imieniu twoiém deptaliśmy powstawaiące przeciwko nam.

7. Bom w łuku moim nie ufał, ani miecz móy obronił mię;

8. Aleś nas ty wybawiał od nieprzyiaciół naszych, a nienawidzące nas zawstydzałeś.

9. Przetoż chlubiemy się w tobie, Boże! na każdy dzień, a imię twoie na wieki wysławiamy. Sela.

10. Ale teraz odrzuciłeś i zawstydziłeś nas, a nie wychodzisz z woyski naszemi.

11. Sprawiłeś, żeśmy tył podali nieprzyiacielowi, a ci, którzy nas maią w nienawiści, rozchwycili między się dobra nasze.

12. Podałeś nas iako owce na żer, a między Pogany rozproszyłeś nas.

13. Przedałeś lud twóy za nie, a nie podniosłeś ceny ich.

14. Podałeś nas na wzgardę * sąsiadom naszym, na szyderstwo i na pośmiech tym, którzy są około nas. * Ps. 79, 4. Ps. 80, 7. Ier. 24, 9.

15. Wystawiłeś nas na przypowieść między Pogany, tak że nad nami narodowie głową kiwaią.

16. Na każdy dzień wstyd móy iest przedemną, a hańba twarzy moiéy okrywa mię.

17. Dla głosu tego, który mię sromoci i potwarza, dla nieprzyiaciela, i tego, który się mści.

18. To wszystko przyszło na nas; a wżdyśmy cię nie zapomnieli, aniśmy wzruszyli przymierza twego.

19. Nie cofnęło się na zad serce nasze, ani się uchyliły kroki nasze od ścieszki twoiéy,

20. Chociaś nas był potarł, wrzuciwszy nas na mieysce smoków, i okryłeś nas cieniem śmierci,

21. Byśmyć byli zapomnieli imienia Boga naszego, a podnosili ręce nasze do boga cudzego.

22. Izaliby się był Bóg o tym nie pytał? gdyż on wie skrytości serca.

23. Aleć nas dla * ciebie zabiiaią na każdy dzień; poczytaią nas iako owce na rzeź zgotowane. *Rzym.8,36.

24. Ocuć się; przeczże śpisz, PANIE! Przebudź się, nie odrzucay nas na wieki.

25. Przeczże oblicze twoie ukrywasz, a zapominasz utrapienia naszego i ucisku naszego?

26. Albowiem potłoczona iest aż do prochu dusza nasza, a przylgnął do ziemi żywot nasz.

27. Powstańże na ratunek nasz, a odkup nas dla miłosierdzia twoiego.

Psalm XLV.

Złączenie duchowne Chrystusa PANA z oblubienicą swą, opisuiąc Prorok, I. wysławia przymioty, zwierzchność, i rząd królestwa iego i chwałę, którą bez miary nań oyciec wylał. II. Opisawszy także oblubienicę do wiary i posłuszeństwa one upomina.

1. Przednieyszemu śpiewakowi z synów Korego na Sosannim psalm nauczaiący, a pieśń weselna.

2. Wydało serce moie słowo dobre; rozprawiać będą pieśni moie, o Królu! ięzyk móy będzie iako pioro prętkiego pisarza.

3. Pięknieyszyś nad syny ludzkie; rozlała się wdzięczność po wargach twoich, przeto że cię pobłogosławił Bóg aż na wieki.

4. Przypasz * miecz twóy na biodra, o Mocarzu! pokaż chwałę twoię, i zacności twoie. *Izai.11,5. Żyd.4,12. Obiaw. 1, 16.

5. A w dostoyności twoiéy szczęśliwie wywiedź z słowem prawdy, cichości, i sprawiedliwości, a dokaże strasznych rzeczy prawica twoia.

6. Strzały twoie ostre; od nich narodowie pod cię upadną, a serce nieprzyiaciół królewskich przenikną.

7. Stolica twoia, o Boże! * na wieki

ki wieków; łaska sprawiedliwości iest łaska królestwa twego. Żyd.1,8.

8. Umiłowałeś sprawiedliwość, a nienawidziałeś nieprawości; przetoż pomazał cię, o Boże! Bóg twóy oleykiem wesela nad uczestniki twoie.

9. Myrrą, Aloe, i Kassyą wszystkie szaty twoie pachną, gdy wychodzisz z pałaców z kości słoniowych urobionych, nad te, którzy cię uweselaią.

10. Córki królewskie są między twemi zacnemi białemi głowami; stanęła małżonka po prawicy twoiéy w kosztownem złocie z Ofir.

11. Słuchayże córko, a obacz, i nakłoń ucha twego, a zapomni narodu twego, i domu oyca twoiego.

12. A zakocha się Król w piękności twoiéy, albowiem on iest PANEM twoim; przetoż kłaniay się przed nim.

13. Tyryyczycy także * z upominkami przed obliczem twoiém kłaniać się będą, naybogatsi z narodów.
* Ps. 72, 10.

14. Wszystka zacność córki królewskiéy iest wewnątrz, a szaty iéy bramowane są złotem.

15. W odzieniu haftowanem przywiodą ią do Króla; także panny za nią, towarzyszki iéy, przywiodą do ciebie.

16. Przywiodą ie z weselem i z radością, a wnidą na pałac królewski.

17. Miasto oyców twych będziesz mieć syny twe, które postanowisz Książęty po wszystkiéy ziemi.

18. Wspominać będę imię twoie od każdego rodzaiu do rodzaiu; dla tego cię narodowie wysławiać będą na wieki wieków.

Psalm XLVI

Naucza Prorok, że Bóg z swoimi zawżdy przestawał, a oni obronie iego ufaiąc strachów się żadnych nie bali, ale bespieczeństwa z przytomności iego zażywali.

1. Przednieyszemu śpiewakowi z synów Korego na Alamot pieśń.

2. Bóg iest ucieczką i siłą naszą, ratunkiem we wszelkim ucisku naypewnieyszym.

3. Przetoż się bać nie będziemy, choćby się poruszyła ziemia, choćby się przeniosły góry w pośrzod morza;

4. Choćby zaszumiały, a wzburzyły się wody iego, i zatrzęsły się góry od nawałności iego. Sela.

5. Strumienie rzeki iego rozweselaią miasto Boże, nayświętsze z przybytków naywyższego.

6. Bóg iest w pośrzodku iego, nie będzie poruszone; poratuie go Bóg zaraz z poranku.

7. Gdy się wzburzyli narodowie, a zatrząsnęły się królestwa, PAN wydał głos swóy, i rozpłynęła się ziemia.

8. PAN zastępów iest z nami; twirdzą wysoką iest nam Bóg Iakubów. Sela.

9. Pódźcie, oglądaycie sprawy PAńskie, iakie uczynił spustoszenie na ziemi;

10. Który uśmierza woyny aż do kończyn ziemi, łuk kruszy, i oręże łamie, a wozy ogniem pali,

11. Mówiąc: Uspokoycie się, a wiedzcie, żem IA Bóg; będę wywyższony między narody, będę wywyższony na ziemi.

12. PAN zastępów z nami; twirdzą wysoką iest nam Bóg Iakubów. Sela.

Psalm XLVII.

Izraelczycy upominaią Pogany do chwalenia Boga, iż im okoliczne narody podbił, ziemię Chananeyską podał, i narody do Chrystusa PANA powołać postanowił.

1. Przednieyszemu śpiewakowi z synów Korego pieśń.

2. Wszyscy narodowie klaskaycie rękoma, wykrzykaycie Bogu głosem wesela.

3. Albowiem PAN naywyższy, straszny, iest Królem wielkim nad wszystką ziemią.

4. Podbiia ludzie pod moc naszę, a narody pod nogi nasze.

5. Obrał nam za dziedzictwo nasze chwałę Iakuba, którego umiłował. Sela.

6. Wstąpił Bóg z krzykiem; PAN wstąpił z głosem trąby.

7. Śpiewaycież Bogu, śpiewaycie; śpiewayciez Królowi naszemu, śpiewaycie.

8. Albowiem Bóg Królem wszystkiéy ziemi; śpiewaycież rozumnie.
9. Króluie Bóg nad narody; Bóg siedzi na świętéy stolicy swoiéy.
10. Książęta narodów przyłączyły się do ludu Boga Abrahamowego; albowiem Boże są tarcze ziemskie, zkąd on zacnie iest wywyższony.

Psalm XLVIII.

I. Mieszkańcy Ieruzalemscy wielbią Boga, iż ich miasto od gwałtownego niebespieczeństwa wybawił. II. Dziękczynienia, radości, i ufności w PANU się upominaią.

1. Pieśń psalmu synów Korego.
2. Wielki iest PAN, i bardzo chwalebny w mieście Boga naszego, na górze świętéy swoiéy.
3. Ozdobą krainy, uciechą wszystkiéy ziemi iest góra Syon w stronach północnych, miasto Króla wielkiego.
4. Bóg w pałacach iego uznany iest za twirdzę wysoką.
5. Bo oto Królowie, gdy się zgromadzili i ciągnęli wespół,
6. Sami to uyrzawszy bardzo się zadziwili, a przestraszeni będąc prętko uciekali.
7. Strach ie tam ogarnął i boleść, iako niewiastę rodzącą.
8. Wiatrem wschodnim pokruszysz okręty z Tarsys.
9. Iakośmy słyszeli, takieśmy widzieli w mieście PANA zastępów, w mieście Boga naszego; Bóg ie ugruntował aż na wieki. Sela.
10. Uważamy, o Boże! miłosierdzie twoie w pośrzod kościoła twego.
11. Iakie iest imię twoie, Boże! taka też iest chwała twoia aż do kończyn ziemi; sprawiedliwości pełna iest prawica twoia.
12. Niech się rozweseli góra Syon; niech się rozraduią córki Iudskie dla sądów twoich, Boże!
13. Obtoczcie Syon, i obstąpcie go; policzcie wieże iego.
14. Przypatruycie się pilnie basztom iego, a oglądaycie pałace iego, abyście umieli powiadać narodowi potomnemu.
15. Że ten Bóg iest Bogiem naszym na wieki wieczne, a iż on naszym Hetmanem będzie aż do śmierci.

Psalm XLIX.

I. Wszystkich stanów ludzi do mądrości upominawszy stopnie iéy wylicza. II. Nad szczęściem złych zdumiewać się zakazuie.

1. Przednieyszemu śpiewakowi z synów Korego psalm.
2. Słuchaycie tego wszyscy narodowie; bierzcie to w uszy wszyscy mieszkaiący na okręgu ziemi!
3. Tak z ludu pospolitego, iako z ludzi zacnych, tak bogaty iako ubogi!
4. Usta moie będą opowiadały mądrość, a myśl serca mego rostropność.
5. Nakłonię do * przypowieści ucha mego, a wyłożę przy harfie gadkę moię. *Ps.78,2. Matt.13,35.
6. Przeczże się mam bać we złe dni, aby mię nieprawość tych, którzy mię depcą, miała ogarnąć?
7. Którzy ufaią bogactwom swoiém, a w mnóstwie dostatków swoich chlubią się.
8. Gdyż brata swego nikt żadnym sposobem nie odkupi, ani może dać Bogu odkupu iego zań,
9. (Albowiem drogi iest okup duszy ich, i nie może się ostać na wieki.)
10. Aby żył na wieki, a nie oglądał grobu.
11. Bo widzimy, iż i mądrzy umieraią, głupi i szalony zarowno giną, a zostawiaią obcym bogactwa swoie.
12. Myślą, że domy ich są wieczne, a przybytki ich trwaią od narodu do narodu; przetoż ie nazywaią od imion swych na ziemi.
13. Ale człowiek we czci nie zostawa, podobnym będąc bydlętom, które giną.
14. Takowa myśl ich głupstwem ich iest, a przecię potomkowie ich pochwalaią to usty swemi. Sela.
15. Iako owce w grobie złożeni będą, śmierć ie strawi; ale sprawiedliwi panować będą nad nimi z poranku, a kształt ich zniszczony będzie w

grobie

grobie, gdy ustąpią z mieszkania swego.

16. Ale Bóg wykupi duszę moię z mocy grobu, gdy mię przyymie. Sela.

17. Nie boyże się, gdy się kto zbogaci, a gdy się rozmnoży sława domu iego;

18. Bo umieraiąc * nie weźmie nic z sobą, ani za nim zstąpi sława iego.
* Job. 27, 19.

19. A choć duszy swéy za żywota swego pobłaża i chwalono go, gdy sobie dobrze czynił:

20. Przecię musi iść za rodziną oyców swych, a na wieki nie ogląda światłości.

21. Owa człowiek, który iest we czci a nie zrozumiewa tego, podobny iest bydlętom, które giną.

Psalm L.

Król Syoński, od wszystkich stron świata ludzkie syny zwoławszy, I. oświadcza się, że on nie korzysta w ofiarach pozwierzunych, będąc PANEM rzeczy wszystkich, ale się kocha w ofiarach chwał i modlitew świętych II. Gromi niezbożniki, którzy się chlubią wiarą, a iarzmo ciągną z niepobożnymi.

1. Psalm Asafowi podany.

Bóg nad Bogi, PAN mówił i przyzwał ziemi od wschodu słońca aż do zachodu iego.

2. Obiaśnił się Bóg z Syonu w doskonałéy ozdobie. *Ps.48,3.

3. Przyydzie Bóg nasz, a nie będzie milczał; ogień przed twarzą iego będzie pożyrał, a około niego powstanie wicher gwałtowny.

4. Przyzowie z góry niebios * i ziemi, aby sądził lud swóy. *5M.31,28.

5. Mówiąc: Zgromadźcie mi święte moie, którzy ze mną uczynili przymierze przy ofierze.

6. Tedy niebiosa opowiedzą sprawiedliwość iego; albowiem sam Bóg iest sędzią. Sela.

7. Słuchay, ludu móy! a będę mówił; słuchay, Izraelu! a oświadczę się * przed tobą: IAM Bóg, Bóg twóy IAM iest. *Ps.81,9.

8. Nie będę cię z ofiar twoich winił, ani z całopalenia twego, które są zawsze przedemną.

9. Nie wezmę z domu twoiego cielca, ani z okołu twego kozłów.

10. Albowiem móy iest wszelki zwiérz leśny, i tysiące bydła po górach.

11. Znam wszystko ptastwo po górach, i zwiérz polny iest przedemną.

12. Będęli łaknął, nie rzekęć o to; bo móy iest okrąg * ziemi, i napełnienie iego. *2Moy.19,5. 5Moy.10,14. Job. 41, 2. Ps. 24, 1. 1 Kor. 10, 26.

13. Izali iadam mięso wołowe? albo piiam krew kozłową?

14. Ofiaruy Bogu chwałę, i oddaj Naywyższemu śluby twoie;

15. A wzyway mię w dzień utrapienia, tedy cię wyrwę, a ty mię uwielbisz.

16. Lecz niezbożnemu rzekł Bóg: Cóżci do tego, że opowiadasz ustawy moie, a bierzesz przymierze moie w usta twoie?

17. Ponieważ masz w nienawiści karność, i zarzuciłeś słowa moie za się.

18. Widziszli złodzieia, bieżysz z nim, a z cudzołożniki masz skład twóy.

19. Usta twoie rozpuszczasz na złe, a ięzyk twóy składa zdrady.

20. Zasiadszy mówisz przeciwko bratu twemu, a lżysz syna matki twoiéy.

21. Toś czynił, a IAM milczał; dla tegoś mniemał, żem IA tobie podobny; ale będę cię karał, i stawięć to przed oczy twoie.

22. Zrozumieycież to wżdy teraz, którzy zapominacie Boga, bym was snadź nie porwał, a nie będzie ktoby was wyrwał.

23. Kto mi ofiaruie chwałę, uczci mię; a temu, który naprawuie drogę swą, ukażę zbawienie Boże.

Psalm LI.

I. Dawid od Natana napomniony do miłosierdzia się Bożego ucieka, i o odpuszczenie grzechu prosi. II. Żąda, aby mu Bóg dobre sumnienie przywrócił, a serce iego przez Ducha świętego odnowił III. O zachowanie ludu i kościoła Bożego się modli.

1. Przednieyszemu śpiewakowi psalm Dawidów,

2. Gdy

2. Gdy do niego przyszedł Natan * Prorok, potym iako był wszedł do Betsaby. *2Sam.12,1.

3. Zmiłuy się nademną, Boże! według miłosierdzia twego; według wielkich litości twoich zgładź nieprawości moie.

4. Omyy mię doskonale od nieprawości moiéy, a od grzechu mego oczyść mię.

5. Albowiem ia znam nieprawość moię, a grzéch móy przedemną iest zawżdy.

6. Tobie, tobiem samemu zgrzeszył, i złem przed oczyma twemi uczynił, abyś był sprawiedliwy w mowie twoiéy, i czystym w sądzie twoim. * Rzym. 3, 4.

7. Oto, w nieprawości poczęty iestem, a w grzechu poczęła mię matka moia..

8. Oto, się kochasz w prawdzie wewnętrznéy, a skrytą mądrość obiawiłeś mi.

9. Oczyść mię * Isopem, a oczyścion będę; omyy mię, a nad śnieg wybielony będę. *3Moy.14,6. 4Moy.19,6.

10. Day mi słyszeć radość i wesele, a niech się rozraduią kości moie, któreś pokruszył.

11. Odwróć oblicze twoie od grzechów moich, a zgładź wszystkie nieprawości moie.

12. Serce czyste stworz we mnie, o Boże! a ducha prawego odnow we wnętrznościach moich.

13. Nie odrzucay mię od oblicza twego, a Ducha swego świętego nie odbieray odemnie.

14. Przywróć mi radość zbawienia twego, a duchem dobrowolnym podeprzyy mię.

15. Tedy będę nauczał przestępców drog twoich, aby się grzesznicy do ciebie nawrócili.

16. Wyrwi mię z pomsty * za krew, o Boże, Boże zbawienia moiego! a ięzyk móy będzie wysławiał sprawiedliwość twoię. *2Sam.11,15.17. r. 12, 9.

17. PANIE! otworz wargi moie, a usta moie opowiadać będą chwałę twoię.

18. Albowiem nie pragniesz ofiar, choćbymci ie dał, ani całopalenia przyymiesz.

19. Ofiary Bogu przyiemne duch skruszony; sercem skruszoném i strapionéin nie pogardzisz, o Boże!

20. Dobrze uczyń według upodobania twego Syonowi; pobuduy mury Ieruzalemskie.

21. Tedy przyymiesz ofiary sprawiedliwości, ofiary ogniste, i całopalenia; tedy cielce ofiarować będą na ołtarzu twoim.

Psalm LII.

I. Doegowe potwarzy i kłamstwa gromi, i upadkiem mu grozi. II. Wiarę i pociechę wiernych z okazania na nim sądów Bożych przypomina. III. a sam siebie w troskach obroną i łaską Bożą ciesząc wdzięczność ślubuie.

1. Przednieyszemu śpiewakowi pieśń Dawidowa nauczaiąca,

2. Gdy przyszedł Doeg Edomczyk, i oznaymił Saulowi, mówiąc: Dawid przyszedł do domu Achymelechowego. *1Sam.22,9.

3. Przecżże się chlubisz ze złości, o mocarzu! miłosierdzie Boże trwa każdego dnia.

4. Złe rzeczy myśli ięzyk twóy, iako brzytwa ostra czyniąc zdradę.

5. Umiłowałeś złe, bardziéy niż dobre; kłamstwo raczéy mówisz, niż sprawiedliwość. Sela.

6. Umiłowałeś wszystkie słowa szkodliwe, i ięzyk zdradliwy.

7. Przetoż cię Bóg zniszczy na wieki; porwie cię, i wyrwie cię z przybytku, i wykorzeni cię z ziemi żywiących. Sela.

8. To widząc sprawiedliwi będą się bali, i będą się z niego naśmiewali, mówiąc:

9. Otoż człowiek, który nie pokładał w Bogu siły swoiéy; ale ufaiąc w mnóstwie bogactw swoich zmacniał się w złości swey.

10. Aleć ia będę iako oliwa zielona w domu Bożym; bom nadzieię położył w miłosierdziu Bożem na wieki wieczne.

11. Będę

11. Będę cię wysławiał, PANIE! na wieki, żeś to uczynił, a będę oczekiwał imienia twego, gdyż iest zacne przed oblicznością świętych twoich.

Psalm LIII.

Toż w sobie zamyka, co i psalm czternasty.

1. Przednieyszemu śpiewakowi na Machalat pieśń Dawidowa nauczaiąca.
2. Głupi rzekł * w sercu swém: Niemasz Boga. Popsowali się, i obrzydliwą czynią nieprawość; niemasz, ktoby czynił dobrze. *Ps.10,4. Ps.14,1.
3. Bóg z niebios poyrzał na syny ludzkie, aby obaczył, byłliby kto rozumny, * i szukaiący Boga. *Rzym.3,10.
4. Aleć oni wszyscy odstąpili, iednako się nieużytecznymi stali; niemasz ktoby czynił dobrze, niemasz i iednego.
5. Zaż nie wiedzą wszyscy czyniciele nieprawości, że pożyraią lud móy, iako więc chléb iedzą? ale Boga nie wzywaią.
6. Tam się bardzo ulękną, gdzie niemasz strachu; albowiem Bóg rozproszy kości tych, którzy cię oblegli; ty ie pohańbisz, bo ie Bóg wzgardzi.
7. Któż da z Syonu wybawienie Izraelowi? Gdy Bóg przywróci z więzienia lud swóy, rozraduie się Iakub, rozweseli się Izrael.

Psalm LIV.

Wydany Król Dawid od Zyfeyczyków. I. Boga o pomoc przeciwko prześladowcom prosi. II. Tymże pomsty żądaiąc, Bogu chwałę, a sobie pewny ratunek obiecuie.

1. Przednieyszemu śpiewakowi na Neginoth pieśń Dawidowa nauczaiąca.
2. Gdy przyszli * Zyfeyczycy, i rzekli do Saula: Dawid się kryie przed tobą u nas. *1Sam.23,19. r.26,1.2.3.
3. Boże! dla imienia twego wybaw mię, a w mocy twoiéy podeymi się sprawy moiéy.
4. Boże! wysłuchay modlitwę moię; przyymi w uszy słowa ust moich.
5. Albowiem obcy powstali przeciwko mnie, a okrutnicy szukaią duszy moiéy, nie stawiaiąc sobie Boga przed oczyma swemi. Sela.
6. Oto, Bóg iest pomocnikiem moim; PAN iest z tymi, którzy podpieraią żywota mego.
7. Odday złym nieprzyiaciołom moim, w prawdzie twoiéy wytrać ie, o PANIE!
8. Tedyć dobrowolnie będę ofiarował; będę wysławiał imię twoie, PANIE! przeto że iest dobre;
9. Gdyż z każdego utrapienia wyrwałeś mię, a pomstę nad nieprzyiacioły mymi oglądało oko moie.

Psalm LV.

I. Dawid sobie obrony, Absalomowi zaś upadku, od Boga żąda. II. Wysłuchania pewien będąc cieszy się nadzieią wybawienia swego.

1. Przednieyszemu śpiewakowi na Neginoth pieśń Dawidowa nauczaiąca.
2. Wuszy swe przyymi, o Boże! modlitwę moię, a nie kryy się przed prożbą moią:
3. Posłuchay mię z pilnością, a wysłuchay mię; boć się uskarzam w modlitwie swéy, i trwożę sobą.
4. Dla głosu nieprzyiaciela, i dla uciśnienia od bezbożnika; albowiem mię zarzucaią kłamstwem, a w popędliwości swéy sprzeciwiaią mi się.
5. Serce moie boleie we mnie, a strachy śmierci przypadły na mię.
6. Boiaźń ze drzeniem przyszła na mię, a okryła mię trwoga.
7. I rzekłem: Obym miał skrzydła iako gołębica, zaleciałbym, a odpoczynąłbym.
8. Otobym daleko zaleciał, a mieszkałbym na puszczy. Sela.
9. Pośpieszyłbym, abym uszedł przed wiatrem gwałtownym, i przed wichrem.
10. Zatrać ie, PANIE! rozdziel ięzyk ich; bom widział bezprawie i rozruch w mieście.
11. We dnie i w nocy obtaczaią ie po murach iego, a złość i przewrótność iest w pośrzodku iego.
12. Cięzkości są w pośrzodku iego, a nie ustępuie z ulic iego chytrość i zdrada.

13. Albo-

13. Albowiem nie nieprzyiaciel iaki zelżył mię, inaczéy zniosłbym to był; ani ten, który mię miał w nienawiści, powstał przeciwko mnie; bobym się wżdy był skrył przed nim;
14. Ale ty, człowiecze mnie równy, wodzu móy, i znaiomy móy.
15. Którzyśmy się z sobą mile w taynośći naradzali, i do domu Bożego społecznie chadzali.
16. Oby ie śmierć zprętka załapiła, tak aby żywo * zstąpili do piekła! albowiem złość iest w mieszkaniu ich, i w pośrzodku ich. *4Moy.16,32.33.
17. Ale ia do Boga zawołam, a PAN mię wybawi.
18. W wieczór i rano, i w południe modlić się, i z trzaskiem wołać będę, aż wysłucha głos móy.
19. Odkupi duszę moię, abym był w pokoiu od woyny przeciwko mnie; bo ich wiele było przy mnie.
20. Wysłucha Bóg i utrapi ie, (iako ten, który siedzi od wieku. Sela,) przeto że niemasz w nich poprawy, ani się Boga boią.
21. Wyciągnął ręce swoie na te, którzy z nim mieli pokóy, wzruszył przymierze swoie.
22. Gładsze niż masło były słowa ust iego, ale walka w sercu iego: a miękcieysze słowa iego niż oléy, wszakże były iako miecze * dobyte.
* Ps. 57, 5. Ps. 59, 8.
23. Wrzuć na PANA brzemię * twoie, a on cię opatrzy, i nie dopuści, aby się na wieki zachwiać miał sprawiedliwy. *Ps.37,5. Matt.6,25. Luk.12,22. 1 Piotr. 5, 7.
24 Ale ie ty, o Boże! wepchniesz w dół zginienia; mężowie krwawi i zdradliwi nie doydą do połowy dni swoich; ale ia w tobie nadzieię mieć będę.

Psalm LVI.

I. Prorok wybawienia swego od Boga żąda II. Spuściwszy się na obietnicę Bożą, onego chwali, ciesząc się, że on, i naydrobnieysze iego ciężkości widzi, i one uspokoi.

1. Przednieyszemu śpiewakowi o nieméy gołębicy, na mieyscach odległych, złoty psalm Dawidów, gdy go w Gat * Filistynowie poimali.
* 1 Sam. 21, 10, 11.
2. Zmiłuy się nademną, o Boże! bo mię chce pochłonąć człowiek; każdego dnia walcząc trapi mię.
3. Chcą mię połknąć nieprzyiaciele moi na każdy dzień; zaprawdęć wiele iest walczących przeciwko mnie, o Naywyższy!
4. Któregokolwiek mię dnia strach ogarnia, ia w tobie ufam.
5. Boga wysławiać będę dla słowa iego; w Bogu nadzieię będę miał, ani się będę bał, żeby mi co ciało uczynić mogło.
6. Przez cały dzień słowa moie wykręcaią, a przeciwko mnie są wszystkie myśli ich na złe.
7. Zbieraią się, i ukrywaią się, ślad móy upatruią, czyhaiąc na duszę moię.
8. Izali za nieprawość pomsty uydą? strąć te narody, o Boże w popędliwości twéy.
9. Tyś tułanie moie policzył; zbierzze też łzy moie w wiadro twe: izaż nie są pisane w księgach twoich?
10. Tedy się nazad cofną nieprzyiaciele moi, któregokolwiek dnia zawołam; bo to wiem, iż Bóg iest ze mną.
11. Boga wysławiać będę z słowa; PANA chwalić będę z słowa iego.
12. W Bogu mam nadzieię; nie będę się bał, aby mi * co miał uczynić człowiek. *Ps.118,6.
13. Tobiem, o Boże! śluby uczynił; przetoż też tobie chwały oddam.
14. Albowiemeś wyrwał duszę moię od śmierci, a nogi moie od upadku, abym statecznie chodził przed obliczem Bożém w światłości żywiących.

Psalm LVII.

I. Boga na pomoc woła, pewnie wybawienie sobie obiecuiąc. II. Prosi, żeby Bóg sądy swe nad złymi wykonał.

1. Przednieyszemu śpiewakowi, iako: Nie zatracay złoty psalm Dawidów, kiedy uciekał przed Saulem do * iaskini. *1Sam.24,4.
2. Zmiłuy się nademną, o Boże! zmiłuy się nademną; albowiem w tobie ufa dusza moia, a do cie-

cienia skrzydeł twoich uciekam się, aż przeminie utrapienie.
3. Będę wołał do Boga naywyższego, do Boga, który wykonywa sprawę moię.
4. On pośle z nieba, i wybawi mię od pohańbienia tego, który mię chce pochłonąć. Sela. Pośle mi Bóg miłosierdzie swoie i prawdę swą.
5. Dusza moia iest w pośrzod lwów; leżę między palącymi, między synami ludzkimi, których zęby iako włocznie i strzały, a ięzyk ich miecz * ostry *Ps.55,22. Ps.59,8.
6. Wywyższe się * nad niebiosa, o Boże! a nade wszystką ziemią chwała twoia. *Ps.108,6.
7. Sieci zastawili na nogi moie, nachylili duszę moię, wykopali doł przed obliczem moiém; ale sami wpadli weń. Sela. *Ps.7,16. Ps. 9. 16. Przyp. 26, 27. Kazn. 10, 8.
8. Gotowe iest serce moie, Boże! gotowe iest serce moie; śpiewać i wychwalać cię będę.
9. Ocuć się chwało moia! ocuć się, lutnio i harfo! gdy na świtaniu powstawam.
10. Będę cię wysławiał między ludem, PANIE! a będęć śpiewał między narody.
11. Albowiem wielkie iest aż do niebios miłosierdzie * twoie, i aż pod obłoki prawda twoia. *Ps.36,6. Ps. 108, 5.
12. Wywyższe się nad niebiosa, o Boże! a nade wszystką ziemią wywyż chwałę twoię.

Psalm LVIII.

I. Na rayce Saulowe narzekaiąc, potwarzy i złość ich opisuie. II. Prosi, żeby Bóg rady ich pomieszał. III. Tuszy, że ludzie rząd i sąd Bogu przyznaią z upadku przyszłego nieprzyiaciół.

1. Przednieyszemu śpiewakowi, iako; Nie zatracay, pieśń złota Dawidowa.
2. O zgromadzenie! Izali poprawdzie sprawiedliwość mówicie? A uprzeymież sądzicie, wy synowie ludzcy?
3. Owszem radniéy w sercu nieprawości knuiecie, a gwałty rąk waszych na ziemi odważacie.
4. Odłączyli się niezbożnicy zaraz od narodzenia; pobłądzili zaraz z żywota matki swéy, mówiąc kłamstwo.
5. Iad * maią w sobie, iako wężowy, iako iad zmiie głuchéy, która zatula ucho swoie, *Ps.140,4
6. Aby nie słyszała głosu zaklinacza, ani czarownika w czarach biegłego.
7. O Boże! pokruszże zęby ich w uściech ich; połam, PANIE! lwiąt trzonowe zęby.
8. Niech się rozpłyną iako woda, niech się wniwecz obrócą; niech będą iako ten, który naciąga łuk, wszakże się strzały iego łamią.
9. Iako ślimak, który schodzi i niszczeie; iako martwy płod niewieści niech nie oglądaią słońca.
10. Ciernie wasze pierwéy niż wypuści tarny swoie, za zielona w gniewie Bożym iako wichrem porwane będzie.
11. I będzie się weselił sprawiedliwy, gdy uyrzy pomstę; nogi swoie umyie we krwi niepobożnego.
12. I rzecze każdy: Zaprawdęć sprawiedliwy odniesie pożytek sprawiedliwości swoiéy; zaisteć iest Bóg, który sądzi na ziemi.

Psalm LIX.

I. Dawid od sług Saulowych obskoczony sobie wyswobodzenia, a onym kaźni od Boga żąda. II. Cieszy się, iż go Bóg pewnie wysłucha, III. za co chwałę oddawać obiecuie.

1. Przednieyszemu śpiewakowi, iako: Nie zatracay, złota pieśń Dawidowa, gdy posłał Saul, * aby strzeżono domu iego, a zabito go. *1 Sam. 19, 11.
2. Wyrwi mię od nieprzyiacioł moich, o Boże moy! a od powstawaiących przeciwko mnie uczyń mię bespiecznym.
3. Wyrwi mię od tych, którzy broią nieprawość, a od mężów krwawych wybaw mię.
4. Albowiem oto czyhaią na duszę moię; zbieraią się przeciwko mnie mo-

mocarze bez przestępstwa mego i bez grzechu mego, o PANIE!

5. Bez wszelkiéy nieprawości moiéy zbiegaią się, i gotuią się; powstańże, zabież mi, a obacz.

6. Ty sam, PANIE, Boże zastępców, Boże Izraelski! ocuć się, abyś nawiedził te wszystkie narody; a nie miéy litości nad żadnym z onych przestępców złośliwych. Sela.

7. Nawracaią się pod wieczór, a warczą iako psy, i biegaią około miasta.

8. Oto blegocą usty swemi, miecze są w wargach * ich; albowiem mówią: Któż ** słyszy? *Ps.55,22. *Ps. 57, 5. Przyp. 25, 18. ** Ps.10,11. Ps. 94, 7.

9. Ale ty, PAnie! naśmiewasz się * z nich; naśmiewasz się ze wszystkich narodów. *Ps.2,4. Przyp.1,26.

10. Gdy on moc przewodzi, na ciebie pozor mieć będę; boś ty, Boże! twirdzą moią.

11. Bóg móy miłosierny uprzedzi mię; Bóg mi da oglądać pomstę nad nieprzyiacioły mymi.

12. Nie zabiiayże ich, aby nie zapomniał lud móy; ale ie rozprosz mocą twoią, i zrzuć ie, tarczo nasza, o PANIE!

13. Grzéch ust swych, słowa warg swych (poimani będąc w hardości swéy dla złorzeczeństwa i kłamstwa) niech wyznawaią.

14. Wytraćże ie w popędliwości, wytrać ie, aż ich nie stanie. Niech poznaią, że Bóg panuie w Iakubie, i po kraiach ziemi. Sela.

15. I niech się zaś nawrócą pod wieczór; niech warczą iako psy, a biegaią około miasta.

16. Niech oni ciekaią, chcąc się naieść, wszakże głodni będąc ukłaść się muszą.

17. Ale ia będę śpiewał o mocy twoiéy; zaraz z poranku wysławiać będę miłosierdzie twoie; boś ty był twirdzą moią, i ucieczką w dzień ucisku mego.

18. O mocy moia! tobie będę śpiewał; boś ty, Boże! twirdza moia, Bóg móy miłosierny.

Psalm LX.

I. Uskarza się na opuszczenie ludu Bożego, które było za Saula, i na rozruchy przez Abnera i Isboseta, wszczęte. II. Prosi, aby mu Bóg według nadziei iego w utrapieniu ratunku dodał.

1. Przednieyszemu śpiewakowi na Sussaneduth złota pieśń Dawidowa do nauczania;

2. Gdy walczył przeciw Syryyczykom Nacharaim, i przeciw Syryyczykom Soby; * gdy się wrócił Ioab, poraziwszy Edomczyków w dolinie solnéy dwanaście tysięcy.
* 2 Sam. 8, 1. 2. 3. r. 10, 13. 18. 1Kron. 18, 3. 12.

3. Boże! odrzuciłes * nas, rozproszyłeś nas, i rozgniéwałeś się; nawróćże się zasię do nas. *Ps.44,10.

4. Zatrząsnąłeś był ziemią, i rozsadziłeś ią; uleczże rozpadliny iéy, boć się chwieie.

5. Okazowałeś ludowi twemu przykre rzeczy, napoiłeś nas winem zawrotu.

6. Ale teraz dałeś chorągiew tym, którzy się ciebie boią, aby ią wynieśli dla prawdy twéy. Sela.

7. Aby byli wybawieni umiłowani twoi; zachowayże ie prawicą twoią, a wysłuchay mię.

8. Bógci mówił w świętobliwości * swoiéy; przeto się rozweselę, rozdzielę Sychem, i dolinę Sukkotską pomierzę. *Ps.108,7.

9. Moieć iest Galaad, móy i Manases, i Efraim moc głowy moiéy, Iuda zakonodawcą moim.

10. Moab miednicą do umywania mego; na Edoma wrzucę boty moie; ty, Palestyno! wykrzykay nademną.

11. Któż mię wprowadzi do miasta obronnego? kto mię przyprowadzi aż do Edom?

12. Izali nie ty, o Boże! któryś nas był odrzucił, a nie wychodziłeś, Boże! z woyski naszemi?

13. Dayże nam ratunek w utrapieniu; boć omylny ratunek ludzki.

14. W Bogu mężnie sobie poczynać będziemy, a on podepce nieprzyiacioły nasze.

Psalm LXI.

I. Przed Absalomem ustąpiwszy woła na Boga, żeby go pod obroną swą chować raczył. II. Szczęścia i rozmnożenia Państwu swemu, a w osobie swéy królestwu Chrystusowemu winszuie.

1. Przednieyszemu śpiewakowi na Neginoth pieśń Dawidowa.

2. Wysłuchay, o Boże! wołanie moie, miéy pozor na modlitwę moię.

3. Od końca ziemi wołam do ciebie w zatrwożeniu serca mego; wprowadź mię na skałę, która iest wyższą nad mię.

4. Albowiemeś ty był ucieczką moią, i basztą mocną przed twarzą nieprzyiaciela.

5. Będę mieszkał w przybytku twoim na wieki, schraniaiąc się pod zasłonę skrzydeł twoich. Sela.

6. Albowiemeś ty, Boże! wysłuchał żądości moie; tyś dał dziedzictwo tym, którzy się boią imienia twego.

7. Dni do dni królewskich przyday; niech będą lata iego od narodu do narodu.

8. Niech mieszka na wieki przed obliczem Bożém; zgotuy miłosierdzie i prawdę, niech go strzegą.

9. Tak będę śpiewał imieniowi twemu na wieki, a śluby moie oddawać będę na każdy dzień.

Psalm LXII.

I. Dawid z mocy, dobrotliwości i sprawiedliwości Bożéy pewny sobie ratunek obiecuie. II. Prześladowce swe gromi. III. Wierne upomina, aby w samym Bogu w potrzebach swych ufali.

1. Przednieyszemu śpiewakowi Iedytunowi psalm Dawidów.

2. Tylko na Bogu spolega dusza moia, od niegoć iest zbawienie moie.

3. Tylkoć on iest skałą moią i wybawieniem moiém, twirdzą moią; przeto się bardzo nie zachwieię.

4. Dokądże będziecie myślić złe przeciwko człowiekowi? Wszyscy wy zabici będziecie;. będziecie iako ściana pochylona, a iako mur walący się.

5. Przecię iednak radzą, iakoby go zepchnąć z dostoieństwa iego; kochaią się w kłamstwie, usty swemi dobrorzeczą, ale w sercu swém złorzeczą. Sela.

6. Ty przecię na Bogu spolegay, duszo moia! bo od niego iest oczekiwanie moie.

7. Onci sam iest skałą moią, zbawieniem moiém, i twirdzą moią; przetoż nie zachwieię się.

8. W Boguć wybawienie moie, i chwała moia, skała mocy moiéy; nadzieia moia iest w Bogu.

9. Ufaycież w nim na każdy czas, o narodowie! Wylewaycie przed obliczem iego serca wasze: Bóg iest ucieczką naszą. Sela.

10. Zaprawdęć marnością są synowie ludzcy, kłamliwi synowie mocarzów; będąli pospołu włożeni na wagę, lekcieyszymi będą nad marność.

11. Nie ufaycież w krzywdzie ani w drapiestwie, a nie bądźcie marnymi; przybędzieli wam maiętności, nieprzykładaycież serca do nich.

12. Razci rzekł Bóg, dwakrociem to słyszał, iż moc iest Boża,

13. A że PANIE! twoie iest miłosierdzie, a że ty oddasz * każdemu według uczynków iego. *Iob.34,11. Przyp. 24, 12. Ier. 32. 19. Ezech.7,27. r. 33, 20. Matt. 16, 27. Rzym. 2, 6.

Psalm LXIII.

I. Dawid uciekaiąc przed Saulem, do pocztów chwalców Bożych pragnie. II. Boga przed sobą upatruiąc, nadzieię sobie czyni o iego pomocy, że go PAN zachowa.

1. Psalm Dawidów, gdy był na puszczy * Iudskiéy. *1Sam.23,14.

2. Boże! tyś iest Bogiem moim; z poranku cię szukam; pragnie * cię dusza moia, teskni po tobie ciało moie w ziemi suchéy i upragnionéy, w któréy niemasz wody; * Ps. 42, 2. 3. 5.

3. Abym cię oglądał w świątnicy twoiéy, i widział moc twoię i chwałę twoię;

4. (Albo-

4. (Albowiem lepsze iest miłosierdzie twoie, niż żywot,) aby cię chwaliły wargi moie;
5. Abym cię błogosławił za żywota mego, a w imieniu twoiém abym podnosił ręce moie.
6, Iako tłustością i sadłem byłaby tu nasycona dusza moia, a radosném warg śpiewaniem wychwalałyby cię usta moie.
7. Zaprawdęć na cię wspominam, i na łożu moiém każdéy straży nocnéy rozmyślam o tobie.
8. Boś mi bywał na pomocy; przetoż w cieniu skrzydeł twoich śpiewać będę.
9. Przylgnęła dusza moia do ciebie; prawica twoia podpira mię.
10. Ale ci, którzy szukaią upadku duszy moiéy, sami wnidą do nayglębszéy niskości ziemi.
11. Zabiie każdego z nich ostrość miecza, i przyydą liszkom na podział.
12. Lecz Król będzie się weselił w Bogu, a będzie się chlubił każdy, kto przezeń przysięga; albowiem zatkane będą usta mówiących kłamstwo.

Psalm LXIV.

I. Przeciw prześladowaniu, i chytrym złych ludzi radom w niewinności swéy obrony od Boga żąda. II. Tuszy, że ich Bóg potłumi, i sami przeciw sobie powstaną, zaczym wierni w Bogu ufać i chlubić się będą.

1. Przednieyszemu śpiewakowi psalm Dawidów.
2. Wysłuchay, o Boże! głos móy, gdy się modlę; od strachu nieprzyiaciela strzeż żywota mego.
3. Skryy mię przed skrytą radą złośników, przed zbuntowaniem czyniących nieprawość,
4. Którzy zaostrzyli ięzyk swóy iako miecz, nałożyli strzałę swoię, słowo iadowite,
5. Aby strzelali z skrytości * na niewinnego; niespodzianie nań strzelaią, a nikogo się nie boią. *Ps.11,2.
6. Ztwirdzaią się we złym; zmawiaią się, iakoby zakryć sidła, i mówią: Któż ie obaczy?
7. Szukaią pilnie nieprawości; giniemy od rad zdradliwie wynalezionych. Takci wnętrzność i serce człowiecze * głębokie iest. *Ier.17,9.
8. Ale gdy Bóg na nie wypuści prętką strzałę, porażeni będą;
9. A do upadku przywiedzie ie własny ięzyk ich; odłączy się od nich każdy, kto ie uyrzy.
10. I ulękną się wszyscy ludzie, a będą opowiadali sprawę Bożą, i dzieło iego zrozumieią.
11. Ale sprawiedliwy się będzie weselił w PANU, a będzie w nim ufał; i będą się chlubili wszyscy, którzy są uprzeymego serca.

Psalm LXV.

Dawid dziękuie Bogu, I. za dobrodzieystwa duchowne, które całemu kościołowi pokazuie, II. za inne uczynności doczesne, któremi lud swóy błogosławi.

1. Przednieyszemu śpiewakowi psalm i pieśń Dawidowa.
2. Tobie przynależy, o Boże! chwała na Syonie, a tobie ślub ma bydź oddany.
3. Ty wysłuchywasz modlitwy; przetoż do ciebie przychodzi wszelkie ciało.
4. Wielkie nieprawości, które wzięły górę nad nami, i przestępstwa nasze ty oczyściasz.
5. Błogosławiony, kogo ty obierasz a przyymuiesz, aby mieszkał w sieniach twoich; będziemy nasyceni dobrami domu twego, w świątnicy kościoła twego.
6. Przedziwne rzeczy podług sprawiedliwości mówisz do nas, Boże zbawienia naszego, nadzieio wszystkich kraiów ziemi, i morza dalekiego!
7. Który utwirdzasz góry mocą swoią, siłą przepasany będąc;
8. Który uśmierzasz * szum morski, szum nawałności iego, i wzruszenie narodów, *Ps.107,29. Matt.8,26.
9. Tak że się bać muszą cudów twoich, którzy mieszkaią na kraiach ziemi, które nastawaniem poranku i wieczora do wesela pobudzasz.

10. Nawiedzasz ziemię, i odwilżasz ią; obficie ią ubogacasz strumieniem Bożym, napełnionym wodami, i gotuiesz zboże ich, gdy ią tak przyprawiasz.
11. Zagony iéy napawasz, brozdy iéy zniżasz, dżdżami ią odmiękczasz, a urodzaiom iéy błogosławisz.
12. Koronuiesz rok dobrocią twą, a ścieszki twoie skrapiasz tłustością.
13. Skrapiasz pastwiska na pustyniach, tak że i pagórki radością przepasane bywaią.
14. Przyodziewaią się pola stadami owiec, a doliny okrywaią się zbożem, tak że wykrzykaią i śpiewaią.

Psalm LXVI.

I. Do chwały Bożéy upomina dla spraw rządu i władzy iego powszechnéy nad wszystkimi narody. II. ślubuiąc Bogu ofiary i chwały, iż duszy iego dobrze uczynił.

1. Przednieyszemu śpiewakowi pieśń psalmu.
2. Wykrzykay Bogu wszystka ziemio! Spiewaycież psalmy na chwałę imienia iego, ogłaszaycie sławę i chwałę iego.
3. Rzeczcież Bogu: Iakoś straszny w sprawach twoich! Dla wielkości mocy twoiéy obłudnieć się podadzą nieprzyiaciele twoi.
4. Wszystkać się ziemia kłaniać, i śpiewaćci będzie; psalm śpiewać będzie imieniowi twemu. Sela.
5. Pódźcież, a oglądaycie sprawy Boże; straszny iest w sprawach swoich przy synach ludzkich.
6. Obrócił * morze w ziemię suchą; rzekę ** przeszli suchą nogą; tameśmyć się weselili w nim.
*2Moy.14,21,22. **Ioz.3,16. Ps.114,3.
7. Panuie w mocy swéy na wieki; oczy iego patrzą na narody; odporni nie wywyższą się. Sela.
8. Błogosławcież narodowie Boga naszego, i ogłaszaycie głos chwały iego.
9. Zachował przy zdrowiu duszę naszę, a nie dał się powinąć nodze naszéy.
10. Albowiemeś nas doświadczył, o Boże! wypławiłeś nas ogniem, tak iako śrebro pławione bywa.
11. Nagnałeś nas był w sieć, a ścisnąłeś uciskiem biodra nasze.
12. Wsadziłeś człowieka na głowę naszę; weszliśmy byli w ogień i w wodę, wszakżeś nas wywiodł na ochłodę.
13. Przetoż wnidę do domu twego z całopaleniem, a oddamci śluby moie,
14. Któreć ślubowały wargi moie, i wyrzekły usta moie w utrapieniu moiém.
15. Całopalenia z tłustych baranów będęć ofiarował z kadzeniem, będęć ofiarował woły i kozły. Sela.
16. Pódźcie, słuchaycie, a będę opowiadał wszystkim, którzy się boicie Boga, co uczynił duszy moiéy.
17. Do niegom usty swemi wołał, a wywyższałem go ięzykiem moim.
18. Bymbył * patrzał na nieprawość w sercu moiém, nie wysłuchałby był PAN. *Mich.3,4.
19. Aleć zaiste wysłuchał Bóg, a był pilen głosu modlitwy moiéy.
20. Błogosławiony Bóg, który nie odrzucił modlitwy moiéy, ani odiął miłosierdzia swego odemnie.

Psalm LXVII.

I. Żąda, żeby Bóg kościołowi swemu błogosławił. II. żeby takowąż łaskę i innym narodom w Chrystusie obiawił, nawet i urodzaiom ziemskim błogosławił.

1. Przednieyszemu śpiewakowi na Neginoth psalm ku śpiewaniu.
2. Boże! zmiłuy się nad nami, a błogosław nam, rozświeć oblicze twoie nad nami. Sela;
3. Aby tak poznali na ziemi drogę twoię, a po wszystkich narodziech zbawienie twoie.
4. Tedy cię będą wysławiali narodowie, oBoże! Będą cię wysławiać wszyscy ludzie.
5. Radować się będą i wykrzykać narodowie; bo ty będziesz sądził * ludzi w sprawiedliwości, a narody będziesz sprawował na ziemi. Sela.
*Izai. 11,4. Mich. 4,3.
6. Będą cię wysławiać narodowie o Bo-

o Boże! Będą cię wysławiać wszyscy ludzie.
7. Ziemia także wyda urodzay swóy; niech nam błogosławi Bóg, Bóg nasz.
8. Niech nam błogosławi Bóg, a niech się go boią wszystkie kraie ziemi.

Psalm LXVIII.

I. Dziękuie Bogu za otrzymane zwycięstwo nad możnymi nieprzyiacioły. II. Napomina do uważania dziwnych spraw Bożych. III. Opisuie okazały tryumf PAński.

1. Przednieyszemu śpiewakowi psalm Dawidów ku śpiewaniu.
2. Powstanie * Bóg, a będą rozproszeni nieprzyiaciele iego, i zuciekaią przed twarzą iego ci, którzy go maią w nienawiści.
* 4 Moy. 10, 35.
3. Iako bywa dym rozpędzony, tak ie rozpędzasz; iako się wosk rozpływa od ognia, tak niezbożnicy poginą przed obliczem Bożém.
4. Ale sprawiedliwi weselić się i radować będą przed obliczem Bożém, i pląsać będą od radości.
5. Spiewaycie Bogu, śpiewaycie psalmy imieniowi iego; gotuycie drogę temu, który ieździ na obłokach. PAN iest imię iego, raduycież się przed obliczem iego.
6. Oycem iest sirot, i sędzią wdów, Bogiem w przybytku swym świętym.
7. Bóg, który samotne * w rodowite domy rozmnaża, wywodzi więźnie z oków; ale odporni mieszkać muszą w ziemi suchéy. Ps. 113, 9.
8. Boże! gdyś wychodził przed obliczem ludu twego, gdyś chodził po puszczy, Sela,
9. Ziemia * się trzęsła, także i niebiosa rozpływały się przed obliczem Bożém i ta góra Synai drzała przed twarzą Boga, Boga Izraelskiego.
* 2 Moy. 20, 18.
10. Deszcz obfity spuszczałeś hoynie, o Boże! na dziedzictwo twoie, a gdy omdlewało, tyś ie zaś otrzeźwiał.
11. Zastępy twoie mieszkaią w niém, któreś ty dla ubogiego nagotował dobrotą twoią, o Boże!
12. PAN dał słowo swe, i te, które pociechy zwiastowały, zastęp wielki mówiących.
Sędz, 11, 34, 1 Sam, 18, 6,
13. Królowie z woyski uciekali, uciekali; ale ta, która przyglądała domu, dzieliła łupy.
14. Chociaście leżeć musieli między kotły, przecię będziecie iako gołębica, maiąca piora pośrzebrzone, a którey skrzydła iako żółte złoto.
15. Gdy Wszechmogący rozproszy Króle w téy ziemi, wybieleiesz iako śnieg na górze Salmon.
16. Na górze Bożéy, na górze Basańskiéy, na górze pagórczystéy, na górze Basańskiéy.
17. Przecżże wyskakuiecie góry pagórczyste? na teyci górze ulubił sobie Bóg mieszkanie, tamci PAN będzie mieszkał na wieki.
18. Wozów Bożych iest dwadzieścia tysięcy, wiele tysięcy Aniołów; ale PAN między nimi iako na Synai w świątnicy przebywa.
19. Wstąpiłeś * na wysokość, wiodłeś poimane więźnie, nabrałeś darów dla ludzi, i nayodpornieysze, PANIE Boże! przywiodłeś, aby mieszkali z nami. *Efez. 4, 8.
20. Błogosławiony PAN; na każdy dzień hoynie nas opatruie dobrami swemi, Bóg zbawienia naszego. Sela.
21. On iest Bóg nasz, Bóg obfitego zbawienia; panuiący PAN z śmierci wywodzi.
22. Zaiste Bóg zrani głowę nieprzyiacioł swoich, i wierzch głowy włosami nakryty chodzącego w grzechach swoich.
23. Rzekł PAN: Wyprowadzę zaś swoie iako z * Basan, wywiodę ie zaś z ** głebokości morskiéy.
4 Moy. 21, 33. ** 2 Moy. 14, 21.
24. Przetoż będzie noga twoia zbroczona we krwi, i ięzyk psów twoich we krwi nieprzyiacielskiéy.
25. Widzieli ciągnienia twoie Boże! ciągnienia Boga mego i Króla mego w świątnicy.
26. Wprzód szli śpiewacy, a za nimi graiący na instrumenciech, a w pośrzodku panienki biiąc w bębny.
27. W zgromadzeniach błogosławcie Bogu, błogosławcie PANU, któ-

którzyście z narodu Izraelskiego. Tu niech będzie Beniamin maluczki, który ie opanował;

28. Tu Książęta Iudskie, i hufy ich, Książęta Zabulońskie, i Książęta Neftalimskie.

29. Obdarzył cię Bóg twóy siłą; utwirdź, o Boże! to, coś w nas sprawił.

30. Dla kościoła twego, który iest w Ieruzalemie, będąc * Królowie dary przynosić. *2Kron.32,23. Ps.76,12.

31. Poraź poczet Kopiyników, zgromadzenie mocnych wodzów. i ludu buynego, harde, chlubiące się kęsem śrebra; rozprosz narody pragnące woyny.

32. Przyidąć zacne Książęta z Egiptu; Murzyńska ziemia pośpieszy się wyciągnąć ręce swe do Boga.

33. Królestwa ziemi! śpieway cieź Bogu, śpiewaycie PANU. Sela,

34. Temu, który ieździ na naywyższych niebiosach od wieczności; oto wydawa głos swóy, głos mocy swoiéy.

35. Przyznaycie moc Bogu, nad Izraelem dostoyność iego, a wielmożność iego na obłokach.

36. Strasznyś iest, o Boże! z świętych przybytków twoich; Bóg Izraelski sam dawa moc i siły ludowi swemu. Niechayże będzie Bóg błogosławiony.

Psalm LXIX.

I. Ciężkości i niewinność swoię pokazawszy Prorok, prośi, żeby go PAN wysłuchał i poratował. II. Obiecuie za to Bogu dać chwałę i z innymi wiernymi.

1. Przednieyszemu śpiewakowi na Sosannim psalm Dawidów.

2. Wybaw mię, o Boże! boć przyszły wody aż do duszy moiéy.

3. Pogrążony iestem w głębokiém błocie, gdzie dna niemasz; przyszedłem w głębokości wód, a nawałność ich porwała mię.

4. Spracowałem się wołaiąc, wyschło gardło moie; ustały oczy moie, gdym oczekiwał Boga moiego.

5. Więcéy iest tych, którzy mię maią w nienawiści bez przyczyny, niż włosów na głowie moiéy; zmocnili się ci, którzy mię wygubić usiłuią, a są nieprzyiaciołmi mymi niesłusznie; czegom nie wydarł, musiałem nadgradzać.

6. Boże! ty znasz głupstwo moie, a występki moie nie są tayne przed tobą.

7. Niechayże nie będą zawstydzeni dla mnie ci, którzy na cię oczekiwaią PAnie, PAnie zastępów! niech nie przychodzą dla mnie do hańby ci, którzy cię szukaią, o Boże Izraelski!

8. Bo dla ciebie ponoszę urąganie, a zelżywość okryła oblicze moie.

9. Stałem się obcym braciom moim, a cudzoziemcem synom matki moiéy,

10. Przeto, że gorliwość * domu twego zżarła mię, a urąganie urągaiących tobie przypadło na mię.
* Ian. 2, 17. Rzym. 15, 3.

11. Gdym płakał i trapił postem duszę moię, stało mi się to pohańbieniem.

12. Gdym wziął na się wór miasto szaty, byłem u nich przypowieścią.

13. Mówili o mnie ci, którzy siedzieli w bramie, a byłem piosnką * u tych, którzy pili mocny napóy.
* Iob. 30, 9.

14. Ale ia obracam modlitwę moię do ciebie, PANIE! czas iest upodobania twego; o Boże! według wielkości miłosierdzia twego wysłuchayże mię, dla prawdy zbawienia twego.

15. Wyrwi mię z błota, abym nie był pogrążony; niech będę wyrwany od tych, którzy mię nienawidzą, iako z głębokości wód;

16. Aby mię nie zatopiły strumienie wód, i nie pożarła głębia, i nie zawarła nademną studnia wierzchu swego.

17. Wysłuchayże mię, PANIE! boć dobre iest miłosierdzie twoie; według wielkiéy litości twoiéy weyrzy na mię.

18. Nie zakrywayże oblicza twego od sługi swego, bom iest w utrapieniu; pośpieszże się, wysłuchay mię.

19. Przybliż się do duszy moiéy, a wybaw ią; dla nieprzyiaciół moich odkup mię.

20. Ty znasz pohańbienie moie, i zel-

zelżywość moię, i wstyd mόy: przed tobąć są wszyscy nieprzyiaciele moi.

21. Pohańbienie pokruszyło * serce moie, z czegom był żałosny; oczekiwałem, zaliby się mnie kto użalił, ale nikt ** nie był; zaliby mię kto pocieszył, alem nie znalazł. *Matt.27,39.
** Luk. 23, 49.

22. Owszem miasto pokarmu podali mi * żółć, a w pragnieniu moiém ** napoili mię octem. *Matt.27,34
** Matt. 27, 48. Mark. 15, 23.
Ian. 19, 29.

23. Niechayże im będzie stół * ich przed nimi sidłem, a szczęście ich na upadek. *Rzym.11,9.

24. Niech się zaćmią oczy ich, aby nie widzieli, a biodra ich niech się zawżdy chwieią.

25. Wyliy na nie rozgniewanie swoie, a popędliwość gniewu twego niech ie ogarnie.

26. Niech będzie mieszkanie ich * puste: w namiotach ich niech nikt nie mieszka. *Dzie.1,20.

27. Bo tego, któregoś ty * ubił, prześladuią, a o boleści poranionych twoich rozmawiaią.
* Izai. 53, 4. Matt. 26, 31.

28. Przydayże nieprawość ku nieprawości ich, a niech nie przychodzą do sprawiedliwości twoiéy.

29. Niech będą wymazani z ksiąg żywiących, a z sprawiedliwymi niech nie będą zapisani.

30. Iamci utrapiony, i zbolały; lecz zbawienie twoie, Boże! na mieyscu bespieczném postawi mię.

31. Tedy będę chwalił imię Boże pieśnią, a będę ie wielbił z dziękczynieniem.

32. A będzie to przyiemnieysza PANU, niżeli wół albo cielec rogaty z z rozdzielonemi kopytami.

33. To widząc pokorni rozraduią się, szukaiąc Boga, a ożyie serce ich.

34. Iż wysłuchywa PAN * ubogich, a więźniami swymi nie gardzi.
* Ps. 34, 7.

35. Niech go chwalą niebiosa i ziemia, morze i wszystko, co się w nich rucha.

36. Bogci zaiste zachowa Syon, i pobuduie miasta Iudskie; i będą tam mieszkać, a ziemię tę dziedzicznie otrzymaią.

37. Także i nasienie sług iego dziedzicznie ią otrzyma, a którzy miłuią imię iego, będą w niéy mieszkać.

Psalm LXX.

Ten psalm i słowy i rozumieniem zgadza się z cząstką ostatnią psalmu 40.

1. Przednieyszemu śpiewakowi psalm Dawidów na wspominanie.

2. Boże! pośpiesz się, abyś mię wyrwał; PANIE! pośpiesz się, abyś mi dał ratunek.

3. Niech będą * zawstydzeni i pohańbieni, którzy szukaią duszy moiéy; niech się obrócą na wstecz, i niech będą pohańbieni, którzy mi złego życzą. *Ps.35,4. Ps.40,15.

4. Niech się obrócą nazad za to, że mię chcą pohańbić ci, którzy mi mówią: Ehey, Ehey!

5. Ale niech się weselą i raduią w tobie wszyscy, którzy cię szukaią, a którzy miłuią zbawienie twoie, niech mówią zawżdy: Uwielbiony bądź, Boże nasz!

6. Iamci nędzny i ubogi; o Boże! pośpiesz się ku mnie; tyś iest pomocą moią, i wybawicielem moim; PANIE! nie omieszkiwayże.

Psalm LXXI.

I. W prześladowaniu Absalomowém do Boga się ucieka, sobie wybawienia żądaiąc. II. dla tego, iż w PANU z dzieciństwa ufał, który go i przedtym wybawjał, drog swoich uczył, i w starości go nie opuści.

W tobie, PANIE! * nadzieię mam; niech na wieki pohańbiony nie będę. *Ps,31,2.3.

2. Według sprawiedliwości twéy wybaw mię, i wyrwi mię; nakłoń ku mnie ucha twego, i zachoway mię.

3. Bądź mi skałą mieszkania, gdziebym zawżdy uchodził; przykazałeś, * aby mię strzeżono; boś ty skałą moią i twirdzą moią. *Ps.91,11.
Matt. 4, 6. Luk. 4, 10.

4. Boże mόy! wyrwi mię z ręki niezbożnika, z ręki przewrotnego i gwałtownika;

6. Albo-

5. Albowiemeś ty oczekiwaniem moiém, PANIE! PANIE! nadzieio moia od młodości moiéy.
6. Na tobiem spoległ zaraz z żywota; tyś mię wywiodł z żywota matki moiéy; w tobie chwała * moia zawżdy. *5Moy.10,21. 1Kor.1,31.
7. Iako dziwowisko byłem u wielu; wszakże tyś iest mocną nadzieią moią.
8. Niechay będą napełnione usta moie chwałą twoią, przez cały dzień sławą twoią.
9. Nie odrzucayże mię w starości moiéy; gdy ustanie siła moia, nie opuszczay mię.
10. Albowiem mówili nieprzyiaciele moi przeciwko mnie, a ci, którzy czyhali na duszę moię, radę uczynili społem,
11. Mówiąc: Bóg go opuścił, gońcież go, a poimaycie go; boć niema, ktoby go wyrwał.
12. Boże! nie oddalayże się ode mnie; o Boże mój! pośpieszże się na ratunek mój.
13. Niechże będą * zawstydzeni, niech zginą przeciwnicy duszy moiéy; niech będą okryci zelżywością i wstydem, którzy mi szukaią złego.
*Ps. 35, 4. Ps. 40, 15. Ps. 70, 3.
14. Aleć ia zawżdy oczekiwać będę, a tym więcéy rozszerzę chwałę twoię.
15. Usta moie opowiadać będą sprawiedliwość twoię, cały dzień zbawienie twoie, aczkolwiek liczby iego nie wiem.
16. Przystąpię do wysławiania wszelakiéy mocy PANA panuiącego, będę wspominał własną sprawiedliwość twoię,
17. Boże! uczyłeś mię od młodości moiéy, i opowiadam aż po dziś dzień dziwne sprawy twoie.
18. A przetoż aż do starości i sędziwości nie opuszczay mię, Boże! aż opowiem ramię twoie temu narodowi, i wszystkiém potomkom moc twoię.
19. Bo sprawiedliwość twoia, Boże! wywyższona iest, czynisz zaiste rzeczy wielkie. Boże! któż iest podobien tobie?
20. Który, acześ przepuścił na mię wielkie i ciężkie uciski, wszakże zasię do żywota przywracasz mię, a z przepaści ziemskich zasię wywodzisz mię.
21. Rozmnożysz dostoyność moię, a zasię ucieszysz mię.
22. A ia też wysławiać cię będę na instrumenciech muzycznych, i prawdę twoię, Boże mój! będęć śpiewał przy harfie, o Swięty Izraelski!
23. Rozraduią się wargi moie, gdyć będę śpiewał, i dusza moia, którąś wykupił.
24. Nad to ięzyk mój będzie opowiadał przez cały dzień sprawiedliwość twoię; bo się zawstydzić, i hańbę odnieść musieli ci, którzy szukali nieszczęścia mego.

Psalm LXXII.

I. Dawid przed śmiercią synowi Salomonowi i ludowi dobrych rzeczy od Boga żąda. II. Królestwa Chrystusowego sprawiedliwość, szerokość, sławę i trwałość opisawszy, Bogu dziękuie.

1. Salomonowi.
Boże! day Królowi sądy twoie, a sprawiedliwość twoię synowi królewskiemu.
2. Aby sądził lud twój w sprawiedliwości, a ubogie twoie w prawości.
3. Przyniosą góry ludowi pokoy, * a pagórki sprawiedliwość.
*1 Król. 4, 24.
4. Będzie sądził ubogie z ludu, a wybawi syny ubogiego; ale gwałtownika pokruszy.
5. Będą się bać ciebie, póki słońce i miesiąc trwać będzie, od narodu aż do narodu.
6. Iako zstępuie deszcz na pokoszoną trawę, a deszcz kroplisty skrapiaiący ziemię:
7. Tak sprawiedliwy zakwitnie za dni iego, a będzie obfitość pokoiu, dokąd miesiąca stawa.
8. Będzie panował od morza aż do morza, i od rzeki * aż do kończyn ziemi. *1Król.4.21.
9. Przed nim padać będą mieszkaiący na pustyniach, a nieprzyiaciele iego proch lizać będą.
10. Królowie od morza i z wysep dary mu przyniosą; Królowie Sebeyscy i Sabeyscy upominki oddadzą.

11. I bę-

11. I będą mu się kłaniać wszyscy Królowie; wszyscy narodowie służyć mu będą.
12. Albowiem wyrwie ubogiego wołaiącego, i nędznego, który niema pomocnika.
13. Zmiłuie się nad ubogim, i nad niedostatecznym, a duszę nędznych wybawi.
14. Od zdrady i gwałtu wybawi duszę ich; bo droga iest krew ich przed oczyma iego.
15. I będzie żył, a dawać mu będą złoto Sabeyskie, i ustawicznie się za nim modlić będą, cały dzień błogosławić mu będą.
16. Gdy się wrzuci garść zboża do ziemi na wierzchu gór, zaszumi iako Liban urodzay iego, a mieszczanie zakwitną iako zioła polne.
17. Imię iego będzie na wieki, pokąd słońce trwa, dziedziczyć będzie imię iego, a błogosławiąc sobie w nim wszyscy narodowie, wielbić go będą.
18. Błogosławiony PAn Bóg, Bóg Izraelski, który sam cuda czyni.
19. I błogosławione imię chwały iego na wieki, a niech będzie napełniona chwałą iego wszystka ziemia. Amen, Amen.
20. A tuć się kończą modlitwy Dawida, syna Isaiego.

Psalm LXXIII.

I. Upomina, żeby nikt złym szczęścia nie zayrzał. II. Daie znać, że i onby się był za nimi uniosł, by się był z słowa Bożego nie nauczył, że szczęście ich niewarowne. III. Do Boga się wraca, a na nim samym przestawać obiecuie.

1. Psalm Asafów.
Zaisteć dobry iest Bóg Izraelowi, tym, którzy są czystego serca.
2. Ale nogi moie mało się były nie potknęły, a blisko tego było, że mało nie szwankowały kroki moie,
3. Gdym był zawiścią poruszon przeciwko szalonym, widząc szczęście niepobożnych.
4. Bo nie maią związków aż do śmierci, ale w całości zostawa siła ich.
5. W pracy ludzkiéy nie są, a kaźni, iako inni ludzie, nie doznawaią.
6. Przetoż obtoczeni są pychą, iako łańcuchem złotym, a przyodziani okrutnością, iako szatą ozdobną.
7. Wystąpiły od tłustości oczy ich, a więcéy maią nad pomyślenie serca.
8. Rozpuścili się, i mówią złośliwie, o uciśnieniu bardzo hardzie mówią.
9. Wystawiaią przeciwko niebu usta swe, a ięzyk ich krąży po ziemi.
10. A przetoż na to przychodzi lud iego, gdy się im wody iuż wierzchem leią,
11. Ze mówią: Iakoż ma Bóg o tym wiedzieć? albo mali o tym wiadomość Naywyższy?
12. Albowiem oto, ci niezbożnymi będąc, maią pokoy na świecie, i nabywaią bogactw.
13. Próżno tedy w czystości chowam serce moie, a w niewinności ręce moie omywam.
14. Ponieważ mię cały dzień biią, a karanie cierpię na każdy poranek.
15. Rzekęli: Będę téż tak o tym mówił, tedy rodzay synów twoich rzecze, żem im nypraw.
16. Chciałemci tego rozumem doścignąć, ale mi się to trudno zdało;
17. Ażem wszedł do świątnicy Bożéy, a tum porozumiał dokończenie ich.
18. Zaprawdęś ie na mieyscach śliskich postawił, a podawasz ie na spustoszenie.
19. Oto, iakoć przychodzą na spustoszenie! niemal w okamgnieniu niszczeią i giną od strachu.
20. Są iako sen temu, co ocucił; PANIE! gdy ie obudzisz, obraz ich lekce poważysz.
21. Gdy zgorzkło serce moie, a nerki moie cierpiały kłocie,
22. Zgłupiałem był, a nicem nie rozumiał, byłem przed tobą iako bydlę.
23. A wszakże zawżdy byłem z tobą; boś mię trzymał za prawą rękę moię.
24. Według rady swéy prowadź mię, a potym do chwały przyymiesz mię.
25. Kogożbym innego miał na niebie? I na ziemi oprócz ciebie w nikim innym upodobania nie mam.

26. Choć

26. Choć ciało moie, i serce moie ustanie, iednak Bóg iest skałą serca mego, i działem moim na wieki.

27. Gdyż oto ci, którzy się oddalaią od ciebie, zginą; wytracasz te, którzy cudzołożą odstępowaniem od ciebie.

28. Alec mnie naylepsza iest trzymać się Boga; przetoż pokładam w PANU panuiącym nadzieię moię, abym opowiadał wszystkie sprawy iego.

Psalm LXXIV.

I. O wybawienie Boga prosząc przypomina przymierze, cuda i dobrodzieystwa iego przeszłe. II. złość i postępki nieprzyiaciół opisuie. III. i na pomstę przeciwko nim PANA Boga wzywa.

1. Pieśń wyuczaiąca, podana Asafowi.

Przeczżeś nas, o Boże! do końca odrzucił? Przeczże się rozpaliła zapalczywość twoia przeciwko owcom pastwiska twego?

2. Wspomni na zgromadzenie twoie, któregoś sobie zdawna nabył i odkupił, na pręt dziedzictwa twego, na tę górę Syon, na któréy mieszkasz.

3. Pośpieszże się na srogie popustoszenie; o iako wszystko poburzył nieprzyiaciel w świątnicy!

4. Ryczeli nieprzyiaciele twoi w pośrzod zgromadzenia twego, a na znak tego zostawili wiele chorągwi swoich.

5. Za rycerza miano tego, który się z wysoka z siekierą zanosił, rąbiąc drzewo wiązania iego.

6. A teraz iuż z rzezania iego na porząd siekierami i młotami tłuką.

7. Założyli * ogień w świątnicy twoiéy, a obaliwszy na ziemię splugawili przybytek imienia twego.
* 2 Król. 25, 9.

8. Mówił w sercu swoiém: Zburzmy ie pospołu; popalili wszystkie przybytki Boże w ziemi.

9. Znaków naszych nie widziemy; iuż niemasz Proroka, i niemasz między nami, któryby wiedział, póki to ma trwać.

10. Dokądżeć, o Boże! przeciwnik będzie urągać? izali nieprzyiaciel będzie bluźnił imię twoie aż na wieki?

11. Przeczże zstrzymywasz rękę twoię? a prawicy swéy z zanadrza swego cale nie dobędziesz?

12. Wszakieś ty, Boże! zdawna Królem moim; ty sprawuiesz hoyne zbawienie w pośrzod ziemi.

13. Tyś mocą twoią rozdzielił * morze, a potarłeś ułowy wielorybów w wodach. *2Moy.14,21.

14. Tyś skruszył głowę Lewiatana, dałeś go za pokarm ludowi na puszczy.

15. Tyś przerwał źrzódła * i opoki; tyś osuszył ** rzeki bystre.
* 2 Moy. 17, 5. 6. 4 Moy. 20, 11.
** Ioz. 3, 13.

16. Twóyci iest dzień, twoia téż i noc; tyś uczynił światło i słońce.

17. Tyś założył wszystkie granice ziemi; lato * i zimę tyś sprawił.
* 1 Moy. 1, 14. r. 8, 22.

18. Wspomniże na to, że nieprzyiaciel zelżył PANA, a lud szalony iako urąga imieniowi twemu.

19. Nie podawayże téy kupie duszy synogarlicy twoiey; na stadko ubogich twoich nie zapominay na wieki.

20. Obeyrzy się na przymierze twoie; albowiem i nayciemnieysze kąty ziemi pełne iaskiń drapiestwa.

21. Niechayże nędznik nie obchodzi z hańbą; ubogi i żebrak niechay chwali imię twoie.

22. Powstańże, o Boże! uymiy się o sprawę twoię; wspomni na pohańbienie twoie, które się dzieie od szalonych na każdy dzień.

23. Nie zapominayże wykrzykania nieprzyiaciół twoich, i huku tych, co przeciwko tobie powstawaią, który się ustawicznie sili.

Psalm LXXV.

I. Dziękuie Bogu, iż go z prześladowania Saulowego wyswobodził. II. Slubuie, że po dostąpieniu królestwa ono chce rządzić sprawiedliwie. III. Bogu dzięki oddawać, złych powściągać, a dobrych szanować obiecuie.

1. Przednieyszemu śpiewakowi, iako: Nie zatracay, psalm i pieśń Asafowa.

2. Wysławiamy cię, Boże! wysławiamy: bo bliskie imię twoie; opowiadaią to dziwne sprawy twoie.

3. Gdy

3. Gdy przyydzie czas ułożony, ia sprawiedliwie sądzić będę.
4. Rostąpiła się ziemia, i wszyscy obywatele iéy; ale ia utwirdzę słupy iéy. Sela.
5. Rzekę szalonym: Nie szaliycie, a niepobożnym: Nie podnoście rogów.
6. Nie podnoście przeciwko Naywyższemu rogów swych, a nie mówcie krnąbrnie.
7. Bo nie od wschodu, ani od zachodu, ani od puszczy przychodzi wywyższenie.
8. Ale Bóg, sędzia, tego poniża, a owego * wywyższa. *Dan.5,21.
9. Zaiste kielich iest w ręku PAńskich, a ten wina mętnego nalany; z tegoż nalewać będzie, tak że i drożdże iego wysą i wypiią wszyscy niepobożni ziemi.
10. Ale ia będę opowiadał sprawy PAńskie na wieki, będę śpiewał Bogu Iakubowemu.
11. A wszystkie rogi niezbożnikom poztrącam; ale rogi sprawiedliwego będą wywyższone.

Psalm LXXVI.

I. Lud Iudski Bogu dziękuie, że woysko Sennacherybowe przez Anioła poraził, i na łup podał. II. Do dziękczynienia inszych upomina.

1. Przednieyszemu śpiewakowi na Neginoth, psalm i pieśń Asafowi.
2. Znaiomy iest Bóg w Iudskiéy ziemi, w Izraelu wielkie imię iego.
3. W Salemie iest przybytek iego, a mieszkanie iego na Syonie.
4. Tamci połamał ogniste strzały łuków, tarczą, i miecz, i woynę. Sela.
5. Zacnymeś się stał i dostoynym z gór łupiestwa.
6. Ci, którzy byli serca mężnego, podani są na łup, zasnęli snem swoim, nie znaleźli mężni rycerze siły w ręku swych.
7. Od gromienia twego, o Boże Iakubów! twardo zasnęli i wozy i konie.
8. Tyś iest, ty bardzo straszliwy; i któż iest, coby się ostał przed obliczem twoiém, gdy się zapali gniew twóy?
9. Gdy z nieba dawasz słyszeć sąd swóy, ziemia się lęka i ucicha;
10. Gdy Bóg na sąd powstawa, aby wybawił wszystkie pokorne na ziemi. Sela.
11. Zaiste i gniew człowieczy chwalić cię musi, a ty ostatek zagniewania skrocisz.
12. Sluby * czyńcie, a oddawaycie ie PANU Bogu waszemu wszyscy; którzyście około niego, wszyscy przynoście dary strasznemu. *Ps.61,9.
13. Onci odeymuie ducha Książętom, a on iest na postrach Królom ziemskim.

Psalm LXXVII.

Naucza, że pobożni w utrapieniach dusznych i cielesnych cieszyć się maią przykładami łaski, dobrotliwości, zlitowania i cudów PAńskich, a osobliwie wybawieniem ludu z Egiptu i przez puszczą prowadzeniem.

1. Przednieyszemu śpiewakowi dla Iedytuna psalm Asafów.
2. Głos móy podnoszę do Boga, kiedy wołam; głos móy podnoszę do Boga, aby mię wysłuchał.
3. W dzień utrapienia mego szukałem PAna: wyciągałem w nocy ręce moie bez przestania, a nie dała się ucieszyć dusza moia.
4. Wspominałem na Boga, * a trwożyłem sobą; rozmyślałem, a utrapieniem ściśniony był duch móy. Sela. *Izai. 26, 16.
5. Zatrzymywałeś oczy moie, aby czuły; potartym był, ażem nie mogł mówić.
6. Przychodziły mi na pamięć dni przeszłe i lata dawne.
7. Wspominałem sobie na śpiewanie moie; w nocym w sercu swém rozmyślał, i wywiadował się o tym duch móy, mówiąc:
8. Izali mię na wieki odrzuci PAN, a więcéy mi iuż łaski nie ukaże?
9. Izali do końca ustanie miłosierdzie iego, i koniec weźmie słowo od rodzaiu aż do rodzaiu? Izali zapomniał Bóg, zmiłować się?
10. Izali zatrzymał w gniewie litości swoie? Sela.

11. I rzekłem: Toć iest śmierć moia; wszakże prawica Naywyższego uczyni odmianę.
12. Wspominać sobie będę na sprawy PAńskie, a przypominać sobie będę dziwne sprawy twoie, zdawna uczynione.
13. I będę rozmyślał o wszelkiém dziele twoiém, i o uczynkach twoich będę mówił:
14. Boże! święta iest droga twoia. Któryż Bóg iest tak wielki, iako Bóg nasz?
15. Tyś iest Bóg, który czynisz cuda; podałeś do znaiomości między narody moc twoię.
16. Odkupiłeś ramieniem twoiém lud swóy, syny Iakubowe i Iózefowe. Sela.
17. Widziały cię * wody, o Boże! widziały cię wody, i ulękły się, i wzruszyły się przepaści. *2Moy.14,21.
18. Obłoki wydali powodzi; niebiosa wydały gromy, a strzały twoie tam i sam biegały.
19. Huczało grzmienie twoie po obłokach, błyskawice oświeciły okrąg ziemi, ziemia się wzruszyła i zatrzęsła.
20. Przez morze była droga twoia, a ścieszki twoie przez wody wielkie, wszakże śladów twoich znać nie było.
21. Prowadziłeś lud twóy, iako stado * owiec, przez rękę Moyżesza i Aarona. *2Moy.14,15. Ps.78,52. Ps. 80, 2.

Psalm LXXVIII.

I. Izraelczyki upomina do uważania nauki od Boga podanéy i zaleconéy, a od przodków ich pogardzonéy. II. Wylicza dobrodzieystwa Boże, pokazane w wywiedzeniu z Egiptu i na puszczy, i w tym, że odrzuciwszy dziesięcioro pokolenie, Iudę i dom Dawidów sobie obrał, w którym kapłaństwo, i królestwo PANA Chrystusa postanowił.

1. Pieśń wyuczaiąca, podana Asafowi.

Słuchay, ludu móy! zakonu mego; nakłońcież uszu swych do słów ust moich.
2. Otworzę w podobieństwo usta * moie, a będę opowiadał przypowieści starodawne. *Ps.49,3. Matt. 13, 35.
3. Cośmy słyszeli, i poznali, i co nam oycowie nasi opowiadali,
4. Nie zataimy tego przed synami ich, którzy przyszłym potomkom swoim opowiadać będą chwały PAńskie, i moc iego, i cuda iego, które czynił.
5. Bo wzbudził świadectwo w Iakubie, a zakon wydał w Izraelu; przykazał * oycom naszym, aby to do wiadomości podawali synom swoim, *5 Moy. 4, 9. r. 6, 7.
6. Aby poznał wiek potomny, synowie, którzy się narodzić mieli, a oni zaś powstawszy aby to opowiadali synom swoim;
7. Aby pokładali w Bogu nadzieię swoię, a nie zapominali na sprawy Boże, ale strzegli przykazań iego;
8. Aby się nie stali iako oycowie ich narodem odpornym i nieposłusznym, narodem, który nie wygotował serca swego, aby był wierny Bogu duch iego.
9. Albo iako synowię Efraimowi * zbroyni, którzy, choć umieli z łuku strzelać, wszakże w dzień woyny tył podali. *1Kron.7,11.
10. Bo nie przestrzegali przymierza Bożego, a według zakonu iego zbraniali się chodzić.
11. Zapomnieli na sprawy iego, i na dziwne dzieła iego, które im pokazował.
12. Przed oycami ich czynił cuda w ziemi Egipskiéy, na polu Soan.
13. Rozdzielił * morze, i przeprowadził ie, i sprawił, że stanęły wody iako kupa. *2Moy.14,21. r.15,8.
14. Prowadził * ie w obłoku we dnie, a każdéy nocy w iasnym ogniu. *2 Moy. 13, 21. Ps. 105, 39.
15. Roszczepił * skały na puszczy, a napoił ie, iako z przepaści wielkich. *2Moy.17,6. 4Moy.20,11. Ps.105,41. 1Kor.10,4. Mądr.11,4.
16. Wywiodł strumienie z skały, a uczynił, że wody ciekły iako rzeki.
17. A wszakże oni przyczynili grzechów przeciwko niemu, a wzruszyli Naywyższego na puszczy do gniewu;
18. I kusili Boga w sercu swém, żądaiąc

daiąc pokarmu według lubości * swo-
iéy. *4Moy.11,4.
19. A mówili przeciwko Bogu temi
słowy: Izali może Bóg zgotować stół
na téy puszczy?
20. Oto, uderzył w skałę, a wypły-
nęły wody, i rzeki wezbrały; izali
téż będzie mogł dać chléb? Izali na-
gotuie mięsa ludowi swemu?
21. Przetoż usłyszawszy * to PAN,
rozgniewał się, a ogień się zapalił
przeciw Iakubowi, także i' popędli-
wość powstała przeciw Izraelowi.
*4 Moy. 11, 1.
22. Przeto iż nie wierzyli Bogu, a
niemieli nadziei w zbawieniu iego;
23. Choć był rozkazał obłokom z
góry, i forty niebięskie otworzył,
24. I spuścił im iako deszcz mannę *
ku pokarmowi, a pszenicę niebieską
dał im. *2Moy.16,14. 4Moy.11,7.
Ian.6,31. 1Kor.10,3.
25. Chléb mocarzów iadł człowiek,
a zesłał im pokarmów do sytości.
26. Obrócił wiatr ze wschodu na po-
wietrzu, a przywiodł mocą swą wiatr
z południa;
27. I spuścił na nie mięso iako proch,
a ptastwo skrzydlaste iako piasek
morski;
28. Spuścił ie w pośrzod obozu ich,
wszędy około namiotów ich.
29. I iedli, a nasyceni byli hoynie, i
dał im czego żądali.
30. A gdy ieszcze nie wypełnili żą-
dości swéy, gdy ieszcze pokarm był
w uściech ich: *4Moy.11,33.
31. Tedy zapalczywość Boża przy-
padła * na nie, i pobił tłuste ich, a
przednieysze z Izraela poraził.
*4 Moy. 11, 33. 1 Kor. 10, 4.
32. Ale w tém wszystkiém ięszcze
grzeszyli, i nie wierzyli cudom iego;
33. Przetoż sprawił, że marnie do-
kończali dni swoich, i lat swoich w
strachu,
34. Gdy ie tracił, ieżliże go szukali,
i nawrócili się, a szukali z rana Boga,
35. Przypominaiąc sobie, iż Bóg
był skałą ich, a Bóg naywyższy od-
kupicielem ich.
36. (Aczkolwiek pochlebiali mu
usty swemi, i ięzykiem swoim kłama-
li mu.
37. A serce ich nie było szczere przed
nim, ani wiernymi byli w przymierzu
iego.)
38. On iednak będąc miłosierny od-
puszczał nieprawości ich, a nie zatra-
cał ich, ale częstokroć odwracał
gniew swóy, a nie pobudzał wszy-
stkiego gniewu swego;
39. Bo pamiętał, że są ciałem, wia-
trem, który * odchodzi, a nie wraca
się zaś. *Iak.4,14.
40. Iako go często draźnili * na pu-
szczy, i do boleści przywodzili na pu-
styniach? *4Moy.14,22.
41. Bo coraz kusili Boga, a Święte-
mu Izraelskiemu granice zamierzali.
42. Nie pamiętali na rękę iego, i na
on dzień, w który ie wybawił z utra-
pienia;
43. Gdy czynił w Egipcie znaki swo-
ie, a cuda swe na polu Soan;
44. Gdy obrócił w krew * rzeki ich,
i strumienie ich, tak że z nich pić nie
mogli. *2Moy.7,20.
45. Przepuścił na nie rozmaite * mu-
chy, aby ie kąsały, i żaby, ** aby ie
gubiły; *2Moy.8,24. **2Moy.8,6.
46. I dał chrząszczom * urodzaie ich,
a prace ich szarańczy. *2Moy.10,13.
47. Potłukł gradem * szczepy ich, a
drzewa leśnych fig ich gradem lodo-
wym. *2Moy.9,23.25.
48. I podał gradowi bydło ich, a
maiętność ich węglu ognistemu.
49. Posłał na nie gniew zapalczywo-
ści swoiéy, popędliwość, i rozgnie-
wanie, i uciśnienie, przepuściwszy na
nie Anioły złe.
50. Wyprostował ścieszkę gniewo-
wi swemu, nie zachował od śmierci
duszy ich, i na bydło ich * powietrze
dopuścił; *2Moy.9,6.
51. I pobił wszystko pierworodztwo
* w Egipcie, pierwiastki mocy ich w
przybytkach Chamowych;
*2 Moy. 12, 29.
52. Ale iako * owce wyprowadził
lud swóy, a wodził ie iako stado po
puszczy. *2Moy.12,37.
53. Wodził ie w bespieczeństwie,
tak że się nie lękali, (a nieprzyiacioły
ich okryło * morze,) *2Moy.14,27.28.
54. Aż ie przywiodł do świętéy gra-
nicy swoiéy, na onę górę, którey na-
była prawica iego.

55. I wyrzucił przed twarzą ich narody, i sprawił, że im przyszły na sznur dziedzictwa ich, a żeby mieszkały w przybytkach ich pokolenia Izraelskie.
56. A wszakże przecię kusili i drażnili Boga naywyższego, a świadectwa iego nie strzegli;
57. Ale się odwrócili, i przewrotnie się obchodzili, iako i oycowie ich; wywrócili się iako łuk omylny.
58. Bo go wzruszyli do gniewu wyżynami swemi, a rytymi bałwanami swymi pobudzili * go do zapalczywości. *5Moy.32,16.
59. Co słysząc Bóg rozgniewał się, i zbrzydził sobie bardzo Izraela,
60. Tak że opuściwszy * przybytek w Sylo, namiot, który postawił między ludźmi. *1Sam.4,11.
61. Podał w niewolą moc swoię, i sławę swoię w ręce nieprzyiacielskie.
62. Dał pod miecz lud swóy, a na dziedzictwo swoie rozgniewał się.
63. Młodzieńce iego ogień pożarł, a panienki iego nie były uczczone.
64. Kapłani iego * od miecza polegli, a wdowy iego nie płakały.
* 1 Sam. 4, 11.
65. Lecz potym ocucił się PAN iako ze snu, iako mocarz wykrzykaiący od wina,
66. I zaraził nieprzyiacioły swoie * na pośladkach, a na wieczną hańbę podał ie. *1Sam.5,6. r.6,4.
67. Ale choć wzgardził namiotem Iózefowym, a pokolenia Efraimowego nie obrał,
68. Wszakże obrał pokolenie Iudowe, i górę Syon, którą umiłował.
69. I wystawił sobie iako pałac wysoki świątnicę swoię, iako ziemię, którą ugruntował na wieki.
70. I obrał Dawida, * sługę swego, wziąwszy go z obór owczych;
* 1 Sam. 16, 11. 2 Sam. 5, 2.
71. Gdy chodził za owcami kotnemi przyprowadził go, aby pasł * Iakuba, lud iego, i Izraela, dziedzictwo iego;
* 2 Sam. 5, 2. 1 Kron. 11, 2.
72. Który ie pasł w szczerości serca swego, a w rostropności rąk swoich prowadził ie.

Psalm LXXIX.

I. Zydowie przed PANEM zgwałcenie kościoła i zburzenie miasta opłakiwaiąc, II. proszą, aby ich Bóg dla imienia swego wybawił. III. za co mu oni wdzięczność obiecuią.

1. Psalm podany Asafowi.

O Boże! wtargnęli Poganie w dziedzictwo twoie, splugawili kościół twóy święty, obrócili Ieruzalem * w kupy gruzu. *2Król.25,9.
2. Dali trupy sług twoich na pokarm ptastwu powietrznemu, ciała świętych twoich bestyom ziemskim.
3. Wylali krew ich iako wodę około Ieruzalemu, a nie był, ktoby ie pochował.
4. Staliśmy się * pohańbieniem u sąsiad naszych; śmiechowiskiem i igrzyskiem u tych, którzy są około nas. *Ps.44,14.
5. Dokądże, o PANIE? azaż na wieki gniewać się będziesz? a iako ogień pałać będzie * zapalczywość twoia?
* Ps, 89, 47.
6. Wyliy gniew twóy * na Pogany, którzy cię nie znaią, i na królestwa, które imienia twego nie wzywaią.
* Ier. 10, 25.
7. Albowiemci pożarli Iakuba, a mieszkanie iego spustoszyli.
8. Nie wspominayże * nam przeszłych nieprawości naszych; niech nas rychło uprzedzi miłosierdzie twoie, bośmy bardzo znędzeni.
* Izai. 64, 9.
9. Wspomóżże nas, o Boże zbawienia naszego! dla chwały imienia twego, a wyrwi nas, i bądź miłościw grzechom naszym dla imienia twego.
10. Przeczżeby mieli mówić Poganie: Gdzież iest Bóg ich? Bądź znacznym między Pogany przed oczyma naszemi dla pomsty krwi sług twoich, która iest wylana.
11. Niech przyydzie przed oblicze twoie narzekanie więźniów, a według wielkości ramienia twego zachoway ostatki tych, co są na śmierć skazani.
12. A odday sąsiadom naszym siedmiorako na łono ich za pohańbienie ich, któreć uczynili, o PANIE!

13. Ale mi lud twóy i owce pastwiska twego, będziemy cię wysławiali na wieki; od narodu do narodu będziemy opowiadać chwałę twoię.

Psalm LXXX.

I. Lud się Bogu z postem i z płaczem modli o przywrócenie z niewoli Babilońskiéy. II. Przypomina spustoszenie kiedyś kwitnącego kościoła Bożego.

1. Przednieyszemu śpiewakowi na Sosannim psalm świadectwa Asafowi.

2. O Pasterzu Izraelski! posłuchay, który prowadzisz * Iózefa iako stado owiec; który siedzisz na Cherubinach, roziaśni się. *Ps.77,21. * Ps. 78, 52.

3. Wzbudź moc swoię przed Efraimem, i Beniaminem, i Manasesem, a przybądź na wybawienie nasze.

4. O Boże! przywróć nas, a roziaśni nad nami oblicze twoie a będziemy zbawieni.

5. PANIE, Boże zastępów! dokądże się będziesz gniewał na modlitwę ludu swego?

6. Nakarmiłeś ie chlebem płaczu, i napoiłeś ie łzami miarą wielką.

7. Wystawiłeś nas na zwadę sąsiadom naszym a nieprzyiaciołom naszym, * aby sobie z nas śmiech stroili. * Ps. 44, 14. Ps. 79, 4.

8. O Boże zastępów! przywróć nas, a roziaśni nad nami oblicze twoie, a będziemy zbawieni.

9. Tyś macicę winną z Egiptu przeniosł; wyrzuciłeś Pogany, a wsadziłeś * ią. *Ps.44,32.

10. Uprzątnąłeś dla niéy, i sprawiłeś, że się rozkorzeniła i napełniła ziemię.

11. Okryte są góry cieniem iéy, a gałęzie iéy iako naywyższe cedry.

12. Rozpuściła latorośle swe * aż do morza, i aż do rzeki gałązki swe. * Ps. 72, 8.

13. Przeczżeś tedy rozwalił płot winnicy, tak że ią szarpaią wszyscy, którzy mimo drogą idą?

14. Zniszczył ią wieprz dziki, a zwiérz polny spasł ią.

15. O Boże zastępów! nawróć się proszę, poyrzy z nieba, i obacz, a nawiedź tę winną macicę;

16. Tę winnicę, którą * szczepiła prawica twoia, i latorosłki, któreś sobie zmocnił. *Izai.5,7.

17. Spalona iest ogniem, i wyrąbana; ginie od zapalczywości oblicza twego.

18. Niech będzie ręka twoia nad mężem prawicy twoiéy, nad synem człowieczym, któregoś sobie zmocnił,

19. A nie odstąpimy od ciebie; zachoway nas przy żywocie, a imienia twego wzywać będziemy.

20. O PANIE, Boże zastępów! nawróćże nas zasię; roziaśni nad nami oblicze twoie, a będziemy zbawieni.

Psalm LXXXI.

I. Upominawszy Dawid do chwały PAńskiéy lud Boży, przypomina ciężkości Egipskie, i wybawienie z nich II powtarza zakon Boży, i nieposłuszeństwo ich przypomina. III. Karanie za to przypomniawszy do pokuty wiedzie.

1. Przednieyszemu śpiewakowi na Gitthyth, Asafowi.

2. Wesoło śpiewaycie Bogu mocy naszéy; wykrzykaycie Bogu Iakubowemu.

3. Weźmicie psalm, przydaycie bęben, i wdzięczną harfę z lutnią.

4. Zatrąbcie w trąbę na nowiu miesiąca, czasu ułożonego, w dzień święta naszego uroczystego.

5. Albowiem iest postanowienie w Izraelu, prawo Boga Iakubowego.

6. Na świadectwo * w Iózefie wystawił ie, kiedy był wyszedł przeciw ziemi Egipskiéy, kędym słyszał iężyk, któregom nie rozumiał. *2M.23,17.

7. Wybawiłem, mówi Bóg, od brzemienia ramię iego, a ręce iego od dźwigania kotłów uwolnione.

8. Gdyś mię * w ucisku wzywał, wyrwałem cię, i wysłuchałem cię w skrytości gromu, doświadczałem cię u ** wód poswarku. Sela. * 2 Moy. 14, 10. ** 2 Moy. 17, 7.

9. Tedym rzekł: Słuchay, ludu móy! a oświadczę się * przeciwko tobie, o Izraelu! będzieszli mię słuchał, * 2 Moy. 20, 1. 2.

10. I nie będziesz miał boga cudzego,

go, ani się będziesz kłaniał bogu obcemu;

11. (Albowiem IAM PAN, Bóg twóy, którym cię wywiodł z ziemi Egipskiéy;) otworz usta twoie, a napełnięć ie.

12. Ale lud móy nie usłuchał głosu mego, a Izrael nie przestał na mnie.

13. Przetoż puściłem ie za żądzami * serca ich, i chodzili za radami swemi. * Dzie. 14, 16.

14. Oby mię był lud móy posłuchał, a Izrael drogami moiemi chodził!

15. W krótkim zasię bym był nieprzyiacioły ich poniżył, a przeciw nieprzyiaciołom ich obróciłbym rękę swą.

16. Ci, którzy w nienawiści maią PANA, choć obłudnie, poddaćby się im musieli, i byłby czas * ich aż na wieki. *Baruch.3,13.

17. I karmiłbym ie tłustością pszenicy, a miodem z opoki * nasyciłbym cię. *5Moy.32,13.

Psalm LXXXII.

I. Bóg złe sędzie gromi, rozkazuiąc, aby tak ubogiemu, iako i panu sprawiedliwość czynili. II. Pokazuie, że za ich nieumieiętnością Rzeczpospolita podwrócona bywa. III. Zatym Bogu samemu rząd i sprawiedliwość porucza.

1. Psalm Asafów.

Bóg stoi w zgromadzeniu Bożém, a w pośrzod bogów sądzi i mówi:

2. Dokądże będziecie niesprawiedliwie sądzić, a osoby niezbożników * przyimować? Sela. *5Moy.1,17. 2 Kron. 19, 6.

3. Czyńcie sprawiedliwość ubogiemu, i sirotce; utrapionego i niedostatecznego usprawiedliwiaycie.

4. Wyrwicie chudzinę * i nędznego, a z ręki niepobożnéy wyrwicie go. *Przyp.24,33. Izai.1,17.

5. Lecz oni nic nie wiedzą, ani rozumieią; w ciemnościach ustawicznie chodzą, zaczym się zachwiały wszystkie grunty ziemi.

6. Iam rzekł: Bogowieście, a synami Naywyższego wy wszyscy iesteście. *Ian.19,34.

7. A wszakże iako i inni ludźie pomrzecie, a iako ieden z Książąt upadniecie.

8. Powstańże, o Boże! a sądź ziemię; albowiem ty dziedzicznie trzymasz wszystkie narody.

Psalm LXXXIII.

I. Modli się o pomoc Bogu. II. Moc woyska Sennacherybowego, zamysły złe, i zbuntowanie się z Książęty opisuie. III. Prosi, aby ie Bog pokarał, i sobie przed wszystkimi chwałę sprawił.

1. Pieśń i psalm Asafów.

2. O Boże! nie milczże, nie bądź iako ten, co nie słyszy, i nie chciéy się uspokoić, o Boże!

3. Bo się oto nieprzyiaciele twoi burzą, a ci, którzy cię w nienawiści maią, podnoszą głowę.

4. Przeciwko ludowi twemu wymyślił chytrą radę, a spiknęli się przeciw tym, których ty ochraniasz.

5. Mówiąc: Pódźcie, a wytraćmy ie, niech nie będą narodem, tak żeby i nie wspominano więcéy imienia Izraelskiego.

6. Albowiem spiknęli się iednomyślnie, i przymierze przeciwko tobie uczynili.

7. Namioty Edomczyków, i Ismaelczyków, Moabczyków, i Agareńczyków,

8. Giebalczyków, i Ammonitczyków, i Amalekitczyków, także Filistyńczyków z tymi, którzy mieszkaią w Tyrze;

9. Więc i Assyryyczycy złączyli się z nimi, będąc ramieniem synom Lotowym. Sela.

10. Uczyńże im tak iako * Madyańczykom, iako ** Sysarze, iako Iabinowi u potoku Cyson; *Sędz.7,11,25. * Sędz. 4, 15.

11. Którzy są wygładzeni w Endor, stali się iako gnóy na ziemi.

12. Obchodźże się z nimi, i z ich hetmany, iako z * Orebem, i iako z Zebą, i iako z Zebeem, i iako z Salmanem ze wszystkimi Książęty ich, * Sędź. 7, 25. r. 8, 12, 21.

13. Bo rzekli: Posiądźmy dziedzicznie przybytki Boże.

14. Boże

14. Boże móy! uczyńże ie iako koło, i iako źdźbło przed wiatrem.
15. Iako ogień, który las pali, i iako płomień, który zapala góry.
16. Tak ich ty wichrem twoim ścigay, a burzą twą zatrwoż ie.
17. Napełni twarzy ich pohańbieniem, aby szukali imienia twego, PANIE!
18. Niech będą zawstydzeni i ustraszeni aż na wieki, a będąc pohańbieni niech zaginą.
19. A tak niech poznaią, żes ty, którego imię iest PAN, tyś sam naywyższym nad wszystką ziemią.

Psalm LXXXIV.

I. Dawid od Absaloma wygnany do zboru PAńskiego pragnie. II. Szczęście tych, co są w społeczności świętych opisuie. III. Prosi, żeby go Bóg wysłuchał, i w łasce swoiéy utwirdził

1. Przednieyszemu śpiewakowi na Gitthyth synom Korego psalm.
2. O iako są miłe przybytki twoie, PANIE zastępów!
3. Żąda i bardzo teskni dusza moia do sieni PAńskich; serce moie i ciało moie pochutniwa sobie do Boga żywego.
4. Oto i wróbel znalazł sobie domek, i iaskółka gniazdo swoie, gdzie pokłada ptaszęta swe, u ołtarzów twoich, PANIE zastępów, Królu móy i Boże móy!
5. Błogosławieni, którzy mieszkaią w domu twoim; będą cię na wieki chwalić. Sela.
6. Błogosławiony człowiek, który ma siłę swoię w tobie, i w których sercu są drogi twoie.
7. Którzy idąc przez dolinę morwów, za źrzódło go sobie pokładaią, i deszcz pożegnania przychodzi na nie.
8. I idą huf z hufem, a ukazuią się przed Bogiem na Syonie.
9. O PANIE, Boże zastępów! wysłuchay modlitwę moię; przyymi w uszy twe, o Boże Iakubów. Sela.
10. O Boże, tarczo nasza! obacz, a weyrzy na oblicze pomazańca twego.
11. Albowiem lepszy iest dzień w sieniach twoich, niż gdzie indziéy tysiąc; obrałem sobie raczey w progu siedzieć w domu Boga swego, niżeli mieszkać w przybytkach niezbożników.
12. Albowiem PAN Bóg iest słońcem i tarczą; tuć łaski i chwały PAN udziela, i nie odmawia co iest dobrego tym, którzy chodzą w niewinności.
13. PANIE zastępów! błogosławiony * człowiek, który ma nadzieię w tobie. *Ps.2,12. Ps.34,9.

Psalm LXXXV.

I. Wierni w prześladowaniu Antyochowém przypominaiąc dawną łaskę PAńską, o pohamowanie gniewu Boga proszą; II. Cieszą się, iż on ludowi swemu dogodzi naprzód doczesnemi potrzebami, a potym i duchownemi w zesłaniu na świat syna swego.

1. Przednieyszemu śpiewakowi synom Korego psalm.
2. Łaskęś, PANIE! niekiedy pokazował ziemi twoiéy; przywróciłeś zasię z niewoli Iakuba.
3. Odpuściłeś nieprawość ludu twoiego, pokryłeś wszelki grzéch ich. Sela.
4. Uśmierzyłeś wszystek gniew twóy, odwróciłeś od zapalczywości popędliwość twoię.
5. Przywróć nas, o Boże zbawienia naszego! a uczyń wstręt gniewowi swemu przeciwko nam.
6. Izali na wieki gniewać się będziesz na nas? a rościągniesz gniew twóy od rodzaiu do rodzaiu?
7. Izali ty obróciwszy się nie ożywisz nas, tak aby się lud twóy rozradował w tobie?
8. PANIE! okaż nam miłosierdzie twoie, a day nam zbawienie swoie.
9. Ale posłucham, co rzecze Bóg, on PAN mocny; zaiste mówi pokoy do ludu swego; i do świętych swoich, byle się iedno zaś do głupstwa nie wracali.
10. Zaisteć bliskie iest zbawienie iego tym, którzy się go boią, a bywać będzie chwała iego w ziemi naszéy.

11. Miłosierdzie i prawda potkaią się z sobą; sprawiedliwość i pokoy pocałuią się.
12. Prawda z ziemi wyroście, a sprawiedliwość z nieba wyyrzy.
13. Da też PAN i czesne dobra, a ziemia * nasza wyda owoc swóy.
* Ioel. 2, 19, 22.
14. Sprawi, że sprawiedliwość przed twarzą iego póydzie, gdy postawi na drodze nogi swoie.

Psalm LXXXVI.

I. Prorok wybawienia z ciężkości żądaiąc utrapienie swoie, Bożą dobrotliwość i nieprzyiaciół swych srogość opisuie. II. Prosi, aby go duchem i boiaźnią swoią rządził, i modlitwy iego wysłuchał.

1. Modlitwa Dawidowa.

Nakłoń, PANIE! ucha twego, a wysłuchay mię; bomci nędzny i ubogi.
2. Strzeżże duszy moiéy, bom iest ten, którego ty miłuiesz; zachoway sługę twego, Boże móy! który ma nadzieię w tobie.
3. Zmiłuy się nademną, PANIE! albowiem do ciebie na każdy dzień wołam.
4. Rozwesel duszę sługi twego; bo do ciebie, o PANIE! duszę swą podnoszę.
5. Boś ty, PANIE! dobry * i litościwy, i wielce miłosierny wszystkim, którzy cię wzywaią. *Ioel.2,13.
6. Wysłuchayże, PANIE! modlitwę moię, a posłuchay pilnie głosu proźby moiéy.
7. Wzywam cię w dzień ucisku mego; bo mię ty wysłuchasz.
8. Niemasz żadnego * podobnego tobie między bogami, o PANIE! i niemasz takowych spraw, iako są twoie. *5Moy.3,24.
9. Wszyscy narodowie, któreś ty stworzył, przychodząc kłaniać się będą przed obliczem twoiém, PANIE! i wielbić będą imię twoie.
10. Boś ty iest wielki, a czynisz cuda; tyś sam iest Bogiem.
11. Naucz mię * PANIE! drogi twoiéy, abym chodził w prawdzie twoiéy, a ustanow serce moie w boiaźni imienia twego; *Ps.25,4.
Ps. 27, 11.
12. A będę cię chwalił, PAnie, Boże móy! ze wszystkiego serca mego, i będę wielbił imię twoie na wieki,
13. Ponieważ miłosierdzie twoie wielkie iest nademną, a tyś wyrwał duszę moię z dołu głębokiego.
14. O Boże! powstali hardzi przeciwko mnie, a rota okrutników szukała duszy moiéy, ci, którzy cię przed oczyma niemaią.
15. Ale ty, PAnie, Boże silny i litościwy, i nierychły ku gniewu, i wielce miłosierny, i prawdziwy!
*2Moy.34,6. 4Moy.14,18. Ps.103,8.
Ps.145,8.
16. Weyrzy na mię, a zmiłuy się nademną, dayże moc twoię słudze twemu, a zachoway syna służebnicy twoiéy.
17. Okaż mi znak dobroci twoiéy, aby to widząc ci, którzy mię maią w nienawiści, zawstydzeni byli, żeś mię ty, PANIE! poratował, i pocieszyłeś mię.

Psalm LXXXVII.

Lud Boży po nawróceniu z Babilonu wysławia kościół i miasto Ieruzalemskie, iż ie Bóg umiłował nad inne, a do niego pogańskie narody przez PANA Chrystusa powołać postanowił.

1. Synom Korego psalm i pieśń.

Fundament iego iest na górach świętych.
2. Umiłował PAn bramy Syońskie nad wszystkie przybytki Iakubowe.
3. Sławne o tobie rzeczy powiadaią, o miasto Boże! Sela.
4. Wspomnę na Egipt, i na Babilon przed swymi znaiomymi; oto, i Filistyńczycy, Tyryyczycy, i Murzynowie rzeką, że się tu każdy z nich urodził.
5. Także i o Syonie mówić będą: Ten i ow urodził się w nim; a sam Naywyższy ugruntuie go.
6. PAN policzy narody, gdy ie popisować będzie, mówiąc: Ten się tu urodził. Sela.

7. Prze-

7. Przetoż o tobie śpiewać będą z pląsaniem wszystkie siły żywota mego.

Psalm LXXXVIII.

I. Podawa sposób, iako się ma człowiek Bogu modlić w nieszczęściu swém. II. Uskarza się, że go Bóg odrzucił, utrapienie swoie wyliczaiąc.

1. Pieśń a psalm synów Korego przednieyszemu śpiewakowi na Machalat ku śpiewaniu, nauczaiący, (złożony) od Hemana * Ezrahytczyka.
* 1 Kron. 4, 31. 1 Kron. 25, 5.

2. PANIE, Boże zbawienia mego! we dnie i w nocy wołam do ciebie.

3. Niech przyydzie przed oblicze twoie modlitwa moia; nakłoń ucha twego do wołania mego.

4. Bo nasycona iest utrapienia dusza moia, a żywot móy przybliżył się aż do grobu.

5. Poczytano mię między te, którzy zstępuią do dołu; byłem iako człowiek bez wszelakiéy mocy.

6. Policzony iestem między umarłymi; iestem iako pobici, leżący w grobie, na które więcéy nie pamiętasz, którzy są od ręki twoiéy wytraceni.

7. Spuściłeś mię w dół nayglębszy, do nayciemnieyszego i nayglębszego mieysca.

8. Doległa mię zapalczywość twoia, a wszystkiemi nawałnościami twemi przytłoczyłeś mię. Sela.

9. Dalekoś oddalił znaiome moie odemnie, którymeś mię bardzo obrzydził, a takiem zawarty, że mi nie lza wyniść.

10. Oko moie zemdlało od utrapienia mego; wzywam cię, PANIE! na każdy dzień, wyciągaiąc do ciebie ręce moie.

11. Izali przed umarłymi cuda czynić będziesz? izali umarli powstaną, aby cię wysławiali? Sela.

12. Izali opowiadane będzie w grobie miłosierdzie twoie? a prawda twoia w zginieniu?

13. Izali poznaią w ciemnościach cuda twoie? a sprawiedliwość twoię w ziemi zapamiętania?

14. Lecz ia, PANIE! do ciebie wołam, a z poranku uprzedza cię modlitwa moia.

15. Przecześ, o PANIE! odrzucasz duszę moię, a zakrywasz oblicze twoie przedemną?

16. Iamci utrapiony, i prawie iuż umieraiący od gwałtu; ponoszę strachy twoie, i trwożę sobą.

17. Powstał przeciwko mnie srogi gniew twóy, a strachy twoie wytraciły mię.

18. Ogarniaią mię iako woda przez cały dzień; obtaczaią mię gromadno.

19. Oddaliłeś odemnie przyiaciela i towarzysza, a znaiomym moim iestem iako w ciemności.

Psalm LXXXIX.

I. Prorok wielbi dobroć i prawdę Bożą na wszystkich rzeczach stworzonych, ale naybardziéy kościołowi Bożemu oświadczoną. II. Przypominą zacne obietnice od PANA Dawidowi i potomstwu iego duchownemu, uczynione III. O ziszczenie ich prosząc PANA chwali.

1. Nauczaiący (złożony) od Etana * Ezrahytczyka. *1 Król. 4, 31. 1 Kron. 15, 17.

2. O miłosierdziach PAńskich na wieki śpiewać będę; od narodu do narodu opowiadać będę usty swemi prawdę twoię.

3. Rzekłem bowiem: Miłosierdzie na wieki budowane będzie; na niebiesiech utwirdziłeś prawdę twoię, o któreyś rzekł:

4. Postanowiłem * przymierze z wybranym moim; przysiągłem Dawidowi, słudze swemu,
* 2 Sam. 7, 11. 12, 13.

5. Że aż na wieki utwirdzę nasienie twoie, a zbuduię od narodu do narodu stolicę twoię. Sela.

6. Przetoż, PANIE! wysławiaią niebiosa cud twóy, i prawdę twoię w zgromadzeniu świętych.

7. Albowiem któż na niebie * przyrównany może bydź PANU? kto podobień iest PANU między synami mocarzów? * Ps. 86, 8.

8. I w zgromadzeniu świętych bardzo iest Bóg straszliwy, a straszny nade wszystkie, którzy są około niego.

9. PANIE, Boże zastępów! któż iest iakoś ty, PAN mocny? bo prawda twoia iest około ciebie.
10. Ty panuiesz nad nadętością morską; gdy się podnoszą nawałności * iego, ty ie skracasz. *Ps.107,29. Matt. 8,26.
11. Tyś potarł Egipt iako zranionego; mocą ramienia twego rozproszyłeś nieprzyiacioły twoie.
12. Twoieć są niebiosa, twoia też i ziemia; okrąg świata i pełność iego tyś * ugruntował. *1Moy.1,1. Ps. 24,1. Ps. 50,2.
13. Tyś stworzył północy i południe; Tabor i Hermon śpiewaią o imieniu twoiém.
14. Ramię twoie mocne iest; można iest ręka twoia, a wywyższona iest prawica twoia.
15. Sprawiedliwość i sąd są gruntem stolicy twoiéy; miłosierdzie i prawda uprzedzaią oblicze twoie.
16. Błogosławiony lud, który zna dźwięk twóy; PANIE! w światłości oblicza twego chodzić będą.
17. W imieniu twoiém weselić się będą każdego dnia, a w sprawiedliwości twoiéy wywyższać się będą.
18. Boś ty iest chwała mocy ich, a za wolą twoią wywyższy się róg nasz.
19. Bo od PANA iest tarcza nasza, a od Swiętego Izraelskiego Król nasz.
20. W on czas mówiąc w widzeniu do Swiętego twego rzekłeś: Położyłem ratunek w ręku mocarza, wywyższyłem wybranego z ludu.
21. Znalazłem Dawida, * sługę mego; oleykiem świętym pomazałem go. *Dzie.13,22. 1Sam.16,13.
22. Przetoż ręka moia będzie stała przy nim, a ramię moie posili go.
23. Nie uciśnie go nieprzyiaciel, a syn nieprawości nie utrapi go.
24. Bo potrę przed twarzą iego przeciwniki iego, a te, którzy go maią w nienawiści, porażę.
25. Nad to prawda moia i miłosierdzie moie z nim będzie, a w imieniu moiém wywyższony będzie róg iego.
26. I położę na morzu rękę iego, i na rzekach prawicę iego.
27. On wołaiąc rzecze: Tyś oyciec móy, Bóg móy, i skała zbawienia mego.
28. IA go też za pierworodnego wystawię, i za wyższego nad Królmi ziemi.
29. Na wieki mu zachowam miłosierdzie moie, a przymierze moie stałe będzie przy nim.
30. I uczynię, że na wieki będzie trwało nasienie iego, a stolica iego iako dni niebios.
31. Ale ieźliby synowie iego opuścili zakon móy, a w sądziech moich nie chodzili;
32. Ieźliby ustawy moie splugawili, a przykazań moich nie przestrzegali:
33. Tedy nawiedzę * rozgą przestępstwo ich, a karaniem nieprawość ich. *2Sam.7,14.
34. Ale miłosierdzia swego nie odeymę od niego, ani skłamam przeciw prawdzie moiéy.
35. Nie splugawię przymierza mego, a tego, co wyszło z ust moich, nie odmienię.
36. Razem przysiągł przez świętobliwość moię, że nie skłamam Dawidowi,
37. A że nasienie iego zostanie * na wieki, a stolica iego iako słońce przedemną; *2Sam.7,16. Luk.1,33. Ian.12,34.
38. Iako miesiąc będzie utwirdzone na wieki, i iako świadkowie na niebie godnowierni. Sela.
39. Aleś go ty odrzucił i wzgardził; rozgniewałeś się na pomazańca twego.
40. Zrzuciłeś przymierze z sługą twoim; ztrąciłeś na ziemię koronę iego.
41. Roztargałeś wszystkie płoty iego, i basztyś iego rozwalił.
42. Szarpaią go wszyscy, którzy drogą mimo idą; pośmiewiskiem iest i sąsiadom swoim.
43. Wywyższyłeś prawicę przeciwników iego; uweseliłeś wszystkie nieprzyiacioły iego.
44. I ostrze miecza iego stępiłeś, a nie ratowałeś go w bitwie.
45. Zniosłeś ochędostwo iego, a stolicę iego uderzyłeś o ziemię.
46. Ukróciłeś dni młodości iego, a przyodziałeś go hańbą. Sela.
47. Dokądże PANIE? na wiekiż się kryć

kryć będziesz? także będzie * iako ogień pałać zapalczywość twoia?
* Ps. 79, 5.
48. Wspomniże na mię, iako krótki iest wiek móy; azaś próżno stworzył wszystkie syny ludzkie?
49. Któż z ludzi tak żyć może, aby nie oglądał śmierci? któż wyrwie duszę swą z mocy grobu? Sela.
50. Gdzież są litości twoie dawne, o Panie! któreś przysiągł Dawidowi * w prawdzie swéy? *2Sam.7,15.
51. Wspomni, PANIE! na zelżywość sług twoich, a iakom ponosił wzgardę w zanadrzu swém od wszystkich narodów możnych.
52. PANIE! iako urągali nieprzyiaciele twoi, iako urągali ścieszkom pomazańca twego.
53. Niech będzie błogosławiony PAn aż na wieki. Amen, Amen.

Psalm XC.

I. Moyżesz lud Boży uważaniem łaski i przytomności Bożéy cieszy. II. Opisuie żywota ludzkiego śmiertelność, przyczynę tego, gniew Boży za grzechy. III. Uskarza się, że mało ludzi swoię kondycyą uważaią. IV. Prosi Boga, aby lud swóy rządził i sprawom iego błogosławił.

1. Modlitwa Moyżesza, męża Bożego.
PANIE! tyś bywał ucieczką naszą od narodu do narodu.
2. Pierwéy niżli góry stanęły, i niżliś wykształtował ziemię i okrąg świata, oto zaraz od wieku aż na wieki tyś iest Bogiem.
3. Ty znowu człowieka w proch obracasz, a mówisz: Nawróćcie się synowie ludzcy.
4. Albowiem tysiąc * lat przed oczyma twemi są iako dzień wczorayszy, który przeminął, i iako straż nocna.
* 2 Piotr. 3, 8.
5. Powodzią porywasz ie; są iako sen, iako trawa, która z poranku roście.
6. Z poranku kwitnie i roście; ale w wieczór bywa pokoszona, i usycha.
7. Albowiem od gniewu twego giniemy, a popędliwością twoią iesteśmy przestraszeni.
8. Położyłeś nieprawości nasze przed sobą, tayne * występki nasze przed iasnością oblicza twego.
* Ps. 139, 4. 11. 12. Żyd. 4, 13.
9. Zkąd wszystkie dni nasze nagle przemiiaią dla gniewu twego; iako słowa niszczeią lata nasze.
10. Dni * wieku naszego iest lat siedmdziesiąt, a ieżli kto duższy, lat ośmdziesiąt, a to, co nay lepszego w nich, tylko kłopot i nędza, a gdy to pominie, tedy prętko odlatuiemy.
* Syr. 18, 8.
11. Ale któż zna srogość gniewu twego? albo kto boiąc się ciebie zna zapalczywość twoię?
12. Nauczże nas obliczać dni naszych, abyśmy przywiedli serce do mądrości.
13. Nawróćże się, PANIE! dokądże odwłaczasz? zlituyże się nad sługami twemi.
14. Nasyćże nas z poranku miłosierdziem twoiém, tak abyśmy wesoło śpiewać i radować się mogli po wszystkie dni nasze.
15. Rozweselże nas według dni, którycheś nas utrapił, według lat, którycheśmy doznali złego.
16. Niech będzie znaczna przy sługach twoich sprawa twoia, a chwała twoia przy synach ich.
17. Niech będzie przyiemność PAna Boga naszego przy nas, a sprawę rąk naszych utwirdź między nami, sprawę rąk naszych utwirdź, PAnie!

Psalm XCI.

I. Wszystkich którzy w Bogu ufaią, Prorok cieszy, iż ich Bóg złego uchowa, i Anielską straż pośle. II. Upewnia, że PAN tych, co go miłuią, wyzwoleniem i sławą, modlitew wysłuchaniem, i żywota przedłużeniem ucieszy.

Ten, który mieszka w ochronie Naywyższego, i w cieniu Wszechmocnego przebywać będzie.
2. Rzecze PANU: Nadzieia moia i zamek móy, Bóg móy, w nim nadzieię mieć będę.
3. Onci zaiste wybawi cię z sidła łowczego, i z powietrza nayiadowitszego.

4. Pierzem swem okryie cię, a pod skrzydłami iego bespiecznym będziesz; prawda iego tarczą i puklerzem.
5. Nie ulękniesz się strachu nocnego, ani strzały lataiącey we dnie;
6. Ani zarazy morowey, która przechodzi w ciemności, ani powietrza morowego, które zatraca w południe.
7. Padnie po boku twym tysiąc, a dziesięć tysięcy po prawey stronię twoiey; ale się do ciebie nie przybliży.
8. Tylko to oczyma twemi obaczysz, a nadgrodę niepobożnych oglądasz.
9. Ponieważeś ty PANA, który iest nadzieią moią, i Naywyższego za przybytek swoy położył,
10. Nie potka cię nic złego, ani iaka plaga przybliży się do namiotu twego.
11. Albowiem Aniołom * swoim przykazał o tobie, aby cię strzegli na wszystkich drogach twoich. *Ps.71,3. Matt. 4, 6. Luk. 4, 10.
12. Na rękach nosić cię będą, byś snadź nie obraził o kamień nogi twoiey.
13. Po lwie, i po bazyliszku deptać będziesz, lwię i smoka podepcesz.
14. Iż się we mnie, mówi PAN, rozkochał, wyrwę go, i wywyższę go, przeto iż poznał imię moie.
15. Będzie mię wzywał, a wysłucham go; IA z nim będę w utrapieniu, wyrwę go, i uwielbię go.
16. Długością dni nasycę go, i okażę mu zbawienie moie.

Psalm XCII.

I. Upomina do wysławiania PANA dla dziwnego rządu, i niedościgłych spraw iego. II. Otuchę czyni, że sprawiedliwy zakwitnie, i Pana chwalić będzie.

1. Psalm a pieśń na dzień sobotny.
2. Dobra rzecz iest wysławiać PANA, a śpiewać imieniowi twemu, o Naywyższy!
3. Opowiadać z poranku miłosierdzie twoie, i prawdę twoię na każdą noc,
4. Na instrumencie dziesiąci stronach, na lutni, i na harfię z śpiewaniem.
5. Albowiemeś mię rozweselił PANIE! sprawami twemi; o sprawach rąk twoich śpiewać będę.
6. O iako wielmożne są sprawy twoie, PANIE! bardzo głębokie są myśli twoie.
7. Człowiek bydlęcy nie zna, a głupi nie zrozumiewa tego,
8. Iż wyrastaią niezbożnicy iako ziele, a kwitną wszyscy, którzy czynią nieprawość, aby byli wykorzenieni aż na wieki;
9. Ale ty, o Naywyższy! iesteś PANEM na wieki.
10. Albowiem oto, nieprzyiaciele twoi PAnie! albowiem oto, nieprzyiaciele twoi zginą; rozproszeni będą wszyscy, którzy czynią nieprawość.
11. Ale róg móy wywyższysz iako * iednorożców; pokropiony będę oleykiem świeżym. *4Moy.23,22.
12. I uyrzy oko moie nieszczęście tych, co na mię czyhaią; o złośnikach, którzy powstawaią przeciwko mnie, usłyszą uszy moie.
13. Sprawiedliwy iako * palma zakwitnie, iako cedr na Libanie rozmnoży się. *Ps.1,3.
14. Wszczepieni w domu PAńskim, w sieniach Boga naszego zakwitną.
15. Nawet i w szędziwości przyniosą owoc, czerstwymi i zielonymi będą;
16. Aby to opowiadano, że uprzeymym iest PAn, skała moia, a że w nim niemasz żadney nieprawości.

Psalm XCIII.

Proroctwo o królestwie PANA Chrystusowym, w którym wielbi Boga, iż swoich od naiazdów nieprzyiacielskich broni.

PAN * króluie, oblekł się w dostoyność; oblekł się Pan w możność, i przepasał się; utwirdził też okrąg świata, aby się nie poruszył. * Ps. 96, 10. 97, 1. 99, 1.
2. Utwirdzona iest stolica twoia przed wszystkimi czasy; tyś iest od wieczności.
3. Podniosły rzeki, o PAnie! podniosły rzeki szum swóy; podniosły rzeki nawałności swoie.
4. Nad szum wielkich wód, nad mocne

cne wały morskie mocnieyszy iest PAN na wysokości.
5. Swiadectwa twoie są bardzo * pewne; świętobliwość, Panie! iest domu twego ozdobą na wieczne dni.
*Ps.119,86. 128. 138. 140.142.151.152.

Psalm XCIV.

I. Dawid woła Boga na pomstę przeciwko złym, mowy i sprawy ich opisuiąc. II. Upomina, żeby nie szaleli, gdyż Bóg wszystko widzi, słyszy, zrozumiewa, a dobrych, acz ie czasem ku ich dobremu karze, nie opuszcza.

Boże * pomst! PAnie Boże pomst! roziaśniy się. *5Moy.32,35.
2. Podnieś się, o Sędzio wszystkiey ziemi! a day zapłatę pysznym.
3. Dokądże niepobożni, Panie! dokądże niepobożni radować się będą?
4. Długoż będą świegotać, i hardzie mówić, chlubiąc się wszyscy, którzy czynią nieprawość?
5. Lud twóy, PANIE! trzeć, a dziedzictwo twoie trapić?
6. Wdowy i przychodnie mordować? a sirotki zabiiać?
7. Mówiąc: Nie widzi tego Pan, ani tego rozumie Bóg * Iakubów?
* Ps. 10, 11. 59, 8.
8. Zrozumiciesz, o wy bydlęcy między ludźmi! a wy szaleni kiedyż zrozumiecie?
9. Izali ten, który szczepił ucho, nie słyszy? i który ukształtował oko, izali nie widzi?
10. Izali ten, który ćwiczy narody, nie będzie karał? który uczy człowieka umieiętności.
11. PAN zna myśli ludzkie, iż są * szczerą marnością. *1Kor.3,20.
12. Błogosławiony iest mąż, którego ty ćwiczysz, PANIE! a zakonu twego uczysz go.
13. Abyś mu sprawił pokoy od złych dni, ażby był wykopany dół niezbożnikowi.
14. Albowiem nie opuści PAN ludu swego, a dziedzictwa swego nie zaniecha.
15. Ale aż ku sprawiedliwości obróci się sąd, a za nim wszyscy serca uprzeymego.
16. Któżby się był zastawił za mną przeciwko złośnikom? ktoby się był uiął o mię przeciwko tym, którzy czynią nieprawość?
17. By mi był PAN nie przybył na pomoc, małoby była nie mieszkała dusza moia w milczeniu. *
* Ps. 115, 17.
18. Iużem był rzekł: Zachwiała się noga moia; ale miłosierdzie twoie, o PANIE! zatrzymało mię.
19. W wielkości utrapienia mego, we wnętrznościach moich, pociechy twoie rozweselały duszę moię.
20. Izali z tobą towarzyszy stolica nieprawości tych, którzy stanowią krzywdę miasto prawa?
21. Którzy się zbieraią przeciwko duszy sprawiedliwego, a krew niewinną potępiaią?
22. Ale PAN iest twirdzą moią, a Bóg móy skałą dufności moiey.
23. Onci obróci na nie nieprawość ich, a dla złości ich wytraci ie; wytraci ie PAN, Bóg nasz.

Psalm XCV.

I. Dawid Izraelczyki upomina, aby PANA z wielmożności, z rządu wszystkich rzeczy, i z łaskawego do siebie wezwania, wielbili. II. Od nieposłuszeństwa i uporu ie odwodzi.

Pódźcież, śpiewaymy PANU; wykrzykaymy skale zbawienia naszego.
2. Uprzedźmy oblicze iego z chwałą; psalmy mu śpiewaymy.
3. Albowiem PAN iest Bóg wielki, i Król wielki nade wszystkie bogi.
4. W iegoż rękach są głębokości ziemi, i wierzchy gór iego są.
5. Iegoż iest morze, bo ie on uczynił; i ziemia, którą ręce iego ukształtowały.
6. Pódźcie, kłaniaymy się, a upadaymy przed nim; klękaymy przed PANEM, stworzycielem naszym.
7. Onci iest zaiste Bóg nasz, a myśmy lud pastwiska iego, i owce rąk iego. Dziś, ieźli * głos iego usłyszycie, *Żyd.3,7. r.4,7.
8. Nie zatwardzaycież serca swego, iako w Meryba, a iako czasu kuszenia na puszczy;

9. Kie-

9. Kiedy mię kusili oycowie wasi, doświadczylić mię, i widzieli sprawy moie.

10. Przez czterdzieści * lat miałem spór z tym narodem, i rzekłem: Lud ten błądzi sercem, a nie poznali drog moich; *4M.14,34.

11. Którymem przysiągł * w popędliwości moiéy, że nie wnidą do odpoczynienia mego. *4Moy.14,23. Żyd. 4, 3.

Psalm XCVI.

Wszystkich wiernych z Żydów i z Poganów do ustawiczney Chrystusa PANA chwały upomina, dla tego, iż on iest Bogiem prawdziwym, i iest postanowiony sędzią wszystkiego świata.

Spiewaycie * PANU pieśń nową; śpiewaycie PANU wszystka ziemio. *2Kron.16,23.

2. Spiewaycież Panu, dobrorzeczcie imieniowi iego, opowiadaycie ode dnia do dnia zbawienie iego.

3. Opowiadaycie między narody chwałę iego, między wszystkimi ludźmi cuda iego.

4. Albowiem wielki * PAN i wszelkiéy chwały godny, i straszliwy iest nad wszystkie bogi. *Syr.43,31.

5. Wszyscy bowiem bogowie narodów są bałwani; ale PAN niebiosa uczynił.

6. Zacność i ochędostwo przed obliczem iego, moc i piękność w świątnicy iego.

7. Oddaycie Panu pokolenia narodów, oddaycie Panu chwałę i moc.

8. Oddaycie PANU chwałę imienia iego; przynieście dary, a wnidźcie do sieni iego.

9. Kłaniaycie się PANU w ozdobie świętobliwości; niech się lęka oblicza iego wszystka ziemia.

10. Powiadaycie między Pogany: PAN króluie, a że i krąg świata utwirdzony będzie, tak aby się nie poruszył, a iż będzie sądził ludzi w sprawiedliwości. *Ps.93,1. 97,1. 99,1.

11. Niech się weselą niebiosa, a niech pląsa ziemia; niech zaszumi morze, i co w nim iest.

12. Niech pląsaią pola, i wszystko co iest na nich; tedy niech wykrzykaią wszystkie drzewa leśne

13. Przed obliczem PAńskiém; boć idzie, idzie zaiste, aby sądził * ziemię. Będzie sądził okrąg świata w sprawiedliwości, a narody w prawdzie swoiéy. *Ps.98,9.

Psalm XCVII.

I. Szerokość i sławę królestwa Mesyaszowego opisuie, stosuiąc do niego chwałę onę, w któréy Bóg zakon podawał. II. Naucza, że on miał bałwochwalstwo zhańbić, kościół swóy weselem napełnić, i dusze wiernych z rąk nieprzyiacielskich wydrzeć.

PAN * króluie; wyskakuy ziemio, a wesel się mnóstwo wysep.

2. Obłok i ciemność około niego; sprawiedliwość i sąd są gruntem stolicy iego.

3. Ogień przed obliczem iego idzie, a zapala w okoł nieprzyiacioły iego.

4. Błyskawice iego oświecaią okrąg świata, co widząc ziemia zadrzała.

5. Góry iako wosk rozpływaią się przed obliczem PAńskiém, przed obliczem PANA wszystkiéy ziemi.

6. Niebiosa opowiadaią * sprawiedliwość iego, a wszyscy narodowie oglądaią chwałę iego. *Ps.19,1.

7. Niechże będą * zawstydzeni wszyscy, którzy służą obrazom, którzy się chlubią w bałwanach; kłaniayciež mu się wszyscy bogowie. *2M.20,4. 3 M. 26, 1. 5 M. 5, 8.

8. To usłyszawszy Syon rozweseli się, a radować się będą córki Iudskie dla sądów twoich, PANIE!

9. Albowiemeś ty PAN naywyższy na wszystkiéy ziemi, a bardzoś wywyższony nad wszystkie bogi.

10. Wy, którzy miłuiecie * PANA, mieycie złe w nienawiści; on strzeże świętych swoich, a z ręki niepobożnych wyrywa ie. *Amos.5,15. * Rzym. 12, 9.

11. Swiatłości nasiano sprawiedliwemu, a radości tym, którzy są uprzeymego serca.

12. Weselcie się sprawiedliwi w PANU, a wysławiaycie pamiątkę świętobliwości iego.

Psalm

Psalm XCVIII.

I. Triumf PANA IEzusa sławić każe, który mocą własną sobie i swym zbawienie sprawił, i Ewangelią narodom obiawił. II. Upomina, żeby mu świat chwałę oddał.

1. Psalm.

Spiewaycie PANU pieśń * nową, bo dziwne rzeczy uczynił; dopomogła mu prawica iego, i ramię ** świętobliwości iego. *Ps.33,3. ** Iza. 63, 5.

2. Obiawił PAN * zbawienie swoie; przed oczyma Poganów oznaymił sprawiedliwość swoię. *Izai.52,10.

3. Wspomniał na miłosierdzie swoie, i na prawdę swoię przeciw domowi Izraelskiemu; oglądały wszystkie granice ziemi zbawienie Boga naszego.

4. Spiewayże PANU wszystka ziemio; wykrzykaycie, a weselcie się, i śpiewaycie.

5. Graycie PANU na harfie; na harfie głosem przyśpiewuiąc.

6. Na trąbach i na kornetach krzykliwych głos wydawaycie przed Królem i PANEM.

7. Niech zaszumi morze, i co w nim iest, okrąg świata, i mieszkaiący na nim.

8. Rzeki niech klaskaią rękoma; góry wespoł niech się rozraduią

9. Przed PANEM, bo idzie sądzić * ziemię. On będzie sądził okrąg świata w sprawiedliwości i narody w prawości. *Ps.96,13.

Psalm XCIX.

I. Izraelczyki upomina, aby PANA dla Duchownego królestwa iego, które między nie wysławił, chwalili. II. Każe im o zachowanie tegoż królestwa prosić.

PAN króluie, niechże zadrzą narodowie; siedzi między Cherubinami, niechże się poruszy ziemia.

2. PAN na Syonie wielki, a wywyższony nad wszystkie narody.

3. Niech wysławiaią imię twoie wielkie i straszne; albowiem święte iest.

4. Moc zaiste królewska miłuie sąd; albowiemeś ty ustanowił prawa; sąd i sprawiedliwość w Iakubie ty wykonywasz.

5. Wywyższaycie PANA Boga naszego, a kłaniaycie się u podnożka nog iego; bo święty iest.

6. Moyżesz i Aaron między Kapłany iego, a Samuel między wzywaiącymi imienia iego wołali do * PANA, a on ich wysłuchał. *2M.32,11. 4M.14,13. 1 Sam. 12, 19.

7. W słupie obłokowym * mówił do nich; a gdy strzegli świadectw iego i ustaw, które im podał, *2M.33,9.

8. PANIE, Boże nasz! tyś ie wysłuchywał; Boże! bywałeś im miłościwym, i gdyś ie karał dla występków ich.

9. Wywyższaycie PANA, Boga naszego, a kłaniaycie się na górze świętéy iego; albowiem święty iest PAN, Bóg nasz.

Psalm C.

I. Wszystkich ludzi do wysławiania Boga pobudza II. dla tego, iż on nas stworzył, odkupił, i za swoie owieczki przyiął.

1. Psalm dla dziękczynienia.

Wykrzykaycie PANU wszystka ziemio!

2. Służcie * PANU z weselem, przychodźcie przed oblicze iego z radością, *Ps.2,11. 66,2. 98,4.

3. Wiedzcież, żeć PAN iest Bogiem; on uczynił nas, a nie my samych siebie, abyśmy byli ludem * iego, i owcami pastwiska iego. *Ps.95,7.

4. Wnidźcież w bramy iego z wysławianiem, a do sieni iego z chwałami; wysławiaycież go, dobrorzeczcież imieniowi iego;

5. Albowiem dobry iest * PAN, na wieki trwa miłosierdzie iego, a od narodu aż do narodu prawda iego. * Ps. 73, 1.

Psalm CI.

Dawid śluby Bogu czyni, że zostawszy Królem, chce go wielbić, i onemu służąc, prawéy drogi naśladować, przewrotne odrzucać, pysznych, zdraycców i kłamców nie cierpieć, a w wiernych się kochać.

1. Psalm samego Dawida.

O miłosierdziu i o sądzie śpiewać będę; tobie, o PANIE! śpiewać będę. *Ps.89,2. 92,2.

2. Ostro-

2. Ostrożnym będę na drodze uprzeymey, kiedy przyydziesz do mnie; będę chodził ustawicznie w szczerości serca mego, w domu moim.
* 4 Moy. 12, 7. Żyd. 3, 2.
3. Nie położę przed oczy moie złéy rzeczy; każdą sprawę występników * mam w nienawiści, a nie chwyci się mnie. *Ps.139,21.
4. Serce przewrotne * odstąpi ode mnie, a o złe nie będę dbał. *Ps.6,9.
5. Tego, który * potaiemnie obmawia bliźniego swego, wytnę; oczu wyniosłych, i serca nadętego nie będę mogł cierpieć. * Ps.15,3.
6. Oczy moie obrócone będą na prawdomowne w ziemi, aby siadali zemną; kto chodzi drogą uprzeymą, ten mi służyć będzie.
7. Nie będzie mieszkał w domu moim * zdrayca; ten, który mówi kłamstwo, nie ostoi się przed oczyma memi. *Przyp.13,5.
8. Co poranek tracić będę wszystkie niezbożne na ziemi, abym tak wykorzenił z miasta PAńskiego wszystkie, którzy czynią nieprawość.

Psalm CII.

I. Lud Boży do Boga wołaiąc, Babilońskie ciężkości onemu przekłada. II. Cieszy się, że Bóg ma godzineczkę, któréy ie wybawi. III. Prożbę czyni, żeby ich do końca nie niszczył.

1. Modlitwa utrapionego, gdy będąc w ucisku przed PANEM wylewa żądość swoię.
2. PANIE! wysłuchay * modlitwę moię, a wołanie moie niechay przyydzie do ciebie. *Ps.143,1.
3. Nie ukryway * oblicza twego przedemną; w dzień ucisku mego nakłoń ku mnie ucha twego; w dzień, którego cię wzywam, prętko mię wysłuchay. *Ps.13,2. 44,25. 69,18.
4. Albowiem niszczeią iako dym dni moie, a kości moie iako ognisko wypalone są.
5. Porażone iest iako trawa, i uwiędło serce moie, tak żem zapomniał ieść chleba swego.
6. Od głosu wzdychania mego przylgnęły kości moie do ciała mego.
7. Stałem się podobnym pelikanowi na puszczy; iestem iako puhacz na pustyniach.
8. Czuię, a iestem iako wróbel samotny na dachu.
9. Przez cały dzień urągaią mi nieprzyiaciele moi, a naśmiewcy moi przeklinaią mię.
10. Bo iadam popiół iako chléb, a napóy móy mieszam ze łzami,
11. Dla rozgniewania twego, i dla zapalczywości gniewu twego; albowiem podniozszy mię porzuciłeś mię.
12. Dni moie są iako cień * nachylony, a iam iako trawa uwiądł;
*Job.8,9. r.14,1.2. Ps.109,23. 144,4.
13. Ale ty, PANIE! trwasz na wieki, a pamiątka twoia od narodu do narodu.
14. Ty powstawszy zmiłuiesz się nad Syonem; boć czas, żebyś się zlitował nad nim, gdyż przyszedł czas * naznaczony. *2Kron.36,21. Ier.29,10.
15. Albowiem upodobało się sługom twoim kamienie iego, i nad prochem iego zmiłuią się;
16. Aby się bali Poganie imienia PAńskiego, a wszyscy Królowie ziemscy chwały twoiéy,
17. Gdy pobuduie PAN Syon, i okaże się w chwale swoiéy;
18. Gdy weyrzy na modlitwę poniżonych, nie gardząc modlitwą ich.
19. To zapiszą dla narodu potomnego, a lud, który ma bydź stworzony, chwalić będzie PANA.
20. Że weyrzał z wysokości świątnicy swoiéy, że z nieba na ziemię poyrzał;
21. Aby wysłuchał wzdychania więźniów, i rozwiązał na śmierć skazane;
22. Aby opowiadali na Syonie imię PAńskie, a chwałę iego w Ieruzalemie,
23. Gdy się pospołu zgromadzą narodowie i królestwa, aby służyły PANU.
24. Utrapił w drodze siłę moię, ukrócił dni moich;
25. Ażem rzekł: Boże móy! nie bierz mię w połowie dni moich; od narodu bowiem aż do narodu trwaią lata twoie,
26. I pierwéy niżeliś założył ziemię, niebiosa dzieło rąk twoich.

27. One * pominą, ale ty zostawasz; wszystkie te rzeczy iako szata zwiotszeią, iako odzienie odmienisz ie, i odmienione będą. *Iz.51,6. Matt.24,35.

28. Ale ty tenżeś zawżdy iest, a lata twoie nigdy nie ustaną.

29. Synowie sług twoich u ciebie mieszkać będą, a nasienie ich zmocni się przed tobą.

Psalm CIII.

Prorok wylicza dobrodzieystwa PAńskie I. Własne: że mu Bóg grzechy odpuścił, w zeszłości wieku czerstwości użyczył. II. Pospolite: że się podeymuie ukrzywdzonych, wolą swą ludowi obiawił, iest miłosierny, i złości iako oyciec dziatkom odpuszcza. III. Naucza, że go czcić powinne woyska Anielskie, do czego i duszę swą pobudza.

1. Psalm Dawidów.

Błogosław duszo moia PANU, i wszystkie wnętrzności moie imieniowi iego świętemu.

2. Błogosławże duszo moia PANU, a nie zapominay wszystkich dobrodzieystw iego.

3. Który odpuszcza wszystkie nieprawości twoie; który uzdrawia wszystkie choroby twoie;

4. Który wybawia od śmierci żywot twóy; który cię koronuie miłosierdziem i wielką litością;

5. Który nasyca dobrém usta twoie, a odnawia iako orlą młodość twoię.

6. PAN czyni co sprawiedliwego iest, i sądy wszystkim uciśnionym.

7. Oznaymił drogi swe Moyżeszowi, a synom Izraelskim sprawy swoie.

8. Miłosierny * i litościwy iest PAN, nierychły do gniewu, i wielkiego miłosierdzia. *2Moy.34,6.7. 4Moy.14,18. 5 M. 5, 10. Nehem. 9, 17.

9. Nie będzie się na wieki wadził, ani gniewu wiecznie chował.

10. Nie według grzechów naszych obchodzi się z nami, ani według nieprawości naszych odpłaca nam.

11. Albowiem iako są niebiosa wysokie nad ziemią, tak iest utwirdzone miłosierdzie iego nad tymi, którzy się go boią.

12. A iako daleko iest wschód od zachodu, tak daleko oddalił od nas przestępstwa nasze.

13. Iako ma litość oyciec nad dziatkami, tak ma litość PAN nad tymi, którzy się go boią.

14. Onci zaiste zna, cośmy za ulepienie; pamięta, żeśmy prochem.

15. Dni człowiecze są iako * trawa, a iako kwiat polny, tak kwitnie; * Ps. 90, 5. Izai. 40, 6.

16. Gdy nań wiatr powienie, aliści go niemasz, ani go więcéy pozna mieysce iego.

17. Ale miłosierdzie PAńskie od wieków aż na wieki nad tymi, którzy się go boią, a sprawiedliwość iego nad syny synów,

18. Którzy strzegą przymierza iego, i pamiętaią na przykazania iego, aby ie czynili.

19. PAN na niebiesiech utwirdził stolicę; a królestwo iego nad wszystkimi panuie.

20. Błogosławcież PANU Aniołowie iego mocni w sile, którzy czynicie rozkazania iego, posłusznymi będąc głosowi słowa iego.

21. Błogosławcie PANU wszystkie woyska iego, słudzy iego, którzy czynicie wolą iego.

22. Błogosławcie PANU wszystkie sprawy iego na wszystkich mieyscach panowania iego. Błogosław, duszo moia! PANU.

Psalm CIV.

I. Dawid pobudziwszy duszę swą do uważania maiestatu Bożego, wszystkich rzeczy stworzonych początek i opatrowanie szeroko opisuie, II. chwałę za to Bogu wieczną obiecuie.

Błogosław, duszo moia! PAnu. PAnie, Boże móy! wielceś iest wielmożnym; chwałę i ozdobę przyoblokłeś.

2. Przyodziałeś się * światłością iako szatą; rozciągnąłeś ** niebiosa iako oponę. *1Moy.1,3. **1M.1,6.8.

3. Któryś zasklepił na wodach * pałace swoie; który używasz obłoków miasto wozów; który chodzisz na skrzydłach wiatrowych; *1Moy.1,7.

4. Któ-

4. Ktory czynisz duchy posłami * swymi; ty czynisz sługi swe ogniem pałaiącym. *Zyd.1,7.
5. Ugruntowałeś ziemię na słupach iéy, tak że się nie poruszy na wieki wieczne.
6. Przepaścią iako szatą przyodziałeś ią był, tak że wody stały nad górami.
7. Na zgromienie twoie rozbiegły się, a na głos pogromu twego prętko zuciekały.
8. Wystąpiły góry, zniżyły się doliny na mieysce, któreś im założył.
9. Zamierzyłeś im * kres, aby go nie przestępowały, ani się wracały na okrycie ziemi. *Job.38,10.11.
10. Który wypuszczasz źrzódła po dolinach, aby płynęły między górami,
11. A napóy dawały wszystkiemu zwiérzowi polnemu; a z nich gaszą leśni osłowie pragnienie swoie.
12. Przy nich mieszka ptastwo niebieskie, a z pośrzod gałązek głos wydawa.
13. Który pokrapiasz góry z pałaców swoich, aby się z owoców spraw twoich nasycała ziemia.
14. Za twoią sprawą * roście trawa dla bydła, a zioła na pożytek człowieczy; ty wywodzisz chléb z ziemi. * Ps. 147, 8.
15. I wino, które uwesela * serce człowiecze, od którego się łśni twarz iako od oleiu; i chléb, który zatrzymywa żywot ludzki. *Sędz.9,13. Syr. 40, 21.
16. Nasycone bywaią i drzewa PAńskie, i cedry Lybanu, których nasadził;
17. Na których ptacy gniazda swe maią, i bocian na iedlinach ma dom swóy.
18. Góry wysokie dzikim kozom, a skały są ucieczką królikom.
19. Uczynił miesiąc * dla pewnych czasów, a słońce zna zachód swóy. *1 Moy. 1, 16.
20. Przywodzisz ciemność, i bywa noc, w którą wychodzą wszystkie zwiérzęta leśne.
21. Lwięta ryczą do łupu, i szukaią od Boga pokarmu swego.
22. Lecz gdy słońce wznidzie, zaś * się zgromadzaią, i w iamach swoich kładą się. *Job.37,8.
23. Tedy wychodzi człowiek do roboty swoiéy, i do pracy swoiéy aż do wieczora.
24. O iakoż wielkie są * sprawy twoie, PAnie! te wszystkie mądrześ uczynił, a napełniona iest ziemia bogactwem twoiém. *Job.26,14.
25. W morzu zaś wielkiém i bardzo szerokiém, tam są płazy, którém niemasz liczby, i zwierzęta małe i wielkie.
26. Po nim okręty przechodzą, i wieloryb, któregoś ty stworzył, aby w nim igrał.
27. Wszystko to na cię * oczekiwa, abyś im dał pokarm czasu swego. * Ps. 145, 15.
28. Gdy im dawasz, zbieraią; gdy otwierasz rękę twoię, nasycone bywaią dobremi rzeczami.
29. Lecz gdy ukrywasz oblicze twoie, trwożą sobą; gdy odbierasz ducha ich, giną, i w proch się swóy obracaią.
30. Gdy wysyłasz ducha twego, stworzone bywaią, i odnawiasz oblicze ziemi.
31. Niechayże będzie chwała PAńska na wieki; niech się rozweseli PAN w sprawach swoich.
32. On gdy weyrzy na ziemię, zadrzy; dotknie się gór, a zakurzą się.
33. Będę śpiewał PANU za żywota mego; będę śpiewał Bogu memu, póki mię stawa.
34. O nim będzie wdzięczna mowa moia, a ia się rozweselę w Panu.
35. Oby byli wytraceni grzesznicy z ziemi, a niezbożnych aby iuż niebyło! Błogosław, duszo moia! PANU. Halleluiah.

Psalm CV.

I. Izraelczyki do wdzięczności przeciw Bogu i szukania łaski iego wzywa. II. dla tego, iż z nimi przymierze uczynił, a nieprzyiacioły ich pokarał, i inne im dobrodzieystwa pokazał.

Wysławiaycie * PAna; ogłaszaycie imię iego; opowiadaycie między narody sprawy iego. *1Kron.16,8. Izai. 12, 4.

2. Spie-

2. Spiewaycie mu, śpiewaycie mu psalmy, rozmawiaycie o wszystkich cudach iego.
3. Chlubcie się imieniem świętém iego; niech się weseli serce szukaiących PANA.
4. Szukaycież PANA i mocy iego; szukaycie oblicza iego zawsze.
5. Przypominaycie sobie dziwy iego, które czynił, cuda iego i sądy ust iego,
6. Wy nasienie Abrahama, sługi iego! Wy synowie Iakubowi, wybrani iego!
7. Onci iest PAN Bóg nasz, po wszystkiéy ziemi sądy iego.
8. Pamięta wiecznie na przymierze swoie: na słowo, które przykazał aż do tysiącznego pokolenia;
9. Które postanowił * z Abrahamem, i na przysięgę swą ** uczynioną Izaakowi. *1Moy.17,2.
**1 Moy. 26, 3.
10. Bo ie postanowił Iakubowi * za ustawę, a Izraelowi za umowę wieczną, *1M.28,13.
11. Mówiąc: Tobie dam ziemię * Chananeyską za sznur dziedzictwa waszego; *1Moy.13,15.
12. Kiedy ich był mały poczet, prawie mały poczet, a ieszcze w niéy byli przychodniami.
13. Przechodzili zaiste od narodu do narodu, a z królestwa do innego ludu;
14. Nie dopuszczał nikomu, aby im miał krzywdę czynić; nawet * karał dla nich i Króle, mówiąc:
*1 M. 12, 17.
15. Nie tykaycie * pomazańców moich, a prorokom moim nie czyńcie nic złego. *1Kron.16,22.
16. Gdy przywoławszy głodu * na ziemię, wszystkę podporę chleba pokruszył. *1Moy.41,57.
17. Posłał * przed nimi męża, który był za niewolnika przedany, to iest ** Iozefa; *1Moy.45,5. **1Moy.37,28.
18. Którego nogi pętami trapili, * a żelazo ścisnęło ciało iego,
*1 Moy. 39, 20.
19. Aż do onego czasu, gdy się o nim wzmianka stała; mowa PAńska doświadczała go.
20. Posławszy * Król kazał go puścić; ten, który panował nad narody, wolnym go uczynił.
*1 Moy. 41, 14.
21. Postanowił go * PANEM domu swego, i Książęciem nad wszystką dzierzawą swoią, *1Moy.41,40.
22. Aby władał i Książęty iego według zdania duszy swoiéy, i starców iego mądrości nauczał.
23. Potym wszedł Izrael do Egiptu, a Iakub był gościem w ziemi Chamowéy; *1Moy.46,5.6.
24. Gdzie rozmnożył Bóg lud swóy* bardzo, i uczynił go możnieyszym nad nieprzyiacioły iego. *2Moy.1,7.
25. Odmienił serce * ich, iż mieli w nienawiści lud iego, a zmyślali zdrady przeciw sługom iego.
* 2 Moy. 1, 8. 11.
26. Posłał Moyżesza, * sługę swego, i Aarona, którego obrał; *2M.3,10.
27. Którzy im przedłożyli słowa * znaków iego, i cuda w ziemi Chamowéy. *2Moy.7,9.10.
28. Posłał ciemności, * i zaćmiło się, a nie byli odpornymi słowu iego.
* 2 Moy. 10, 21. 22.
29. Obrócił wody ich w krew, a pomorzył ryby w nich. *2Moy.7,20.
30. Wydała ziemia ich mnóstwo * żab, i były w pałacach Królów ich.
* 2 Moy. 8, 6.
31. Rzekł, a przyszła rozmaita * mucha, i mszyce we wszystkich granicach ich. *2Moy.8,17.
32. Dał grad miasto * deszczu, ogień palący na ziemię ich. *2Moy.9,23.
33. Także potłukł winnice ich, i figi ich, a pokruszył drzewa w granicach ich.
34. Rzekł, a przyszła szarańcza, * i chrząszczów niezliczone mnóstwo;
* 2 Moy. 10, 13.
35. I pożarły wszelkie ziele w ziemi ich, a poiadły urodzaie ziemi ich.
36. Nawet pobił wszystko pierworodztwo * w ziemi ich, początek wszystkiéy siły ich. *2M.12,29.
37. Tedy ie wywiodł ze śrebrem * i ze złotem, a nie był nikt słaby między pokoleniem ich. *2Moy.12,35.
38. Radował się * Egipt, gdy oni wychodzili; albowiem był przypadł na nie strach ich. *2M.12,33.

39. Rozpo-

39. Rozpostarł obłok * na okrycie ich, a ogień na oświecanie nocy. * 2 Moy. 12, 21.

40. Na żądanie ich przywiodł przepiórki, * a chlebem niebieskim nasycił ie. *2Moy.16,13.

41. Otworzył skałę, i wypłynęły wody, a płynęły po suchych mieyscach iako rzeka. *2Moy.17,6.

42. Albowiem wspomniał na słowo świętobliwości swoiéy, które rzekł do Abrahama, sługi * swego. * 1 Moy. 22, 16.

43. Przetoż wywiodł lud swóy z weselem, a z śpiewaniem wybrane swoie.

44. I podał im ziemię Poganów, a posiedli prace narodów,

45. Aby zachowali ustawy iego, a prawa iego przestrzegali. Halleluiah.

Psalm CVI.

I. Wierni Żydowie Bogu za niewymowne dobrodzieystwa iego dziękuią. II. Proszą, żeby się zbawieniem iego ucieszyć mogli. III Swoie, i przodków swoich występki, w Egipcie, na puszczy i w ziemi Chananeyskiéy popełnione, wyznawaią.

1. Halleluiah.

Wysławiaycie * PANA; albowiem dobry, albowiem na wieki miłosierdzie iego. *Ps.107,1. Ps. 118, 1. 136, 1.

2. Któż wysłowi * niezmierną moc PAńską, a wypowie wszystkę chwałę iego? *Syr.43,35.

3. Błogosławieni, którzy strzegą sądu, a czynią sprawiedliwość na każdy czas.

4. Pamiętay na mię, PANIE! dla miłości ku ludowi swemu, nawiedźże mię zbawieniem swoiém.

5. Abym używał dobrego z wybranymi twoimi, a weselił się w radości narodu twego, i chlubił się wespoł z dziedzictwem twoiém.

6. Zgrzeszyliśmy z oycy * swymi; niesprawiedliwieśmy czynili, i nieprawość popełniali. *Dan.9,5.

7. Oycowie nasi w Egipcie nie zrozumieli cudów twoich, ani pamiętali na wielkość miłosierdzia twego; ale * odpornymi byli przy morzu, czerwoném. *2Moy.14,11.

8. A wszakże ie wyswobodził dla imienia swego, aby oznaymił moc swoię.

9. Bo zgromił * morze czerwone, i wyschło, a przewiodł ie przez przepaści, iako przez puszczą. *2M.14,21.

10. A tak zachował ie od ręki tego, który ie miał w nienawiści, a wykupił ie z ręki nieprzyiacielskiéy.

11. W tym okryły wody * tych, którzy ie ciążyli; nie został ani ieden z nich. *2Moy.14,27.28.

12. A choć uwierzyli * słowom iego, i wysławiali chwałę iego; *2M.14,31.

13. Przecię prętko * zapomnieli na sprawy iego, i nie czekali na rady iego. *2Moy.15,24.

14. Ale zięci będąc chciwością * na puszczy kusili Boga na pustyniach. * 2 Moy. 16, 3.

15. I dał im czego żądali, a wszakże przepuścił suchoty * na nie. * 4 Moy. 11, 33.

16. Zatym gdy się wzruszyli * zawiścią przeciw Moyżeszowi w obozie, i przeciw Aaronowi, świętemu PAńskiemu, *4Moy 16,2.

17. Otworzyła się * ziemia, i pożarła Datana, i okryła rotę Abironowę, * 4 Moy. 16, 31.

18. I zapalił się ogień * na zebranie ich; płomień spalił niepobożne. * 1 Moy. 16, 35.

19. Sprawili i cielca * na Horebie, i kłaniali się bałwanowi litemu. * 2 Moy. 32, 4.

20. I odmienili chwałę swą w podobieństwo wołu, iedzącego trawę.

21. Zapomnieli na Boga, wybawiciela swego, który czynił wielkie rzeczy w Egipcie;

22. Rzeczy dziwne w ziemi Chamowéy, rzeczy straszne przy morzu czerwoném.

23. Przetoż rzekł, że ie chciał wytracić, gdyby się był Moyżesz, wybrany iego, nie stawił * w oném rozerwaniu przed nim, a nie odwrócił popędliwości iego, aby ich nie tracił. * 2 Moy. 32, 11.

24. Wzgardzili też ziemią pożądaną, nie wierząc słowu iego. * 4 Moy. 14, 1. 2. 3.

25. I szemrząc w namieciech swoich, niebyli posłuszni głosowi PAńskiemu.
26. Przetoż podniosł rękę swoię * przeciwko nim, aby ie pobił na puszczy; *4Moy.14,28.29.
27. A żeby rozrzucił nasienie ich między Pogany, i rozproszył ie po ziemiach.
28. Zprzęgli się téż byli z bałwanem * Baalfegorem, a iedli ofiary umarłych. *4Moy.25,3.
29. A tak draźnili Boga sprawami swemi, że się na nie oborzyła * plaga; *4Moy.25,4.5.
30. Aż się zastawił * Finees, a pomstę uczynił, i rozerwana iest ona plaga; *4Moy.25,7.
31. Co mu poczytano ku sprawiedliwości od narodu do narodu, aż na wieki.
32. Znowu go byli wzruszyli do gniewu u wód Meryba, tak iż się źle działo i z Moyżeszem * dla nich. * 4 Moy. 20, 11.
33. Albowiem rozdraźnili ducha iego, że wyrzekł co niesłuszna * usty swemi. *4Moy.20,10.
34. Nad to nie wytracili onych narodów, o których im był PAN * powiedział. 5Moy.7,2.
35. Ale pomięszawszy się z onymi narodami, nauczyli się spraw ich: * Sędz. 1, 21.
36. I służyli bałwanom ich, które im były sidłem.
37. Albowiem diabłom ofiarowali * syny swoie, i córki swoie, * 2 Król. 16, 3.
38. I wylewali krew niewinną, krew synów swoich, i córek swoich, które ofiarowali bałwonom rytym Chananeyskim, tak że splugawiona była ziemia oném krwi rozlaniem.
39. I zmazali się sprawami swemi, a cudzołożyli wynalazkami swymi,
40. Przetoż zapaliwszy się PAN w popędliwości przeciw ludowi swemu, obrzydził sobie dziedzictwo swoie,
41. I podał ie w ręce Poganom; a panowali nad nimi, którzy ie mieli w nienawiści;
42. I uciskali ie nieprzyiaciele ich, tak że poniżeni byli pod ręką ich.
43. Częstokroć ie * wybawiał; wszakże go oni wzruszali do gniewu radami swemi, zaczym poniżeni byli dla nieprawości swoich. *Sędz.2,16.
44. A wszakże weyrzał na ucisk ich, i usłyszał wołanie ich.
45. Bo sobie wspomniał na przymierze * swoie z nimi, a żałował tego według wielkiéy litości swoiéy. * 5 Moy. 30, 1. 2. 3.
46. Tak że im ziednał miłosierdzie przed oczyma wszystkich, którzy ie byli poimali.
47. Wybawże nas, PANIE, Boże nasz! a zgromadź nas * z tych Poganów, abyśmy wysławiali imię świętobliwości twoiéy, a chlubili się w chwale twoiéy. *1Kron.16,35.
48. Błogosławiony PAN, Bóg Izraelski, od wieków aż na wieki; na co niech rzecze wszystek lud: Amen, Halleluiah.

Psalm CVII.

I. Upomina wszystkich do wielbienia Boga. II. Bo on ludzi z wygnania i nędzy, i więzienia, z chorob, i z niebespieczeństwa morskiego wybawia. III. Uskarza się, że mało tych, którzyby sprawy Bożéy mądrze uważali.

Wysławiaycie * PANA; albowiem dobry; albowiem na wieki miłosierdzie iego. *Ps.106,1. Ps. 118, 1. 136, 1.
2. Niech o tym powiedzą ci, których odkupił PAN, iako ie wykupił z ręki nieprzyiacielskiéy,
3. A zgromadził ie z ziem, od wschodu i od zachodu, od północy i od morza.
4. Błądzili po puszczy, po pustyni bezdrożnéy; miasta dla mieszkania nie znayduiąc,
5. Byli głodnymi i pragnącymi, aż w nich omdlewała dusza ich.
6. A gdy wołali do PANA w utrapieniu swoiém, z ucisku ich wyrywał ie;
7. I prowadził ie drogą prostą, aby przyszli do miasta, w którémby mieszkali.
8. Niechayże wysławiaią przed PAnem miłosierdzie iego, a dziwne sprawy iego przed syny ludzkimi.
9. Iż napoił duszę pragnącą, a duszę zgłodniałą napełnił dobrami.

10. Któ-

10. Którzy siedzą w ciemności i w cieniu śmierci, ściśnieni będąc nędzą i żelazem.
11. Przeto że byli odpornymi wyrokom Bożym, a radą Naywyższego pogardzili,
12. Dla czego poniżył biedą serce ich, upadli, a nie był, ktoby ratował.
13. A gdy wołali do PANA w utrapieniu swoiém, z ucisków ich wybawiał ie.
14. Wywodził ie z ciemności, i z cienia śmierci, a zwiąski ich potargał.
15. Niechayże wysławiaią przed PAnem miłosierdzie iego, a dziwne sprawy iego przed syny ludzkimi.
16. Przeto że kruszy bramy miedziane, a zawory żelazne rąbi.
17. Szaleni dla drogi przewrotności swoiéy, i dla nieprawości swéy utrapieni bywaią.
18. Wszelki pokarm brzydzi * sobie dusza ich, aż się przybliżaią do bram śmierci. *Job.33,20.
19. Gdy wołaią do PANA w utrapieniu swoiém, z ucisków ich wybawia ie;
20. Posyła słowo swe, * i uzdrawia ie, a wybawia ie z grobu.
* Mądr. 16, 12.
21. Niechayże wysławiaią przed PAnem miłosierdzie iego, a dziwne sprawy iego przed syny ludzkimi;
22. I ofiaruiąc ofiary chwały, niech opowiadaią sprawy iego z wesołém śpiewaniem.
23. Którzy się pławią na morzu w okrętach, pracuiący na wodach wielkich.
24. Cić widywaią sprawy PAńskie, i dziwy iego na głębi.
25. Iako iedno rzecze, wnet powstanie wiatr gwałtowny, a podnoszą się nawałności morskie.
26. Wstępuią aż ku niebu, i zaś zstępuią do przepaści, tak iż się dusza ich w niebespieczeństwie rozpływa.
27. Bywaią miotani, a potaczaią się iako piiany, a wszystka umieiętność ich niszczeie.
28. Gdy wołaią do PANA w utrapieniu swoiém, z ucisków ich wybawia ie.
29. Obraca burze w ciszą, tak że umilkną nawałności ich.
30. I weselą się, że ucichło; a tak przywodzi ie do portu pożądanego.
31. Niechayże wysławiaią przed PAnem miłosierdzie iego, a dziwne sprawy iego przed syny ludzkimi.
32. Niech go wywyższaią w zgromadzeniu ludu, a w radzie starców niechay go chwalą.
33. Obraca rzeki w pustynią, a potoki wód w suszą;
34. Ziemię urodzayną obraca w niepłodną dla złości tych, którzy w niéy mieszkaią.
35. Pustynie obraca * w ieziora, a ziemię suchą w strumienie wód.
* Izai. 41, 8.
36. I osadza w nich głodne, aby zakładali miasta ku mieszkaniu;
37. Którzy posiewaią pole, a sadzą winnice, i zgromadzaią sobie pożytek z urodzaiu.
38. Takci im on błogosławi, że się bardzo rozmnażaią, a dobytku ich nie umnieysza.
39. Ale podczas umnieyszeni i poniżeni bywaią okrucieństwem, nędzą, i utrapieniem,
40. Gdy wylewa wzgardę * na Książęta, dopuszczaiąc, aby błądzili ** po puszczy bezdrożnéy. *Job.12,21.
** Job. 12, 24.
41. Onci nędznego * z utrapienia podnosi, i rozmnaża rodzinę iego iako trzodę. 1Sam.2, 8. Ps.113,7.8.
42. To widząc * uprzeymi rozweselą się, a wszelka nieprawość zatka ** usta swe. *Job.22,19. **Job.5,16.
43. Ale któż iest tak mądry, aby to upatrował, i wyrozumiewał wszystkie litości PAńskie?

Psalm CVIII.

I. Dawid Bogu dziękuie, iż go na królestwo wsadził. II. O zupełne otrzymanie królestwa prosi dla chwały Bożéy, i wybawienia ludu. III. Krainy, które ieszcze posieść miał, wylicza.

1. Pieśń psalmu samego Dawida.
2. Gotowe iest serce * moie, Boże! śpiewać i wysławiać cię będę, także i chwała ** moia. *Ps.57,8.
3. Ocućże się lutnio i harfo, gdy na świtaniu powstawam.

4. Wy-

4. Wysławiać cię będę między ludźmi, PANIE! a będęć śpiewał między narody.
5. Albowiem większe iest nad niebiosa miłosierdzie * twoie, i aż pod obłoki prawda twoia.
*Ps. 36, 6. 57, 11.
6. Wywyższe się nad niebiosa, o Boże! a nad wszystkę ziemię chwała twoia.
7. Niech będą wybawieni umiłowani twoi; zachowayże ie prawicą swoią, a wysłuchay mię.
8. Bóg mówił * przez świętobliwość swoię; dla tego się weselić będę, że rozdzielę Sychem, a dolinę Sukkot rozmierzę. *Ps.60,8.
9. Moieć iest Galaad, móy i Manases, a Efraim mocą głowy moiéy, Iuda zakonodawca móy.
10. Moab iest miednicą do umywania mego, na Edoma porzucę obuwie moie; przeciwko Filistynom trąbić będę.
11. Któż mię zaprowadzi do miasta obronnego? Któż mię przywiedzie aż do ziemi Edomskiéy?
12. Izali nie ty, o Boże! któryś nas był odrzucił, a nie wychodziłeś, o Boże! z woyski naszemi?
13. Dayże nam pomoc z ucisku; albowiem omylna iest pomoc ludzka.
14. W Bogu sobie mężnie poczynać będziemy, a on podepce nieprzyiacioły nasze.

Psalm CIX.

I. Dawid w osobie swéy na Doegowę, a w figurze Chrystusa PAna, na Iudaszowę zdradę się uskarza. II. Przeciwnikom swym, i potomstwu ich przeklęctwa Bożego, a sobie poratowania od Boga żąda.

1. Przednieyszemu śpiewakowi psalm Dawidów.
O Boże chwały moiéy! nie milcz;
2. Bo się usta niepobożnego, i usta kłamliwe przeciwko mnie otworzyły; mówili przeciwko mnie ięzykiem kłamliwym,
3. A słowy iadowitemi ogarnęli mię, walcząc przeciwko mnie bez wszelkiey przyczyny.
4. Przeciwili mi się za miłość moię, chociam się za nie modlił.
5. Oddawaią mi złém za dobre; a nienawiścią za miłość moię.
6. Postawże nad nim bezbożnika, a przeciwnik niech stoi po prawéy ręce iego.
7. Gdy przed sądem stanie, niech wynidzie potępionym, a modlitwa iego niech się w grzéch obróci.
8. Niech będą dni iego krótkie, a przełożeństwo * iego niech inny weźmie. *Dzie.1,20.
9. Niech dzieci iego będą sirotami, a żona iego wdową.
10. Niech będą biegunami i tułakami synowie iego, niech żebrzą, a niech żebrzą wychodząc z pustek swoich.
11. Niech lichwiarz załapi wszystko, co iest iego, a niech obcy rozchwycą pracę iego.
12. Niech nie będzie, ktoby mu miłosierdzie pokazał, niech nie będzie, ktoby się zmiłował nad sirotami iego.
13. Potomkowie iego niech z korzenia wycięci będą; w drugim pokoleniu niech będzie wygładzone imię ich.
14. Niech przyydzie na pamięć nieprawość * przodków iego przed PAnem, a grzéch matki iego niechay nie będzie zgładzony. *2Moy.20,5.
15. Niech będą przed PANEM ustawicznie, ażby wygładził z ziemi pamiątkę ich,
16. Przeto że nie pamiętał, aby czynił miłosierdzie, ale prześladował człowieka nędznego i ubogiego, a tego, który był serca utrapionego, chciał zamordować.
17. Ponieważ umiłował przeklęctwo, niechże przyydzie na niego; niechciał błogosławieństwa, niechże będzie oddalone od niego.
18. A tak niech będzie oblerzony w przeklęctwo, iako w szatę swoię; a niech wnidzie iako woda we wnętrzności iego, a iako oléy w kości iego.
19. Niech mu to będzie iako płaszcz do przyodziania, a iako pas dla ustawicznego opasowania.
20. Takowa zapłata niech będzie przeciwnikom moim od PANA, i

tym, którzy źle mówią przeciwko duszy moiéy.

21. Ale ty, PANIE! o PANIE! użyy nademną litości dla imienia twego; a iż dobre iest miłosierdzie twoie, wyrwiyże mię.

22. Bomci ia iest ubogi i nędzny, a serce moie zranione iest we wnętrznościach moich.

23. Iako cień, który * ustępuie, uchodzić muszę; zganiaią mię iako szarańczą. *Ps.102,12.

24. Kolana moie upadaią od postu, a ciało moie wychudło z tłustości.

25. Nad to stałem się im pośmiewiskiem; gdy mię widzą, kiwaią głowami swemi.

26. Wspomożże mię, o PANIE, Boże mój! zachoway mię według miłosierdzia swego,

27. Tak aby poznać mogli, iż to ręka twoia, a żeś ty, PAnie! to uczynił.

28. Niechże oni przeklinaią, ty błogosław; którzy powstali, niech będą zawstydzeni, aby się weselił sługa twóy.

29. Niech będą przeciwnicy moi w hańbę obleczeni, a niech się przyodzieią, iako płaszczem, zelżywością swoią.

30. Będę PANA wielce wysławiał usty swemi, a w pośrzod wiela chwalić go będę,

31. Przeto że stoi po prawéy stronie nędznemu, aby go wybawił od tych, którzy osądzaią duszę iego.

Psalm CX.

I. Dawid opisuie urząd królewski i kapłański syna Bożego. II. pokazuie skutki tego urzędu; i nad nieprzyiaciółmi sławne zwycięstwo.

1. Psalm Dawidów.

Rzekł PAN * PANU memu: Siądź po prawicy moiéy, dokąd nie położę nieprzyiaciół twoich podnożkiem nog twoich. *Matt.22,44. Mark. 12, 36. Luk. 20, 42. Dzie 2, 34. 1 Kor. 15, 25. Żyd. 1, 13.

2. Laskę mocy twoiéy pośle PAN z Syonu, mówiąc: Panuy w pośrzod nieprzyiaciół twoich.

3. Lud twóy będzie dobrowolny w dzień zwycięstwa twego w ozdobie świętobliwości, a rozrodzi się płód twóy z żywota iako rosa na świtaniu.

4. Przysiągł PAN, a nie będzie tego żałował, mówiąc: Tyś iest Kapłanem na wieki według porządku Melchysedechowego. *Ian.12,34. Żyd.5,6. r.6,20. r.7,17.

5. PAN po prawicy twoiéy potrze Króle w dzień gniewu * swego. *Ps. 2, 9.

6. Będzie sądził narody, i wszystko napełni trupami; potłucze głowę nad wielą ziem panuiącą.

7. Z strumienia na drodze pić będzie; przetoż wywyższy * głowę. * Filip. 2, 9.

Psalm CXI.

I. Prorok napomina Izraelczyki, aby dziękowali PANU za dobrodzieystwa, które pokazował oycom ich. II. Boiaźń Bożą zaleca, i naśladowcom iéy doskonałe szczęście obiecuie.

1. Halleluiah.

Będę wysławiał PANA całém sercem w radzie szczerych, i w zgromadzeniu.

2. Wielkie sprawy PAńskie, iawne u wszystkich, którzy się w nich kochaią.

3. Chwalebne i ozdobne dzieło iego, a sprawiedliwość iego trwa na wieki.

4. Pamiątkę cudów swoich uczynił miłosierny a litościwy PAN.

5. Dał pokarm tym, którzy się go boią, pamiętaiąc wiecznie na przymierze swoie.

6. Moc spraw swoich oznaymił ludowi swemu, dawszy im dziedzictwo Poganów.

7. Uczynki rąk iego prawda i sąd; nieodmienne są wszystkie przykazania iego,

8. Utwirdzone na wieki wieczne, uczynione w prawdzie i w szczerości.

9. Wykupienie posławszy ludowi swemu, przykazał na wieki strzedz przymierza swego; święte i straszne iest imię iego.

10. Początek * mądrości iest boiaźń PAńska; rozumu dobrego nabywaią wszyscy, którzy rozkazanie Pańskie czynią; chwała iego trwa na wieki. * Iob. 28, 28. Przyp. 1, 7. r. 9, 10. Syr. 1, 16.

Psalm CXII.

I. Boiącym się Boga i szczodrobliwym obiecuie od PANA błogosławieństwo. II. Niezbożnych zazdrość dla szczęścia pobożnych wytyka, a iż się w nadziei swéy omylą, upewnia.

1. Halleluiah.
Błogosławiony mąż, który się PAna boi, a w przykazaniach * iego ma wielkie kochanie. *Ps.1,1.2.
2. Możne będzie na ziemi nasienie iego; rodzina szczerych błogosławiona będzie.
3. Maiętność i bogactwa są w domu iego, a sprawiedliwość iego trwa na wieki.
4. Szczerym w ciemnościach światłość wschodzi; łaskawy, miłosierny, i sprawiedliwy iest Bóg.
5. Dobry człowiek litościwym iest, i pożycza, a rzeczy swe miarkuie rozsądkiem.
6. Bo na wieki nie będzie poruszony; w pamięci wieczney będzie sprawiedliwy.
7. Słysząc złe nowiny, nie boi się; stateczne serce iego dufa w Panu.
8. Umocnione serce iego nie boi się, aż ogląda pomstę nad nieprzyiacioły swymi.
9. Rozprasza, i dawa * ubogim; sprawiedliwość iego trwa na wieki; róg iego wywyższy się w sławie.
* Ps. 37, 26. 2 Kor. 9, 9.
10. Widząc to niepobożny, będzie się gniewał, i zębami swymi zgrzytał, i schnąć będzie; żądość niepobożnych zginie.

Psalm CXIII.

Napomina ludzie do ustawicznego po wszystkim świecie chwał Bogu oddawania, dla wielmożności i dobrotliwości iego przeciwko ludziom, a osobliwie przeciw ubogim.

1. Halleluiah.
Chwalcie słudzy PAńscy, chwalcie imię PAńskie.
2. Niechay będzie imię PAńskie * błogosławione, odtąd aż na wieki.
* Dan. 2, 20.
3. Od wschodu * słońca, aż do zachodu iego, niech będzie chwalebne imię PAńskie. *Mal.1,11.
4. PAN iest nad wszystkie narody wywyższony; chwała iego nad niebiosa.
5. Któż taki, iako PAN Bóg nasz, który mieszka na wysokości?
6. Który się zniża, aby widział, co iest na niebie i na ziemi.
7. Podnosi z prochu * nędznego, a z gnoiu wywyższa ubogiego,
* 1 Sam. 2, 8. Ps. 107, 41.
8. Aby go posadził z Książęty, z Książęty ludu swego;
9. Który sprawuie, że niepłodna w domu bywa matką weselącą się z dziatek. Halleluiah.

Psalm CXIV.

Izrael dzięki czyni Bogu, że go z Egiptu wywiodł, za własny lud przyiął, przez morze czerwone i przez Iordan przeprowadził.

Gdy wychodził * Izrael z Egiptu, i dom Iakubów z narodu obcego,
* 2 Moy. 13, 3.
2. Stał się Iuda poświęceniem iego, Izrael panowaniem iego.
3. To widząc morze, * uciekło, a Iordan ** wrócił się nazad.
* 2 Moy. 14, 21. 22. ** Ioz. 2, 16.
4. Góry skakały iako barany, pagórki iako iagnięta.
5. Morze! cóżci się stało, iżeś uciekło? O Iordanie! żeś się nazad wrócił?
6. Góry! żeście skakały iako barany? pagórki! iako iagnięta?
7. Przed obliczem PAńskiém zadrżała ziemia, przed obliczem Boga Iakubowego,
8. Który obraca opokę * w iezioro wód, a krzemień w źrzódło wód.
* 2 Moy. 17, 6. 4 Moy. 20, 11.

Psalm CXV.

I. Izraelczycy proszą PANA o ratunek przeciwko narodom służącym bałwanom, których marność szeroko przypominaią. II. Ciesząc się opatrznością PAńską, z niéy sobie dobre rzeczy obiecuią.

Nie nam, PANIE! nie nam, ale imieniowi twemu day chwałę dla miłosierdzia twego, i dla prawdy twoiéy.

 2. Cze-

2. Czemuż maią mówić Poganie: Gdzież teraz iest * Bóg ich?
* Ps. 42, 11. 79, 10.
3. Wszakże Bóg nasz iest na niebie, czyniąc wszystko, co mu się podoba.
4. Ale bałwany ich są śrebro i złoto, robota rąk ludzkich.
* Ps. 135, 15. 16. 17. 18. 19. 20.
5. Usta maią, * a nie mówią; oczy maią, a nie widzą. *Mądr. 15, 15.
6. Uszy maią, a nie słyszą; nozdrze maią, a nie woniaią.
7. Ręce maią, a nie macaią; nogi maią, a nie chodzą, ani wołaią gardłem swoiém.
8. Niech im podobni będą, którzy ie czynią, i wszyscy, którzy w nich dufaią.
9. Izraelu! dufay w PANU; bo on iest pomocnikiem ich i tarczą ich.
10. Domie Aaronów! dufaycie w PANU; on iest pomocnikiem i tarczą ich.
11. Którzy się boicie PANA, dufaycie w PANU; on iest pomocnikiem i tarczą ich.
12. PAN będzie pamiętał na nas, będzie błogosławił; będzie błogosławił domowi Izraelskiemu, będzie błogosławił domowi Aaronowemu.
13. Będzie błogosławił tym, którzy się boią Pana, małym i wielkim.
14. Rozmnoży was PAN, was i syny wasze.
15. Błogosławieniście wy od Pana, który stworzył niebo i ziemię.
16. Niebiosa są niebiosa Pańskie; ale ziemię dał synom ludzkim.
17. Umarli nie * będą chwalili PANA, ani kto z tych, co zstępuią do do mieysca milczenia. *Ps. 6, 6.
Ps. 88, 11. Izai. 38, 18.
18. Ale my będziemy błogosławili PANU, odtąd aż na wieki. Halleluiah.

Psalm CXVI.

I. Dawid Bogu dziękuie, że go z rąk Saulowych wybawił. II. Przypomniawszy niebespieczeństwa swoie, i dobra PAńskie, cieszy duszę swą ratunkiem PAńskim. III. Zatym z wielką ochotą PANU, w którego oczu śmierć świętych droga, dziękować obiecuie.

Miluię PANA, iż wysłuchał głos móy, i prożby moie.
2. Albowiem nakłonił ucha swego ku mnie, gdym go wzywał za dni moich.
3. Ogarnęły mię były boleści * śmierci, a utrapienia grobu zięły mię; ucisk i boleść przyszła na mię.
* 2 Sam. 22, 5.
4. I wzywałem imienia PAńskiego, mówiąc: Proszę o PANIE! wybaw duszę moię.
5. Miłościwy PAN i sprawiedliwy Bóg nasz litościwy.
6. PAN prostaczków strzeże; byłem uciśniony, a wspomogł mię.
7. Nawróć się, duszo moia! do odpoczynienia swego; albowiemci PAN dobrze uczynił.
8. Bo wyrwał duszę moię od śmierci, oczy moie od płaczu, nogę moię od upadku.
9. Będę chodził ustawicznie przed oblicznością PAńską w ziemi żywiących.
10. Uwierzyłem, * dla tegom mówił, chociam bardzo był utrapiony.
* 2 Kor. 4, 13.
11. Iam był rzekł w zatrwożeniu moiém: Wszelki człowiek * kłamca.
* Rzym. 3, 4.
12. Cóż oddam PANU za wszystkie dobrodzieystwa iego, które mi uczynił?
13. Kielich obfitego zbawienia wezmę, a imienia PAńskięgo wzywać będę.
14. Sluby moie oddam PANU, a to zaraz przed wszystkim ludem iego.
15. Droga iest przed oczyma Pańskiemi śmierć świętych iego.
16. O móy PANIE! żem ia sługą * twoim, iam sługą twoim, synem służebnicy twoiéy, rozwiązałeś związki moie. *Mądr. 9, 5.
17. Tobie ofiarować będę ofiarę chwały, i imienia PAńskiego wzywać będę.
18. Sluby moie oddam PANU, a to zaraz przed wszystkim ludem iego,
19. W przysionkach domu PAńskiego w pośrzodku ciebie, Ieruzalemie! Halleluiah.

Psalm CXVII.

Wszystkie narody do chwalenia Boga upomina.

Chwalcie PANA, * wszyscy narodowie!

wie! chwalcie go wszyscy ludzie! *Rzym. 15, 11.

2. Albowiem rozszerzone iest nad nami miłosierdzie iego, a prawda Pańska trwa na wieki. Halleluiah.

Psalm CXVIII.

I. Dawid Król poddane swoie wiedzie do wdzięczności przeciw Bogu, wielkie niebespieczeństwa swoie, i iako z nich wybawiony był, przypominaiąc. II. Wywyższenie swe na królestwo opisuiąc, poddanym naukę dawa, iako PANU dziękować, Chrystusa PANA znać, i onemu w ciele przychodzącemu błogosławić mieli.

Wysławiaycie * PANA, albowiem dobry; albowiem na wieki trwa miłosierdzie iego. *Ps.106,1. 107, 1. 136, 1.

2. Rzecz teraz, Izraelu! że na wieki miłosierdzie iego.

3. Rzecz teraz, domie * Aaronów! że na wieki miłosierdzie iego. *Ps. 115, 10.

4. Rzeczcież teraz, którzy się boicie PANA, że na wieki miłosierdzie iego.

5. W ucisku wzywałem PAna; Wysłuchał mię, i na przestrzeństwie postawił mię PAN.

6. Pan iest zemną, nie będę * się bał, żeby mi co uczynił człowiek. *Ps. 23, 4.

7. PAN iest * zemną między pomocnikami mymi; przetoż ia oglądam pomstę nad tymi, którzy mię maią w nienawiści. *Żyd.13,6.

8. Lepiéy mieć nadzieię * w PANU, niżeli ufać w człowieku. *Ps.146,3.

9. Lepiéy mieć nadzieię w PANU, niżeli ufać w Książętach.

10. Wszyscy narodowie ogarnęli mię; ale w imieniu PAńskiém wygubiłem ie.

11. Częstokroć mię ogarnęli; ale w imieniu PAńskiém wygubiłem ie.

12. Ogarnęli mię iako pszczoły, ale zgaśli iako ogień z ciernia; bo w imieniu PAńskiém wytraciłem ie.

13. Bardzoś potężnie na mię nacierał, abym upadł; ale PAN poratował mię.

14. PAN iest mocą moią, * i pieśnią moią; * on był moim wybawicielem. *2 Moy. 15, 2.

15. Głos wykrzykania i zbawienia w przybytkach sprawiedliwych: Prawica PAńska dokazała mocy:

16. Prawica PAńska wywyższyła się; prawica PAńska dokazała mocy.

17. Nie umrę, ale będę żył, abym opowiadał sprawy PAńskie.

18. Pokarałci mię PAN srodze; ale mię na śmierć nie podał.

19. Otworzcie mi bramy sprawiedliwości, a wszedszy w nie będę wysławiał PANA.

20. Tać iest brama PAńska, którą sprawiedliwi wchodzą.

21. Tuć ia ciebie wysławiać będę; boś mię wysłuchał, i byłeś wybawicielem moim.

22. Kamień, który * odrzucili budujący, uczyniony iest głową węgielną. *Izai.28,16. Matt.21,42. Mark. 12, 10. Luk. 20, 17. Dzie. 4, 11. Rzym. 9, 33. 1 Piotr. 2, 7.

23. Od PAnać się to stało, a iest dziwno w oczach naszych.

24. Tenci to dzień, który uczynił PAN; rozweselmyż się, a rozraduymy się weń.

25. Proszę, PANIE! zachowayże teraz; proszę, PANIE! zdarz teraz.

26. Błogosławiony, który * przychodzi w imię PAńskie; błogosławimy wam z domu PAnskiego. *Matt. 21, 9.

27. Bógci PAnem, onci nas oświecił; przywiążcie baranki powrozami ku ofierze aż do rogów ołtarza.

28. Tyś iest Bóg móy; przetoż cię wysławiać będę, Boże móy! wywyższać cię będę.

29. Wysławiaycież PANA, albowiem iest dobry; albowiem na wieki miłosierdzie iego.

Psalm CXIX.

Słowo Boże Prorok zaleca, prosząc, aby go Bóg nim oświecił, i rządził. Przekłada też rozmaite prozby do bogoboynego żywota należące: do tego, wielbienia imienia Bożego a chęć swoię uprzeymą ku PANU i przykazania iego; ale nade wszystko słowo PAńskie wynosi, i wszystkich wobec do rozkochania się wnim, i do pilnego iego uważania i posłuszeństwa przykładem swoim pobudza.

Błogosławieni, którzy żyią bez naga-

ny,

ny, którzy chodzą w zakonie * PAńskim. *Ps.1,2.
2. Błogosławieni, którzy strzegą * świadectw iego, i którzy go ze wszystkiego serca szukaią, *Ps.19,12.
3. I którzy nie czynią nieprawości, ale chodzą drogami iego.
4. Tyś przykazał, aby pilnie strzeżono * rozkazań twoich. *5Moy.4,5.6.
5. Oby wyprostowane były drogi moie ku przestrzeganiu praw twoich!
6. Tedy nie będę zawstydzony, gdy się będę oglądał na wszystkie rozkazania twoie.
7. Będę cię wysławiał w szczerości serca, gdy się nauczę spraw sprawiedliwości twoiey.
8. Ustaw twoich z pilnością strzedz będę; tylko mię nie opuszczay.
9. Iakim sposobem oczyści młodzieniec ścieszkę swoię? Gdy się * zachowa według słowa twego. *Ian.15,3. 1 Piotr. 1, 22.
10. Ze wszystkiego serca mego szukam cię; nie dopuszczayże mi * błądzić od rozkazań twoich. *Iz.63,17.
11. W sercu moiém składam * wyroki twoie, abym nie zgrzeszył przeciwko tobie. *5Moy.6,6. r.11,18.
12. Błogosławionyś ty, PAnie! nauczże mię ustaw twoich.
13. Wargami moiemi opowiadam wszystkie sądy ust twoich.
14. W drodze świadectw twoich kocham się więcéy, niż we wszystkich bogactwach.
15. O przykazaniach twoich rozmyślam, i przypatruię się drogom twoim.
16. W ustawach twoich kocham się, i nie zapominam słów twoich.
17. Daruy to słudze twemu, abym żył, a przestrzegał słów twoich.
18. Odsłoń oczy moie, abym się przypatrzył dziwom z zakonu twego.
19. Iestem gościem * na ziemi; nie ukryway przedemną rozkazań twoich. *1Moy.47,9. 1Kron.29,15. Ps.39,13. Żyd. 11,13.
20. Omdlewa dusza moia, pragnąc sądów twoich na każdy czas.
21. Wytraciłeś pyszne; przeklęci * są ci, którzy błądzą od rozkazań twoich. *5Moy.11,28.
22. Oddal odemnie pohańbienie i wzgardę, gdyż strzegę świadectw twoich.
23. I Książęta zasiadaią, a mówią przeciwko mnie; wszakże sługa twóy rozmyśla w ustawach twoich.
24. Swiadectwa twoie zaiste są moiém kochaniem, i raycami my-ni.
25. Przylgnęła do prochu dusza moia; ożywże mię według słowa twego.
26. Drogi moie rozpowiedziałem, a wysłuchałeś mię; naucz mię ustaw * twoich. *Ps.25,4. 27,11.
27. Day, abym zrozumiał drogę rozkazań twoich, a żebym rozmyślał o dziwnych sprawach twoich.
28. Rozpływa się od smętku dusza moia; utwirdźże mię według słowa twego.
29. Drogę kłamliwą oddal ode mnie, a zakonem twoim udaruy mię.
30. Obrałem drogę prawdy, a sądy twoie przekładam sobie.
31. Przystałem do świadectw twoich; PANIE! nie zawstydzayże mię.
32. Drogą przykazań twoich pobieżę, gdy rozszerzysz serce moie.
33. Naucz mię, PAnie! drogi ustaw twoich, a będę iéy strzegł aż do końca.
34. Day mi rozum, abym strzegł zakonu twego, a żebym go przestrzegał ze wszystkiego serca.
35. Day, abym chodził ścieszką przykazań twoich, gdyż w tym iest upodobanie moie.
36. Nakłoń serce moie do świadectw twoich, a nie do łakomstwa.
37. Odwróć oczy moie, aby nie patrzały na marność; na drodze twoiéy obżyw mię.
38. Utwirdź wyrok twóy słudze twemu, który się oddał boiaźni twoiéy.
39. Oddal odemnie pohańbienie moie, ktorego się boię; bo sądy twoie dobre.
40. Oto pragnę rozkazań twoich; w sprawiedliwości twoiéy obżyw mię.
41. Niech na mię przyidą litości twoie, PANIE! i zbawienie twoie według wyroku twego,
42. Tak abym odpowiedź mogł dać

samą * rzeczą temu, który mi urąga, gdyż ufam w słowie twoiém.

*1 Piotr. 2, 15.

43. A nie wyimuy z ust moich słowa nayprawdziwszego; albowiem sądów twoich oczekiwam.

44. I będę strzegł zakonu twego zawsze aż na wieki wieczne.

45. A ustawicznie będę chodził na przestrzeństwie; bom się dopytał rozkazań twoich.

46. Owszem będę ** mówił o świadectwach twoich przed Królmi, a nie będę zawstydzony. *Rzym.1,16.

47. Bom się rozkochał w przykazaniach twoich, którem umiłował.

48. Przyłożę i ręce moie do rozkazań twoich, które miłuię, a będę rozmyślał o ustawach twoich.

49. Wspomniy na słowo wyrzeczone do sługi twego, którémeś mię ubespieczył.

50. Toć pociecha moia w utrapieniu moiém, że mię wyrok twóy ożywia.

51. Pyszni bardzo się ze mnie naśmiewaią; wszakże się od zakonu twego nie uchylam.

52. Bo pamiętam na sądy twoie wieczne, PANIE! którymi się cieszę.

53. Strach mię ogarnął nad niezbożnymi, którzy opuszczaią zakon twóy.

54. Są mi ustawy twoie pieśniami w domu pielgrzymstwa mego.

55. Wspominam sobie i w nocy na imię twoie, PANIE! i strzegę zakonu twego.

56. Toć mam z tego, że przestrzegam przykazań twoich.

57. Rzekłem: PANIE! to iest cząstka * moia, przestrzegać słów twoich.

*4 Moy. 18, 20.

58. Modlę się przed obliczem twoiém ze wszystkiego serca; zmiłuyże się nademną według słowa twego.

59. Uważyłem w myślach drogi moie, a obróciłem nogi moie ku świadectwom twoiém.

60. Spieszę się, a nie omieszkiwam, przestrzegać rozkazań twoich.

61. Hufy niepobożnych złupiły mię; ale na zakon twóy nie zapominam.

62. O północy wstawam, abym cię wysławiał w sądach sprawiedliwości twoiéy.

63. Iestem towarzyszem wszystkich, którzy się ciebie boią, i tych, którzy przestrzegaią przykazań twoich.

64. PANIE! pełna iest * ziemia miłosierdzia twego; nauczże mię ustaw twoich. *Ps.33,5.

65. Łaskawieś postąpił ze sługą twoim, PANIE! według słowa twego.

66. Dobrego rozumu i umieiętności naucz mię; bom przykazaniom twoim uwierzył.

67. Pierwéy niżem się był uniżył, błądziłem; ale teraz wyroku twego przestrzegam.

68. Dobryś ty i dobrotliwy; nauczże mię ustaw twoich.

69. Uknowali hardzi kłamstwo przeciwko mnie; ale ia ze wszystkiego serca strzegę przykazań twoich.

70. Serce ich zatyło iako sadło; ale się ia zakonem twoim cieszę.

71. Iest mi to ku dobremu, żem był* utrapiony, abym się nauczył ustaw twoich. *2Kor.7,10.

72. Lepszy mi iest zakon * ust twoich, niżeli tysiące złota i śrebra.

* Ps. 19, 11.

73. Ręce twoie uczyniły * mię, i wykształtowały mię; dayże mi rozum, abym się nauczył przykazań twoich;

* Job. 10, 8.

74. Aby się radowali boiący się ciebie, uyrzawszy mię, że na słowo twoie oczekiwam.

75. Znam, PANIE! iż są sprawiedliwe * sądy twoie, a iżeś mię słusznie utrapił. *Obiaw.19,2.

76. Niechayże mię, proszę, ucieszy miłosierdzie twoie według wyroku twego, któryś uczynił słudze twemu.

77. Niechże na mię przyidą litości twoie, abym żył; bo zakon twóy iest kochaniem moiém.

78. Niech będą zawstydzeni pyszni, przeto że mię chytrze podwrócić chcieli; ale ia rozmyślać będę w przykazaniach twoich.

79. Niech się obrócą do mnie, którzy się ciebie boią, i którzy znaią świadectwa twoie.

80. Niech będzie serce moie uprzeyme przy ustawach twoich, abym nie był zawstydzony.

81. Teskni dusza moia po zbawieniu twoiém, oczekiwam na słowo twoie.

82. Ustały oczy moie, czekaiąc wyroku twego, gdy mówię: Kiedyż mię pocieszysz?
83. Chociam iest iako naczynie skórzane w dymie, wszakżem ustaw twoich nie zapomniał.
84. Wieleż będzie dni sługi twego? kiedyż sąd wykonasz nad tymi, którzy mię prześladuią?
85. Pyszni pokopali mi doły, co nie iest według zakonu twoiego.
86. Wszystkie przykazania twoie są prawda; bez przyczyny mię prześladuią; ratuyże mię.
87. Bez mała mię iuż wniwecz nie obrócili na ziemi; a wszakżem ia nie opuścił przykazań twoich.
88. Według miłosierdzia twego, obżyw mię, abym strzegł świadectwa ust twoich.
89. O PANIE! słowo * twoie trwa na wieki na niebie. *Izai.40,8. Matt. 24, 35. 1 Piotr. 1, 25.
90. Od narodu do narodu prawda twoia; ugruntowałeś ziemię, i stoi.
91. Według rozrządzenia twego trwa to wszystko aż do dnia tego; wszystko to zaiste iest ku służbie twoiéy.
92. By był zakon twóy nie był kochaniem moiém, dawnobym był zginął w utrapieniu moiém.
93. Na wieki nie zapomnę na przykazania twoie, gdyżeś mię w nich obżywił.
94. Twóycim ia, zachowayże mię; bo przykazań twoich szukam.
95. Czekaią na mię niezbożnicy, aby mię zatracili; ale ia świadectwa twoie uważam.
96. Wszelkiéy rzeczy koniec widzę; ale przykazanie twoie bardzo szerokie.
97. O iakom się rozmiłował zakonu twego! tak iż każdego dnia iest rozmyślaniem * moiém. *Ps.1,2.
98. Nad nieprzyiacioły moie mędrszym mię czynisz przykazaniem twoiém; bo ie mam ustawicznie przed sobą.
99. Nad wszystkie nauczyciele * moie stałem się rozumnieyszym; bo świadectwa twoie są rozmyślaniem * moiém. *5Moy.4,6.
100. Nad starce iestem rostropnieyszy; bo przykazań twoich przestrzegam.
101. Od wszelkiéy złéy drogi zawściągam nog swoich, abym strzegł słowa twego.
102. Od sądów twoich nie odstępuię, przeto że ich ty mnie uczysz.
103. O iak są słodkie słowa twoie podniebieniu memu! nad * miód są słodsze ustom moiém. *Ps.19,11.
104. Z przykazań twoich nabyłem rozumu: przetoż mam w nienawiści wszelką ścieszkę obłędliwą.
105. Słowo twe iest pochodnią nogom moim, * a światłością ścieszce moiéy. *Ps.19,9. 2Piotr.1,19.
106. Przysiągłem i uczynię temu dosyć, że będę strzegł sądów sprawiedliwości twoiéy.
107. Iestem bardzo utrapiony; o Panie! obżyw mię według słowa twego.
108. PANIE! dobrowolne śluby ust moich przyimyi proszę za wdzięczne, a sądów twoich naucz mię.
109. Dusza moia iest w ustawiczném niebespieczeństwie; wszakże na zakon twóy nie zapominam.
110. Sidło na mię niezbożnicy zastawili; lecz ia się od przykazań twoich nie obłądzę.
111. Za dziedzictwo wieczne wziąłem świadectwa twoie; bo są radością serca mego.
112. Nakłoniłem serca mego ku wykonywaniu ustaw twoich ustawicznie, i aż do końca (żywota.)
113. Wymysły mam w nienawiści, a zakon twóy miłuię.
114. Tyś iest ucieczką moią i tarczą moią; na słowo twoie oczekiwam.
115. Odstąpcież odemnie złośnicy, abym strzegł rozkazania Boga moiego.
116. Utwirdźże mię według słowa twego, abym żył, a nie zawstydzay mię w oczekiwaniu moiém.
117. Podpieray mię, abym był zachowany, i rozmyślał w ustawach twoich ustawicznie.
118. Podeptałeś wszystkie, którzy się obłądzili od ustaw twoich; albowiem iest kłamliwa * zdrada ich. * Rzym. 8, 6. 7.
119. Odrzucasz iako żużelicę wszystkie * niezbożniki ziemi; dla tego miłuię świadectwa twoie. *Ps.37,9.

120. Drzy

120. Drzy od strachu przed tobą ciało moie; bo się sądów twoich lękam.
121. Czynię sądy i sprawiedliwość: nie podawayże mię tym, którzy mi gwałt czynią.
122. Zastąp sam sługę twego ku dobremu, aby mię hardzi nie potłoczyli.
123. Oczy moie ustały, czekaiąc na zbawienie twoie, i na wyrok sprawiedliwości twoiéy.
124. Obchodź się z sługą twoim według miłosierdzia twego, a ustaw twoich naucz mię.
125. Sługamci * ia twóy; dayże mi zrozumienie, abym umiał świadectwa twoie. *Ps.116,16.
126. Czasci iuż, abyś czynił Panie! albowiem wzruszono zakon twóy.
127. Dla tego umiłowałem rozkazania twoie nad * złoto, a nad złoto naywybornieysze. *Ps.19,11.
128. Przeto że wszystkie przykazania twoie, wszystkie prawdziwe bydź uznawam, wszelkie ścieszki obłędliwe mam w nienawiści.
129. Dziwne są świadectwa twoie; przetoż ich strzeże dusza moia.
130. Początek * słów twoich oświeca, i dawa rozum ** prostakom.
* Ps. 19, 9. ** Matt. 11, 25.
131. Usta moie otwieram i dysze; albowiemem przykazań twoich pragnął.
132. Weyrzyże na mię, a zmiłuy się nademną według prawa tych, którzy miłuią imię twoie.
133. Drogi moie utwirdź w słowie twoiém, a niech nademną nie panuie żadna nieprawość.
134. Wybaw mię od uciśnienia ludzkiego, abym strzegł rozkazań twoich.
135. Rozświeć * nad sługą twoim oblicze twoie, a naucz mię ustaw twoich. *Ps.67,1.
136. Strumienie wód płyną z oczu moich dla tych, którzy nie strzegli zakonu twego.
137. Sprawiedliwyś ty, Panie! i prawdziwy w sądach twoich.
138. Przykazałeś sprawiedliwe * świadectwa twoie, i wielce prawdziwe. *5Moy.4,5.6.
139. Zniszczyła mię gorliwość * moia, iż zapominaią na słowo twoie nieprzyiaciele moi. *Ps.69,10.
140. Doskonałe są doświadczone słowa * twoie; dla tego się sługa twóy w nich rozkochał. *2Sam.22,31. Ps. 12, 7. Ps.18, 31. Przyp. 30, 5.
141. Iam maluczki i wzgardzony; wszakże przykazań twoich nie zapominam.
142. Sprawiedliwość twoia sprawiedliwość wieczna, a zakon twóy prawda.
143. Ucisk i utrapienie przyszło na mię; przykazania twoie są kochaniem moiém.
144. Sprawiedliwość świadectw twoich trwa na wieki; day mi rozum, a żyć będę.
145. Wołam ze wszystkiego serca, wysłuchayże mię, o PANIE! a będę strzegł ustaw twoich.
146. Wołam do ciebie, zachowayże mię, a będę pilen świadectw twoich.
147. Uprzedzam cię na świtaniu i wołam, na słowo twoie oczekiwaiąc.
148. Uprzedzaią straż nocną oczy moie, przeto, abym rozmyślał o wyrokach twoich.
149. PANIE! głos móy usłysz według miłosierdzia twego; według sądu twego ożyw mię.
150. Przybliżaią się, którzy naśladuią złości, ci, którzy się od zakonu twego oddalili.
151. Bliskoś ty iest, PANIE! a wszystkie przykazania * twoie są prawdą.
* Ian. 17, 17.
152. Dawno to wiem o świadectwach twoich, żeś ie na wieki ugruntował.
153. Obacz utrapienie moie, a wyrwi mię; bom na zakon twóy nie zapomniał.
154. Stań przy sprawie moiéy, a obroń mię; dla słowa twego ożyw mię.
155. Dalekoć iest od niezbożników * zbawienie; bo się nie badaią o ustawach twoich. *Ps.109,17.
156. Wielkie są litości twoie, Panie! według sądów twoich ożyw mię.
157. Wieleć iest prześladowców * moich i nieprzyiaciół moich; wszakże od świadectw twoich nie uchylam się.
* Ps. 3, 1, 2. 25, 19.
158. Widziałem przestępce, i mierziało

rziało mię to, że wyroku twego nie przestrzegali.

159. Obaczże PANIE! iż rozkazania twoie miłuię; według miłosierdzia twego obżyw mię.

160. Nayprzednieysza rzecz słowa twego iest prawda, a na wieki trwa wszelki sąd sprawiedliwości twoiey.

161. Książęta mię prześladuią bez przyczyny; wszakże słów * twoich boi się serce moie. *Izai.66,2.

162. Ia się weselę z wyroku twego, tak iako ten, który znayduie wielkie * korzyści. *Izai.9,3.

163. Ale nienawidzę kłamstwa, i brzydzę się nim; ale zakon twóy miłuię.

164. Chwalę cię siedm kroć przez dzień, dla sądów twoich sprawiedliwych.

165. Pokóy wielki dawasz tym, którzy miłuią zakon twóy, a nie doznawaią żadnego obrażenia.

166. PANIE! oczekiwam zbawienia twego, a przykazania twoie wykonywam.

167. Przestrzega dusza moia świadectw twoich; albowiem ie bardzo miłuię.

168. Przestrzegam przykazań twoich i świadectw twoich; albowiem wszystkie drogi moie są * przed tobą. *Ps. 139, 3.

169. PAnie! niech się przybliży wołanie moie przed oblicze twoie; według słowa twego day mi zrozumienie.

170. Niech przyidzie prożba moia przed twarz twoię, a według obietnicy twoiey wyrwi mię.

171. Chwałę wydadzą wargi moie, gdy mię nauczysz ustaw twoich.

172. Opowiadać będzie ięzyk móy wyroki twoie; bo wszystkie przykazania twoie są sprawiedliwość.

173. Niech mi będzie na pomocy ręka twoia, gdyżem sobie obrał przykazania twoie.

174. PANIE! zbawienia twego pragnę, a zakon twóy iest kochaniem moiém,

175. Żyć będzie dusza moia, i będzie cię chwaliła, a sądy twoie będą mi na pomocy.

176. Błądzę iako * owca zgubiona, szukayże sługi twego; boć przykazań twoich nie zapominam. *Izai.53,6. * 1 Piotr. 2, 25.

Psalm CXX.

I. Przypomina Prorok, iako go Bóg potwarcom odiąć raczył. II. Ięzyki kłamliwe opisuie. III. Narzeka, że musi mieszkać między niespokoynymi.

1. Pieśń stopniów.

Wołałem do PAna w utrapieniu moiém, a wysłuchał mię.

2. Wyzwol, PAnie! duszę moię od warg kłamliwych, i od * ięzyka zdradliwego. *1Sam.24,10. r.26,19.

3. Cóżci da, albo coć za pożytek przyniesie ięzyk zdradliwy?

4. Który iest iako strzały ostre mocarza, i iako węgle iałowcowe.

5. Niestetysz mnie, żem tak długo gościem w Mesech, a mieszkam w namieciech Kedarskich.

6. Długo mieszka dusza moia między tymi, którzy pokóy maią w nienawiści.

7. Iać radzę do pokoiu; ale gdy o tym mówię, oni do woyny.

Psalm CXXI.

I. Prorok w potrzebach swoich ludzkiego ratunku zaniechawszy u samego Boga pomocy szuka. II. którego opatrzność ludowi Bożemu zaleca.

1. Pieśń stopniów.

Oczy moie podnoszę na góry, zkądby mi pomoc przyszła.

2. Pomoc moia * iest od Pana, który stworzył niebo i ziemię. *Ps.124,8.

3. Nie dopuści, aby się zachwiać miała noga twoia; nie drzemieć stróż twóy.

4. Oto, nie drzemie ani śpi ten, który strzeże Izraela.

5. PAN iest stróżem twoim; Pan iest cieniem twoim po prawéy ręce twéy.

6. We dnie słońce nie uderzy na cię, ani miesiąc w nocy.

7. PAN cię strzedz będzie od wszystkiego złego; on duszy twoiey strzedz będzie.

8. PAN strzedz będzie wyiścia twego i weyścia twego, odtąd aż na wieki.

Psalm CXXII.

I. Uciechę, którą miał z chodzenia do domu Bożego, przypomina. II. Miasto Ieruzalemskie wychwala. III. Upomina Izraelczyki, aby mu błogosławieństwa życzyli.

1. Pieśń stopniów Dawidowa.

Weselę się z tego, że mi powiedziano: Do domu PAńskiego póydziemy.

2. Ze stanęły nogi nasze w bramach twoich, o Ieruzalemie!

3. O Ieruzalem pięknie pobudowane, iako miasto w sobie wespoł spoione!

4. Bo tam wstępuią pokolenia, pokolenia PAńskie do świadectwa Izraelowego, aby wysławiały imię PAńskie.

5. Albowiem tam są postawione stolice na sąd, stolice domu Dawidowego.

6. Ządaycież pokoiu Ieruzalemowi, mówiąc: Niech się szczęści tym, którzy cię miłuią.

7. Niech będzie pokoy w basztach twoich, a uspokoienie w pałacach twoich.

8. Dla braci moich i dla przyiaciół moich terazci będę żądał pokoiu.

9. Dla domu PANA Boga naszego będę szukał twego dobrego.

Psalm CXXIII.

I. Lud Boży w uciskach swych ucieka się do PANA Boga. II. O wyswobodzenie od nieprzyiaciół Boga prosi.

1. Pieśń stopniów.

Do ciebie oczy moie podnoszę, który mieszkasz w niebie.

2. Oto, iako oczy sług pilnuią rąk panów swych, i iako oczy dziéwki pilnuią ręki pani swéy, tak oczy nasze poglądaią na Pana Boga naszego, aż się zmiłuie nad nami.

3. Zmiłuy się nad nami, PANIE! zmiłuy się nad nami; bośmy bardzo nasyceni wzgardą.

4. Bardzo iest nasycona dusza nasza pośmiewiskiem bezbożnych, i wzgardą pusznych.

Psalm CXXIV.

I. Upomina, aby Izraelczycy wyznali, iako ie Bóg z rąk nieprzyiacielskich wybawił. II. Sposób dziękczynienia za taką obronę opisuie.

1. Pieśń stopniów Dawidowa.

Gdyby był PAN z nami nie był, (powiedz teraz Izraelu!)

2. Gdyby był Pan z nami nie był, gdy ludzie powstawali przeciwko nam;

3. Tedyćby nas byli żywo pożarli w rozpaleniu gniewu swego przeciwko nam;

4. Tedyćby nas były wody zabrały, * a strumień porwałby był duszę naszę; *Ps.144,7.

5. Tedyćby były porwały duszę naszę one wody gwałtowne.

6. Błogosławiony PAN, który nas nie podał na łup zębom ich.

7. Dusza nasza iako ptaszek uszła z sidła ptaszników; sidło się potargało, a myśmy uszli.

8. Wspomożenie nasze w imieniu * PAńskim, który stworzył niebo i ziemię. *Ps.121,2.

Psalm CXXV.

I. Uczy, że Bóg wiernych swych, i w naywiększych trudnościach tak broni, że się od pobożności nie uniosą. II. Dobrym szczęścia, złym wytracenia, a kościołowi Bożemu pokoiu żąda.

1. Pieśń stopniów.

Którzy ufaią w PANU, są iako góra Syon, która się nie poruszy, ale na wieki zostawa.

2. Iako około Ieruzalemu są góry, tak PAN iest około ludu swego od tego czasu aż i na wieki.

3. Albowiem nie zostanie laska niezbożników nad losem sprawiedliwych, by snadź nie ściągnęli sprawiedliwi ręku swych ku nieprawości.

4. Dobrze czyń, Panie! dobrym, i tym, którzy są uprzeymego serca.

5. Ale te, którzy się udawaią krzywymi drogami swemi, niech zapędzi PAN z tymi, którzy czynią nieprawość; lecz pokoy niech będzie nad Izraelem.

Psalm CXXVI.

I. Wesołe swe z Babilonu wybawienie Zydzi uważaią. II. O przywrócenie pozostałych proszą. III. a wyswobodzenie podobieństwem oraczów wyrażaią.

1. Pieśń stopniów.
Gdy zaś PAN nawrócił poimane z Syonu, byliśmy iako ci, którym się śni.

2. Tedy były napełnione weselem usta nasze, a ięzyk nasz radością; tedy mówiono między narody: Wielmożne rzeczy Pan uczynił z nimi.

3. Wielmożne rzeczy PAN uczynił z nami, z czegośmy się bardzo uradowali.

4. Przywróćże zaś o PANIE! poimanie nasze, iako strumienie na południe.

5. Którzy siali ze łzami, żąć będą z wykrzykaniem:

6. Tam i sam chodząc z płaczem rozsiewa lud drogie nasienie; ale zaś przyszedszy z radością znosić będzie snopy swoie.

Psalm CXXVII.

I. Uczy Prorok, iż bez Bożéy łaski domu zbudować, miasta ustrzedz, i pożywienia nabyć nikt nie może. II. Nad to, że i dobre potomstwo pochodzi z błogosławieństwa Bożego.

1. Pieśń stopniów dla Salomona.
Ieźli PAN domu nie zbuduie, próżno pracuią ci, którzy go buduią; ieźli PAN nie będzie strzegł miasta, próżno czuie ten, który go strzeże.

2. Próżno macie rano wstawać, długo siadać, i ieść chléb boleści, ponieważ PAN umiłowanemu * swemu sen dawa. *1Moy.2,21.

3. Oto, dziatki są dziedzictwem od PANA, * a płód żywota nadgrodą. * 1 Sam. 1, 27.

4. Iako strzały w ręku mocarza, tak są dziatki, które się darzą.

5. Błogosławiony mąż, który nimi napełnił saydak swóy; nie będą zawstydzeni, gdy się w bramie rozpierać będą z nieprzyiacioły swymi.

Psalm CXXVIII.

Bogoboynym Bóg na wszystkim błogosławi.

1. Pieśń stopniów.
Błogosławiony wszelki, który się boi PANA, który chodzi drogami iego.

2. Bo prace rąk twoich pożywać będziesz; błogosławionym będziesz, i będzieć się dobrze działo.

3. Zona twoia będzie iako winna macica płodna po bokach domu twego; dziatki twoie iako latorośle oliwne około stołu twego.

4. Oto, takci będzie ubłogosławiony mąż, który się boi PANA.

5. Niechżeć PAN błogosławi * z Syonu, abyś patrzył na dobro Ieruzalemskie po wszystkie dni żywota twego; *Ps.134,3.

6. I oglądał syny synów twoich, i * pokoy nad Izraelem. *Ps.125,5. Gal. 6, 10.

Psalm CXXIX.

I. Wierni PAńscy utrapienia swoie, i z nich wybawienie przypomniawszy, II. otuchę sobie czynią, iż Bóg złośniki wytraci.

1. Pieśń stopniów.
Bardzoć mię utrapili zaraz od młodości moiéy, powiedz teraz Izraelu.

2. Bardzoć mię utrapili od młodości moiéy, wszakże mię nie przemogli.

3. Po grzbiecie moim orali oracze, i długie przeganiali brozdy swoie.

4. Ale PAN sprawiedliwy poprzecinał powrozy niezbożników.

5. Zawstydzeni i nazad obróceni będą wszyscy, którzy Syon maią w nienawiści.

6. Będą iako trawa na dachu, która pierwéy, niż odroście, usycha.

7. Z któréy żeńca nie może garści swéy napełnić, ani naręcza swego ten, który wiąże snopy.

8. I mimo idący nie rzeką: Błogosławieństwo PAńskie niech będzie z wami; albo: Błogosławimy wam w imieniu PAńskiém.

Psalm CXXX.

Uważaiąc Prorok ciężkość grzechów swych, prosi, aby go Bóg dla nich na sąd swóy ostry niepociągał, ale aby mu ie raczéy odpuścił, ufność swą o wysłuchaniu na słowie iego zasadzaiąc.

1. Pieśń stopniów.

Z głę-

Z głębokości wołam do ciebie, o PANIE!

2. Panie! wysłuchay głos móy; nakłoń uszu twych do głosu prozb moich.

3. PANIE! będzieszli nieprawości * upatrował, PANIE! któż się zostoi? *Ps.143,2.

4. Alec u ciebie iest odpuszczenie, aby się ciebie bano.

5. Oczekiwam na PANA; oczekiwa dusza moia, i ieszcze oczekiwa na słowo iego.

6. Dusza moia oczekiwa PANA, pilniéy niż straż świtania, która strzeże aż do poranku.

7. Oczekiwayże, Izraelu! na PAna; albowiem u PAna iest miłosierdzie, a obfite u niego odkupienie.

8. Onci sam odkupi Izraela od wszystkich nieprawości iego.

Psalm CXXXI.

Pokorę swą Prorok przykładem dziecięcia Bogu przekłada. II. a żeby go lud Boży w tym naśladował, upomina.

1. Pieśń stopniów Dawidowa.

PAnie! nie wyniosło się serce moie, ani się wyniosły oczy moie, anim się kusił o rzeczy wielkie, albo wyższe nad to, niż mi należy.

2. Izalim nie położył i nie uspokoił duszy moiéy, iako dziecię ostawione od matki swéy? ostawionemu dziecięciu była podobna we mnie dusza moia.

3. Mieyże nadzieię w PAnu, o Izraelu! odtąd aż na wieki.

Psalm CXXXII.

I. Dawid przypomina swoię i ludu swego ku chwale Bożéy gorącość. II. Upewnia, że Bóg dla przysiąg swych wszystko uczyni, ieźli tylko potomstwo iego w przymierzu PAńskiém chodzić będzie.

1. Pieśń stopniów.

Na Dawida pomni, PAnie! na wszystkie utrapienia iego.

2. Który przysiągł PANU, a ślub uczynił mocarzowi Iakubowemu, mówiąc:

3. Zaiste nie wnidę do przybytku domu mego, i nie wstąpię na posłanie łoża mego;

4. I nie pozwolę snu oczom moim, ani powiekom moim drzemania,

5. Dokąd nie znaydę mieysca dla PANA, na mieszkania mocarzowi Iakubowemu.

6. Oto, usłyszawszy * o niéy w Efracie, znaleźliśmy ią na polach leśnych. * 1 Sam. 7, 1.

7. Wnidźmyż do przybytków iego, a kłaniaymy się u podnożka nog iego.

8. Powstańże PAnie! a wnidź do odpoczynienia * twego, ty, i skrzynia możności twoiéy. *2Kron.6,41.

9. Kapłani twoi niech się obłoką w sprawiedliwość, a święci twoi niech się rozraduią.

10. Dla Dawida, sługi twego, nie odwracay oblicza pomazańca twego.

11. Przysiągł PAn Dawidowi prawdę, a nie uchyli się od niéy, mówiąc: Z owocu Żywota twego posadzę * na stolicy twoiéy. *2Sam.7,12. 1Król. 8, 25. 2 Kron. 6, 16. Luk. 1, 55. Dzie. 2, 30.

12. Będąli strzegli synowie twoi przymierza moiego, i świadectw moich, których ich nauczę: tedy i synowie ich aż na wieki będą siedzieli na stolicy twoiéy.

13. Albowiem obrał PAN Syon, i upodobał go sobie na mieszkanie, mówiąc:

14. Toć będzie odpoczynienie moie aż na wieki; tu będę mieszkał, bom go sobie upodobał.

15. Żywność iego będę obficie błogosławił, a ubogie iego nasycę chlebem.

16. Kapłany iego przyoblokę zbawieniem, a święci iego weseląc się, radować się będą.

17. Tam sprawię, że zakwitnie róg * Dawidów; tam zgotuię pochodnią pomazańcowi memu. *Luk.1,69.

18. Nieprzyiacioły iego przyoblokę wstydem; ale nad nim rozkwitnie się korona iego.

Psalm CXXXIII.

Miłość i zgodę synów Bożych zaleca, i one do kosztownego oleyku Aaronowego, i rosy Hermonskiéy przyrówny wa.

1. Pieśń stopniów Dawidowa.

Oto

Oto iako rzecz dobra, i iako wdzięczna, gdy bracia zgodnie mieszkaią.
2. Iest iako oleiek naywybornieyszy wylany na głowę, ściekaiący na brodę, na brodę Aaronowę, ściekaiący aż i na podołek szat iego:
3. Iako rosa Hermon, która zstępuie na góry Syońskie; albowiem tam dawa PAN błogosławieństwo i żywot aż na wieki.

Psalm CXXXIV.

I. Kapłanów i Lewitów do oddawania Bogu chwał upomina. II. Sposób modlitwy opisawszy błogosławieństwo PAńskie im obiecuie.

1. Pieśń stopniów.
Ey nuż błogosławcie PANU wszyscy słudzy PAńscy, którzy stawacie w domu * PAńskim na każdą noc.
*Ps. 135, 1.
2. Podnoście ręce wasze ku świątnicy, a błogosławcie PANU, mówiąc:
3. Niechayżeć błogosławi PAn z Syonu, który stworzył niebo i ziemię.

Psalm CXXXV.

Kapłanów i lud upomina, aby Boga sławili dla dobrodzieystw ludowi Izraelskiemu uczynionych, i dla zacności maiestatu iego, z którym bałwany pogańskie żadnego porównania nie maią.

1. Halleluiah.
Chwalcie imię PAńskie, chwalcie słudzy PAńscy,
2. Którzy stawacie w domu Pańskim, w sieniach domu Boga naszego.
3. Chwalcież PANA, albowiem to PAN dobry; śpiewaycież imieniowi iego, boć iest wdzięczne.
4. Albowiem sobie Iakuba PAn obrał, i Izraela za własność swoię.
5. Iać zaiste uznawam, iż wielki iest PAN, a PAN nasz iest nad wszystkie bogi.
6. Wszystko co chce PAN, to czyni, na niebie i na ziemi, w morzu i we wszystkich przepaściach;
7. Który czyni, że występuią pary od kończyn * ziemi; łyskawice i dżdże przywodzi, wywodzi wiatr z skarbów swoich; *Ier.10,13.
8. Który pobił * pierworodne w Egipcie od człowieka aż do bydlęcia.
*2 Moy. 12, 29.
9. Posłał znaki i cuda w pośrzod ciebie, Egipcie! na Faraona i na wszystkie sługi iego.
10. Który poraził wiele narodów, a pobił Króle możne;
11. Sehona, Króla * Amorreyskiego, i Oga, ** Króla Basańskiego, i wszystkie *** królestwa Chananeyskie; *4Moy.21,21. **4Moy.21,33.35.
*** Ioz. 12, 7.
12. I dał ziemię ich w dziedzictwo, w dziedzictwo Izraelowi ludowi swemu.
13. PANIE! imię twoie na wieki; PANIE! pamiątka twoia od narodu do narodu.
14. Zaiste PAN sądzić będzie lud swóy, a nad sługami swymi zmiłuie się.
15. Ale bałwany pogańskie, * śrebro i złoto, są robotą rąk ludzkich.
* Ps. 115, 4.
16. Usta maią, a nie mówią, oczy maią, a nie widzą; *Ps.115,5.
17. Uszy maią, a nie słyszą, ani maią tchnienia w uściech swoich.
18. Niech im podobni będą, którzy ie robią, i wszyscy, którzy w nich ufaią.
19. Domie Izraelski! błogosławcie PANU; domie Aaronów! błogosławcie PANU.
20. Domie Lewiego! błogosławcie PANU; którzy się boicie PANA, błogosławcie PANU.
21. Błogosławiony PAN z Syonu, który mieszka w Ieruzalemie. Halleluiah.

Psalm CXXXVI.

Pobudza Izraelczyki, żeby PANA wielbili dla dobroci maiestatu, i dla dziwnych spraw iego.

Wysławiaycież PANA, * albowiem iest dobry; albowiem na wieki miłosierdzie iego. *Ps.106,1.
Ps. 107, 1. Ps. 118, 1.
2. Wysławiaycież Boga nad * bogi; albowiem na wieki miłosierdzie iego.
* 5 Moy. 10, 17.
3. Wysławiaycież PANA nad pany; albowiem na wieki miłosierdzie iego;

4. Te-

4. Tego, który sam czyni cuda wielkie; albowiem na wieki miłosierdzie iego.

5. Który mądrze niebiosa * uczynił; albowiem na wieki miłosierdzie iego;
*1 Moy. 1, 1. 2. 6.

6. Który rozciągnął ziemię na wodach; albowiem na wieki miłosierdzie iego;

7. Który uczynił światła * wielkie; albowiem na wieki miłosierdzie iego;
*1 Moy. 1, 14.

8. Słońce, aby panowało we dnie; albowiem na wieki miłosierdzie iego;

9. Miesiąc i gwiazdy, aby panowały w nocy; albowiem na wieki miłosierdzie iego.

10. Który poraził * Egipczany na pierworodnych ich; albowiem na wieki miłosierdzie iego. *2M.12,29.

11. Który wywiodł * Izraela z pośrzodku ich; albowiem na wieki miłosierdzie iego: *2Moy.13,17.

12. W ręce mocnéy, i w ramieniu wyciągnioném; albowiem na wieki miłosierdzie iego.

13. Który rozdzielił * morze czerwone na rozdziały; albowiem na wieki miłosierdzie iego; *2Moy.14,21.

14. I przeprowadził lud Izraelski pośrzodkiem iego; albowiem na wieki miłosierdzie iego.

15. I wrzucił Faraona * z woyskiem iego w morze czerwone; albowiem na wieki miłosierdzie iego. *2Moy.14,28.

16. Który prowadził lud * swóy przez puszczą; albowiem na wieki miłosierdzie iego. *2Moy.15,22.

17. Który poraził Króle * wielkie; albowiem na wieki miłosierdzie iego;
* 4 Moy. 21, 24.

18. I pobił Króle możne; albowiem na wieki miłosierdzie iego;

19. Sehona, Króla * Amorreyskiego; albowiem na wieki miłosierdzie iego; *4Moy.21,35.

20. I Oga, Króla Basańskiego; albowiem na wieki miłosierdzie iego.
* Ioz. 12, 7.

21. I dał ziemię ich w dziedzictwo; albowiem na wieki miłosierdzie iego;

22. W dziedzictwo Izraelowi, słudze swemu; albowiem na wieki miłosierdzie iego.

23. Który w uniżeniu naszém pamięta na nas; albowiem na wieki miłosierdzie iego.

24. I wybawił nas od nieprzyiaciół naszych; albowiem na wieki miłosierdzie iego.

25. Który dawa pokarm wszelkiemu ciału; albowiem na wieki miłosierdzie iego.

26. Wysławiaycież Boga niebios; albowiem na wieki miłosierdzie iego.

Psalm CXXXVII.

I. Kapłani i Lewitowie w Babilonie na żądanie zwycięzców śpiewać i grać piosnek Syońskich nie chcą, na Ieruzalem pamiętać obiecuiąc.

Nad rzekami Babilońskiemi, tameśmy siadali i płakali wspominaiąc na Syon.

2. Na wierzbach, które są w nim, zawieszaliśmy harfy nasze.

3. A gdy nas tam pytali ci, którzy nas zawiedli w niewolą, o słowa pieśni, (chociaśmy byli zawiesili pieśni radości,) mówiąc: Spiewaycie nam pieśń z pieśni Syońskich,

4. Odpowiedzieliśmy: Iakoż mamy śpiewać pieśń PAńską w ziemi cudzoziemców?

5. Ieżliże cię zapomnę o Ieruzalemie! niech zapomni sama siebie prawica moia.

6. Niech przylgnie ięzyk móy do podniebienia mego, ieżlibym na cię nie pomniał, ieżlibym nie przełożył Ieruzalemu nad naywiększe wesele moie.

7. Wspomni, PAnie! na syny Edomskie, i na dzień Ieruzalemski, w który mówili: Poburzcie, poburzcie aż do gruntu w nim.

8. O córko Babilońska! i ty będziesz spustoszona. Błogosławiony, któryć odda nadgrodę twoię, za to, coś nam złego uczyniła.

9. Błogosławiony, który pochwyci i roztrąci * dziatki twe o skałę.
* Izai. 13, 16.

Psalm CXXXVIII.

I. Dawid dziękuie Bogu, że go w wielkich niebespieczeństwach zachował i bronił. II. Przepowiada, że go i Królowie, do niego się nawróciwszy, wielbić będą. III Aby go PAN z opieki swoiéy nie wypuszczał, prosi.

1. Psalm Dawidów.
Wysławiać cię będę, PANIE! ze wszystkiego serca mego; przed bogami śpiewaćci będę.
2. Będę się kłaniał ku kościołowi twemu świętemu, i będę wysławiał imię * twoie dla miłosierdzia twego, i dla prawdy twoiéy; boś nade wszystko uwielbił imię twoie i wyroki twoie. *Ps.115,1.
3. W dzień, któregom cię wzywał, wysłuchałeś mię, a posiliłeś mocą duszę moię.
4. Wysławiać cię będą, PANIE! wszyscy Królowie ziemi, gdy usłyszą wyroki ust twoich.
5. I będą śpiewali o drogach PAńskich, a iż wielka iest chwała PAńska.
6. A choć wywyższony iest PAN, wszakże na unizonego patrzy, a wysoko myślnego z daleka poznawa.
7. Ieźlibym chodził w pośrzod utrapienia, ożywisz mię; przeciw popędliwości nieprzyiaciół moich wyciągniesz rękę twoię, a prawica twoia wyswobodzi mię.
8. PAN wszystko za mnie wykona. O PANIE! miłosierdzie twoie trwa na wieki; sprawy rąk twoich nie opuścisz.

Psalm CXXXIX.

I. Boga na świadectwo niewinności swoiéy wzywa, iako tego, który wszędy przytomny iest, i onego w żywocie macierzyńskim utworzył. II. Prosi, aby go PAN napotym rządził.

1. Przednieyszemu śpiewakowi psalm Dawidów.
PANIE! doświadczyłeś i doznałeś mię.
2. Ty znasz siedzenie moie, i powstanie moie, wyrozumiewasz myśli moie z daleka.
3. Tyś chodzenie moie i leżenie moie ogarnął, a świadomeś * wszystkich drog moich. *Ps.119,168.
4. Nim przyidzie słowo na ięzyk móy, oto, PAnie! ty to wszystko wiesz.
5. Z tyłu i z przodku obtoczyłeś mię, a położyłeś na mię rękę twoię.
6. Dziwnieysza umieiętność twoia nad dowcip móy; wysoka iest, nie mogę iéy poiąć.
7. Dokąd uydę przed duchem twoim? a dokąd przed obliczem twoiém uciekę?
8. Ieźlibym wstąpił do nieba, iesteś tam; i ieźlibym sobie * posłał w grobie, i tameś przytomny. *Amos.9,2.
9. Wziąłlibym skrzydła ranné zorzy, abym mieszkał na końcu morza,
10. I tamby mię ręka twoia prowadziła, a dosięgłaby mię prawica twoia.
11. Albo rzekłlibym: Wżdyć ciemności zakryią mię; aleć i noc iest światłem około mnie,
12. Gdyż i ciemności nic nie zakryią przed tobą; owszem tobie noc iako dzień świeci; ciemnościć są iako światłość.
13. Ty zaiste w mocy masz nerki moie; okryłeś mię w żywocie matki moiéy. *Job.10,11.
14. Wysławiam cię dla tego, że się zdumiewam strasznym i dziwnym sprawom twoim, a dusza moia zna ie wybornie.
15. Nie zataiła się żadna kość moia przed tobą, chociam był uczyniony w skrytości, i misternie złożony w niskościach ziemi.
16. Niedoskonały płód ciała mego widziały oczy twoie; w księgi twoie wszystkie członki moie wpisane są, i dni, w których kształtowane były, gdy ieszcze żadnego z nich nie było.
17. Przetoż o iako drogie są u mnie myśli twoie, Boże! a iako ich iest wielka liczba!
18. Ieźlibym ie chciał zliczyć, nad piasek rozmnożyły się; ocucęli się, ieszczemci ia z tobą.
19. Zabiłlibyś, o Boże! niezbożnika, tedyćby mężowie krwawi odstąpili odemnie,
20. Którzy mówią przeciwko tobie obrzydłości, którzy próżno wynoszą nieprzyiacioły twoie.
21. Izali tych, którzy cię w nienawiści

wiści maią, o PAnie! niemam w nienawiści? a ci, którzy przeciwko tobie powstawaią, izaż mi nie omierzli?
22. Głowną nienawiścią nienawidzę ich, a mam ie za nieprzyiacioły.
21. Wyszpieguy mię, Boże! a poznay serce moie; doświadcz mię, a poznay myśli moie,
22. I obacz, ieźli droga odporności iest we mnie, a prowadź mię drogą wieczną.

Psalm CXL.

I. Dawid prosi PANA, aby go wybawił od prześladowców iego, przeciwko którym on Boga na pomoc wzywał, i w nim ufał. II. Czyni sobie otuchę, że się Bóg sprawy iego podeymie, za co go wszyscy pobożni wielbić będą.

1. Przednieyszemu śpiewakowi psalm Dawidów.
2. Wyrwi mię, PANIE! od człowieka złego, od męża okrutnego strzeż mię;
3. Którzy myślą złe rzeczy w sercu, a na każdy dzień zbieraią się na woynę.
4. Zaostrzaią ięzyk swóy, iako wąż; iad żmiiów * pod wargami ich. Sela.
* Rzym. 3, 13, 14.
5. Zachoway mię, PAnie! od rąk bezbożnika; od męża okrutnego strzeż mię, którzy myślili podwrócić nogi moie.
6. Hardzi na mię zastawili sidło, i powrózy; rozciągnęli sieci przy ścieszce, a sidła swe zastawili na mię. Sela.
7. Rzekłem PANU: Tyś iest Bóg móy! wysłuchayże, PAnie! głos modlitew moich.
8. O PAnie, PAnie mocy zbawienia mego, który przykrywasz głowę moię w dzień bitwy!
9. Nie daway, PAnie! bezbożnemu, czego żąda; ani myśli iego złéy góry nie daway, żeby się nie podniosł. Sela.
10. A wodza tych, którzy mię odstąpili, nieprawość warg ich niech ie okryie.
11. Niech na nie spadnie węgle rozpalone; do ognia niech wzruceni będą, i do dołów głębokich zkądby nie powstali.
12. Potwarca nie będzie utwirdzony na ziemi, a mąż okrutny złością ułowiony będąc upadnie.
13. Wiem, że PAn uczyni sąd utrapionemu, i pomstę nędznych.
14. A tak sprawiedliwi będą wysławiać imię twoie, a szczerzy będą mieszkać przed obliczem twoiém.

Psalm CXLI.

Prosi, I. aby Bóg modlitwy iego wysłuchał, II. ięzyk iego hamował, III. serca iego od złego towarzystwa strzegł, IV. aby go z sideł obłudników uwolnił.

1. Pieśń Dawidowa.
PAnie! wołam do ciebie, pośpiesz się do mnie: posłuchay głosu mego, gdy wołam do ciebie.
2. Niech będzie przyiemna modlitwa moia, iako kadzidło * przed obliczem twoiém, a podnoszenie rąk moich iako ofiara ** wieczorna.
* 2 Moy. 30, 7. 8. ** 2 Moy. 29, 39.
3. PAnie! położ straż ustom moiém; strzeż drzwi warg moich.
4. Nie nachylay serca mego do złéy rzeczy, abym nie czynił spraw niepobożnych z mężami czyniącymi nieprawość, a żebym się nie karmił roskoszami ich.
5. Niech mię biie sprawiedliwy, a przyimę to za miłosierdzie; i niech mię gromi, a będzie mi to za naywybornieyszy oleiek, który nie zarazi głowy moiéy; albowiem ieszcześ modlitwa moia płatna będzie przeciwko złości ich.
6. Niech będą zrzuceni do mieysc opoczystych sędziowie ich, aby słyszeli słowa moie, że były wdzięczne.
7. Iako gdyby kto rąbił i łupił drwa na ziemi, tak się rozlatuią kości nasze aż do ust grobowych.
8. Ale do ciebie, PANIE, PANIE! podnoszę oczy moie; w tobie ufam, nie odpychay duszy moiéy.
9. Strzeż mię od sidła, które na mię zastawili, i od sideł czyniących nieprawość.
10. Niech wpadną razem w sieci swoie niepobożni, a ia za tym przeminę.

Psalm CXLII.

Dawid od woyska Saulowego w iaskini obskoczony, ciężkości duszy swoiéy Bogu przekłada, prosząc, aby go wybawił.

1. Pieśń wyuczaiąca Dawidowa, gdy był * w iaskini, modlitwa iego. * 1 Sam. 24, 4.

2. Głosem moim do PANA wołam; głosem moim PANU się modlę.

3. Wylewam przed obliczem * iego żądość moię, a utrapienie moie przed oblicznością iego oznaymuię. * Ps. 102, 1.

4. Gdy bywa ściśniony duch móy we mnie, ty znasz ścieszkę moię; na drodze, którą chodzę, ukryli na mię sidło.

5. Oglądamli się na prawą stronę, a przypatruię się, niemasz ktoby mię znał; zginęła ucieczka moia, niemasz ktoby się uiął o duszę moię.

6. PANIE! do ciebie wołam, mówiąc: Tyś nadzieia moia, tyś dział móy w ziemi żywiących.

7. Posłuchay pilnie wołania mego, bom bardzo znędzony; wyrwi mię od tych, którzy mię prześladuią; albowiem są mocnieyszymi nad mię.

8. Wywiedźże z ciemnicy duszę moię, abym chwalił imię twoie; obstąpią mię sprawiedliwi, gdy mi dobrodzieystwo uczynisz.

Psalm CXLIII.

I. Prosi Prorok, żeby PAN modlitwę iego wysłuchał, a onego według sprawiedliwości swéy nie sądził. II. Żąda, aby go PAN Duchem S. rządził.

1. Psalm Dawidów.

PANIE! wysłuchay modlitwę moię; dla prawdy twoiéy wysłuchay mię i dla sprawiedliwości twoiéy.

2. A nie wchodź w sąd z sługą twoim; albowiem nie będzie * usprawiedliwiony przed obliczem twoiém żaden żywiący. Job.4,17. r.9,2.3. r.15,14. r. 25, 4.

3. Gdyż prześladuie nieprzyiaciel duszę moię, potarł równo z ziemią żywot móy; sprawił to, że muszę mieszkać * w ciemnościach, iako ci, którzy zdawna pomarli. *1Sam.23,14. r. 24, 4.

4. I ściśniony iest we mnie duch móy, a we wnętrznościach moich niszczeie serce moie.

5. Wspominam sobie dni dawne, i rozmyślam o wszystkich sprawach twoich, i uczynki rąk twoich rozbieram.

6. Wyciągam ręce moie ku tobie; dusza moia, iako sucha ziemia, ciebie pragnie. Sela.

7. Pośpiesz się, a wysłuchay mię PANIE! ustawa duch móy; nie ukrywayże oblicza twego przede mną; bomci podobny zstępuiącym * do grobu, * Ps.28,1.

8. Spraw, abym rano słyszał miłosierdzie twoie, bo w tobie ufam; oznaymi mi drogę, którąbym miał chodzić; bo do ciebie podnoszę duszę moię,

9. Wyrwi mię od nieprzyiaciół moich, Panie! do ciebie się uciekam.

10. Naucz mię czynić wolą twoię, albowiemeś ty Bóg móy; duch twóy dobry niech mię prowadzi po ziemi prawéy.

11. Dla imienia twego, PANIE! ożyw mię; dla sprawiedliwości twoiéy wywiedź z utrapienia duszę moię.

12. I dla miłosierdzia twego wytrać nieprzyiacioły moie, a wygładź wszystkie przeciwniki duszy moiéy; bom ia sługa twóy.

Psalm CXLIV.

I. PANU za zwycięstwo dziękuie, do którego się odzywa, i łaskę iego wynosi. II. Żąda, żeby go Bóg z ludem iego błogosławił, szczęśliwe bydź powiadaiąc te, których PAN iest Bogiem.

1. Pieśń Dawidowa.

Błogosławiony PAN, skała * moia, który ćwiczy ręce moie ** do bitwy, a palce moie do woyny.
* 2 Sam. 22, 2. Ps. 18, 3. ** Ps. 18, 35.

2. Miłosierdziem moiém, i twirdzą * moią, ucieczką moią, wybawicielem moim, i tarczą moią on mi iest, przetoż w nim dufam; onci ** podbiia pod mię lud móy. *2Sam.22,48. Ps. 18, 48. ** Ps. 18, 40. 2 Sam. 22, 48.

3. PA-

3. PANIE! cóż iest * człowiek, że nań masz baczenie? a syn człowieczy, że go sobie poważasz?
* Job. 7, 17. Ps. 18, 5. Żyd. 2, 6.
4. Człowiek marności iest * podobny; dni iego iako cień ** pomiiaiący.
* Ps. 39, 6. Ps. 62, 10. ** Job. 14, 2.
5. PANIE! nakłoń * niebios twoich, a zstąp; dotkniy się gór, a zakurzą się. *2Sam.22,10.
6. Zabłyśni błyskawicą, a rozprosz ie; puść strzały twoie, a poraź ie.
7. Sciągni rękę swą z wysokości; wybaw mię, a wyrwi mię z wód * wielkich, z ręki cudzoziemców,
* Ps. 124, 4.
8. Których usta kłamstwo mówią, a prawica ich, prawica omylna.
9. Boże! pieśń nową tobie zaśpiewam; na lutni, i na instrumencie o dziesiąci stronach śpiewać ci będę.
10. Bóg dawa zwycięstwo Królom, a Dawida, sługę swego, wybawia od miecza srogiego.
11. Wybawże mię, a wyrwi mię z ręki cudzoziemców, których usta mówią kłamstwo, a prawica ich, prawica omylna;
12. Aby synowie nasi byli iako szczepy rostące w młodości swoiéy, a córki nasze, iako kamienie węgielne, wyciosane w budynku kościelnym.
13. Szpiżarnie nasze pełne niech wydawaią wszelakie potrzeby; trzody nasze niech rodzą tysiące, niech rodzą dziesięć tysięcy w oborach naszych.
14. Woly nasze niech będą tłuste; niech nie będzie wtargnienia, ani zaięcia, ani narzekania po ulicach naszych.
15. Błogosławiony lud, któremu się tak dzieie. Błogosławiony lud, którego BOGIEM * iest PAN.
* Ps. 33, 12.

Psalm CXLV.

I. Dawid Boga wielbić na wieki obiecawszy, wszystkie wieki pobudza, aby PANA wielbiły dla cudów zacnych, chwały, królestwa, i miłosierdzia iego, przeciwko ludziom wszystkim, a osobliwie wiernym, których modlitwy wysłuchywa, i żądość ich napełnia.

1. Chwalebna pieśń Dawidowa.
Wywyższać cię będę, Boże móy, Królu móy! i błogosławić będę imieniowi twemu na wieki wieków.
2. Na każdy dzień błogosławić cię będę, a chwalić imię twoie na wieki wieków.
3. PAN wielki iest i bardzo chwalebny, a wielkość iego nie może bydź dościgniona.
4. Naród narodowi wychwalać będzie sprawy twoie, a mocy twoie opowiadać będą.
5. Ozdobę chwały wielmożności twoiéy, i dziwne twe sprawy wysławiać będą.
6. I moc strasznych uczynków twoich ogłaszać będą, i ia zacność twoię opowiadać będę.
7. Pamięć obfitéy dobroci twoiéy wysławiać, a o sprawiedliwości twoiéy śpiewać będą, mówiąc:
8. Dobrotliwy i miłosierny * iest PAN, nierychły do gniewu, i wielkiego miłosierdzia. *2Moy.34,6.7. 4 Moy. 14, 18. Ps. 86, 15. Ps. 103, 8.
9. Dobryć iest PAN wszystkim, a miłosierdzie iego nad wszystkiemi sprawami iego.
10. Niech cię wysławiaią, PANIE! wszystkie sprawy twoie, a święci * twoi niechci błogosławią. *Ps.132,9.
11. Sławę królestwa twego niech opowiadaią, a o możności twoiéy niech rozmawiaią,
12. Aby oznaymili synom ludzkim mocy iego, a chwałę i ozdobę królestwa iego.
13. Królestwo twoie iest królestwo wszystkich wieków, a panowanie twoie nie ustawa nad wszystkimi narody.
14. Zatrzymywa PAN wszystkie upadaiące, a podnosi wszystkie obalone.
15. Oczy * wszystkich w tobie nadzieię maią, a ty im dawasz pokarm ich czasu swoiego. *Ps.104,27.
16. Otwierasz rękę twoię, a nasycasz wszystko, co żywie, według upodobania twego.
17. Sprawiedliwy iest PAN we wszystkich drogach swoich, i miłosierny we wszystkich sprawach swoich.
18. Bliski iest PAN wszystkim, którzy go wzywaią, a wszystkim, którzy go wzywaią w prawdzie.

19. Wolą * tych czyni, którzy się go boią, a wołanie ich wysłuchywa, i ratuie ich. Ps.147,11.

20. Strzeże PAN wszystkich, którzy go miłuią; ale wszystkie niepobożne wytrci.

21. Chwałę PAńską wysławiać będą usta moie; a błogosławić będzie wszelkie ciało imię święte iego na wieki wieków.

Psalm CXLVI.

I. Samego siebie do chwały Bożéy upomniawszy, II. nie w ludziach śmiertelnych, ale w Bogu, który iest możny PAN, stworzyciel wszystkiego, ufność pokładać radzi.

1. Halleluiah.

2. Chwal, duszo moia! PANA. Chwalić będę PANA, pókim żyw; będę śpiewał Bogu memu, póki mię stawa.

3. Nie ufaycie w Książętach, ani w żadnym synu ludzkim, w którym niemasz * wybawienia. *Ps.118,9.

4. Wynidzie duch iego, i nawróci się do ziemi swoiéy; w onże dzień zginą wszystkie myśli iego.

5. Błogosławiony, którego Bóg Iakubów iest pomocnikiem, którego nadzieia iest w PANU, Bogu iego;

6. Który uczynił * niebo, i ziemię, morze, i wszystko, co w nich iest; który przestrzega prawdy aż na wieki; *Dzie.14,15. Obiaw.14,7.

7. Który czyni sprawiedliwość ukrzywdzonym, i dawa chléb zgłodniałym; PAN rozwięzuie więźnie.

8. PAN otwiera oczy ślepych; PAN podnosi upadłe; PAN miłuie sprawiedliwe.

9. PAN strzeże * przychodniów, sirotce i wdowie pomaga; ale drogę niepobożnych podwraca. *Ps.147,6.

10. PAN będzie królował * na wieki; Bóg twóy, o Syonie! od narodu do narodu. Halleluiah. *2Moy.15,18.

Psalm CXLVII.

Do chwał Bożych wiedzie Izraelczyki dla dobrodzieystw własnych, i pospolitych, ludziom i bydłu służących, a na ostatek dla mądrości i mocy iego dziwnéy.

Chwalcie PANA; albowiem dobra rzecz iest, śpiewać Bogu naszemu; albowiem to wdzięczna i przystoyna iest chwała.

2. PAN Ieruzalem buduie, a rozproszonego Izraela zgromadza.

3. Który uzdrawia skruszone na sercu, a zawięzuie boleści ich.

4. Który rachuie liczbę gwiazd, a każdą z nich imieniem iéy nazywa.

5. Wielki iest PAN nasz, i wielki w mocy; rozumienia iego niemasz liczby.

6. PAN pokorne * podnosi; ale niepobożne aż ku ziemi uniża. Ps.146,9.

7. Spiewaycież PANU z chwałą; śpiewaycie Bogu naszemu na harfie;

8. Który okrywa niebiosa obłokami, a deszcz ziemi gotuie; który czyni że roście trawa po górach;

9. Który dawa * bydłu pokarmu ich, i kruczętom ** młodym, które wołaią do niego. *Ps.104,14. **Job.39,3. Matt. 6, 26.

10. Nie kocha się w mocy końskiéy, ani się kocha w goleniach męskich.

11. Kocha * się PAN w tych, którzy się go boią, a którzy ufaią w miłosierdziu iego. *Dzie.10,35.

12. Chwalże, Ieruzalemie! PANA; chwalże, Syonie! Boga twego.

13. Albowiem on umacnia zawory bram twoich, a błogosławi syny twoie w pośrzodku ciebie.

14. On czyni pokoy w granicach twoich, a naywybornieyszą * pszenicą nasyca cię. *5Moy.32,14.

15. On wysyła słowo swe na ziemię; bardzo prętko bieży wyrok iego.

16. On dawa śnieg iako wełnę, śrzon iako popiół rozsypuie.

17. Rzuca lód swóy iako bryły; przed zimnem iego któż się ostoi?

18. Posyła słowo swoie, i roztapia ie; powienie wiatrem swym, a rozlewaią wody.

19. Oznaymuie słowo swe Iakubowi, ustawy swe i sądy swe Izraelowi.

20. Nie uczynił tak żadnemu narodowi; przetoż nie poznali sądów iego. Halleluiah.

Psalm CXLVIII.

I. Prorok do wielbienia imienia PAńskiego rzeczy niebieskie i ziemskie pobudza. II. dla tego, iż on wszystkie stworzył, i zatrzymywa, lud swóy wywyższa i zachowuie.

1. Halleluiah.
Chwalcie PANA na niebiosach; chwalcież go na wysokościach.
2. Chwalcie go wszyscy Aniołowie iego; chwalcie go wszystkie woyska iego.
3. Chwalcie go słońce i miesiącu; chwalcie go wszystkie iasne gwiazdy.
4. Chwalcie go niebiosa nad niebiosy, i wody, które są nad niebem.
5. Chwalcie imię PAńskie; albowiem on * rozkazał, a stworzone są.
* 1 Moy. 1, 6. 7. Ps. 33, 9.
6. I wystawił ie na wieki wieczne: założył im kres, którego nie przestępuią.
7. Chwalcie PANA na ziemi: smocy i wszystkie przepaści;
8. Ogień i grad, śnieg i para, wiatr gwałtowny, wykonywaiący rozkaz iego;
9. Góry, i wszystkie pagórki, drzewa rodzayne, i wszystkie cedry;
10. Zwierzęta i wszystko bydło, gadziny, i ptastwo skrzydlaste.
11. Królowie ziemscy, i wszyscy narodowie; Książęta, i wszyscy Sędziowie ziemi;
12. Młodzieńcy, także i panny, starzy i młodzi,
13. Chwalcie imię PAńskie; albowiem wywyższone iest imię iego samego, a chwała iego nad ziemią i niebem.
14. I wywyższył róg * ludu swego, chwałę ** wszystkich świętych iego, mianowicie synów Izraelskich, ludu iemu naybliższego. Halleluiah.
* Ps. 89, 18. Luk. 1, 69. ** Luk. 2, 32.

Psalm CXLIX.

I. Bogu śpiewać, w nim się weselić, i onego sławić Prorok każe. II. dla tego, że on wierne umiłował, poświęcił, i zwycięstwa nad nieprzyiacioły użyczył.

1. Halleluiah.
Spiewaycie PANU * pieśń nową; chwała iego niechay zabrzmi w zgromadzeniu świętych. * Ps. 33, 3.
2. Wesel się, Izraelu! w twórcy swoim; synowie Syońscy! raduycie się w Królu swoim.
3. Chwalcie imię iego na piszczałkach; na bębnie i na harfie graycie mu.
4. Albowiem się kocha PAN w ludu swym; pokarm zbawieniem uwielbia.
5. Radować się będą święci w chwale Bożéy, a śpiewać będą w pokoiach swych.
6. Wysławiania Boże będą w ustach ich, a miecz na obie stronie ostry w ręku ich,
7. Aby wykonywali pomstę * nad Pogany, a karali narody;
* 2 Kor. 10, 4.
8. Aby wiązali pętami Króle ich, a szlachtę ich okowami żelaznymi;
9. Aby postąpili z nimi według prawa zapisanego. Tać iest sława wszystkich świętych iego. Halleluiah.

Psalm CL.

I. Prorok każdego ducha upomina do chwalenia Boga na rozmaitéy muzyce. II. dla świętobliwości i dziwnéy mocy iego.

1. Halleluiah.
Chwalcie Boga w świątnicy iego; chwalcie go na rozpostarciu mocy iego.
2. Chwalcie go ze wszelkiéy mocy iego; chwalcie go według wielkiéy dostoyności iego.
3. Chwalcie go na głośnych * trąbach; chwalcie go na lutni i na harfie. * Ps. 47, 2.
4. Chwalcie go na bębnie, i na piszczałce; chwalcie go na stronach i na organach.
5. Chwalcie go na cymbałach głośnych; chwalcie go na cymbałach krzykliwych.
6. Niech wszelki duch chwali PANA! HALLELUIAH.

Księ-

Księgi Iezusa, syna Syrachowego,

które też nazywaią

Ekklesyastykus.

Rozdział I.

I. Mądrość chwali 1-24. II. i sposób, iakoby iéy nabydź ukazuie 25-32.

Wszelka mądrość iest od PANA, a z nim iest na wieki.

2. Któż policzy piasek morski, krople dżdżowe i dni wieków?

3. Któż doścignie wysokości niebios, i szerokości ziemi, i przepaści i mądrości?

4. Przed wszystkiemi rzeczami naprzód stworzona iest mądrość, a rozum rostropności iest od wieku.

5. Zdróy mądrości iest słowo Boga na wysokości mieszkaiącego, a drogi iéy są przykazania wieczne.

6. Komuż wżdy obiawiony * korzeń mądrości, a chytrość iéy któż zrozumiał? * Rzym. 11, 34.

7. Iedenżeć tylko mądry, bardzo straszliwy, który siedzi na stolicy swoiéy.

8. Samci ią PAN stworzył, i oglądał, i rozrachował ią;

9. I rozlał ią po wszystkich sprawach swoich i na wszystko ciało według szczodrobliwości swoiéy, i użyczył iéy tym, którzy go miłuią.

10. Boiaźń PAńska iest chwałą, i chlubą, i radością, i koroną wesela.

11. Boiaźń PAńska uwesela serce, a dawa radość i wesele i długi żywot.

12. Temu, który się PANA boi, będzie się dobrze działo w ostatniéy potrzebie, a w dzień śmierci swoiéy będzie szczęśliwym.

13. Początek * mądrości iest, bać się Boga, która z wiernymi w żywocie iest pospołu stworzona.

* Ps. 111, 10. Przyp. 7, 1. r. 9, 10.

14. Między ludźmi sobie grunty wieczne założyła, a potomstwu ich zwierzona będzie.

15. Zupełna mądrość iest, bać się PANA, która nasyca ludzie owocami swymi;

16. Wszystek dom ich napełnia rzeczami kosztownemi, a szpiżarnie ich urodzaiami swymi.

17. A te oba dary Boże dane są ku pokoiowi.

18. Koroną mądrości iest, bać się PANA, która rodzi pokóy, i lekarstwem iest zdrowiu, a rozszerza sławę tych, którzy go miłuią.

19. Umieiętność i wyrozumienie rostropności mądrość wylewa iako deszcz, a sławę tych, którzy ią trzymaią, wywyższa.

20. Korzeń mądrości iest, bać się PANA, a gałązki iéy są przedłużenie żywota.

21. Boiaźń PAńska grzechy rozpędza, a póki iest przytomna, gniew odwraca.

22. Nie może człowiek gniewliwy * sprawiedliwym bydź; albowiem prędkość gniewu iego przywodzi go do upadku. * Iakub. 1, 20.

23. Cierpliwy do czasu wszystko znosi; ale mu się potym wesele przywróci.

24. Do czasu utai słowa swoie, a wargi wielu będą wysławiały rostropność iego.

II. 25. W skarbiech mądrości są przypowieści umieiętności; ale grzesznik brzydzi się chwałą Bożą.

26. Ieźli pragniesz mądrości, zachoway rozkazenia, a PAn ci iéy użyczy;

27. Albowiem boiaźń PAńska iest mądrością i ćwiczeniem, a kocha się w wierności i w cichości.

28. Nie wątp w boiaźni PAńskiéy, bę-

będąc w niedostatku, a nie przystępuy do niego sercem dwoistém.

29. Nie bądź * obłudny przed ludźmi, a na wargi twoie nie ubezpieczay się. * Syr. 18, 23.

30. Nie wywyższay się sam, abyś nie upadł, a nie wprawił duszy twoiéy w hańbę.

31. Boby odkrył PAN wszystkie taiemnice twoie, a w pośrzod zgromadzenia poraziłby cię,

32. Gdybyś szczerze nie przystąpił do boiaźni PAńskiéy, ale serce twoie było pełne zdrady.

Rozdział II.

I. Do stateczności upomina 1-12.
II. niestatecznym kaźnią grozi 13-16.
III. a znaki pobożnych pokazuie 17-22.

Synu! przystępuiąc do służby * PAńskiéy, przygotuy duszę twoię na pokusy; *Matt.4,1 2Tym.3,12,

2. Spraw serce twoie, a bądź statecznym, a nie skwapiay * się czasu naiazdu. * Izai. 28, 16.

3. Przystań do niego, a nie odstępuy, abyś urosł na końcu żywota twego.

4. Cokolwiek na cię przyidzie, wdzięcznie przyimuy, a w odmianie poniżenia twego bądź cierpliwy,

5. Albowiem iako złoto w ogniu * probowane bywa, tak ludzie zacni w poniżeniu iako w piecu. *Mądr.3,6. Przyp. 17, 3. 1 Piotr. 4, 12.

6. Powierz mu się, a przyimie cię; wyprostuy drogi twoie, a nadzieię w nim pokładay.

7. Którzy się boicie PANA, ufaycież w nim, a nie omyli was zapłata wasza.

8. Którzy się boicie PANA, spodziewaycie się dobrego, i wesela wiecznego, i miłosierdzia.

9. Którzy się boicie PANA, oczekiwaycie miłosierdzia iego, a nie odchylaycie się od niego, abyście nie upadli.

10. Obeyrzycież się na przeszłe wieki, a obaczcie, ieźli kto, maiąc nadzieię w PANU, był zawstydzony.

11. Izali kto, trwaiący * w boiaźni iego był opuszczony? Izali ten, * który go wzywał, wzgardzony iest? * Ps. 37, 25.

12. Albowiem dobrotliwy i miłosierny iest PAN, i długo cierpiący a hoyny w miłosierdziu, odpuszcza grzechy, i wybawia czasu utrapienia.

II. 13. Biada sercom lękliwém i rękom osłabiałém, i grzesznikowi chodzącemu dwiema * drogami! * 1 Król. 18, 21.

14. Biada sercu * upadłemu! bo nie wierzy; przetoż nie będzie miało obrony. *Ob.21,8.

15. Biada wam, którzyście utracili cierpliwość!

16. Bo cóż czynić będziecie, kiedy was PAN nawiedzi?

III. 17. Którzy się boią PAna, nie będą niewierni słowu iego, a którzy go miłuią, strzedz będą drogi iego.

18. Którzy się boią PANA, szukać będą tego, aby mu się podobali;

19. A którzy go miłuią, napełnieni będą zakonem iego.

20. Którzy się boią * PANA, przygotuią serce swoie, a przed obliczem iego upokorzą dusze swe; *Ian.14,21.

21. Mówiąc: Wpadniymy w ręce * Boże, a nie w ręce ludzkie. * 2 Sam. 24, 14.

22. Albowiem iako iest maiestat iego, takie też miłosierdzie iego.

Rozdział III.

I. Rodzice mieć w uczciwości 1-16.
II. i cichym bydź uczy 17-31.

Dziatki! posłuchaycie mnie oyca swego, a tak czyńcie, abyście byli zachowani;

2. Bo PAN uczcił * oyca zwierzchnością nad dziatkami, a prawo macierzyńskie utwirdził nad synami. * 4 M. 19, 3.

3. Kto czci oyca, dostępuie odpuszczenia grzechów,

4. A iakoby skarby zgromadzał, kto ma w uczciwości matkę swoię.

5. Kto czci oyca, doczeka pociechy z dziatek, a w dzień modlitwy swoiéy będzie wysłuchany.

6. Kto czci oyca, będzie długo żyw; a kto posłuszny PANU, odpoczynek sposobi matce swoiéy.

7. Kto się boi PANA, będzie czcił oy-

oyca, a służyć będzie rodzicom swoim, iako panom swym.

8. Uczynkiem i słowy czciy oyca * twego, i matkę twoię, aby na cię przyszło błogosławieństwo od ludzi.
*2 Moy. 20, 12. 5 Moy. 5, 16. Matt. 13, 4. Mark. 7, 10. Efez. 6, 2.

9. Albowiem błogosławieństwo *oycowskie utwirdza domy dziatek, a przeklęctwo macierzyńskie z gruntu wywraca fundamenty. *1 Moy. 27, 28. 5 Moy. 37, 1.

10. Nie chlub się z zelżywości oyca twego; boć nie iest ku sławie zelżywość oycowska,

11. Gdyż sława człowiecza z uczciwości oyca iego, a matka bezecna iest sromotą dziatkom.

12. Synu! pomagay w starości oycu twemu, a nie zasmucay go, pókiś żyw;

13. A ieżli mu na baczeniu schodzi, odpuść mu, a nie czyń mu zelżywości, ale go czciy według wszystkiéy możności twoiéy.

14. Albowiem miłosierdzie twoie oycu pokazane nie przyidzie w zapamiętanie, owszem przeciwko grzechom obronę mieć będziesz.

15. W dzień utrapienia wspomnią na cię, a iako lód od gorąca, tak się rozpłyną grzechy twoie.

16. Ten, który opuszcza oyca swego, iest iako bezecny, a ten, który pobudza do gniewu matkę swoię, iest przeklęty od PANA.

II. 17. Synu! odprawuy rzeczy twoie w cichości, a będziesz miał łaskę u człowieka dobrego.

18. Czémeś większy, tém * się bardziéy uniżay, a znaydziesz łaskę przed PANEM. *2 Sam. 6, 22. 1 Kor. 15, 9. Filip. 2, 5. 1 Piotr. 5, 5.

19. Wiele iest wywyższonych i sławnych, aleć cichym taiemnice bywaią obiawione; bo acz wielka iest moc PAńska, ale od pokornych uczczony bywa.

20. Trudnieyszych * rzeczy, których poiąć nie możesz, bezrozumnie się nie pytay, a o tych, które przewyższaią siłę twoię, głupie się nie baday.
* Przyp. 25. 27. Rzym. 12, 3.

21. Coć poruczono, o tém świętobliwie rozmyślay; albowiemci niepotrzeba skrytych rzeczy oczyma upatrować.

22. Zbytecznemi mowami swemi nie bądź ciekawy;

23. Boć więcéy pokazano, niż rozum ludzki poiąć może.

24. Wielu zwiodła daremna duma ich, a złe przedsięwzięcie do upadku przywiodło myśl ich.

25. Zrzenicy nie maiąc, będziesz bez światła, a czego pewnie nie umiesz, nie powiaday.

26. Serce zatwardziałe przyidzie na zły koniec, a kto miłuie niebezpieczeństwo, zginie w niém.

27. Serce zatwardziałe będzie pracami obciężone, a grzesznik przyda grzechu do grzechu.

28. Pyszny w utrapieniu swém nie ma lekarstwa, a drogi iego wykorzenione będą, gdyż się szczep złości w nim rozkorzenił.

29. Serce mądrego rozbiera przypowieści, a ucho słuchacza iest mądremu przyiemne.

30. Ogień pałaiący woda gasi, a miłosierdzie * grzechy gładzi. *Ps. 12, 8. Dan. 4, 24. Tob. 12, 8. Matt. 5, 7.

31. Albowiem PAN, który nadgradza dobroczynność, będzie na to pamiętał a czasu upadku swego miłosierny podporę znaydzie.

Rozdział IV.

I. Do miłosierdzia 1-11. II. mądrości 12-29. III i do miłości prawdy napomina 30-36.

Synu! nie odeymuy * żywota ubogiemu, ani odwłaczaiąc zatrzymyway oczu niedostatecznych.
* 5 Moy. 15, 4. Tob. 4, 7. Matt. 23, 23. Łuk. 11, 42.

2. Duszy łaknącéy nie zasmucay, ani odwłaczay * ratunku człowiekowi w niedostatku iego. *Przyp. 3, 28.

3. Serca rozdrażnionego nie zasmucay, a nie odwłaczay udzielić nędznemu.

4. Pokornéy prożby utrapionego nie odrzucay, a nie odwracay oblicza twego od ubogiego.

5. Od nędznego nie odwracay oka twego, a nie daway przyczyny człowiekowi, aby cię przeklinał.

6. Bo

6. Bo gdyby cię w gorzkości duszy swéy przeklinał, modlitwę iego wysłucha ten, który go stworzył.
7. Okazuy się łaskawym w zgromadzeniu, a przed przełożonym skłaniay głowę twoię.
8. Nakłoń ochotnie ucha twego ubogiemu, a day mu odpowiedź spokoynie.
9. Wyrwiy tego, * który krzywdę cierpi, z rąk temu, który mu bezprawie czyni, a nie bądź boiaźliwego serca, czyniąc sąd. *1M.14,14. r.2,11.
10. Bądź sierocie iako * oyciec, a matce ich zamiast męża; *Iob.31,16.
11. Tedy będziesz iako syn Naywyższego, a będzie cię miłował więcéy, niżeli matka twoia.
II. 12. Mądrość syny swe wywyższa, a podawa ręki tym, którzy iéy szukaią.
13. Kto ią miłuie, miłuie żywot; a którzy do niéy rano przystawaią, weselem napełnieni bywaią.
14. Kto ią otrzymywa, odziedzicza sławę, a którędy kolwiek póydzie, PAN mu błogosławi.
15. Téy którzy służą, oddawaią posługi Swiętemu, a którzy ią miłuią, te téż PAN miłuie.
16. Kto iéy posłucha, narody sądzić będzie, a kto ma wzgląd na nię, bezpiecznie mieszkać będzie.
17. Ieżli się iéy powierzy, odziedziczy ią, a potomstwo takowych zostanie w osiadłości iéy,
18. Aczkolwiek ostro z nim z przodku postąpi; bo strach i boiaźń nawiedzie nań, i utrapi go karnością swoią,
19. Pokądby nie podufała duszy iego, a niedoświadczyła go sądami swymi.
20. Wszakże zasię nawróci się prostą drogą do niego, i uweseli go,
21. A obiawi mu taiemnice swoie;
22. A ieżli się obłądzi, opuści go, i poda go w ręce upadkowi iego.
23. Pilnuy * czasu, a strzeż się złego, *Rzym. 12, 11.
24. A nie wstydź się za duszę twą.
25. Iest bowiem, wstyd, który przywodzi grzéch; iest téż wstyd, który przynosi sławę i miłość.
26. Nie miéy względu na osobę przeciwną duszy twoiéy, ani się wstydź nikogo ku upadkowi twemu.
27. Nie zawściągay słowa czasu przystoynego,
28. A nie tay mądrości twoiéy, abyś się wielkim bydź zdał;
29. Albowiem z mowy mądrość poznana bywa, a umieiętność, z słów ięzyka.
III. 30. Nie sprzeciwiay się prawdzie żadnym obyczaiem, a wstydź się za kłamstwo nieumieiętności twoiéy.
31. Nie wstydź się wyznać grzechów swoich, a nie czyń gwałtu bystrości rzeki.
32. Nie poddaway się człowiekowi szalonemu, a nie miéy względu na osobę możnieyszego.
33. Zastawiay się o prawdę aż do śmierci, a PAN Bóg za cię walczyć będzie.
34. Nie bądź lekkomyślny w ięzyku twoim, a leniwym i niedbałym w sprawach twoich.
35. Nie bądź iako lew w domu twoim, a wściekłym między czeladzią twoią.
36. Niech nie będzie ręka twoia wyciągniona * do brania, ani skurczona do dawania. *Dzie.20,35.

Rozdział V.

I. Od ufności w dostatku 1-4. II. i od swawolnego życia w nadzieię miłosierdzia Bożego odwodzi 5-10. III. a do nauki 11. 12. IV. i rostropności prowadzi 13-18.

Nie patrz na bogactwa twoie, a nie mów: Mam dosyć * do wychowania swego. * Łuk. 12, 19.
2. Nie naśladuy duszy twoiéy ani mocy twoiéy, abyś miał chodzić drogami serca twego.
3. Nie mów: Któż mię podbiie pod moc swoię dla spraw moich? Albowiem PAN, który się mści, pomści się nad złością twoią.
4. Nie mów: Zgrzeszyłem, a cóż mi się za to żałosnego stało? Albowiem PAN iest długo cierpliwy, a żeć to kiedyż tedyż wspomni.
II. 5. Za odpuszczeniem grzechów nie bądź bezpiecznym, przydawaiąc * grzechu do grzechu; * Syr. 21, 1.

6. I nie

6. I nie mów: Miłosierdzie iego wielkie zgładzi mnóstwo grzechow moich.
7. Bo miłosierdzie i gniew prędki iest u niego, a nad grzesznikami odpoczynie popędliwość iego.
8. Nie omieszkiway nawrócić się do PANA, i nie odkładay ode dnia do dnia;
9. Albowiem nagle nadeydzie gniew PAński, a gdy się ubezpieczysz, porazi cię, a czasu pomsty zginiesz.
10. Nie polegay na bogactwach * niesprawiedliwych; boć nie pomogą w dzień pomsty. * Przyp. 10, 1. 2. r. 11, 4. Ezech. 7, 19.
III. 11. Nie chwiéy się od każdego wiatru, i nie chodź każdą drogą; albowiem takowym iest złośnik dwoistego ięzyka.
12. Bądź stateczny w umyśle twoim pewnym, a bądź zawsze iednakiegoż słowa.
IV. 13. Bądź prędkim ku słuchaniu * rzeczy dobrych, i niech będzie bez nagany żywot twóy, a cierpliwie daway słuszną odpowiedź. * Przyp. 17, 27. Iakub. 1, 19.
14. Maszli rozum, odpowiaday bliźniemu, a ieźli nie, położże rękę twoię na usta twoie.
15. W mowie iest sława i hańba, a ięzyk człowieczy upadek przynosi.
16. Niech cię nie zowią obmowcą, a ięzykiem swym nie czyń zasadzek.
17. Albowiem na złodzieia przyidzie hańba sromotna; ale na tego, co iest dwoistego ięzyka, srogie potępienie.
18. W wielkiéy i w małéy rzeczy bądź wszystkiego powiadomy.

Rozdział VI.

I. Zachowanie wiary przyiaciołom 1 - 7. II. i nabywanie mądrości zaleca 18 - 37.

Przyiacielowi nie bądź nieprzyiacielem, bo imię złe, hańbę i sromotę odziedziczy; tak téż i grzesznik dwoistego ięzyka sromotę mieć będzie.
2. Nie wynoś * się za radą duszy twoiéy, żeby nie była rozerwana iako byk dusza twoia. * Rzym. 12, 16.
3. Poiesz liście twoie, a owoce twoie potracisz, a sam zostaniesz iako drzewo suche.
4. Dusza złośliwa zatraci tego, kto ią ma, a poda go na pośmiech nieprzyiaciołom iego.
5. Mowa * łagodna rozmnaża przyiacioły swoie, a ięzyk wymowny rozmnaża uprzeymość. * Syr. 20, 12.
6. Miéy wiele tych, z którymibyś w pokoiu żył; ale od porady iednego z tysiąca.
7. Nabywaszli * przyiaciela, przez doświadczenie go nabyway, a nie łacno mu się zwierzay; * 5 Moy. 33, 8. Mich. 7, 5, Matt. 10, 36.
8. Albowiem bywa przyiaciel do czasu swego, a nie wytrwa w dzień utrapienia twego.
9. Bywa przyiaciel, który się odmienia w nieprzyiaciela, a w zwadzie hańbę twoię obiawia.
10. Także téż bywa przyiaciel * towarzysz stołu: ale nie wytrwa w dzień nieszczęścia twego; * Syr. 37, 5.
11. W szczęściu twém będzie iako i ty, a nad domownikami twymi swobodnie sobie poczynać będzie;
12. Ale gdy przyidziesz w poniżenie, stawi się przeciwko tobie, i przed twarzą twoią ukrywać się będzie;
13. Odłącz się od nieprzyiacioł twoich, a między przyiacioły twoimi bądź ostrożny.
14. Przyiaciel wierny iest obrona mocna, a kto go znalazł, skarb znalazł.
15. Przyiacielowi wiernemu niemasz porównania, i niemasz wagi zacności iego.
16. Przyiaciel wierny iest lekarstwem żywota, a którzy się boią PANA, znayduią go.
17. Kto się boi PANA, stara się o to, aby miał przyiacielstwo iego; bo iakim on iest, takim będzie przyiaciel iego.
II. 18. Synu! od młodości twoiéy obierz sobie karność, a tak aż do sędziwości znaydować będziesz mądrość.
19. Tak dobrych iéy owoców doczekasz;
20. Bo około niéy robiąc, trochę * się spracuiesz; ale rychło używać będziesz pożytków iéy. *Syr. 51, 35.

21. O iako bardzo przykra iest nieumieiętnym! a głupi nie wytrwa w niéy.
22. Będzie mu iako twardy kamień probierski, a bez omieszkania odrzuci ią.
23. Bo mądrość według imienia swego mądrością iest; ale nie wielom iest znaioma.
24. Słuchay, synu! a obierz sobie naukę moię, a nie zarzucay rady moiéy.
25. Poday nogę twoię w okowy iéy, a do kuny iéy szyię twoię.
26. Podłoż * ramię twoie, a dźwigay ią na sobie, a nie bądź nieprzyiacielem iéy. * Matt. 11, 29.
27. Ze wszystkiéy duszy twoiéy przystąp do niéy, a ze wszystkiéy mocy twoiéy strzeż drogi iéy.
28. Szukay i pytay się o niéy, a tak ią poznasz, a dostawszy nie opuszczay iéy.
29. Albowiem naostatek znaydziesz odpoczynienie iéy, a obrócić się w wesele.
30. I będąc pęta iéy obroną mocną, a kuny iéy za szatę chwały.
31. Bo ozdoba złota iest na niéy, a związki iéy są iako sznur hyacyntowy.
32. Obleczesz ią iako szatę sławną, a iako koronę wesela włożysz ią na się.
33. Będzieszli chciał, synu! nauczysz się, a oddaszli iéy duszę twoię, do wszystkiego sposobnym będziesz.
34. Ieźli zamiłuiesz posłuszeństwo, nabędziesz rozumu, a nakłoniszli ucha twego, będziesz mądrym.
35. Staway w zgromadzeniu * starców, a kto iest mądrym, tego się trzymay; każdéy rozmowy pobożnéy rad słuchay, a przypowieści rostropne niechci nie będą tayne.
36. Uyrzyszli męża mądrego porań się do niego, a progi drzwi iego niech depce noga twoia.
37. Przemyśliway o rozkazaniach PAńskich doskonale, a o przykazaniach iego myśl ustawicznie; onci utwirdzi serce twoie, a mądrość, któréy żądasz, danać będzie.

Rozdział VII.

I. Każe się grzechów warować 1-3. II. wielkich dostoieństw nie pragnąć 4-20. III. Iako się przeciwko czeladzi, dziatkom, małżońce, Kapłanom i chorym zachować, naucza 21-40.

Nie czyń złego, a nie potka cię złe.
2. Odstępuy od niesprawiedliwego, a grzéch odstąpi od ciebie.
3. Synu! nie osieway zagonu niesprawiedliwości, a nie będziesz żął tych rzeczy siedmiorako.
II. 4. Nie proś sobie od PAna zwierzchności, ani od Króla stolicy sławnéy.
5. Nie czyń się sprawiedliwym * przed PANEM, a przed Królem nie chlub się mądrością. * Iob. 9, 2. 20. Kazn. 7, 10. Ps. 143, 2. Łuk. 18, 11.
6. Nie staray się, abyś był sędzią, byś snadź nie mogł przełomić nieprawości, a żebyś się snadź nie musiał obawiać osoby możnego, i żebyś nie położył obrazy na równéy drodze twoiéy.
7. Nie występuy przeciwko mnóstwu miasta, a nie wtrącay się między pospólstwo.
8. Nie dopuszczay się dwakroć grzechu; bo i w iednym nie uydziesz karania.
9. Nie mów: Weyrzy Bóg na obfitość darów moich, a gdy będę ofiarował Naywyższemu, przyimie.
10. Nie bądź małego serca przy modlitwie twoiéy, a czynić iałmużny nie omieszkiway.
11. Nie naśmieway się z człowieka, gdy iest w gorzkości duszy swoiéy; bo iest, który * poniża i podwyższa. * 1 Sam. 2, 7.
12. Nie zmyślay kłamstwa przeciwko bratu twemu, ani téż czyń co takowego przyiacielowi.
13. Nie baw się żadném kłamstwem; bo ustawiczne kłamstwo nie iest ku dobremu.
14. Nie bądź wielomownym w zebraniu starców, a nie powtarzay słów w prozbie twoiéy.
15. Nie miéy w nienawiści roboty pracowitéy ani sprawowania roli, które postanowił Naywyższy.

16. Ale

16. Nie licz się w mnóstwie grzeszników.
17. Pamiętay, że * gniew Boży nie omieszka. * Syr. 18, 25.
18. Uniżay bardzo duszę twoię; bo pomstą niezbożnego będzie ogień i robak.
19. Nie odmieniay nigdy przyiaciela za rzecz, na któreyć nie wiele zależy, a brata własnego za złoto wyborne.
20. Nie odłączay się od żony mądréy i dobréy; bo wdzięcznieysza iest niżeli złoto.
III. 21. Nie trap czeladnika, który wiernie pracuie, ani * naiemnika, który waży dla ciebie żywot swóy.
* 3 Moy. 19, 13. 5 Moy 24, 14.
22. Miłuy sługę rostropnego, iako duszę twoię, nie czyń mu krzywdy w iego wolności.
23. Maszli dobytek, przyglądayże go; a ieźlić pożyteczny, niech zostawa przy tobie.
24. Maszli dziatki, ćwiczże ie, a nachylay * z młodu szyie ich. *Syr.3,12.
25. Maszli córki, strzeż ciała ich, a nie okazuy im wesołéy twarzy.
26. Wyday córkę, a zbędziesz pracy wielkiéy, a day ią człowiekowi rostropnemu.
27. Maszli żonę podług woli swoiéy, nie porzucay iéy, a nie oddaway się téy, któréy nienawidzisz.
28. Ze wszystkiego serca * czciy oyca twego, a na boleści matki twoiéy nie zapominay. * Syr. 3, 9.
29. Pomniy, żeś się z nich narodził, a czémże im oddasz za to, coć dobrze czynili?
30. Bóy się PANA ze wszystkiéy duszy twoiéy, a Kapłany iego miéy w uczciwości.
31. Ze wszystkich sił miłuy stworzyciela twego, a sług iego * nie opuszczay. * 5 Moy. 12, 18.
32. Bóy się PANA, a Kapłana miéy w uczciwości;
33. I odday mu dział, * iakoć rozkazano; *3 Moy, 2, 3. 4 Moy. 18, 9.
34. I pierwiastki i ofiary za grzéch,
35 Także ofiarę łopatek, i ofiarę poświęcenia, i pierwiastki rzeczy świętych;
36. Nad to do ubogiego ściągniy rękę twoię, aby się wykonało błogosławieństwo twoie.
37. Wdzięczny iest dar wszystkim ludziom, a umarłemu nie zbraniay się pokazać łaski.
38. Nie oddalay się od płaczących, a płacz z tymi, którzy * płaczą.
* Rzym. 12, 15.
39. Nie leń się * nawiedzić chorego; albowiem dla tego będziesz umiłowanym. * Matt. 25, 36. Iakub. 5, 14.
40. We wszystkich sprawach twoich pamiętay na ostatnie rzeczy twoie, a na wieki nie zgrzeszysz.

Rozdział VIII.

I. Zgodę z możnieyszymi 1 - 14. II. i rostropne się rządzenie zaleca 15 - 22.

Nie wadź się z człowiekiem możnym, abyś kiedy nie wpadł w ręce iego.
2. Nie spieray się z człowiekiem bogatym, by cię snadź nie przeważył.
3. Albowiem złoto wielu do zginienia * przywiodło, i serce Królów podwróciło. * Syr. 31, 6.
4. Nie swarz się z człowiekiem wielomownym, a nie przykładay drew na ogień iego.
5. Nie żartuy z nieumieiętnym, by snadź w lekkość nie przyszli przodkowie twoi.
6. Nie urągay człowiekowi, * który się odwraca od grzechu; pomniy, żeśmy wszyscy godni karania.
* 2 Kor. 2, 6, Galat. 6, 1.
7. Nie waż sobie lekce człowieka * w starości iego; boć się i z nas niektórzy zstarzeią. *3M.19,32. Iak.3,1.
8. Ale raduy się z śmierci i naygłownieyszego nieprzyiaciela twego; pamiętay, że wszyscy umieramy.
9. Nie waż lekce powieści mądrych, ale się w przypowieściach ich * zabawiay, * Syr. 6, 35.
10. Bo się od nich nauczysz umieiętności, i służyć umieiętnie wielkim ludziom.
11. Nie odstępuy od powieści ludzi starych; bo i oni się nauczyli od oyców swoich;
12. Bo się od nich rozumu nauczysz, i ia-

i iako czasu potrzeby dawać odpowiedź.

13. Nie rozniecay węgla grzesznika, abyś nie zgorzał w ogniu płomienia iego.

14. Nie sprzeciwiay się człowiekowi potwarnemu, aby nie usiadł iako zasadzka na usta twoie.

II. 15. Nie pożyczay człowiekowi mocnieyszemu nad cię; bo ieźlibyś pożyczył, miéy to za rzecz straconą.

16. Nie ręcz nad przemożenie twoie; a ieźliś ręczył, obmyślay, iakobyś zapłacił.

17. Nie wdaway się w sąd z sędzią; bo go według dostoyności iego sądzić będą.

18. Z śmiałym nie chodź w drogę, być nie był ciężki; albowiem on po swéy woli czynić będzie, a z szaleństwem iego pospołubyś zginął.

19. Z gniewliwym się * nie wadź, a nie chodź z nim na puszczą; bo za nic niema wylewać krew, a gdzieby nie było ratunku, tużby cię powalił.
* Przyp. 22, 4.

20. Z błaznem w radę nie wchodź; bo nie będzie mogł zataić słowa.

21. Przed obcym nie czyń nic, cobyś chciał mieć taiemnego, bo nie wiesz, cocby on zbroił.

22. Nie każdemu człowiekowi otwarzay serca twego, być nie oddał łaską fałszywą.

Rozdział IX.

I. Iako się każdy przeciw małżonce. 1-11. II. i inszym ludziom zachowywać ma, uczy 12-22.

Nie miéy w podeyrzeniu żony swoiéy, a nie ucz iéy nauki złéy sam przeciwko sobie.

2. Nie daway żonie w moc żywota twego, aby nie wzięła gory nad tobą.

3. Nie zachodź w drogę niewieście wszetecznéy, abyś snadź nie wpadł w sidła iéy.

4. Nie bądź z śpiewaczką ustawiczny, abyś kiedy nie był poimany zabawami iéy.

5, Nie zapatrzay się * na pannę, abyś w zgorszenie nie wpadł, gdyby ona karana była. *1M.6,2. Iob.31,1.

6. Nie daway * wszetecznicom w moc żywota twego, abyś nie stracił dziedzictwą twego. * Przyp. 5,3.

7. Nie pogląday po ulicach mieyskich, a po pustych mieyscach iego się nie tułay.

8. Odwróć oko od niewiasty * pięknéy, a nie przypatruy się krasie cudzéy. *Matt.5,28.

9. Bo krasą niewieścią wiele iest * * zwiedzionych, a ztąd się miłość iako ogień roznieca; a tak nie polegay z nią na łokciach. *2Sam.11,2.
1 Król. 11, 1.

10. Z mężatką zgoła nie zasiaday, ani się z nią składay na wino,

11. Aby się snadź nie skłoniło do niéy serce twoie, a duch twóy przyszedłby na zginienie.

II. 12. Nie opuszczay przyiaciela starego; bo mu nowy nie będzie równy.

13. Wino nowe, przyiaciel nowy, ieźli podstarzeie, z roskoszą ie pić będziesz.

14. Nie zayrzy chwały grzesznikowi bo nie wiesz, iaki iest koniec iego.

15. Nie kochay się w tém, co się niezbożnym podoba; pamiętay, że nie do śmierci za sprawiedliwe sądzeni będą.

16, Daleko bądź od człowieka, co ma moc zabiiać, a nie będziesz się lękał śmierci.

17. A ieźli się do niego przyłączysz, nie występuyże ni w czém, by nie odiął zarazem żywota twego.

18. Wiedź, iż przez pośrzodek sideł chodzisz, a po ścieszkach mieyskich przechadzasz się.

19. Według możności twoiéy doświadczay bliźniego twego, a z mądrymi wchodź w radę; z rostropnymi mieway rozmowy twoie, a wszystka rozprawa twoia niech będzie o zakonie Naywyższego.

20. Męże sprawiedliwe mieway na biesiedzie twoiéy, a w boiaźni PAńskiéy niech będzie chlubą twoia.

21. Według roboty rzemieśnikowéy robota chwałę mieć będzie, a mądrość przełożonego nad ludem według mowy iego.

22. Straszny iest w mieście swém

mąż wielmowny, a zuchwały w mówie swéy przyidzie w nienawiść.

Rozdział X.

I. Przełożone napomina 1-6. II. od pychy odwodzi 7-21. III. a do boiaźni Bożéy 22-28. IV. i do prac uczciwych pobudza 29-34.

Sędzia mądry ćwiczy lud swóy, a przełożeństwo rostropnego będzie porządne.

2. Iaki iest * sędzia ludu, tacy są i iego słudzy; a iaki iest sprawca miasta, takowi są obywatele iego.
* Przyp. 29, 12.

3. Król nieumieiętny potraci * lud swóy; ale rostropnością możnych miasto osadzone bywa. *1Król.12,11.

4. W ręku PAńskich iest władza nad ziemią, a pożytecznego sprawcę na niéy wzbudza czasu swego.

5. W ręku PAńskich szczęście człowiecze, a na osobę uczoną włoży sławę swoię.

6. Nie o każdą krzywdę * wzruszay się przeciwko bliźniemu, a nie czyń nic ku hańbie drugiego. *3M.19,17.

II. 7. Omierzła iest pycha przed PANEM i przed ludźmi, a z oboyga idzie grzéch nieprawości.

8. Królestwo od narodu do narodu bywa przenaszane dla niesprawiedliwości, i krzywd, i bogactw zdradą nabytych; przecżże się pyszni ziemia i popiół?

9. Nad łakomego zaprawdę niemasz nic niesprawiedliwszego;

10. Bo ten i duszę swoię ma przedayną, gdyż w życiu swoiém wyrzucił wnętrzności swoie.

11. Długą niemoc odcina lekarz, a Król dziś iest, ale iutro umrze;

12. Bo gdy umrze człowiek, odziedziczy węże, i bestye i robaki.

13, Początek pychy iest, gdy człowiek odstępuie od PANA, a od stworzyciela swego odwraca się serce iego.

14. Zaisteć początkiem grzechu iest pycha, a kto się iéy trzymać będzie, dopuści się obrzydliwości, a na koniec podwrócony będzie.

15. Przetoż PAN cześć pysznym odeymuie, a na ostatek podwraca ie.

16. Stolice Książąt PAN wywraca, a dawa usieść pokornym zamiast nich na pałacach.

17. Korzenie narodów pysznych PAN wyrywa, a pokorne zamiast nich zacnie szczepi.

18. Krainy narodów PAN podwraca, a wytraca ie aż do gruntów ziemi.

19. Znosi ie z nich i wygładza ie,

20. A uprząta z ziemi pamiątkę ich.

21. Pycha nie iest stworzona ludziom, ani popędliwy gniew narodowi niewieściemu.

III. 22. Nasieniem bezpieczném są ci, którzy się boią PANA, i drogim szczepem ci, którzy go miłuią; nasieniem bezecném są ci, którzy nie są pilni zakonu; nasieniem obłędném są ci, którzy gwałcą rozkazania.

23. Między bracią swoią rządca iest we czci; ale którzy się PAna boią, są zacnieysi w oczach iego.

24. Zatrzymanie zwierzchności uprzedza boiaźń PAńska; ale utracenie zwierzchności, zatwardzenie i pycha.

25. Bogatego i zacnego i ubogiego chluba iest boiaźń PAńska.

26. Nie słuszna iest, w lekkiéy wadze mieć ubogiego rostropnego, a niesprawiedliwa, mieć w uczciwości człowieka grzesznego.

27. Wielcy Panowie, i Sędziowie, i Możni bywaią w uczciwości; wszakże niemasz z nich większego nad tego, który się PAna boi.

28. Słudze, * rostropnemu wolni służyć będą, a mąż mądry nie szemrze kiedy go strofuią. *Przyp.17,2.

IV. 29. Nie wynoś się z mądrości w wykonywaniu spraw twoich, a nie chlub się czasu utrapienia twego;

30. Bo lepszy iest ten, co * robi a ma dosyć wszystkiego, niż ten, co się chlubi a niema chleba. *Przyp.12,9. r. 28, 19.

31. Synu! w cichości twoiéy iednay chwałę duszy twoiéy, a miéy ią w uczciwości według godności iéy.

32. Któż usprawiedliwi tego, co grzeszy przeciwko duszy swoiéy? albo kto czcić będzie tego, którzy samego siebe nie czci?

33. Ubogi dostępuie uczciwości dla nauki swoiéy; ale bogacz iest we czci dla bogactw swoich.

34. Ieżli kto iest w uczciwości w ubo-

ubostwie, iakoż nie więcéy w bogactwie?

Rozdział XI.

I. Dla piękności nie chwalić, ani dla niepiękności nikogo nie ganić 1-3. II. to wszystko PAN sprawuie 4-29. III. Gospodarze do opatrzności upomina 30-35.

Mądrość pokornego * wywyższa głowę iego, a w pośrzodku zacnych sadza go. *1M.41,40. Dan.6,3.

2. Nie chwal człowieka dla piękności iego, ani gardź człowiekiem z poyrzenia nań.

3. Maluczkać iest pszczoła między lataiącemi; ale owoc iéy nayprzednieyszy iest między słodkościami.

II. 4. Nie chlub się w odzieniu * i w szatach, a w dzień chwały nie wynoś się; boć dziwne są sprawy PAńskie, a skryte uczynki iego przed ludźmi.
* Łuk. 16, 19. Dzie. 12, 21.

5. Wieleć okrutników usiadło na ziemi, a ten, o którym nic nie myślono, otrzymał * koronę. *1Moy.41,10. 1 Sam. 16, 13.

6. Wiele możnych do wielkiéy lekkości * przyszło, a zacni wydani są w ręce innych. *Ester.7,9.10.

7. Nie gań nic pierwéy, niż się wywiesz; wyrozumiéy pierwéy, a potym strofuy.

8, Nie odpowiaday pierwéy, niżeli wysłuchasz, * a w pośrzodku mow nie wtrącay się w rzecz. *Przyp.18,33.

9. O to, co tobie nie należy, nie wadź się, a w sądzie grzeszników nie zasiaday.

10. Synu! nie wdaway się w wiele spraw; bo będzieszli obciążony, nie będziesz bez winy, a chciałlibyś wiele ugonić, nic nie dościgniesz, a uciekaiąc nie ucieczesz.

11. Drugi pracuie. i robiąc śpieszy się, a tém bardziéy niedostatek cierpi;

12. Drugi zaś leniwy iest, ratunku potrzebuiący, na sile zeszły, a dosyć ma nędzy; a przecię oko PAńskie weyrzało nań ku dobremu, podniosło go od uniżenia iego,

13. I wywyższyło głowę iego z utrapienia, tak że się ich wiele dziwowało, patrząc nań.

14. Dobre i złe, żywot i śmierć, ubostwo i bogactwo iest od PAna.

15. Mądrość i nauka i umieiętność zakonu iest od PANA, miłość i drogi dobrych spraw od niegoż są.

16. Błąd i ciemności grzesznym wrodzone są, a którzy się raduią we złém, kochaią się w złości.

17. Dar PAński trwa u pobożnych, a dobra wola iego dawa szczęśliwe powodzenie na wieki.

18. Iest ten, który się bogaci pilnością i skępstwem swoiém, a toć iest część zapłaty iego,

19. Że mówi: Znalazłem odpoczynienie, teraz iuż będę * używał dobr moich ustawicznie; a nie wie, iaki ** czas nań ma przyiść, a iż to innym zostawi i umrze.
* Łuk. 12, 19. ** Syr. 18, 26.

20. Trway w umowie twoiéy, a bądź iéy pilen, a zstarzéy się w pracy twoiéy.

21. Nie dziwuy się sprawom grzeszników; ale ufay * PANU, a trway w pracy twoiéy; * Ps. 37, 3.

22. Bo łacno iest PANU, bardzo prędko zbogacić ubogiego.

23. Błogosławieństwo PAńskie iest zapłatą pobożnemu, a czyni, że się w krótkim czasie rozkwita błogosławieństwo iego.

24. Nie mów: Cóż iest za pożytek powolności moiéy, a co mi odtąd dobrego przyidzie?

25. Nie mów: Mam dostatek, wiele iest rzeczy, które trzymam; a cóż odtąd złego doznam za żywota mego?

26. Czasu szczęścia złe rzeczy w zapomnienie przychodzą, a czasu nieszczęścia dobre rzeczy nie bywaią wspominane.

27. Bo łacnoć iest PANU, w dzień skonania nadgrodzić człowiekowi według spraw iego.

28, Iedna godzina zła przynosi zapamiętanie roskoszy, a przy dokończeniu człowieczém iawne bywaią sprawy iego.

29. Nie miéy nikogo za szczęśliwego przed śmiercią; bo z dziatek swoich mąż poznany bywa.

III. 30. Nie każdego człowieka wprowadzay do domu twego; bo wiele iest zasadzek diabelskich.

31. Iako kuropatwa poimana w klatce, takie iest serce pysznego, a iako szpieg wychodzący na upadek twóy zasadzkę czyni.
32. Bo co dobrego iest, w złe obraca, a na te, które sobie upodobał, zmazę kładzie.
33. Z małéy iskierki rozżarza się ogień; tak człowiek grzeszny na krew czyha.
34. Strzeż się pilnie złośnika; bo złe rzeczy knuie, aby na cię przywiodł wieczną sromotę.
35. Przyimieszli w dom cudzoziemca, wywróci cię popędliwie, i wyciśnie cię z własności twoiéy.

Rozdział XII.

I. Komu dobrze czynić 1-5. II. obłudę niektórych przyiaciół ukazuie 6-18.

Ieżli czynisz dobrze, wiedz komu czynisz, a będą wdzięczne dobrodzieystwa twoie.
2. Czyń dobrze pobożnemu, a odniesiesz nadgrodę, ieżli nie od niego, tedy od Naywyższego.
3. Nie doczeka dobrego ten, który się złościami para, ani ten, który iałmużny nie dawa; daway * pobożnemu, a nie wspomagay grzesznika.

* Galat. 6, 10.

4. Czyń dobrze uniżonemu, a nie daway niezbożnemu; zabroń mu chleba twego, a nie daway mu, aby się tym nie zmocnił przeciwko tobie; boć w dwóynasob złém odpłaci za wszystkie dobrodzieystwa, któreś mu uczynił.
5. Albowiem i Naywyższy nienawidzi grzeszników, a pobożnych się krzywdy pomści, owe zaś chowa na dzień srogiéy pomsty ich; day dobremu, a nie pomagay grzesznikowi.
II. 6. Nie poznać przyiaciela w szczęściu, a nieprzyiaciel nie utai się w nieszczęściu.
7. W szczęściu człowieczém nieprzyiaciele się smęcą, a w nieszczęściu iego i przyiaciel odstępuie go.
8. Nie wierz nieprzyiacielowi twemu na wieki.
9. Bo iako iest miedź zardzewiała, taka iest złość iego.
10. A choćby chodził upokorzony skurczywszy się, miéy na pieczy duszę twoię, i strzeż się go; będziesz mu iako ten, który zwierciadło wyciera, a zrozumiesz, że nie do końca rdza iego otarta.
11. Nie stawiay go podle siebie, aby cię snadź kiedy nie podwrócił, a nie wstąpił na mieysce twoie; nie sadzay go po prawicy twoiéy, aby kiedy nie chciał osieść stołka twego, a dopierobyś na ostatku zrozumiał powieści moie, a trapiłyby cię słowa moie.
12. Któż się zlituie nad zaklinaczem od węża ukąszonym? albo nad wszystkimi tymi, którzy do zwierząt przystępuią, tak i nad tym, co się przyłącza do człowieka złego, a uwikłał się w grzechach iego?
13. Na godzinę statecznie przy tobie stanie w sprawie twoiéy; ale ieżli się pochylisz, nie dotrwa.
14. Wargami swemi nieprzyiaciel łagodnie mówi, a w sercu swém o tém radzi, aby cię w dół wtrącił.
15. Oczyma swemi płakać będzie; ale czas upatrzywszy, nie będzie się mogł nasycić krwią twoią.
16. Ieżli cię co złego potka, tedy go tam znaydziesz pierwszym,
17. A wrzkomo, iakoby cię chciał ratować, podkopie piętę twoię.
18. Chwiać głową swoią i rękami klaskać, i z wielą szeptać będzie, a odmieni oblicze swoie.

Rozdział XIII.

I. Z kim towarzystwo prowadzić mamy 1-3. II. Powagę bogatych, i co ubogich od nich potyka, opisuie 4-31.

Kto się smoły dotyka, pomaże się nią; a kto ma towarzystwo z pysznym, będzie mu podobnym.
2. Nie dźwigay brzemienia nad możność swoię, pókiś żyw, a z mocnieyszym i bogatszym, niżeliś sam, nie spółkuy.
3. Co ma za towarzystwo garniec gliniany z kotłem? Ieżli się on trąci, stłucze się.
II. 4. Bogaty uczynili krzywdę, ieszcze go przepraszaią, a ubogi uczynili krzywdę, pogrożki cierpieć musi.

5. Ie-

5. Ieżliże mu się godzisz, robi tobą; ale ieźli ustaniesz, trapi cię.
6. Ieźli co masz, będzie z tobą mieszkał, i wytraci cię, a nie będzie tego żałował.
7. Ieźli mu cię będzie potrzeba, zwiedzie cię, i uśmiechaiąc się, będzieć nadzieię czynił, i będzieć pięknie mówił i rzecze: Czegości potrzeba?
8. I zawstydzi cię potrawami swemi, aż cię wyniszczy po drugie i po trzecie, a na ostatek naśmieie się z ciebie, a potym, dziwuiący się, opuści cię, a głową swoią nad tobą chwiać będzie.
9. Strzeż się pilnie, aby cię myśl nie zwiodła,
10. I abyś nie przyszedł do zniżenia dla uweselenia serca twego.
11. Ieżliby cię możny wezwał, uchodź, a tém cię więcéy i częściéy wzywać będzie.
12. Nie wtrącay się sam, abyś nie był odrzucony bez wszelkiego sądu, a nie odstępuy daleko, byś snadź nie przyszedł w zapamiętanie.
13, Nie mów z nim zarówno, a nie wierz wielu powieściom iego; bo cię szeroką mową będzie doświadczał, a iakoby śmiechem wypyta się taiemnic twoich.
14. Niemiłosiernyć iest, a nie czyni dosyć słowu, a nie odpuścić, aby cię trapić i w więzieniu trzymać nie miał.
15. Strzeż się a słuchay z pilnością: albowiem z upadkiem twoim chodzisz;
16. A to słysząc i we śnie twoim czuynym bądź.
17. Przez wszystek żywot twóy miłuy PANA, a wzyway go ku wybawieniu twemu.
18. Każde zwierzę miłuie sobie podobne, także każdy człowiek miłuie równego sobie.
19. Wszelki twór ma się do równego sobie; tak człowiek przyłącza się do podobnego sobie.
20. Iaki spółek ma wilk z baranem, taki ma grzesznik z pobożnym.
21. Iaka iest zgoda Hyeny ze psem, taka téż zgoda bogatego z ubogim.
22. Iako lwowi na puszczy dziki osieł iest łowem, tak bogatym ubodzy są pastwiskiem.
23. Obrzydła iest pysznemu pokora, a ubogi obrzydły bogatemu.
24. Bogacz szwankuieli, od przyiaciół poratowany bywa; ale ubogi upadnieli, i od przyiaciół porzucony będzie.
25. Bogacz upadnieli, wiele ma pomocników, a choć mówi taiemnice, usprawi dliwiaią go.
26. Pokorny upadnieli, fukaią nań, a nie dadzą mu mieysca, choć mówi rostropnie.
27. Gdy bogacz mówi, wszyscy milczą, a mowę iego * wywyższaią aż pod obłoki; * Dzie. 12, 22.
28. Ale gdy ubogi rzecz prowadzi, mówią: Któż to iest? A ieźli się w czém potknie, to go ieszcze bardziéy tłumią.
29. Dobreć są bogactwa, w których niemasz grzechu, ale złe ubostwo w uściech niezbożnego.
30. Serce człowiecze odmienia twarz iego, bądź ku dobremu, bądź ku złemu; ale serce, które w pociechach kwitnie, wesołą twarz czyni.
31. Slad serca dobrego twarz wesoła, a ślad myśli pracowitych wynaydowanie przypowieści.

Rozdział XIV.

I. Kto iest błogosławiony 1. 2. II. Obyczaie łakomego opisuie 3-15. III. do dzielności 16-20. IV. i nabywania mądrości upomina 21-26.

Błogosławiony mąż, który się * nie potknął usty swemi, i nie iest utrapiony wielkością grzechów.
* Syr. 19, 16 r. 25, 11. Iak. 3, 2.
2. Błogosławiony, którego nie potępia * dusza iego, a który nie wypada z nadziei swoiéy, którą położył w PANU. * 1 Ian. 3, 21.
II. 3. Męża skąpego nie zdobią bogactwa; a zazdrościwemu cóż po pieniądzach?
4. Kto zbiera, obroku * uymuiąc duszy swoiéy, innym zbiera, a w dobrach iego inni roskoszować będą.
* Kazn. 5, 9.
5. Kto sobie iest złym, komuż dobrym będzie? i nie uweseli się z dóbr swoich.
6. Nic nie iest * gorszego nad tego,

co sam sobie zayrzy, a tać iest zapłata złości iego. * Przyp. 11, 17.
7. Bo ieźli dobrze czyni, z niechęci czyni, a na ostatek okazuie złość swoię.
8. Zazdrościwy złośliwie okiem pogląda, odwraca twarz a gardzi ludźmi.
9. Oko łakomego nie bywa nasycone częścią swoią, a niesprawiedliwość złego wysusza żywot iego.
10. Oko złośliwe zayrzy chleba, i niedostatek cierpi u stołu swego.
11. Synu! według możności swoiéy czyń sobie dobrze, a ofiaruy PANU godne ofiary.
12. Pamiętay, iż śmierć nie omieszka, a przymierze z grobem nie iestci ukazane.
13. Czyń dobrze przed śmiercią przyiacielowi, a według przemożenia twego wyciągay rękę, a daway mu.
14. Nie omieszkiway dnia * wesołego, a cząstka żądości dobréy niech cię nie miia. * Kazn. 5, 17.
15. Izali nie innemu zostawisz pracy twoiéy, a prac twoich na rozdział losu?
III. 16. Daway i bierz, a poświącay duszę swoię;
17. Bo w grobie próżno masz, szukać pokarmów.
18. Wszelkie ciało * iako szata zwiotszeie; bo to iest postanowienie od wieku; Smiercią ** umrzesz.
* Izai. 40, 6. 1 Piotr. 1, 24.
** Zyd. 9, 27.
19. Iako liście zielone na gęstém drzewie iedno opada a drugie rośćie; tak co się z ciała i ze krwi rodzi, iedno schodzi a drugie nastawa.
20. Każda rzecz spróchniała niszczeie, a sprawca iéy pospołu z nim schodzi.
IV. 21. Błogosławiony mąż, który * mądrze rozmyśla o rzeczach dobrych, a rostropnie rozmawia o rzeczach świętych. * Ps. 1, 2.
22. Kto rozbiera drogi swoie w sercu swoiém, taki i taiemnice mądrości ogarnie myślą swoią; idźże tedy za nią iako ten, który szlakuie czego, a zastawiay się na drogach iéy.
23. Kto wygląda przez okna iéy, i u drzwi iéy słucha;
24. Kto mieszka blisko domu iéy, a wbiia gość w ściany iéy, stawiaiąc namiot swóy pod ręką.
25. Ten będzie mieszkał w gospodzie wszelkich dobr, a położy dziatki swoie pod dachem iéy, i pod gałązkami iéy odpoczynie.
26. Będzie obroniony przez nię od upalenia, a w sławie iéy mieszkać będzie.

Rozdział XV.

I. O mądrości 1 - 8. II. i o tém, że Bóg nie iest powodem grzechu, rozprawia 9 - 21.

Kto się PAna boi, te rzeczy czynić będzie, a dostąpiwszy poznania zakonu, znaydzie mądrość.
2. Ona mu iako matka zabieży, a iako żona, panienką poięta, przyimie go.
3. Nakarmi go chlebem zrozumienia, a napoi go wodą mądrości.
4. Umocniony będzie w niéy, tak, że się nie pochyli; i podeprze się iéy, a nie będzie pohańbiony;
5. Bo go wywyższy nad bliźniego iego, a w pośrzod zebrania utworzy usta iego.
6. Doydzie wesela i korony radości, a imię wieczne odziedziczy.
7. Ale ludzie głupi nie dostąpią iéy, i mężowie grzeszni nie oglądaią iéy.
8. Daleką iest od pychy, a mężowie kłamliwi nie wspomnią na nię.
II. 9. Chwała nie iest ozdobna z ust złośnika; bo mu od PANA nie iest zesłana.
10. Bo od mądrego chwała ma bydź * wykonana, a PAN ią szczęśliwie wywiedzie. * Ps. 33, 1.
11. Nie mów: PAN iest przyczyną odstąpienia mego; bo niemasz czynić tego, czego nienawidzi.
12. Nie mów: On mię takim * stworzył; gdyż nie potrzebuie człowieka grzesznego. * Iak. 1, 13.
13. PAN nienawidzi wszelkiéy obrzydliwości, i nie iest miła tym, którzy się go boią.
14. Onci na początku * stworzył człowieka, i zostawił go w mocy woli iego, mówiąc: * 1 M. 1, 27.
15. Ieźli będziesz chciał, zachowasz

przy-

przykazania, i wiernie wykonasz dobrą wolą moię.
16. Położył przed tobą ogień i wodę, do czego chcesz, ściągniy rękę swoię.
17. Przed ludźmi iest * żywot i śmierć, * 5 Moy. 30, 15.
18. A co się komu spodoba, będzie mu dano.
19. Bo wielka iest mądrość PAńska, który silny iest w mocy, i widzi wszystko.
20. Oczy iego patrzą * na te, którzy się go boią, a on zna każdą sprawę człowieczą. *Ps.34,16. Syr.34,18.
21. Nie rozkazał żadnemu źle czynić, i nie dawa nikomu swéy woli ku grzeszeniu.

Rozdział XVI.

I. Rodzice do powinności ich prowadzi 1 - 5. II. i sprawy Boże dziwne wylicza 6 - 32.

Nie żąday sobie bez potrzeby mnóstwa dziatek, i nie raduy się z synów niepobożnych; ieżlić ich przybywa, nie kochay się w nich, ieżeli niemasz boiaźni PAńskiéy przy nich;
2. Nie powierzay się żywotowi ich, a nie spuszczay się na mnóstwo ich.
3. Bo lepiéy iest, mieć iednego sprawiedliwego, niżeli tysiąc niesprawiedliwych;
4. I bez potomstwa lepiéy umrzeć, niżeli mieć dziatki niepobożne.
5. Bo przez iednego rozumnego miasto osadzone bywa; ale pokolenie niepobożnych prędko spustoszeie.
II. 6. Wieleć takowych rzeczy widziało oko moie, a znamienitsze niż te, słyszało ucho moie.
7. Na zebranie grzeszników zapała * się ogień, a na naród uporny zapała się gniew. * 4 M. 16, 35.
8. Nie zmiłował się * Bóg nad wszystkimi starodawnymi olbrzymami, którzy odstąpili od niego dla wielkiego głupstwa swego. * 1 M. 6, 4.
9. Nie przepuścił tym, u których Lot *przychodniem był, którymi się brzydził dla pychy ich. * 1 M. 18, 20.
10. Nie zmiłował się nad narodem * zatracenia godnym, którzy chodzili w grzechach swoich, których się dopuszczali. * 2 M. 14, 29.
11. A tak sześć kroć sto * tysięcy pieszych zebranych, dla zatwardziałości serca ich biczuiąc, lituiąc, biiąc, lecząc, PAN miłosierdziem i karaniem zachował; a byłliby w ludu aby ieden twardego karku, dziwby to był, gdyby był uszedł karania. * 4 M. 11, 21.
12. Gdyż miłosierdzie i gniew iest u niego.
13. Prędko się * może zmiłować i wylać gniew; iako wielkie iest miłosierdzie iego, tak wielkie iest i karanie iego, każdego według spraw iego sądzić będzie. * Syr. 5, 7.
14. Grzesznik z drapiestwem nie uydzie, a oczekiwanie pobożnego daremne nie będzie.
15. Wszelkiéy litości mieysce daway; bo każdy według spraw swoich nadgrodę znaydzie.
16. PAN zatwardził * Faraona, aby go nie poznał, a iżby były poznane sprawy iego od wszystkich, którzy są pod niebem, * 2 Moy. 7, 3.
17. Znaiome iest wszelkiemu stworzeniu miłosierdzie iego, a światło swe i ciemności rozdzielił Dyamentem.
18. Nie mów; Skryię się przed PANEM, a z wysokości któż na mię wspomni?
19. Nie będą na mię pamiętać w wielkości ludu; bo cóż iest dusza moia między tak niezliczoném stworzeniem?
20. Oto, niebo i nieba niebios, przepaść i ziemia i wszystko, co w nich iest, gdy ie nawiedzi, poruszą się: owszem i wszystek świat stworzony i uczyniony według woli iego.
21. Góry i grunty ziemi, gdy tylko weyrzy PAN na nie, trzęsą się od strachu.
22. Serce o tém godnie i pomyślić nie może, a drogi iego któż rozumem poymie?
23. Bywa wicher, którego człowiek doyrzeć nie może; ale daleko większe są sprawy iego w skrytości.
24. Któż wymówi uczynki sprawiedliwości iego, albo kto ie zniesie? Bo dalekie iest od nas zrządzenie ich, a wywiadowanie się wszystkich ludzi ustawa.
25. Który się upokarza, uważa to; ale

ale mąż głupi błądząc myśli o rzeczach głupich.

26. Słuchay mię, synu! a ucz się nauki, a słowa moie uważay w sercu twoiém;

27. Ukażęć z uwagą naukę, a z pilnością opowiem ci umieiętnośc iego.

28. Bo PAN z rozsądkiem wykonywał sprawy swoie od początku, a od stworzenia ich rozrządził wszystkę cząstkę ich.

29. Ozdobił na wieki sprawy swoie, a w ręku iego są początki ich, i trwaią od narodu do narodu; nie łakną ani ustawaią w sprawach swoich, ani przestawaią od robót swoich.

30. Iedno drugiemu nie iest ciężkie, i na wieki nie będzie nieposłuszne słowu iego.

31. A potym poyrzał PAN na ziemię, i napełnił ią dobrami * swemi,
* 1 Moy. 1, 11.

32. Wszelakiemi zwierzęty okrył * wierzch ziemi, do któréy się zaś nawrócą. * 1 Moy. 1, 24.

Rozdział XVII.

I. Stworzenie człowieka opisuie 1 - 20; II. i do pokuty go pobudza 21 - 31.

PAN stworzył człowieka * z ziemi,
* 1 Moy. 2, 7.

2. A zasię go w nię obraca.

3. Liczbę dni i czas pewny dał im; * dał im i moc ** nad wszystkiém, co iest na ziemi; * Iob. 7, 1. ** Ps. 8, 7.

4. Przyobłokł ie w siłę iako im należało, a na wyobrażenie swoie * uczynił ie; * 1 Moy. 1, 26.

5. Puścił strach ich na wszelkie ciało, aby panowali iako nad zwierzem, tak i nad * ptastwem; * 1 Moy. 1, 28.

6. Radę i ięzyk, oczy, uszy i serce dał im ku rozmyślaniu,

7. A tém ie podzieliwszy, szóstą rzeczą obdarzył ie, myślą;

8. I siódmą rzeczą, mową, aby opowiadali sprawy iego.

9. Umieiętnością i rozumem napełnił ie, a złe i dobre pokazał im;

10. Przyłożył oko swe do serca ich, i dał im to, aby się na wieki chlubili cudami iego, i rostropnie opowiadali sprawy iego;

11. A będąc wybranymi, aby imię iego święte chwalili.

12. Przydał im i umieiętność, a zakon żywota podał im w dziedzictwo, aby zrozumieli, że teraz śmiertelnymi są.

13. Przymierze wieczne uczynił z nimi, a sądy swoie pokazał im.

14. Wielmożność chwały iego widziały oczy ich, i sławny głos iego słyszało ucho ich, gdy im rzekł:

15. Strzeżcie się od wszelkiéy nieprawości; a poruczył każdemu z nich bliźniego swego.

16. Nie ukryią się przed oczyma iego drogi ich, ponieważ są przed nim ustawicznie; bo wszelki człowiek od młodości skłonny iest * do złego; przetoż nie mogą z serc swoich kamiennych uczynić mięsistych. 1Moy.6,5.

17. Albowiem przy rozdzieleniu narodów wszystkiéy ziemi nad każdym narodem postanowił Książę; ale Izraela wziął sobie * za dział, którego iako pierworodnego ** wychowywa w karności; a udziela mu światłości łaskawéy, nie opuszczaiąc go.
* 5 Moy. 4, 20. r. 10, 15. r. 32, 9.
** 2 Moy. 4, 22.

18. Przetoż wszystkie sprawy ich są przed nim * iako słońce, a oczy iego bez przestanku patrzą na drogi ich,
* Psalm. 139, 11.

19. Nie są przed nim skryte nieprawości * ich, a wszystkie grzechy ich są przed PANEM; ale PAN dobrotliwym będąc i znaiąc dzieło swoie, nie opuści ich, ani ich odrzuci, odpuszczaiąc im. * Zyd. 4, 13.

20. Miłosierdzie zaprawdę człowiecze iest przed nim iako pieczęć, a uczynności ludzkiéy ostrzega iako źrzenicy, dawaiąc synom i córkom swoim pokutę; potym powstawszy, odda im i da zapłatę na głowę ich;

II. 21. Ale pokutuiącym dawa, aby się nawrócili, a napomina tych, którzy opuszczaią cierpliwość.

22. Nawróćże się tedy do PAna, a opuściwszy grzechy, modl się przed obliczem iego, a nie daway zgorszenia.

23. Nawróć się do Naywyższego, a odwróć się od nieprawości; bo on bę-

będzie wodzem twoim z ciemności ku
światłości zbawienney;
24. A miey w wielkiey nienawiści
obrzydliwość.
25. Któż będzie chwalił Naywyższe-
go w * grobie, tak iako mu żywi
chwałę wzdawaią? * Ps. 6, 6.
Iz. 38, 19.
26. Umarły przestawa chwalić, ia-
koby nigdy nie był.
27. Zywy i zdrowy sercem PANA
chwalić będzie.
28. O iako iest wielkie miłosierdzie
PANA, Boga naszego, a litość nad ty-
mi, którzy się nawracaią do niego
świętobliwie!
29. Nie możeć zaiste wszystko bydż
w ludziach, ponieważ nie iest nie-
śmiertelny syn człowieczy.
30. Cóż iest iaśnieyszego nad słońce?
a wżdy ustawa; tak i człowiek, które-
go myśl o cielce i o krwi, ginie,
31. Moc wysokości niebieskiey Bóg
przegląda; ale wszyscy ludzie są zie-
mia * i popiół. *1 Moy. 3, 19. r. 18, 27.

Rozdział XVIII.

I. Iaki iest Bóg 1 - 6. II. i ludzie, opisuie 7 - 12. III. do układności 13 - 19. IV. do opatrzności 20 - 32. V. i porzucenia roskoszy upomina 33 - 36.

Który żywie na wieki, wszystko w
obec stworzył.
2. PAN sam iest sprawiedliwy, a
niemasz innego oprócz niego; on rzą-
dzi świat piędzią ręki swoiey, a wszy-
stkie rzeczy posłuszne są woli iego; bo
on iest Królem wszystkich, mocą swą
rozdzielaiąc rzeczy święte od nieczy-
stych.
3. Komuż to dał, aby mogł wypo-
wiedzieć sprawy iego? A kto dości-
gnął wielmożnych spraw iego?
4, Moc wielmożności iego któż wy-
słowi? a kto sprostać może, aby wy-
powiedział miłosierdzia iego?
5. Nie podobna uiąć ani przydać ani
doścignąć cudów PAńskich.
6. Gdy ich człowiek dokonywa, le-
dwo poczyna, a gdy przestanie, wąt-
pliwym ieszcze będzie.
II. 7. I cóż iest człowiek, albo co za
pożytek iego? cóż ma dobrego albo
co złego?
8. Liczby dni człowieczych naywię-
cey iest * sto lat, a każdego z nich nie-
spodziewana iest śmierć; iako kropla
wody morskiey i iako ziarno piasku,
tak iest tysiąc lat przeciwko dniom
wiecznym; * Ps. 90, 10.
9. Przetoż PAN długo ludziom cier-
pi, a wylewa miłosierdzie swoie na
nie.
10. Poyrzał i poznał, że koniec ich
zły iest;
11. Przetoż pokazał hoynie litość
swoię.
12. Człowiek pokazuie miłosierdzie
przeciwko bliźniemu swemu;
III. 13. Ale PAN miłosierdzie poka-
zuie przeciwko wszelkiemu ciału,
14. Karząc, ćwicząc, nauczaiąc i
nawracaiąc ie, iako pasterz trzodę
swoię.
15. Miłościw iest tym, którzy kar-
ność przyimuią, i którzy się kwapią
do sądów iego.
16. Synu! gdyć się szczęści, nie czyń
pogorszenia; a gdy cię o co proszą,
nie naprzykrzay się słowem złém.
17. Izali rosa gorącości nie uśmierza?
tak lepsze iest słowo niżeli dar.
18. Oto, izali słowa nie ważnieysze,
niżeli dary? a to oboie iest przy czło-
wieku szczodrobliwym.
19. Głupi ostrze na oczy wyrzuca, a
dar zazdrościwego wysusza oczy.
IV. 20. Naucz się pierwey, niż co
masz mówić, a przed chorobą lekar-
stwa używay.
21. Przed sądem przygotuy się, a-
byś dobrze czynił, a czasu karania
znaydziesz odpuszczenie.
22. Chowaj się miernie przed tym,
niż się rozchoruiesz, a pod czas grze-
chów czyń pokutę.
23. Nie czyń sobie wstrętu, abyś w
czas nie miał wypełnić ślubu, a nie
odwłaczay polepszenia aż do śmierci.
24. Pierwey niżeli się masz modlić,
przygotuy się, a nie bądź podobień
człowiekowi kuszącemu PANA.
25. Pamiętay na gniew, który ma *
przyiść w dzień dokonania, i na czas
pomsty, i na odwrócenie twarzy PAń-
skiey. * Syr. 7, 17.
26. Pamiętay na czas głodu czasu ob-
fito-

fitości, a na ubostwo i nędzę w dzień bogactwa.

27. Czas się odmienia od poranku aż do wieczora; ale wszystkie rzeczy są prędkie przed PANEM.

28. Człowiek mądry we wszystkiém się * obawia, a za dni złych strzeże się grzechu; ale głupi nie upatruie czasu.
* Przyp. 28, 14.

29. Wszelki rostropny powiadomy iest mądrości i umieiętności,

30. A temu, który ie znayduie, czyni poczciwość.

31. Rostropni i w powieściach mądrość przynoszą, a iako deszcz walny powieści osobliwe ku poczciwemu życiu przytaczaią.

32. Lepsza, ufać w samym PANU, gdyż martwe serce martwéy się rzeczy trzyma.

V. 33. Za pożądliwościami * twoiemi nie chodź, a od chęci twoiéy powściągay się. * Rzym. 13, 13. 14.

34. Pozwoliszli duszy twoiéy żądzy iéy, któréy pragnie, sposobisz radość nieprzyiaciołom swoim, którzyć zayrzą.

35. Nie kochay się w wielu roskoszach twoich, ani potrzebuy rady ich.

36. Patrz, abyś nie zubożał, sprawuiąc uczty z tego, coś wypożyczył, nic w mieszku nie maiąc; boby cię udano, żeś iest zdraycą własnego żywota twego.

Rozdział XIX.

I. Mówi o winie 1. II. o niewiastach 2 - 5. III. o obmowiskach bliźniego 6 - 18. IV. i o prawéy mądrości 19 - 20.

Robotnik opiły nie zbogaci się, a kto sobie małych rzeczy nie waży, pomaluczku upada.

II. 2. Wino * i niewiasty zwodzą ** mądre, a kto się przyłącza ku wszetecznicom, stanie się niecnotą.
* Ozeasz. 4, 11. ** 1 Król. 11, 1. 4.

3. Czerw i robacy odziedziczą go, a schnąć będzie na przykład innym.

4. Kto rychło wierzy, iest lekkiego serca; a kto grzeszy przeciwko duszy swéy, grzeszy.

5. Kto się weseli z nieprawości, potępiony będzie; ale kto się przeciwi roskoszom, koronuie żywot swóy.

III. 6. Kto zawściąga ięzyka, i z ciątnym porówna; a kto nienawidzi wielomowności, tém mniéy złego dozna.

7. Nigdy nie powtarzay rzeczy, a nie będzieć to ku szkodzie.

8. Ani przed przyiacielem ani przed nieprzyiacielem nie powiaday o obyczaiach cudzych, a ieźliś ty iest bez wady, nie ogłaszayże innych;

9. Albowiem gdy to kto od ciebie usłyszy, będzie się ciebie chronił, a czasu swego będzie cię miał w nienawiści.

10. Usłyszyszli co, niech to z tobą * umrze, i bądź bezpiecznym; bo się od tego nie rozpukniesz. * Syr. 27, 16.

11. Głupi się dla słowa trapi, iako rodząca przy porodzeniu.

12. Iako strzała, która utyka w biedrze ciała, tak iest słowo w brzuchu głupiego.

13. Strofuy przyiaciela, choć tego nie uczynił, a ieźli uczynił, aby więcéy nie czynił.

14. Strofuy bliźniego, choć nic nie rzekł, a ieźli rzekł, aby potym nie mówił.

15. Strofuy przyiaciela; albowiem często bywa próżna potwarz, a każdéy powieści niech nie wierzy serce twoie.

16. Nie ieden się potyka w słowie, lecz nie z umysłu; a któż iest, coby nie zgrzeszył * ięzykiem swoim?
* Syr. 14, 1. Iakub. 3, 2.

17. Strofuy bliźniego przed tym niż poczniesz grozić, a day mieysce zakonowi Naywyższego, będąc próżen gniewu.

18. Boiaźń PAńska iest początkiem przyięcia, a mądrością od niego ziedna sobie miłość iego.

IV. 19. Poznanie rozkazań PAńskich iest nauka żywota, a ci, którzy czynią, co mu się podoba, z drzewa nieśmiertelności owoce zbieraią.

20. Boiaźń PAńską iest naywyższa mądrość, a przy wszelkiéy mądrości iest wypełnienie zakonu i poznanie wszechmocności iego.

21. Sługa, który mówi panu: Nie uczynię tego, coć się podoba, chociażby

ciażby potym uczynił, pobudza do gniewu tego, który go chowa.

22. Wiadomość złości nie iest mądrością, ani rada grzeszników nie iest rostropnością.

23. Iest złość, ale obrzydła; a głupim iest, któremu schodzi na mądrości.

24. Lepszy iest prostak bogoboyny, któremu rozumu niedostawa, niżeli który ma dosyć rozumu, a zakon Naywyższego przestępuie.

25. Iest chytrość osobna, ale i ta iest niesprawiedliwa, iest też, co podwraca łaskę w czynieniu sądu; ale ten, co sprawiedliwie sądzi, mądrym iest.

26. Iest kto, co wszystko złe czyniąc ponuro chodzi; ale wewnątrz iest pełen zdrady ognistéy, nachyla twarzy swéy, a czyni się głuchym, a gdzie się nie spodzieiesz, podchwyci cię, i uczynić co złego;

27. A choćby z to mocy niemiał, aby mogł grzeszyć, wszakże upatrzywszy czas, złeć uczyni.

28. Z weyrzenia poznać męża; tak z weyrzenia na twarz poznać rostropnego.

29. Ubiór męża i wyszczerzanie zębów i chod człowieczy ukazuią, iakim kto iest.

30. Niektóre karanie bywa nie według czasu; iest też kto milczący, ale rostropny.

Rozdział XX.

I. Karanie 1-6. II. i pokutę zalecíwszy 7. 8. III. o darach 9-21. IV. o grzechach 22. 24. V. o kłamstwie 25-29. VI. i o mądrości mówi 30-32.

Daleko lepiéy iest karać, niżeli się potaiemnie gniewać; a kto się do grzechu przyzna, uydzie szkody.

2. Iaka iest pożądliwość * trzebieńca ku zgwałceniu panienki, taki iest ten, który przez gwałt sądy odprawuie.

* Syr. 30, 21.

3. Iest co milczy, a uznany bywa za mądrego; a drugi iest przemierzły dla wielomowności swoiey.

4. Iest drugi, co milczy, a niema coby odpowiedział; a drugi, co milczy, upatruie czas.

5. Człowiek mądry milczy do czasu słusznego; ale wszeteczny i głupi wyrywa się przed czasem.

6. Wielomowny, obrzydły iest, a kto sobie moc przywłaszcza, będzie w nienawiści.

II. 7. O iako rzecz dobra, za karaniem oświadczyć pokutę! bo tak uydziesz dobrowolnego grzechu.

8. Mąż grzeszny ma upodobanie we złém; ale co wynaydzie, bywa mu ku szkodzie.

III. 9. Iest dar, który nie iest pożyteczny; iest też dar, którego dwoiaka nadgroda.

10. Sława bywa przyczyną poniżenia; trafia się, że kto z poniżenia wynosi głowę.

11. Iest co tanie kupuie wiele rzeczy; ale potym siodmiorako opłacić musi.

12. Mądry słowy swemi przyiemność sobie czyni; ale wdzięczność głupich rozlana bywa.

13. Przyimieszli dar od głupiego, także i od zazdrościwego w nędzy iego, nie będzieć pożyteczny; bo oczy iego chcą wiele wziąć za ieden dar;

14. Małoć da, a wieleć wymawia, a rozedrze gębę swoię, iako woźny;

15. Dziś pożyczy, a iutro się będzie upominał; takowy iest obrzydły PANU i ludziom.

16, Głupi mówi: Nie ma przyiaciela a dobrodzieystwa moie nie są przyiemne; którzy iedzą chléb móy, fałszywego są ięzyka.

17. Ile kroć wiele ich naśmieią się z niego? bo ani tego, co ma, poznać dobrze nie może, i ma, iakoby nic nie miał.

18. Spadnienie z góry prędsze iest niż wymowienie; takżeć i upadek złych prędko przychodzi.

19. Człowiek niewdzięczny iest iako powieść niedorzeczona; w ustach nieuków ustawiczna będzie.

20. Z ust głupiego przypowieść nie iest przyiemna; bo iéy nie powiada czasu swego.

21. Iest drugi, któremu nędza grzeszyć nie dopuszcza; przetoż się nie trapi w odpocznieniu swoiém.

IV. 22. Iest co traci duszę swoię dla wstydu, a maiąc wzgląd na osoby, traci ią.

23. Iest, który co dla wstydu obiecuie

ciue przyiacielowi, a potym go sobie darmo czyni nieprzyiacielem.

24. Zelżywością iest kłamstwo człowiekowi, a w uściech nieumieiętnych ustawiczne iest.

V. 25. Lepszy iest złodziéy, niżeli ustawiczny kłamca, a wszakże oba odziedziczą zginienie.

26. Obyczaie człowieka kłamliwego są bezecne, a hańba z nim iest bez przestanku.

27. Mądry sam siebie mową * swoią pokaże, a człowiek rostropny podoba się zacnym. *1M.41,38.39. Dan. 2, 48. 3 Ezdr. 4, 42.

28. Kto uprawuie ziemię swoię, podniesie * brogi swoie, tak; kto się podoba zacnym, otrzyma odpuszczenie niesprawiedliwości swoiéy. * Przyp. 12, 11. r, 28, 19.

29 Dary * i upominki oczy mądrych zaślepiaią; a iako wędzidło w uściech zawściągaią karanie. *2Moy.23,8. 5 Moy. 16, 19.

VI. 30. Mądrość * zataiona i skarb zakopany, cóż za pożytek z oboyga? * Syr. 41, 18.

31. Lepszyć iest człowiek, który tai głupstwo swoie, niżeli ten człowiek, który kryie mądrość swoię.

32. Lepsza iet nieuchronna cierpliwość szukaiąc PANA, niżeli ten, który nie maiąc PANA, sprawcą iest własnego żywota.

Rozdział XXI.

I. Od grzechów odwodzi 1-11. II z ludzi mądrych i niemądrych sprawy niektóre opisuie 12-28.

Synu! ieżliś zgrzeszył, nie grzesz więcéy, a modl się za przeszłe zbrodnie.

2. Uciekay przed grzechem, iako przed wężem; bo przystąpiszli do niego, ukąsi cię;

3. Zęby lwie są zęby iego, morduiące dusze ludzkie.

4. Wszelka nieprawość iest iako miecz z obu stron ostry, a rana iéy nieuleczona.

5. Zwada i krzywda wniwecz bogactwa obraca, a dom hardych będzie spustoszony.

6. Modlitwa z ust ubogiego jaż do uszu PAńskich przychodzi; a sąd iego prędko przypada.

7. Kto ma w nienawiści karanie, ten iest na drodze grzesznego; ale kto się boi PANA, nawraca się z prawego serca.

8. Wymowny z daleka poznany bywa; ale rostropny zna, kiedy w czém upada.

9. Kto buduie dom swóy cudzemi pieniędzmi, iest iako ten, który kamienie zgromadza na grob ku pogrzebowi swemu.

10. Zgromadzenie złośników iest iako kupa zgrzebi, a dokonanie ich płomień ognisty i zatracenie.

11. Droga grzeszników iest kamieniem ubrukowana, ale koniec iéy przepaść piekielna.

II. 12. Kto strzeże zakonu PAńskiego, ma zrozumienie iego; ale doskonałość boiaźni PAńskiéy iest nabyciem mądrości; nie nauczy się iéy, kto nie iest posmyślny, aczkolwiek posmysł gorzkość mnoży.

13. Umieiętność mądrego wylewa iako powódź, a rada iego iest iako czyste źrzódło żywota.

14. Wnętrzności głupiego są iako naczynie stłuczone, póki żywie nie zadzierzy w sobie żadnéy nauki.

15. Iezeli umieiętny słowo mądre usłyszy, pochwali ie, i przyda nieco do niego;

16. A ieżeli ie nieumieiętny usłyszy, nie podoba mu się, i zarzuci ie za grzbiet swóy.

17. Powieść głupiego iest iako tłomok na drodze, ale w wargach rostropnego znayduie się przyiemność; usta rostropnego radzą się w zgromadzeniu.

18. Iaki iest dom obalony, takowa iest mądrość głupiego; ale słowa mądrego w sercu uważać będą, lecz umieiętność głupiego są słowa nieporządne.

19. Karność głupich iest iako pęta na nogach, i iako okowy na prawéy ręce.

20. Głupi śmieiąc się podnosi głos swóy; ale człowiek dowcipny zaledwo się pocichu uśmiechnie.

21. Cwiczenie iest mądremu iako ochę-

ochędostwo złote, i iako naramiennik na prawém ramieniu iego.

22. Noga głupiego prędka iest do domu cudzego; ale człowiek w rzeczach biegły ma to za hańbę.

23. Głupi przez drzwi do domu nagląda; ale mąż ćwiczony na dworze stoi.

24. Znak niewyćwiczonego człowieka iest podsłuchywać u drzwi; ale mądry ma to sobie za sromotę.

25. Wargi wielomownych mówią, co im nie należy; ale słowa mądrych na wadze ważone bywaią.

26. W usciech głupich iest serce ich; ale w sercu mądrych są usta ich.

27. Gdy niepobożny szataną przeklina, sam przeklina duszę swoię.

28. Obmowca splugawi duszę swoię, a gdzie się kolwiek obróci, w nienawiści będzie.

Rozdział XXII.

I. O leniwym 1. 2. II. o dzieciach 2-8. III. o szalonym 9-28. IV. i iako się przyiaźń wzrusza 29-31.

Leniwiec iest podobny kamieniowi pomazanemu, a każdy się pośmiewa z hańby iego.

2. Leniwiec iest podobny krowińcowi na gnoiu; kto go podnosi, otrząsa rękę.

II. 3. Syn źle wychowany iest hańbą cycowską, a córka także rodzi się na szkodę.

4. Córka rostropna dziedziczką będzie męża swego; ale która go zawstydza, ku zelżywości rodzicom bywa.

5. Wszeteczna oyca i męża w hańbę wdawa; przetoż u oboyga w zniewadze będzie.

6. Powieść nie według czasu iest niby muzyka w żałobie; ale bicz i karanie, które się czasu słusznego dzieie, iest skutkiem mądrości.

7. Dziateczki uczciwie będąc wychowane podły rod własnych rodziców nakrywaią;

8. Ale dzieci w wzgardzie i w głupstwie będące w pychę się podnoszą, i zacny rod przyiaciół swych szpecą.

III. 9. Ten co głupiego uczy, iest iako ten, co skorupy zlepia, i iakoby śpiącego budził z twardego snu.

10. Z drzemiącym gada, kto mówi z głupim; bo po dokonaniu rzeczy mówi: Cóż to iest?

11. Płacz nad umarłym, bo pozbawiony iest światła; a nad głupim płacz, bo stracił rozum.

* Syr. 38, 16.

12. Miernie płacz nad umarłym, albowiem odpoczynął; ale żywot głupiego gorszy iest, niż śmierć.

13. Załoba po umarłym trwa * przez siedm dni; ale nad głupim niepobożnym po wszystek czas żywota iego.

* 1 Moy. 50, 10.

14 Z głupim nie baw się długiemi słowy, a do nierozsądnego nie przystępuy; bo nie maiąc rozsądku, wszystkie twoie rzeczy lekce poważy.

15. Strzeż się go, abyś niemiał trudności, a nie splugawił się nieczystością iego.

16. Odchyl się od niego, a znaydziesz odpoczynienie, a nie odniesiesz żałości z głupstwa iego.

17. Cóż iest nad ołów cięższego? a któreż inne imię iego, iedno ołów?

18. Snadniéy iest nosić piasek, i sól, i bryłę żelaza, niż człowieka nierozsądnego.

19. Wiązanie drzewiane spoione w budowaniu zachwianiem się nie rozerwie się; tak serce radą rozmyślną umocnione żadnego się czasu strachu nie ulęknie.

20. Serce myślą rostropną podparte iest iako tynkowanie wapienne na równéy ścienie.

21. Tyki na mieyscu wysokiém postawione nie ostoią się przed wiatrem; tak serce lękliwe w myśli głupiego przed żadnym strachem się nie ostoi.

22. Kto kole oko, wyciska łzy; a kto bodzie serce, wyiawia umysł.

23. Kto kamieniem ciska na ptaki, rozpłasza ie; a kto sromoci przyiaciela, rozrywa przyiaźń.

24. Dobędzieszli miecza przeciwko przyiacielowi, nie wątp; bo iest droga do uśmierzenia.

25. Otworzyszli usta przeciwko przyiacielowi, nie bóy się, gdyż może bydź poiednanie, ieżliś go iedno nie szkalował i hardzie nie zelżył, a taiemnicy * nie obiawił, i zdradą nie uderzył;

uderzył; albowiem dla tych rzeczy odbieży cię każdy przyiaciel.
* Syr. 27, 16.
26. Zachoway wiarę bliźniemu w ubostwie, abyś się w szczęściu iego weselił;
27. Czasu utrapienia stóy przy nim, abyś w dziedzictwie iego spółdziedzicem był.
28. Bo nie zawsze mamy gardzić ubostwem, ani się mamy dziwować bogaczowi, który niema rozumu.
IV. 29. Ogień uprzedza para i dym z komina; tak wylanie krwi uprzedzaią swary.
30. Przyiaciela bronić nie będę się wstydał, a przed obliczem iego nigdy się nie skryię; a ieźli mię co złego od niego potka, ktokolwiek o tém usłyszy, będzie się go strzegł.
31. Któż da straż ustom moiém, a na wargi moie * pieczęć pewną, abym nagle nie mówił przez nie, a ięzyk móy aby mię nie zatracił? *Ps.34,14. Ps.39,2. Ps.141,3. Przyp.21,23.

ROZDZIAŁ XXIII.

I. Modlitwa 1-8. II. odwodzenie od przysięgi i od chluby 9-34.

O PANIE, oycze i panuiący wszystkiemu żywotowi! nie opuszczayże mię w radzie ich, ani mi day upaść przez nie;
2. (Któż włoży karanie na myśli moie, a w serce moie naukę mądrości?) abyś ty PANIE! obłądzeniu memu zfolgował, a zaś bezprawiu tych, którzy umyślnie grzeszą, nie folgował;
3. Aby się nie rozmnóżyły obłądzenia moie, a grzechy moie aby nie obfitowały ku zginieniu memu, i abym nie upadł przed oczyma przeciwników moich, i nie radował się ze mnie nieprzyiaciel móy, którego nadzieia daleka iest od miłosierdzia twoiego.
4. O PAnie, Oycze i Boże żywota mego! zachoway wyniosłości oczu moich, a harde serce ustawicznie oddalay od sług twoich.
5. Próżne nadzieie i pożądliwości odwróć ode mnie, a zatrzymyway tego, któryć chce służyć ustawicznie.
6. Obżarstwo i pożądliwość nierządu niech mię nie ogarniaią, a duszy niewstydliwey nie podaway mię sługi swego.
7. Słuchaycież dziatki nauki ust prawdziwych, którą gdy kto zachowywa, nie będzie podchwycony w słowiech swych.
8. W głupstwie swoiém ułowiony będzie grzesznik szaleiący, a hardy obrazi się przez to.
II. 9. Niech nie przywykaią przysiędze * usta twoie, a Świętego nadaremno mianować, nie miéy w zwyczaiu.
*2Moy.20,7. Syr.27,14. Matt.5,34.
10. Bo iako sługa, którego często karzą, nie iest bez siności; tak kto przysięga i Boga ustawicznie nadaremno mianuie, czysty od grzechu nie będzie.
11. Kto często przysięga, pełen iest nieprawości, a karanie z domu iego nie wynidzie.
12. Zgrzeszyłliby, grzéch iego iest na nim; a ieźliby tego lekce poważył, dwoiako grzeszy.
13. Także przysiągłliby nadaremno, nie będzie miany za sprawiedliwego; bo pełen będzie kłopotów dom iego.
14. Iest niektóra mówa godna śmierci; takowa się nie znayduie w dziedzictwie Iakubowém.
15. To zaiste od pobożnych ma bydź oddalano, a w grzechach nie uwikłą się.
16. Niech nie przywykaią niepomiernéy przysiędze usta twoie; bo w niéy są słowa grzechu.
17. Pamiętay na oyca twego i na matkę twoię, gdy między zacnymi ludźmi siedzisz.
18. Abyś snadź nie przyszedł w zapamiętanie przed obliczem ich, a żebyś nie wywiądł w tym zwyczaiu twoim, i tak wołałbyś, abyś się był nie narodził, a dzień narodzenia twego przeklinałbyś.
19. Człowiek, który przywykł słowom uszczypliwém, nie będzie wyćwiczony przez wszystkie dni żywota swego.
20. Dwa rodzaie rozmnażaią grzechy, a trzeci przywodzi gniew:
21. Dusza gorąca iako ogień pałaiący, który nie ugaśnie aż dogore.
22. I człowiek nierządny w swém wła-

własném ciele, który nie przestanie, aż ogień zapali.
23, Człowiekowi wszetecznemu każdy pokarm smaczny, który nie przestanie, aż umrze.
24, Człowiek, który występuie z łoża swego, mówi w myśli swoiéy; Któż mię widzi? Ciemności ogarnęły mię, a ściany okryły mię, tak iż mię nikt nie widzi, i czegoż się mam obawiac? Na grzechy moie Naywyższy nigdy nie wspomni. * Izai. 29, 15.
25. Takowyć się boi, aby tylko ludzie nie widzieli, a nie wie, że oczy PANA naywyższego tysiąc kroć iaśnieysze są, niżeli słońce, i wypatruią wszystkie drogi ludzkie, a skryte rzeczy pilnie uważaią.
26. Pierwéy niżeli stworzone są wszystkie rzeczy, były mu znaiome, a dokonawszy ich, przegląda wszystkie.
27. Takowy na ulicach mieyskich będzie karany, a gdzie się nie spodzieie, będzie poimany.
28. Także téż i niewiasta, która opuszcza męża swego, a z innego dostępuie dziedzictwa.
29. Naprzód bowiem była niewierna w zakonie Naywyższego; potym zgrzeszyła przeciwko mężowi swemu; po trzecie przez cudzołostwo nierząd popełniła a z innym mężem dziatek napłodziła.
30. Ta przed zgromadzenie wywiedziona będzie, i na dzieci iéy karanie przyidzie.
31. Nie rozkorzenią się dziatki iéy, ani gałązki iéy wydadzą owocu.
32. Zostawi na przeklęctwo pamiątkę swoię, a sromota iéy nie będzie nigdy zgładzona.
33. A tak poznaią potomkowie, iż niemasz nic lepszego nad boiaźń PAńską, za nic wdzięcznieyszego, iako pilnować rozkazania Bożego.
34. Wielka iest chwała, naśladować Boga, a od niego bydź przyiętym, iest przedłużenie żywota.

Rozdział XXIV.

I. Zaleca mądrość 1-26. II. i do boiaźni Bożéy prowadzi. 27-38.

Mądrość zaleca sama siebie, a w pośrzod ludu swego chlubi się.
2. W zgromadzeniu Naywyższego otwiera usta swe, a przed mocą iego chlubi się, mówiąc;
3. Iam z ust Naywyższego wyszła, a okryłam ziemię iako mgła;
4. Iam na wysokości otrzymała mieszkanie, a stolica moia na słupie obłokowym;
5. Okrąg niebios samam obeszła, a głębokości przepaści schodziłam;
6. Nawałności morskie, i wszystkę ziemię, i wszystkie ludzie i narody wzięłam w osiadłość.
7. A w tych wszystkich odpoczynkum szukała, abym wżdy w czyiemkolwiek dziedzictwie mieszkać mogła.
8. Tedy mi przykazała sprawca wszystkich rzeczy, a stworzyciel móy odpoczynek sprawił przybytkowi memu, mówiąc:
9. W Iakubie mieszkay, a w Ieruzalemie dziedzictwo weźmi.
10. Przed wieki na początku stworzył mię, i aż na wieki nie ustanę; przed nimem służyła w przybytku świętym, a takiem w Syonie iest utwirdzona;
11. Do tego i w mieście świętém dał mi odpoczynienie, a w Ieruzalemie iest władza moia. A tak w ludu zacnym rozkorzeniłam się i w cząstce dziedzictwa PAńskiego;
12. Iako cedr na Libanie wywyższona iestem, i iako cyprys na górach Hermońskich;
13. Wywyższonam iako palma w Gad, iako kierz rożany w Ierychu;
14. Iako oliwa spaniała w polu pięknem, a iako iawor wywyższyłam się nad wodami;
15. Iako cynamon i iako sztuka maści, iako myrra wyborna wydałam wonność;
16. Iako gałban i iako onyks i balsam, i iako z kadzidła dym w domu.
17. Iam iako Terebint rozciągnęła gałęzie moie, a latorośli moie są sławne i zacne;
18. Ia iako winna macica wypuściłam wdzięczną wonność, a kwiatki moie przynoszą owoce sławne i obfite.
19. Iam matką miłości prawdziwéy, i bogoboyności, i znaiomości i świętéy nadziei;

20. A dawam wieczne rzeczy wszystkiém dziatkom moiém od Boga mianowaném.

21. Przystąpcież do mnie, którzy mię pragniecie, a naiedzcie się owoców moich;

22. Albowiem pamiątka moia iest * nad miód słodsza, a dziedzictwo moie nad plastr miodu. *Ps.19,11.

23. Którzyby mię iedli, bardziéy łaknąć będą, a którzyby mię pili, bardziéy pragnąć będą.

24. Który mi iest posłuszny nigdy pohańbiony nie będzie; a którzy się mną sprawuią, nie zgrzeszą.

25. Toć wszystko przykazuie księga przymierza Boga naywyższego, to iest zakon, który nam wydał Moyżesz za dziedzictwo w zgromadzeniu Iakubowém.

26. Nie ustawaycież sobie statecznie poczynać w PANU, aby was posilił.

II. 27. Przystańcież do niego; albowiem PAN wszechmogący sam iest Bogiem, a niemasz innego oprócz niego wybawiciela,

28. Który wszystko napełnia mądrością swoią iako rzeka Fison * i iako Tygrys czasu nowych zbóż;
*1 Moy. 2, 11.

29. Który napełnia rozum iako * Eyfrates, a iako Iordan ** czasu żniwa; *1Moy.2,14. **Ioz.3,15.

30. Który do znaiomości przywodzi rozum iako światłość, i iako Gihon czasu zbierania wina.

31. Ten, który był pierwszym, doskonale iéy nie poznał, także i ostateczny nie doścignie iéy.

32. Bo nad morze obfitowało zrozumienie iéy, a rada iéy nad przepaść wielką.

33. Ia mądrość iestem iako przekop z rzeki, i iako strugi, któremi woda płynie do raiu;

34. I rzekłam; Odwilżę ogród móy wyborny, i napoię zagon móy sprawiedliwy;

35. A oto, przekop móy obrócił się w rzekę, a rzeka moia obróciła się w morze.

36. Albowiem oświecę naukę iako świtanie, a obiaśnię ią na długi czas;

37. Naukę zaprawdę wylewam iako proroctwo, a zostawiam ią czasom potomnym.

38. Obaczcie, żem nie sama dla siebie pracowała, ale dla tych wszystkich, którzy mądrości szukaią.

Rozdział XXV.

I. Mądrości zacne skutki 1-16. II. i złość białych głów opisuie 17-31.

Trzy są rzeczy, które mię zdobią, a stawam się piękną przed PAnem i przed ludźmi:

2. Zgoda braci, przyiaźń iednego z drugim, i gdy się mąż i żona z sobą zgadzaią.

3. Troiakiego też rodzaiu nienawidzi dusza moia, a iest mi bardzo przykry żywot ich:

4. Ubogiego pysznego, bogacza kłamliwego, starca wszetecznego i bezrozumnego.

5. Ieźliś * w młodości twéy nie zgromadził, cóż znaydziesz w starości twoiéy? * Przyp. 6, 6. 7. 8.

6. O iako zdobi szędziwość sąd sprawiedliwy, a starce, gdy umieią radzić!

7. O iako zdobi starce mądrość, a zacne rostropność i rada!

8. Korona starców iest wiadomość wielu rzeczy, a chwała ich boiaźń PAńska.

9. Dziewięć rzeczy, którem uważył, za błogosławione poczytało serce moie, a dziesiątą opowiem ięzykiem moim:

10. Człowiek, który z dziatek pociechę ma, a który za żywota widzi upadek nieprzyiaciół swoich.

11. Błogosławiony, który mieszka z żoną rostropną, a który się nie potknie w ięzyku * swoim, i który nie służył podleyszemu nad się.
* Syr. 14, 1. r. 19, 16. Iakub. 3, 2.

12. Błogosławiony, który dostąpił mądrości, i który, gdy co mówi, ma pilne słuchacze.

13. O izkoż wielki iest, kto dostąpił mądrości! lecz niemasz nad tego, co się boi PANA.

14. Ale miłość PAńska wszystko przewyższa iasnością swoią;

15. A kto iéy dostąpił, komuż przyrównany będzie?

16. Boiaźń PAńska iest początkiem mi-

miłości iego; ale wiara iest początkiem złączenia się z nim.
II. 17. Wszelka rana znośna, oprócz rany duszněy; także i wszelka złość oprócz złości niewieściéy;
18. Wszelkie utrapienie oprócz utrapienia tych, co mię nienawidzą; także wszelka pomsta oprócz pomsty nieprzyiacielskiéy.
19. Niemasz głowy gorszéy nad głowę wężową; i niemasz gniewu nad gniew nieprzyiacielski.
20. Wolałbym mieszkać ze lwem * i ze smokiem, niżeli mieszkać ze złą niewiastą. * Przyp. 21, 19. r. 25, 24.
21. Niewiasta złością odmienia oblicze swoie, a zasmurza twarz swoię iako niedźwiedzica.
22. Mąż iéy siedząc między bliźnimi swymi, ciężko wzdychać musi dla niéy.
23. Mała iest każda złość przeciwko złości niewieściéy; dział grzeszników niechayże na nię przypadnie.
24. Iako iest staremu piaszczysta droga pod górę, tak niewiasta świegotliwa mężowi spokoynemu.
25. Niechay cię nie uwodzi piękność niewieścia, a niewiasty nie pożąday dla roskoszy.
26. Gniew i niewstyd i urąganie iest przy niewieście, ieżeli żywi męża swego.
27. Zona zła czyni mężowi serce poniżone i twarz smętną, i zadawa mu ranę serdeczną.
28. Która nie cieszy męża swego w utrapieniu, ta czyni ręce osłabiałe i kolana zemdlone.
29. Od niewiasty * początek grzechu, a przez nie wszyscy umieramy.
* 1 Moy. 3, 6. 1 Tym. 2, 14.
30. Nie daway podrywać wodzie, ani złéy niewieście wolności wychodzenia.
31. Ieżli nie idzie pod ręką twoią, odetniy ią od ciała twego, a day iéy list rozwodny i opuść ią.

Rozdział XXVI.

O dobrych i złych żonach.

Błogosławiony to mąż, który ma żonę dobrą; bo liczba dni iego na dwóynasob się przedłuży.
2. Niewiasta zmężyła rozweseła męża swego, a lata żywota iego napełnia pokoiem.
3. Zona dobra iest dział dobry, w dziale boiących się PAna dana będzie.
4. A bogatego i ubogiego serce uprzeyme iest ku PANU, i wszelkiego czasu z wesołą twarzą radować się będą.
5. Trzech rzeczy się lęka serce moie, a na czwartą, uyrzawszy ią, wzdrygam się:
6. Niesławy mieyskiéy i wzruszenia pospólstwa, i potwarzy kłamliwěy.
7. To wszystko iest nad śmierć cięższe.
8. Niewiasta zazdroszcząca niewieście iest smętkiem i boleścią serdeczną, a biczem ięzyka iest ta, która się przed każdym plotkami bawi.
9. Niewiasta zła iest iako iarzmo roztargnione wołów, a kto ią ma, iest iako ten, który w garści niedźwiadka trzyma.
10. Wielki gniew pobudza niewiasta opiła i nieokrocona, i która nie tai swoiéy sprosności.
11. Wszeteczeństwo niewieście poznać po wyniosłych oczach iéy i po powiekach iéy.
12. Nad córką niewstydliwą * postaw straż, by snadź znalazszy wolność, swéy woli nie uczyniła.
* Syr. 42, 11.
13. Na iéy niewstydliwe oko miéy pozor, a nie dziwuy się, ieźli wystąpi przeciwko tobie.
14. Albowiem iako pragnący podróżny otwiera usta, znalazszy źródło, i leda wodę, która naybliższa iest, piie; tak ona u każdego kołu usiędzie, i przeciwko strzale otworzy saydak.
15. Wdzięczność żony ucieszy męża swego, a kości iego utuczy umieiętność.
16. Dar PAński iest żona milcząca i rostropna, a niemasz frymarku na duszę iéy dobrze wyćwiczoną.
17. Miłość nad miłość iest żona wstydliwa i wierna,
18. I niemasz wagi, którąby zrównać miała z strzemięźliwą duszą iéy.
19. Iako słońce wschodzące na wysokości PAńskiéy, tąk i piękność żony dobréy ku ochędostwu domu iéy.

20. Iako świeca świeci na świeczniku świętym, tak i krasna twarz w leciech statecznych.

21. Iako słupy złote na podstawkach śrebrnych, tak są nogi piękne przy piersiach stałych.

22. Synu móy! zachoway czerstwy kwiat wieku twego, a nie daway obcym mocy twoiéy.

23. Gdy znaydziesz ze wszystkich pól dział nayurodzaynieyszy, osieway go nasieniem swoiém, polegaiąc na zacnym rodzię swoim.

24. Tak potomstwo twoie pozostałe i samę rzecz dobrego rodu maiące, zacne będzie.

25. Niewiasta nierządna świni podobna będzie, a ta, która iest za mężem, temu, kto iéy używa, za wieżę przeciwko śmierci poczytana będzie.

26. Niewiasta niepobożna złemu działem oddana będzie; ale pobożna dana będzie temu, który się Pana boi.

27. Zona niepoczciwa lekce sobie waży złą sławę; ale córka poczciwa i męża się wstydzić będzie.

28. Niewiasta niewstydliwa za psa poczytana będzie; ale wstydliwa PANA się bać będzie.

29. Żonę, która ma w uczciwości męża swego, wszyscy za mądrą maią; ale która go niema w uczciwości, za niepobożną u wszystkich dla pychy będzie miana.

30. Błogosławiony to mąż, który ma żonę dobrą; bo liczba lat iego w dwóynasob przedłużona będzie.

31. Zona wrzaskliwa i szczebietliwa będzie się zdała ku odpędzeniu nieprzyiaciół sposobną;

32. Ale dusza każdego człowieka tym obyczaiom podobna, iako w walecznych zamięszkach żywot swóy sprowadzi.

33. Dwie rzeczy frasuią serce moie, a trzecia wzrusza mię do gniewu:

34. Gdy mąż waleczny ginie dla ubostwa, a gdy mężowie mądrzy są w lekkiéy wadze;

35. A ten, który się od sprawiedliwości za grzechem udawa, tego PAN pod miecz poda.

36. Kupiec nie snadnie się uwaruie nieprawości, a karczmarz od grzechu wolny nie będzie.

Rozdział XXVII.

I. Nabywanie niesprawiedliwe 1-6. II. i pochlebstwo gani 7. III. a do naśladowania sprawiedliwości 8 - 15. IV. i do trzymania wiary przyiacielowi upomina 16 - 30.

Dla rzeczy, na którey mało należy, wiele ich zgrzeszyło, a kto się chce zbogacić, odwraca oko swe.

2. Iako między spoieniem kamienia kół wbity bywa, tak się między kupowaniem i przedawaniem grzéch zawadza.

3, Ieżliż się kto nie będzie trzymał boiaźni PAńskiéy, tego dom w rychle wywrócony będzie.

4. Gdy się rzeszoto trzęsie, zostawaią śmieci; tak plugastwa człowiecze w myśli iego.

5. Naczynia garncarskiego * piec doświadcza: tak człowieka doświadczaią w mowie iego. * Przyp. 27, 21.

6. Owoce pokazuią iako była praca około drzewa ich; tak i słowa pokazuią myśli serca ludzkiego.

II. 7. Nie chwal człowieka pierwéy niżeli mówi, gdyż to iest doświadczenie ludzkie.

III. 8. Będzieszli naśladował sprawiedliwości, dostąpisz iéy, a obleczesz się w nię iako w długą szatę poczciwą.

9. Ptastwo łączy się z sobie równemi, a prawda się do tych przyłącza, którzy iéy pilnuią.

10. Lew czyha na zwiérz, a grzéch na te, którzy czynią nieprawość.

11. Rozmowa pobożnego zawsze iest o mądrości; ale głupi odmienia się iako księżyc.

12. Między głupimi upatruy czas; ale między bacznymi ustawicznie byway.

13. Rozprawa głupich iest z obrażeniem, a śmiech ich iest roskosz grzeszna.

14. Gdy ten mówi, co często * przysięga, powstawaią włosy, a w poswarku takowych uszy zatkane bydź muszą. * Syr. 23, 9.

15. Swar hardych wylewa krew, a zwady ich ciężkie są ku słuchaniu.

IV. 16. Który odkrywa * taiemnice, traci

traci wiarę, a nie znaydzie przyiaciela według myśli swoiéy.
* Syr. 19, 10. r. 22, 25.
17. Miłuy przyiaciela, a bądź mu wiernym; a ieźliż odkryiesz taiemnice iego, nie dostaniesz go więcéy.
18. Albowiem iako człowiek traci nieprzyiaciela swego, tak traci i przyiaciela swego; iakoby ptaka z ręku upuścił, tak przyiaciela straciwszy, nie ułapisz go.
19. Nie gońże go; boć daleko odstąpił, a uciekł iako sarna z sidła.
20. Albowiem rana może bydź zawiązana, i poswarek może bydź poiednany;
21. Ale kto obiawił taiemnice, stracił wiarę.
22. Kto mruga * okiem, knuie złości; a kto go kolwiek zna, chroni się go. * Przyp. 10, 10.
23. W oczyć łagodnie będzie mówił, i mowie twoiéy będzie się dziwował; ale potym wywróci usta swe, a słowom twoiém da naganę.
24. Wiele rzeczy mam w nienawiści; ale nie tak iako tego, kogo i PAN nienawidzi.
25. Kto kamień ku górze rzuca, na swoię głowę godzi, a raz zdradliwy czyni wielką ranę.
26. Kto dół * kopie, wpadnie weń; a kto sidło stawia, będzie nim ułapiony. * Ps. 7, 16. Przyp. 26, 27.
27. Kto czyni złe rzeczy, na niego się zwalą, a nie wzwie, zkąd nań przyidą.
28. Pośmiewisko i pohańbienie pysznych się trzyma, a pomsta, iako lew, czyha na nie.
29. Sidłem połapani będą, którzy się cieszą z upadku pobożnych, a boleść zniszczy ie przed śmiercią ich.
30. Gniew i popędliwość, i te są obrzydłe, a mąż grzeszny będzie w mocy ich.

Rozdział XXVIII.

I. Od pomsty 1 - 9. II. i od swaru odwodzi 10 - 30.

Kto pragnie pomsty, od PANA weźmie pomstę, a grzechy iego pilnie chować będzie.
2. Odpuść krzywdę bliźniemu, a gdy się modlić będziesz, grzechy twoie odpuszczone będą.
3. Człowiek przeciwko człowiekowi zatrzymywa * gniew, a od PANA szuka uzdrowienia. * Matt. 6, 14. Mark. 11, 25. Rzym. 12, 19.
4. Nad człowiekiem sobie podobnym nie maiąc miłosierdzia, za grzechy swoie się modli.
5. On ciałem będąc, zachowywa gniew, i któż miłościw będzie grzechom iego?
6. Pamiętay na ostateczne rzeczy, a przestań wieść nieprzyiaźni.
7 Nie groź bliźniemu zgubą i śmiercią, ale trway w przykazaniach.
8. Pamiętay na przykazania, a nie gnieway się na bliźniego.
9. Pamiętay na przymierze Naywyższego, a nie dbay na grzéch z nieobaczenia.
II. 10. Wstrzymay się od swaru, a umnieyszysz grzechów; bo człowiek gniewliwy zapala zwadę.
11. Człowiek grzeszny smęci przyiacioły, a między spokoyne wrzuca potwarzy.
12. Iakie są drwa, tak * będzie gorzał ogień, a iako iest wielka zwada, tak iest rozpalenie; iako mocny iest człowiek, tak i gniew iego będzie; według bogactwa swego człowiek podnosi gniewu swego. *Przyp. 26, 21.
13. Poswarek skwapliwy zapala ogień, a zwada prędka wylewa krew.
14. Ieźli na iskrę dmuchać będziesz, rozpali się, a ieźli na nię pluniesz, zagaśnie; a to oboie z ust twoich pochodzi.
15. Obmowcę i tego, co iest dwoistego ięzyka, przeklinaycie; bo wielu, którzy w pokoiu żyli, zatracili.
16. Ięzyk dwoisty wielu powikłał, i rozegnał z narodu do narodu, i mocne miasta poborzył, i domy mocarzów powywracał.
17. Ięzyk dwoisty rozegnał niewiasty zmężyłe, a pozbawił ie siły ich.
18. Który go słucha, nie znaydzie odpoczynku, ani będzie mieszkał w pokoiu.
19. Razy od bicza czynią siność; ale raz od ięzyka kruszy kości.
20. Wiele ich poległo od ostrza miecza;

cza; ale nie tak wiele iako tych, którzy poginęli od ięzyka.
21. Błogosławiony, kto iest ochroniony przed nim, a kto nie wpadł w popędliwość iego;
22. Który w iarzmie iego nie ciągnął, ani związkami iego był związany.
23. Albowiem iarzmo iego iest iarzmo żelazne, a związki iego są związki miedziane.
24. Smierć iego iest śmierć zła, a daleko pożytecznieyszy iest grob, niżeli on.
25. Nie będzie panował nad pobożnymi, ani od płomienia iego zgoraią.
26. Którzy opuszczaią PAna, przypadną nań, i rozpali się na nie, a nie będzie mogł bydź zagaszony.
27. Puszczony będzie na nie iako lew, a iako lampart rozszarpa ie.
28. Patrz, abyś osiadłość twoię ogrodził cierniem; ale i do ust twoich przypraw drzwi i zawory,
29. Zléy srebro twoie i złoto twoie; ale téż zważ mowę twoię, a ustom twoiém uczyń bramy i zawory;
30. A strzeż, abyś się snadź nie potknął w nich, a nie upadł przed oczyma czyhaiących na cię.

Rozdział XXIX.

I. O pożyczaniu 1-16. II. o rękoiemstwie 17-25. III. i o częstém się potulaniu 26-32.

Kto iest miłosierny, pożycza bliźniemu; a który go podpomaga ręką swoią, czyni dosyć rozkazaniu.
2. Pożyczay bliźniemu czasu potrzeby iego, a ty oddaway bliźniemu czasu swego.
3. Uczyń dosyć słowu twemu, a bądź mu wierny, a na każdy czas znaydziesz u niego, czegoć potrzeba.
4. Wiele ich rzecz pożyczoną za rzecz znalezioną poczytali, i przykrości tym czynili, którzy ich ratowali.
5. Pokąd nie weźmie, całuie ręce iego, a uniżaiąc się bliźniemu, pokornie mówi;
6. A kiedy ma oddać, odwłacza czas, i kładzie przyczynę zaniedbania swego, wymawiaiąc się czasem;
7. A choćby mogł oddać, ledwo połowę przyniesie, i poczytać to iako za rzecz znalezioną.
8. A ieźli nie będzie mogł oddać, pozbawi go pieniędzy iego, i położy go sobie za nieprzyiaciela bez przyczyny.
9. Oddawa mu złorzeczeniem i potwarzą, a zamiast uczciwości obłoczy go w złą sławę.
10. Przetoż wiele ich dla takowéy złości nie zakładaią bliźniego, obawiaiąc się, żeby o swoie nie przyszli;
11. A wszakże nad tym, który się upokorza, miéy cierpliwość, a nie odwłaczay mu pokazać miłosierdzia;
12. Przeto, że przykazano, podpomagay ubogiego, a dla ubostwa iego nie odwracay się od niego;
13. Nie żałuy utracić pieniędzy dla przyiaciela i brata, a nie kryy ich pod kamień, abyć się nie popsowały.
14. Szafuy skarbem twoim według rozkazania Naywyższego, a będzieć pożytecznieyszy, niżeli złoto.
15. Nazgromadzay miłosierdzia do szpiżarni twoiéy, a to cię wybawi z każdego utrapienia.
16. Będzie walczyło za tobą bardziéy, niżeli tarcz mocna, i niżeli mocny oszczep przeciwko nieprzyiacielowi.
II. 17. Mąż dobry ręczy za bliźniego; ale kto stracił wstyd, opuści go.
18. Na dobroczynność rękoymiego nie zapominay; bo dał żywot swóy za cię.
19. Dobre rękoiemstwo grzesznik wywraca.
20. Grzesznik dostawszy rękoymiego, ucieka, a człowiek niewdzięczny opuszcza tego, który go wybawił.
21. Rękoiemstwo wielu dobrych pogubiło, a iako nawałnościami morskiemi nimi miotało;
22. Ludzi możnych z domów wypędziło, którzy się tułać musieli między narodami cudzymi.
23. Grzesznik przykazanie PAńskie gwałcący wpada w rękoiemstwa; a kto się w cudze sprawy wdawa, wpada w sądy.
24. Podpomagay bliźniego twego według możności twoiéy, a pilnie się strzeż, abyś sam nie upadł.
25. Początek żywota ludzkiego * iest

woda i chléb, dom i szaty na okrycie hańby iego. * Syr. 39, 31.

III. 26. Lepsze iest życie ubogiego pod dachem podłym, niż potrawy kosztowne między cudzymi.

27. Lub mało lub wiele masz, na tym przestaway, a obmowy domu swego nie usłyszysz.

28. Nędznyż to żywot, tułać się od domu do domu, będąc gościem nie śmiesz otworzyć ust swoich.

29. Przyimiesz goście i napoisz ie, a nie będą tego wdzięczni, nad to i przykrych słów nasłuchasz się:

30. Pódź, gościu! a przykryy stół, a maszli co gotowego, day mi ieść.

31. Gościu! ustąp zacnieyszemu, bo mi potrzeba domu; bom dał gospodę bratu memu.

32. Ciężkać to człowiekowi rostropnemu, kiedy mu przymawiaią o mieszkanie, a kiedy mu urąga ten, co mu czego pożyczył.

Rozdział XXX.

I. O karaniu dziatek 1-15. II. i o zdrowiu 16-56.

Kto miłuie syna swego, często go karze, aby z niego na ostatku miał pociechę.

2. Kto ćwiczy syna swego, będzie miał pociechę z niego, a między znaiomymi będzie się z niego chlubił.

3. Kto naucza syna swego, czyni zazdrość nieprzyiacielowi swemu, a przed przyiacioły będzie się z niego chełpił.

4. Choć umarł oyciec iego, właśnie iakoby nie umarł, gdyż podobnego sobie zostawił po sobie.

5. Za żywota swego widział go, i ucieszył się z niego, a umieraiąc nie zafrasował się.

6. Bo przeciwko nieprzyiaciołom zostawił obrońcę, a przyiaciołom oddawaiącego dobrodzieystwa.

7. Kto pobłaża synowi, zawięzuie rany iego, a na każde zawołanie trwożą sobą wnętrzności iego.

8. Koń nieobieżdżony bywa twardousty, a syn rospustny stawa się niepohamowany.

9. Pieść syna, a przestraszy cię: igray z nim, a zasmuci cię.

10. Nie uśmiechay się nań, abyś tego nie żałował, a na ostatku zębami nie zgrzytał.

11. Nie dawaj mu swéywoli za młodu, a nie patrz przez spary na występki iego.

12. Nachylay za młodu * szyię iego, a obiiay boki iego, póki iest mały; * Syr. 7, 25.

13. By snadź zatwardziawszy, nie stałci się nieposłusznym, a miałbyś żałość serdeczną.

14. Ćwicz syna twego, a w pracę go wprawiay, abyś się nie obraził o szkaradość iego.

15. Lepiey się ma ubogi zdrowy i mocny, niżeli bogacz na ciele zchorzały.

II. 16. Zdrowie i czerstwość lepsze są nad wszelkie złoto, a ciało duże nad bogactwa niezmierne.

17. Niemasz bogactwa lepszego nad zdrowie ciała, ani uciechy nad wesołe serce.

18. Lepsza iest śmierć, niżeli żywot gorzki, albo choroba długa.

19. Dobre rzeczy zamknione przed gębą zamknioną są iako wdzięczne potrawy na grobie postawione.

20. Cóż pomoże ofiara bałwanowi? bo ani ie ani wonia; takowyć iest, który prześladowanie cierpi od PANA.

21. Kto oczyma patrząc wzdycha, podobny iest * trzebieńcowi obłapiaiącemu pannę a wzdychaiącemu. * Syr. 20, 2

22. Nie podaway w smętek duszy * twoiéy, a nie trap samego siebie radą twoią. * Przyp. 15, 13. r. 17, 22.

23. Wesołe serce iest sam żywot człowieka, a rozweselenie męża iest długi wiek.

24. Miłuy zdrowie twoie, a czyń dobrą myśl sercu twemu, a smętek od siebie daleko odganiay; bo smętek wielu pogubił i pozabiiał.

25. Zazdrość i gniew umnieyszaią dni, a zbytnie staranie przed czasem starość przywodzi.

26. Serce dobre i wesołe na bankiecie o swoie się tylko potrawy stara.

Rozdział XXXI.

I. Mówi o bogactwach 1-11. II. o ucztach pańskich 12-28. III. i o piciu wina 29-37.

Staranie się o bogactwa wysusza ciało, a zbytnia piecza o nich odeymuie sen.

2. Pilne staranie potrzebuie wyspania, a ciężką chorobę sen lżeyszą czyni.

3. Pracował bogacz w zbieraniu bogactw, a uspokoiwszy się, zażywa roskoszy swoich.

4. Ubogi pracuie, a niedostatek cierpi w pożywieniu, a gdy przestawa robić, nędznieyszy bywa.

5. Kto się kocha we złocie, nie będzie trzymany za sprawiedliwego; a kto szuka zginienia, będzie nim napełniony.

6. Wiele ich dostało się * do więzienia dla złota, a zginienie ich przed oczyma ich było. * Syr, 8, 3.

7. Iest drzewem obrażenia tym, którzy mu ofiaruią, a każdy głupi ułowi się nim.

8. Błogosławiony iest bogaty, który znaleziony iest bez zmazy, a który się za złotem nie udał.

9. Któż iest taki? a nazowiemy go błogosławionym; bo uczynił dziwne rzeczy między ludem swoim.

10. Któż iest w tém doświadczony i doskonały? a będziemy się nim chlubić;

11. I któż mogąc zgrzeszyć, a nie grzeszył, i czynić złe, a nie czynił?

II. 12. Przetoż będą warowne dobra iego, a miłosierne uczynki iego zgromadzenie wysławiać będzie.

13. Gdy za stół zacny usiedziesz, nie rozdziewiay łakomie gęby twoiéy, a nie mów: Dostatek potraw na nim.

14. Pamiętay, że to iest zła rzecz oko złośliwe.

15. Albowiem cóż gorszego nad oko stworzono, które z lada przyczyny płacze.

16. Na cokolwiek poyrzysz, na to nie ściągay ręki twoiéy,

17. A nie rzucay się z drugim razem do misy.

18. Wyrozumiéy sprawy bliźniego z samego siebie, a każdą rzecz uważay.

19. Iedz iako człowiek, co przed cię * położą, a nie bądź obżarty, abyś nie przyszedł w nienawiść. * Syr. 37, 33.

20. Przestań pierwéy dla dobrego obyczaiu, a nie bądź nienasyconym, abyś snadź kogo nie obraził.

21. A ieżlibyś siedział między wielą, nie naypierwéy z nich ściągay ręki twoiéy;

22. Albowiem człowiek mierny na male przestawa; przetoż na łożu swém nie dyszy.

23. Kto się skromnie chowa, dobrze sypia, i wstawa rano z wesołém sercem; ale człowiek obżarty miewa ciężki sen, i cknienie i gryzienie w żywocie.

24. Przetoż byłlibyś przymuszony wiele ieść, wstawszy, idź na stronę, zwróć, a będziesz miał ulżenie.

25. Słuchay mię, synu! a nie gardź mną, a na ostatku doznasz słów moich.

26. W każdéy sprawie twoiéy bądź rączym, a żadna choroba nie przyidzie na cię.

27. Chlebodawcy wargi ludzkie błogosławią, a świadectwo dobroczynności iego pewne będzie.

28. Przeciw skąpemu w chlebie miasto szemrze, a to iest pewném świadectwem złości iego.

III. 29. Przy winie * nie czyń się mężnym; bo wino wielu do zguby przywiodło. * Iudyt. 13, 38. Izai. 5, 22.

30. Piec doświadcza żelaza twardego, gdy ie hartuią; tak wino serca pysznych, gdy się opiią.

31. Wino stoi ludziom za żywot, gdy ie miernie piią.

32. I cóż to za żywot tego, którego przemaga wino? gdyż ono stworzone iest dla rozweselenia * ludzi. * Psalm 104, 15.

33. Radość serca i uciecha myśli iest wino, które miernie piią czasu potrzebnego.

34. Gorzkością duszy iest wino, gdy ie zbytnie piią ku zwadzie i upadkowi.

35. Piiaństwo zapala gniew głupiego ku obrażeniu, które umnieysza sił, i zadawa rany.

36. Nie strofuy bliźniego przy biesiedzie

dzie wina, a nie waż go sobie lekce, gdy się rozweseli.
37. Nie mów mu słowa obraźliwego, ani go nagabay, potkawszy się z nim.

Rozdział XXXII.

I. Przełożonym 1-7. II. młodzieńcom 8-19. III. i wszystkim nauki podawa 20-24.

Jeźliś przełożonym postawiony, nie wynoś się nad inne, ale bądź iako ieden z nich.
2. Staray się o nie, a tak siądź;
3. A każdą sprawę swoię odprawuy, a gdy cię pochwalą, odpoczyń, abyś się weselił dla nich, a zamiast ozdoby otrzymał wieniec.
4. Przemów do starszego, bo tobie to przynależy, ale z wielkiém baczeniem, a rozerwiesz muzykę.
5. Gdzie przystoi słuchać, nie wdaway się w rzecz, i nie pokazuy się mądrym, gdy czas nie potemu.
6. Spiewanie zgodne śpiewaków przy biesiedzie wina iest iako sygnet karbunkulusowy w złoto oprawiony.
7. Wdzięczne głosy śpiewaków przy winie łagodném są iako sygnet szmaragdowy w złoto oprawiony.
II. 8. Mów, młodzieńcze! ieźliżeć potrzeba, i to ledwo za wtórym razem, ieźli cię spytaią.
9. Powiedz wiele krótkiemi słowy; bądź iako ten, co rzeczy wiadomy, a przecię milczy.
10. Między zacnymi będąc, nie równay się im, a kędy są starcy, nie wiele mów.
11. Przed gromem prędko się błyska, a wstydliwego uprzedza wdzięczność.
12. W czas powstaway, a nie bądź między ostatnimi; idź do domu, a nie leń się?
13. Tam gray, i czyń według myśli twoiéy, ale nie w grzechach i w słowiech pysznych;
14. A za to błogosław tego, który cię stworzył, i który cię napawa dobrami swemi.
15. Kto się boi PANA, przyimie naukę iego; a którzy go rano szukaią, znayduią łaskę iego.
16. Kto szuka zakon, będzie nim napełniony; ale obłudnik obrazi się oń.
17. Którzy się boią PAna, znayduią sąd, a sprawiedliwość iako światłość zapalą.
18. Człowiek grzeszny chroni się karania, a według swéy woli wynayduie wymowki.
19. Człowiek rozsądny nie gardzi rozmysłem; ale głupi i hardy nie lęka się strachu, a po uczynku nie umie sobie rady dodać.
III. 20. Bez rady nic nie czyń, abyś po uczynku nie musiał żałować.
21. Nie chodź drogą, na któréybyś mogł upaść, abyś się nie obraził o kamienie.
22. Nie ufay drodze równéy, a strzeż się i dzieci twoich.
23. W każdéy sprawie dobréy bądź serca dobrego; bo to iest zachowywać rozkazania.
24. Kto iest wiernym PANU, pilen iest przykazania iego; a kto w nim ufa, nie będzie umnieyszony.

Rozdział XXXIII.

I. Pożytki boiaźni Bożéy 1. 2. II. zwyczay mądrych i głupich 3-7. III. rząd Boży we wszystkich rzeczach 8-19. IV, i iako się przeciwko dzieciom i czeladzi zachować przystoi 20-33.

Tego, co się boi PANA, nie potka nic złego; ale owszem takowy z pokuszenia wyrwany będzie.
2. Mąż mądry niema w nienawiści zakonu; ale który się z nim obłudnie obchodzi, iest iako wicher gwałtowny.
II. 3. Człowiek rostropny, wierzy zakonowi, a zakon iest mu téż wierny.
4. Choćby było pytanie iawne, nagotuy się, co masz mówić, a tak będą cię słuchać, naucz się pierwéy, a potym odpowiaday.
5. Serce głupiego iest iako * koło u woza, a iako oś obraca się myśl iego.
* Syr. 21, 17.
6. Przyiaciel naśmiewca iest iako buyny koń, który rza pod każdym ieźdźcem.
7. Czemuż ieden dzień zacnieyszy niż drugi,

drugi, gdyż wszystka światłość dzienna w roku od słońca pochodzi?

III. 8. Umieiętnością PAńską rozdzielone są, który odmienia czasy i święta, a z nich niektóre wywyższył i poświęcił, a niektóre położył w poczet dni powszednich.

9. Oto, wszyscy ludzie z prochu, iako i Adam z ziemi * stworzony iest;
*1 Moy. 2, 7.

10. Ale w wielkości umieiętności PAN rozdzielił ie, i różne poczynił drogi ich.

11, Niektórych pobłogosławił i wywyższył, a inne poświęcił i sobie przywłaszczył;

12. Niektóre przeklął i poniżył, i wywrócił ie z stolic ich.

13. Iako glina iest * w ręku garncarza, z którą czyni, co mu się podoba; tak człowieka w ręku swoich ma ten, który go uczynił, i płaci mu według zdania swego. *Iz. 45, 9. Rzym. 9, 20.

14. Przeciwko złemu iest dobre, a przeciwko śmierci żywot.

15. Tak przeciwko grzesznikowi iest pobożny, a przeciwko mężowi pobożnemu grzeszny.

16. A tak obaczysz we wszystkich sprawach Nazwyższego, dwoie przeciwko dwoygu, a iedno przeciwko * drugiemu. * Syr. 42, 27.

17. Lecz ia na ostatku przyłożywszy czuyności, iako ten, który zbierał pozostałe grona po tych, którzy wino zbierali, doszedłem tego z pożegnania PAńskiego, abym iako ten, który wino zbiera, napełnił prasę.

18, Obaczcież, żem ci nie sobie samemu pracował, ale wszystkim szukaiącym umieiętności.

19. Słuchaycież wielmożni, a rządcy zgromadzenia nakłońcie uszu.

IV. 20. Synowi i żonie, bratu i przyiacielowi nie day mocy nad sobą, pókiś żyw, a drugiemu nie puszczay maiętności twoich, abyś żałuiąc nie prosił o nie.

21. Pókiś żyw i duch iest w tobie, nie podaway się w niewolą żadnemu człowiekowi;

22. Bo lepiéy iest, aby ciebie dzieci potrzebowały, a niżbyś ty miał patrzać z ręku synów twoich,

23. We wszystkich sprawach twoich miéy zwierzchność, a nie czyń zmazy sławie twoiéy.

24, Przy dokończeniu dni żywota twego, a czasu śmierci rozdziel dziedzictwo twoie.

25. Obrok, kiy i brzemię osłowi, chléb, karanie i robota słudze należy.

26. Wprawuy go w pracę karnością, a będzie szukał odpoczynku; popuść mu ręku, a będzie szukał wolności.

27. Iarzmo i lec nachylaią szyie, a trapienia i męki sługę złego.

28. Pośliy go do roboty, niech nie próżnuie; albowiem wiele złego nauczyło próżnowanie.

29. W pracy go postaw, iako nań należy; a nie będzieli posłuszny, uczyń cięższe pęta iego.

30. Wszakże zbytnie nad żadnym nie przewodź, a nic bez rozsądku nie czyń.

31. Ieźli masz sługę, waż go sobie iako duszę swoię; boś go krwawie dostał.

32. Maszli sługę, szanuy go, iako brata; bo go iako duszy twoiéy potrzebować będziesz.

33. A ieźli mu krzywdę niesłusznie uczynisz, tak iż wstawszy od ciebie uciecze, na któreyż go drodze szukać będziesz?

Rozdział XXXIV.

I. Od wierzenia snów odwodzi 1-7. II. do naśladowania zakonu 8 - 17. III. oddawania ofiar 18 - 23. IV. do zgody 24. 25. V. i do nienawracania się do grzechu upomina 26. 27.

Próżną nadzieię i omylną miewa głupi człowiek, a sny podnoszą skrzydła głupim.

2. Iakim iest ten, który cień chwyta i goni wiatry, taki iest ten, który na snach polega.

3. To i owo widano bywa we śniech, a przeciwko twarzy podobieństwo twarzy.

4. Od nieczystego cóż * może bydź oczyściono? a od kłamcy cóż może bydź prawdziwego? *Matt. 12, 34.

5. Wieszczby i wróżki i sny próżne są, a serce twoie trapi się obłudami, iako serce rodzącéy.

6. Ieźliby od Naywyższego nie były

ły zesłane dla nawiedzenia, nie przykładay do nich serca twego.
7. Wielu bowiem sny oszukały, a do upadku przyszli ci, którzy w nich nadzieię pokładali.
II. 8. Bez kłamstwa zakon do wypełnienia przychodzi, a w uściech prawdomownego mądrość wykonana bywa.
9. Mąż bywały wielu powiadomy, a w wielu biegły mądrze mówi.
10. Mało wie, który nic nie doświadczył; ale kto daleko bywał, iest dowcipnieyszy.
11. Wielem rzeczy widział wędruiąc; przetoż składność słów moich pochodzi zumieiętności moiéy.
12. Bywałem często kroć w niebezpieczeństwie aż do śmierci, a zasię przez nie bywał wybawiony.
13. Będzie żył duch tych, którzy się boią PANA; albowiem nadzieia ich w zbawicielu ich.
14. Kto się PANA boi, niczego się nie lęka ani się boi; albowiem on iest nadzieia iego.
15. Który się PANA boi, błogosławiona iest dusza iego;
16. Na kogoż się ogląda, i która iest podpora iego?
17. Oczy PAńskie * nad tymi, którzy go miłuią; on iest obroną mocną i podporą pewną, zasłoną od upalenia, i nakryciem w południe, obroną od obrażenia, a ratunkiem w upadku;
* Ps. 34, 16. Syr. 15, 19.
18. On wywyższa człowieka i oświeca oczy, dawa zdrowie i żywot i błogosławieństwo.
III. 19. Ofiara ofiaruiącego * z rzeczy źle nabytych iest pośmiewiskiem, a nie bywaią przyiemne dary niesprawiedliwych. * Przyp. 21, 27.
20. Nie kocha się Naywyższy w ofiarach niepobożnych, ani wielkością ofiar bywa ubłagany za grzéch.
21. Kto czyni ofiarę z maiętności ubogich, iest iako ten, który zabiia syna przed oycem iego.
22. Chléb niedostatecznych, żywot iest ubogich, a kto go odbiera, iest człowiekiem krwi.
23. Zabiia bliźniego, kto mu pożywienie odeymuie, a wylewa krew, kto naiemnika w zapłacie * oszukiwa. * 5 Moy. 24, 15.
IV. 24. Gdy ieden buduie, a drugi psuie, cóż za pożytek maią, tylko pracę?
25. Ieden się modli, a drugi przeklina, któregoż PAN głos wysłucha?
V. 26. Kto się umywa, dotknąwszy się * umarłego, a zaś się go dotyka, cóż mu pomoże umywanie iego?
* 4 Moy. 19, 11.
27. Tak też kiedy człowiek pości za grzechy swoie, a zasię odchodzi * i dopuszcza się ich, któż wysłucha modlitwę iego, a cóż mu pomogło uniżenie iego. * 2 Piotr. 2, 20.

ROZDZIAŁ XXXV.

O posłuszeństwie zakonowi Bożemu, i co ztąd idzie za pożytek.

Kto zachowywa zakon, obfite czyni ofiary.
2. Ofiaruie ofiarę zbawienną, kto iest * pilen rozkazania. * 1 Sam. 15, 22.
3. A kto wdzięczność pokazuie, iakoby ofiarował mąkę pszeniczną; a kto czyni iałmużny, czyni ofiarę chwały.
4. Podoba się PANU odstąpienie od złości, a ofiara ubłagalna iest, odstąpić od nieprawości.
5. Nie okazuy się próżen przed oczyma * PAńskiemi; albowiem to wszystko przykazuie. * 2 Moy. 23, 15.
* 5 Moy. 16, 16.
6. Ofiara sprawiedliwego tukiem ołtarz napełnia, i wdzięczna iest wonność iéy przed obliczem Naywyższego.
7. Ofiara męża sprawiedliwego przyiemna iest, a pamiątka iéy nie przyidzie w zapamiętanie.
8. Wysławiay PANA umysłem * dobrym, a pierwiastek rąk twoich nie umnieyszay. * 2 Kor. 9, 7.
9. W każdym datku ukaż wesołą twarz twoię, a z radością oddaway dziesięciny.
10. Daway Naywyższemu według tego, iakoć udzielił, a daway dobrym umysłem z pracy rąk twoich;
11. Bo PAN iest nadgrodą, a oddać siedm kroć więcéy.

12. Nic

12. Nic nie umnieyszay z daru twego; boć tego nie przyimie.
13. Ani ofiaruy ofiary niesprawiedliwéy; bo PAN iest sędzią; a niemasz u niego względu * na osoby.
* 5 Moy. 10, 17. 2 Kron. 19, 7. Iob. 34, 19. Mądr. 6, 8. Dzie. 10, 34. Rzym. 2, 11. Galat. 2, 6. Efez. 6, 9. Kol. 3, 25. 1 Piotr. 1, 17.
14. Niema względu PAN na osobę ubogiego; ale prożbę wysłucha krzywdę cierpiącego.
15. Nie pogardzi pokorną prożbą sierotki i wdowy, gdyby wylewały modlitwy.
16. Izali łzy wdowy na twarz iéy nie padaią, a wołanie iéy na tego, który ie wywiodł?
17. Kto Bogu z ochotą służy, przyięty będzie, a modlitwa iego wzbiie się aż pod obłoki.
18. Modlitwa pokornego przenika obłoki, a pokąd się nie przybliży, nie będzie uspokoiona, ani odeydzie, pokąd Naywyższy nie weyrzy.
19. PAN będzie sądził sprawiedliwie, i uczyni sąd, a nie omieszka; nie będzie miał nad nimi cierpliwości Naymocnieyszy,
20. Pokąd nie pokruszy biódr niemiłosiernych, a narodom nie odda pomsty;
21. Pokąd nie zniesie mnóstwo naśmiewców, i sceptrów niesprawiedliwych nie pokruszy.
22. Pokąd nie odda człowiekowi według spraw iego, a pracom ludzkim według myśli ich;
23. Pokąd nie rozsądzi ludu swego a nie ucieszy go miłosierdziem swoiém.
24. O iakoż iest wdzięczne miłosierdzie czasu utrapienia! Iako obłok dżdżowy czasu suszy.

Rozdział XXXVI.

I. Modlitwa do PANA Boga 1-20. II. zatym o małżeństwie nauki podawa 21-26.

Zmiłuy się nad nami, PANIE Boże wszystkich rzeczy! weyrzyi na nas, a puść strach twóy na wszystkie narody, którzy cię nie szukaią.
2. Podnieś rękę twą na obce narody, aby obaczyli moc twoię.
3. Iakoś ty przed nimi poświęcony w nas, tak przed nami bądź uwielbiony w nich;
4. A poznaią cię, iakośmy cię i my poznali, że niemasz Boga oprócz ciebie, PANIE!
5. Pokaż nowe znaki i nowe cuda.
6. Uwielbiy rękę twą i ramię prawe, aby wysławiono dziwne sprawy twoie.
7. Wzbudź popędliwość i wyliy gniew; znieś przeciwnika a potrzyi nieprzyiaciela.
8. Pośpiesz się z czasem, a pamiętay na gniew, aby cię wysławiały zacne sprawy twoie.
9. Od gniewu płomienistego niech będzie pożarty, którybyżywo uszedł; a którzy trapią lud twóy, niech zginienie znaydą.
10. Potrzyi głowy Książąt narodów, którzy mówią: Niemasz nad nas.
11. Zgromadź wszystkie pokolenia Iakubowe, a uymiy ie prawem dziedzicznem, iako od początku.
12. Zmiłuy się nad ludem, PANIE! nad którym wzywano imienia twego, i nad Izraelem, któregoś pierworodnym * nazwał. * 2 Moy. 4, 22.
13. Zmiłuy się nad miastem świętém twoiém Ieruzalemem, a nad mieyscem odpoczynienia twego.
14. Napełniy Syon, aby wywyższał wyroki twoie, a chwałą twoią lud twóy.
15. Wyday świadectwo tym, którzy są na początku od ciebie stworzeni, a wzbudź Proroki mówiące w imieniu twoiém;
16. Uczyń nadgrodę tym, którzy cię oczekiwaią, aby Prorocy twoi wiernymi byli okazani.
17. Wysłuchay, PANIE! modlitwę sług swoich według tego, iako błogosławił * Aaron ludowi twoiemu, a poznaią wszyscy na ziemi, żeś ty PAN wieków. * 4 Moy. 6, 24.
18. Brzuch ié wszelki pokarm; wszakże ieden pokarm nad drugi lepszy.
19. Usta gdy czego kosztuią, poznawaią zwierzynę; także i serce rostropne rozezna słowa kłamliwe.
20. Serce uporne przynosi frasunek; ale

ale człowiek w wielu rzeczach ćwiczony oddawa mu.

II. 21. Niewiasta lada męszczyznę przyimuie; ale iedna panna nad drugą pięknieysza.

22. Piękność niewieścia rozwesela twarz, a wszystkę żądzą ludzką* przewyższa. * 3 Ezdr. 4, 18.

23. Ieżliże iest języka litościwego, cichego i szczerego, mąż iéy nie iest iako inni ludzie,

24. Kto ma dobrą żonę, ma początek gospodarstwa; bo ma pomoc według siebie i siłę odpoczynienia.

25. Kędy niemasz płotu, maiętność rozszarpana bywa; a kto niema żony, wzdycha tułaiąc się.

26. Bo któż wierzyć będzie iawnemu łotrowi, który się tuła od miasta do miasta? tak i człowiekowi, który niema gniazda, ale zostawa, gdziekolwiek się zamierzknie.

Rozdział XXXVII.

I. O przyiaciołach 1-6. II. o radach 7-30. III. i o skromném życiu 31-35.

Każdy przyiaciel rzecze; I iam przyiaciel; ale bywa przyiaciel imieniem tylko.

2. Izali nie trwa smętek do śmierci, gdy towarzysz albo przyiaciel obraca się w nieprzyiaciela?

3. O zła myśli! zkądżeś się wzięła, abyś zdradą ziemię okryła?

4. Towarzysz z przyiacielem społem iada z uciechą, a czasu utrapienia będzie mu przeciwnym.

5. Towarzysz z przyiacielem pracuie dla brzucha, a przeciwko nieprzyiacielowi bierze tarczą.

6. Nie zapamiętywaj przyiaciela w umyśle swoim, ani go przepominay w bogactwach twoich.

II. 7. Nie radź się tego, u któregoś w podeyrzeniu, a przed tym, któryć zayrzy, zatay radę.

8. Wszelki rayca zaleca radę swoię; ale iest, co radzi sobie kwoli.

9. Strzeż się od raycy, a obacz pierwéy czego potrzebuie: (bo on sam sobie poradzi;)

10. Aby snadź los o cię rzucaiąc, nie rzekł: Dobra iest droga twoia; i postawiłby się przeciwko tobie przypatruiąc się, coby na cię przyszło.

11. Nie radź się tego, u któregoś w podeyrzeniu, a przed tymi, którzyć zayrzą, zatay radę.

12. Nie radź się z niewiastą o téy, która iéy zayrzy, z boiaźliwym o woynie, z kupcem o frymarku, z kupuiącym o przedaniu, z zazdrościwym o dziękczynieniu, z okrutnikiem o ludzkości,

13. A z leniwym o wszelakiéy pracy, z naiemnikiem dorocznym o dokończeniu roku, a z sługą leniwym o wielkiéy robocie;

14. I nie miéy rady ni o czém z takowymi.

15. Ale z mężem pobożnym przebyway ustawicznie, o którym wiesz, iż zachowywa rozkazania PAńskie;

16. Którego dusza równia się z duszą twoią, a ieźli się potkniesz, wespół z tobą żałość mieć będzie.

17. Ale przestań na radzie serca twego; bo niemasz wiernieyszego nad nie.

18. Albowiem myśl człowiecza więcéy oznaymić może, niżeli siedm stróżów, którzy siedzą na wysokiéy strażnicy.

19. Ale w tém wszystkiém proś Naywyższego, aby prawda iego rządziła drogi twoie.

20. Początkiem każdéy sprawy niech będzie mowa, a przed każdą sprawą rada.

21. Oblicze iest znakiem odmiennéy radości.

22. Cztery rzeczy są: Dobre, złe, żywot, śmierć, nad któremi język iest ustawicznym panem.

23. Iest kto do wszystkiego sposobny, który wielu uczy, a własnéy swoiéy duszy iest niepożyteczny.

24. Kto mędrkuie w mowie, obrzydłym iest; taki wszelkiéy mądrości pozbawiony będzie;

25. Bo mu nie iest dana od PANA przyiemność, ponieważ wszystkiéy mądrości pozbawiony iest.

26. Iest kto, co sobie mądrze poczyna, a w uściech iego owoce rostropności iego są chwalebne.

27. Mąż mądry naucza lud swóy, a owoce rostropności iego są trwałe.

28. Mąż mądry napełniony bywa bło-

błogosławieństwa. a błogosławią go wszyscy, którzy go widzą.

29. Każdego żywot iest pod liczbą dni; ale dni Izraelowe są niezliczone.

30. Mąż mądry odziedziczy część między ludem swym, a imię iego będzie na wieki.

III. 31. Synu! za żywota twego doświadczay duszy twoiéy, a widząc co iéy szkodzi, nie pozwalay iéy tego.

32. Bo nie wszystkim wszystko pożyteczno, ani się wszystkim wszystko podoba.

33. Nie bądź nienasyconym we wszystkich roskoszach, ani się udaway * za pokarmami. * Syr. 31. 19.

34. Albowiem z wielu pokarmów bywa choroba, a obżarcie przynosi brzydkość.

35. Dla obżarstwa wiele ich pomarło, a kto miernym iest, przedłuży sobie żywota.

Rozdział XXXVIII.

I. Iako się z doktorem 1-15. II. i z umarłymi obchodzić 16-24. III. i którzy do nabywania mądrości niesposobni są, ukazuie 25-41.

Czciy lekarza dla potrzeby czcią iemu należącą; bo go PAN stworzył;

2. Gdyż od Naywyższego iest lekarstwo, a od Króla czci doydzie.

3. Nauka lekarska podwyższa głowę iego, a przed zacnymi chwalony będzie.

4. PAN stworzył lekarstwa z ziemi, a człowiek mądry nie będzie się nimi brzydził.

5. Izali * od drzewa nie osłodniała woda, aby była poznana moc Boża od człowieka? * 2 Moy. 15, 25.

6. Onci ludzie umieiętnością obdarzył, aby dostąpił chwały z cudów swoich,

7. Którémi leczy i uśmierza boleść człowieczą.

8. Aptekarz przyprawia lekarstwa, wszakże nie są doskonałe sprawy iego; aleć od PANA pokóy pochodzi na wszystkę ziemię.

9. Synu! w chorobie twoiéy nie rozpaczay, ale się modl * PANU, a on cię uzdrowi, * Izai. 38, 2. 3. Iak. 5, 14.

10. Odwróć się od grzechu, a prostuy ręce, i od wszelkiego grzechu oczyść serce swoie.

11. Zapal wonne kadzenie i pamiątkę mąki, a odday tłustą ofiarę, iakobyś iuż żywym niemiał zostać.

12. Potym day mieysce lekarzowi, albowiem go też PAN stworzył; a niech nie odstępuie od ciebie, gdyż go potrzebuiesz.

13. Bywać też czasem i w ręku ich szczęście.

14. Albowiem i oni PANA prosić będą, aby im dał odpoczynienie i zdrowie ku żywotowi.

15. Kto grzeszy przeciwko stworzycielowi swemu, niechay wpadnie w ręce lekarskie.

II. 16. Synu! nad umarłym * wyleway łzy, a zaczniy płakać, iakobyś co ciężkiego cierpiał; * Syr. 22, 10.

17. A podług zwyczaiu umarłych przykryy ciało iego, i nie zaniedbyway go pochować.

18. Płacz gorzko, a smęć się bardzo, i boleśnie kwil według godności iego, a to dzień albo dwa, abyś uszedł obmowiska.

19. Potym się ciesz po smętku; albowiem z smętku przychodzi * śmierć, a smętek serdeczny odeymuie siły. * Przyp. 15, 13.

20. Aczkolwiek i w utrapieniu bywa smętek, a żywot ubogiego przyczyną złorzeczeństwa serca;

21. Wszakże nie dopuszczay przemoc serca twego smętkowi; odpądź go, a pamiętay na ostateczne rzeczy.

22. Pomniy na to, że się wrócić nie może, a iż umarłemu nic nie pomożesz, a sam sobie zaszkodzisz.

23. Pamiętay na sąd móy, bo takiż iest i twóy; mnie wczora a tobie dzisia.

24. Gdy odpoczywa umarły, niechże też ustanie i pamiątka o nim, a ciesz się nad nim przy wyiściu ducha iego.

III. 25. Nauczony nabywa mądrości czasu wolnego; ale niedbały w pracach swych nie będzie mądrym.

26. Iakoż ten będzie mądrym, który się pługa trzyma, który się chełpi w styku kończastym, który woły pogania, a robotą ich żywności szuka, i którego rozmowa o cielętach?

27. Myśli swoie udawa do wygania-

nia

nia brózd, a staranie iego około karmienia krów.
28. Tak każdy rzemieślnik i cieśla, który noc iako dzień trawi;
29. I ci, którzy rzezania rzeżą na sygnetach, i którzy na tém są ustawicznie, aby rzeczy rozmaite robili, serca swe udawaią na to, aby podobne czynili malowania, i staraią się, iakoby co rychléy robotę do końca przywiedli.
30. Także i kowal siedzący przy nakowadlni, i który się bawi robotą żelaza, którego ciało para od ognia suszy, a biedzi się z gorącem przy kominie;
31. W którego uszach brzmi częste kołatanie młota, i którego oczy na podobne naczynie patrzaią;
32. Serce swe przykłada do odprawienia roboty, i pilności swoiéy, aby ią wypolerował po dokończeniu.
33. Także i garncarz siedząc nad robotą swoią, a koło nogami swemi obracaiąc, pilnym iest roboty swoiéy, a pod liczbą iest wszystka praca iego;
34. Rękami swemi uprawia glinę, a tém, co ma przed nogami, wątli siłę swą;
35. Serce swe przykłada, aby dokonał polewania, a pilności swoiéy, aby piec wychędożył.
36. Ci wszyscy rękom swoim ufaią, każdy w rzemieśle swém mądry iest.
37. Bez tych nie buduie się miasto, ani w niém mieszkaią, ani się przechodzą.
38. Wszakże do rady ludzie ich nie potrzebuią, ani do zgromadzenia ich przyzywaią;
39. Na stolicy sędziów nie usiędą, ani postępków sądowych zrozumieią;
40. Ani iawnie nauki i rozsądku okażą, a w przypowieściach biegłymi znalezieni nie będą;
41. Ale do żywności pomagaią, a trzeba ich do robienia rzemiesła.

Rozdział XXXIX.

I: Zaleca mądre 1 - 16. II. i do wysławiania Boga onych napomina 17 - 41.

Ale kto oddawa duszę swą, aby myśli swe bawił w zakonie Naywyższego, ten mądrości wszystkich ludzi starodawnych szuka, a zabawia się Prorokami;
2. Powieści mężów zawołanych będzie zachowywał, a rozlicznych przypowieści doścignie;
3. Taiemnic się przypowieści bada, i w gadkach przez podobieństwa powiedzianych obierać się będzie;
4. Między pany będzie służył, a przed Książęty okazałym będzie;
5. Ziemie cudzych narodów przeydzie; bo dobrego i złego między ludźmi doświadczył;
6. Serce swe oddawa PANU, rano wstawaiąc do stworzyciela swego, aby się przed oczyma Naywyższego modlił;
7. I otwieraiąc usta swe do modlitwy, za grzechy swoie modli się.
8. Będzieli ten PAN wielki chciał, duchem zrozumienia napełni go.
9. On iako deszcz wyda słowa mądrości swoiéy, a w modlitwie PANA wysławiać będzie;
10. On wyprostuie umysł swóy i umieiętność, a o taiemnicach swych rozmyślać będzie;
11. On iawnie okaże umieiętność nauki swoiéy, a zakonem przymierza PAńskiego chlubić się będzie.
12. Chwalić będą rozum iego wiele ich, i aż na wieki nie będzie wygładzony.
13. Nie ustanie pamiątka iego, a imię iego trwać będzie od narodów do narodów.
14. Mądrość iego narodowie wysławiać będą, a chwałę iego zgromadzenie opowiadać będzie.
15. Lub to żyw zostanie, tedy imię sławnieysze pozostawi, niżeli tysiąc innych; lub téż odpocznie, tedy i to mu pożyteczno będzie.
16. Ieszcze pomyśliwszy powiem: bom iako miesiąc pod pełnią napełniony.
II. 17. Posłuchaycie mię, święci! a rozkrzewcie się iako róża wsadzona nad strumieniem ciekącym;
18. A wypuśćcie kwiat iako lilia, wydaycie wonność, a śpiewaycie chwały;
19. Błogosławcie PANA ze wszystkich spraw iego i śpiewaniem ust

i na harfach, a tak mówcie, wysławiaiąc go:
20. Wstystkie sprawy PAńskie są * bardzo dobre, i wszystkie rozkazania iego wypełnią się czasu swego.
* 1 Moy. 1, 31.
21. Nie godzi się mówić: Cóż to iest? albowiem się to wszystko czasu swego pokaże.
22. Na rozkazanie iego stanęła woda * na kupę, a na słowo ust iego zebrały się ** wody. * 2 Moy. 14, 22.
** 1 Moy. 1, 9.
23. W przykazaniu iego iest dobra wola iego, a niemasz, ktoby mogł przekazić wybawieniu iego.
24. Wszystkie sprawy wszelkiego ciała są przed obliczem iego, a nic się nie może ukryć przed oczyma iego.
25. Od wieku do wieku przypatruie się, i niemasz nic dziwnego przed oblicznością iego.
26. Nie godzi się mówić: Cóż to iest? bo wszystko dla potrzeby ich stworzono.
27. Błogosławieństwo iego iako rzeka okrywa ziemię, a iako powodź napoiła ią.
28. Tak gniew iego narodowie odziedziczą, iako wody w słoność obrócił.
29. Iako drogi iego proste są świętym, tak złośnikom obrażeniem.
30. Dobre rzeczy dobrym od początku stworzone są, ale grzesznikom złe.
31. Przednieyszą rzeczą do każdéy potrzeby żywota ludzkiego iest woda, ogień, żelazo, sól, mąka pszeniczna, mleko, miód, wino, oliwa i szaty.
32. Wszystkie te rzeczy pobożnym w dobre, ale grzesznikom obrócą się w złe.
33. Są duchowie, którzy na pomstę stworzeni są, którzy w swoiéy popędliwości zmacniaią bicze iego.
34. Czasu dokonania moc wyleią, a zapalczywość tego, który ie stworzył, uśmierzą.
35. Ogień, morze, głód, i śmierć, wszystko to dla * pomsty stworzono.
* Syr. 40, 9.
36. Zęby zwierząt srogich, niedźwiadkowie, i iaszczórki, i miecz czynią pomstę na zgubę niezbożnych.
37. Gdy on wychodzi, raduią się, a na ziemi pogotowiu będąc, czasu swego nieprzestępuią słowa.
38. Przetoż od początku iestem utwierdzony, a pomyśliwszy o tém, podałem to na piśmie,
39. Ze wszystkie sprawy PAńskie * są dobre, a wszystkiego czasu swego, czego potrzeba, dodawa. *1Moy.1,31.
40. Nie godzi się mówić; To iest gorsze niż owo; albowiem wszystko czasu swego będzie pochwalono.
41. Przetoż teraz całém sercem i usty chwalcie i błogosławcie imię PAńskie.

Rozdział XL.

I. Iaki iest żywot człowieczy 1-18. II. i w czém się tu kochać potrzeba, ukazuie 19 - 29. III. a od żebrania odwodzi 30 - 33.

Wielka zabawa iest naznaczona każdemu człowiekowi, a iarzmo ciężkie synom Adamowym ode dnia, którego wyszli z żywota matki swéy, aż do dnia, którego się wracaią do matki wszystkich rzeczy.
2. Po myślach ich i lękaniu serdeczném następuie na nie tęskliwe oczekiwanie skończenia dnia,
3. Od tego, który siedzi na stolicy sławnéy, aż do poniżonego na ziemi i w popiele;
4. Od tego, który nosi hyacyntowe szaty i koronę, aż do tego, który się nakrywa surowém płotnem.
5. Zapalczywość i zawiść, zafrasowanie i wątpliwość, lękanie się śmierci, poruszenie, swar, i sen nocny czasu odpoczynienia na łożu odmieniaią przedsięwzięcie iego.
6. Owa mało, a iakoby nic nie odpoczywa, a we śnie iest iako we dni straży;
7. Trwoży się widzeniem serca swego, iako ten, który z bitwy ucieka;
8. A czasu wybawienia swego ocuciwszy, dziwuie się próżnemu strachowi.
9. Toć przychodzi na wszelkie ciało, od człowieka aż do bydlęcia; ale na grzesznika siedm kroć więcéy nad to.
10. Smierć, swar, miecz, morderstwa, przywiedzienie głodu, i ztarcie i plagi;

11. Wszy-

11. Wszystko to na niesprawiedliwe * stworzono iest, i dla nich ** stał się potop. *Syr.39,33. **1Moy.7,12.
12. Wszystko, co iest z ziemi, w ziemię * się obróci, a co z wody, do ** morza wpada. * 1 Moy. 3, 19. Syr. 41, 13. ** Kazn. 1, 7.
13. Wszelki dar i bezprawie wygładzone będzie; ale wiara na wieki trwać będzie.
14. Pieniądze niesprawiedliwych iako potok wyschną, a iako wielki grom ze dżdżem, z grzmotem * pominą. * Iob. 6, 15.
15. Gdy kto otwiera rękę, raduie się; tak przestępnicy do końca zaginą.
16. Rodzina niepobożnych nie rozmnoży gałęzi, a korzenie nieczyste są na wysokiéy skale.
17. Są iako piana na każdéy wodzie i przy brzegu rzeki; pierwéy niżeli iaka trawa wyrwani będą.
18. Miłość iako ray pełna błogosławieństwa, a szczodrobliwość na wieki zostawa.
II. 19. Żywot przestawaiącego * na swém, i robotnika wdzięczny iest; ale tych obu przechodzi ten, który skarb znayduie. * 1 Tym. 6, 6.
20. Dziatki i budowanie miasta czynią trwałą sławę; ale nad to oboie lepsza iest niewiasta nienaganiona.
21. Wino i muzyka rozweselaią serce; ale nad to oboie ięzyk łagodny.
22. Piszczałka i harfa dźwięk wdzięczny dawaią; ale nad to oboie ięzyk łagodny.
23. Przyiemności i piękności oko pożąda; ale nad to oboie zielonego siewu.
24. Przyiaciel i towarzysz pod czas się schadzaią; ale nad to oboie żona z mężem.
25. Bracia i pomoc pomagaią czasu utrapienia; ale nad to oboie miłosierdzie.
26. Złoto i śrebro nogi utwierdza; ale nad to oboie wychwalaią radę.
27. Bogactwa i siła wywyższaią serce; ale nad to oboie boiaźń PAńska.
28. W boiaźni PAńskiéy niemasz * niedostatku, i niepotrzeba oprócz niéy szukać wspomożenia. * Tob. 4, 22.
29. Boiaźń PAńska iest iako ray błogosławieństwa, a nad wszelką sławę ozdobiona iest.
III. 30. Synu! nie żyy z żebraniny; lepiéy iest umrzeć, niżeli żebrać.
31. Żywot człowieka tego, który patrza na cudzy stół, niema poczytany bydź za żywot; bo hańbi żywot swóy pokarmami cudzymi.
32. Ale człowiek umieiętny i ćwiczony chroni się tego.
33. W uściech niewstydliwego słódka iest żebranina; ale w brzuchu iego ogień gore.

Rozdział XLI.

I. O śmierci 1-7. II. i o ludziach nipobożnych 8-19. III. i za co się wstydzić ludzie maią, pokazuie 20-31.

O śmierci! iakoż iest gorzka pamięć twoia człowiekowi spokoynie żyiącemu w dobrach swoich:
2. Mężowi spokoynemu, wolnemu od troski, i na wszystkiém szczęśliwemu, a który ieszcze może ieść.
3. O śmierci! dobryć iest sąd twóy człowiekowi niedostatecznemu i niedołężnemu;
4. Zgrzybiałemu starcowi, i o wszystko się frasuiącemu i rozpaczaiącemu, a temu, którzy stracił nadzieię.
5. Nie lękay się sądu śmierci, pamiętaiąc na przodki twoie i na potomki, gdyż takowyż iest sąd o twoiém ciele u PANA.
6. Przecz się tedy sprzeciwiasz dobréy woli Naywyższego, choć dziesięć, choć sto, choć tysiąc lat masz?
7. Niemasz w grobie skargi na żywot.
II. 8. Dziećmi obrzydłemi stawaią się dzieci grzeszników, i którzy mieszkaią w sąsiedztwie z niepobożnymi.
9. Dzieci grzeszników dziedzictwo zginie, a przy nasieniu ich hańba ustawicznie zostanie.
10. Na oyca niepobożnego dzieci skarżyć będą, że przez niego hańbę maią.
11. Biada wam mężowie niepobożni, którzyście opuścili zakon Naywyższego!
12. Bo choćbyście się zmogli, poginiecie; a ieźli się narodzicie, ku przeklęctwu się narodzicie; a ieźli pomrze-

rzecie, tedy w przeklęctwie będziecie odłączeni.

13. Iako wszystko, co iest z ziemi, w ziemię * się obróci, tak niezbożni w zginienie. * Syr. 40, 12.

14. Ludzie smętek maią nad ciały ich; wszakże imię złe ludzi złych wygładzone będzie.

15. Staray się o imię dobre; bo to dłużéy trwać będzie, niżeli tysiąc skarbów wielkich złota.

16. Dobrego żywota iest liczba dni; ale imię dobre trwa na wieki.

17. Synowie! zachowaycie karność w pokoiu.

18. Mądrości skrytéy i skarbu zakopanego cóż iest za pożytek oboyga?

19. Lepszy iest człowiek taiący * głupstwo swoie, niżeli człowiek, który kryie mądrość swoię. *Syr. 2, 3.

III. 20. Przetoż obawiaycie się słów moich; boć nie iest rzecz dobra, we wszystkiém się wstydzić, i nie wszystkim się wszystko podoba, co się wiernie dzieie.

21. Wstydźcie się przed oycem i przed matką za wszeteczeństwo, a przed Książęciem i możnym za kłamstwo;

22. Przed sędzią i przed zwierzchnością za występek, a przed zgromadzeniem i pospólstwem za nieprawość;

23. Przed towarzyszem i przed przyiacielem za bezprawie, a przed mieyscem, na którém mieszkasz, za złodzieystwo;

24. Przed prawdą Bożą na wzruszenie przymierza, i za podpieranie się łokciem na chlebie, i za ganienie, gdy co bierzesz albo dawasz;

25. A przed tym, który cię pozdrawia, za milczenie i za patrzanie na niewiastę nierządną;

26. Za odwracanie twarzy od człowieka zacnego, i za odięcie czyiego działu i daru.

27. Wstydźcie się za przemyśliwanie o żonie, która iest za mężem;

28. Za nagabanie dziéweczki iego, i nie postaway u łoża iéy;

29. Przed przyiacielem za słowa uszczypliwe, a gdy co dawasz, nie wymawiay;

30. Także za powtarzanie rzeczy słyszanych, i za obiawienie rzeczy taiemnych.

31. Tak będziesz nader wstydliwy, a znaydziesz łaskę przed oczyma wszystkich ludzi.

Rozdział XLII.

I. Za co się nie trzeba wstydzić 1-8. II. o córkach 9-14. III. i o sprawach Bożych rozprawia 15-28.

Za te rzeczy się nię wstydź, ani miéy względu * na osobę, abyś miał grzeszyć. * 5 Moy. 1, 17.

2. Nie wstydź się za zakon i przymierze Naywyższego, i za sąd, gdybyś sprawiedliwie karał niepobożnego;

3. Za rzecz towarzyską i podrożnych, i za podzielenie dziedzictwa między powinowate;

4. I za sprawiedliwe wagi i gwichty, za osiadłość wielką albo małą, za rozliczne przedawanie kupcom,

5. I za częste ćwiczenie dziatek, i słudze złemu boku okrwawienie.

6. (Dobra iest rzecz, mieć straż nad podeyrzaną żoną, a gdzie iest wiele rąk, zamykay.

7. Wydaway pod liczbą i pod wagą, a co dasz albo weźmiesz, wszystko napisz.)

8. Nie wstydź się za to, gdy karzesz głupiego i szalonego, i starca wadzącego się z młodym; a tak będziesz prawdziwie wyćwiczony i w chwale przed wszystkimi żywiącymi.

II. 9. Córka przynosi oycu wielkie staranie, a piecza o niéy sen odeymuie, aby snadź młodości swéy źle nie używała, a gdy za mąż póydzie, aby w nienawiść nie wpadła;

10. Aby snadź w panieństwie naruszona nie była, a w domu oyca swego będąc, brzemienną nie została, a za mężem będąc, aby snadź nie wystąpiła, a mieszkaiąc z mężem, aby nie była niepłodną.

11. Trzymay ustawiczną straż nad córką * niewstydliwą, aby snadź nie uczyniła z ciebie nieprzyiaciołom pośmiewiska, obmowiska w mieście, złéy sławy u ludzi, a żeby cię do hańby nie przywiodła między mnóstwem wielkiém. * Syr. 26, 12. 13.

12. Na żadnego się człowieka piękność nie zapatruy, a między niewiastami nie zasiaday;
13. Bo z szaty pochodzi mól, a z niewiasty złość niewieścia.
14. Lepsza iest złość męska, niż dobroczynność niewiasty, która przywodzi do pohańbienia.
III. 15. Będę tedy przypominał sprawy PAńskie, a com widział, opowiem słowy PAńskiemi dzieła iego.
16. Słońce iasne na wszystko patrzy, a chwały PAńskiéy pełne iest dzieło iego.
17. Nie dał tego PAN świętym, aby mieli wypowiedzieć wszystkie cuda iego.
18. PAN wszechmogący ugruntował wszystko, aby umocnione było ku chwale iego.
19. On przepaści i serca dochodzi, a chytre rady ich wyrozumiewa.
20. Bo Naywyższemu znaioma iest wszelka umieiętność, a przegląda znaki wieków;
21. Oznaymuie przeszłe rzeczy i przyszłe, a obiawia szlaki taiemnic.
22. Nie iest mu tayna żadna myśl; nie iest tayne przed nim ani iedno słowo.
23. Zacne sprawy swoie mądrością swoią przyozdobił ten, który iest od wieku aż na wieki.
24. Iemu ani nie przybywa ani nie ubywa, ani potrzebuie żadnego raycy.
25. O iakoż wszystkie sprawy iego są pożądane! aż do iskierki widzieć się to może.
26. Wszystkie te rzeczy żyią trwaią na wieki ku wszelkim potrzebom, i wszystkie mu są posłuszne.
27. Wszystko po * dwoygu iest, iedno przeciwko drugiemu, a nic niedostatecznego nie uczynił. *Syr.33,16.
28. Iedno drugiego utwierdza w dobrem, a któż się do sytości może napatrzyć chwały Bożéy?

Rozdział XLIII.

I. Sprawy Boże wylicza 1-29. II. i do wychwalania PANA napomina 30-37.

Ochędostwo wysokości, obłoków rozpostarcie czyste, sławny iest na weyrzeniu kształt nieba.
2. Słońce, gdy ie przy weyściu widać, opowiada dzień; bo iest dziwném naczyniem dzieła Naywyższego.
3. W południe wysusza ziemię, a przed gorącością * iego któż się ostoi? * Ps. 19, 7.
4. Iako kto piec gorąco rozpala przy robocie, tak w tróynasób więcéy słońce wypala góry;
5. Pary ogniste wypuszcza, a iasnymi promieniami zaćmia oczy.
6. Wielkić iest PAN, który ie uczynił, a słowy swemi zastanowił * bieg iego; * Ioz. 10, 12. Izai. 38, 8.
7. Tenże sprawił i miesiąc, aby * nastawaiąc czasu swego, ukazował czasy i znaki wieków; tenże miesiąc znakiem iest świąt. * 1 Moy. 1, 14.
8. Gdy mu światła ubywa na schodzie, miesiącem się według imienia swego nazywa; a gdy go przybywa, dziwne rzeczy odmianą sprawuie.
9. To naczynie maiąc * woysko na wysokości, świeci na rozpostarciu niebieskiém. * 1 Moy. 2, 1. Ps. 19, 5.
10. Ozdoba nieba iest piękność gwiazd, a ozdoba ta, która świeci na wysokościach PAńskich.
11. Na rozkazanie Swiętego wykonywaią sąd, a nie zgoraią na strażach swoich.
12. Przypatrz się tęczy, a błogosław * temu, który ią stworzył bardzo piękną w iasności swoiéy. *1Moy.9,13.
13. Obtoczyła nieba okrążeniem pięknėm; ręce Naywyższego rozciągnęły ią.
14. Rozkazaniem swoiém zastanawia śnieg, a prędko wzbudza łyskawice sądu swego.
15. Przetoż gdy otworzone bywaią skarby, wylatuią obłoki iako ptacy.
16. Wielmożnością swoią ztwierdza obłoki, a pierzchaią kamienie gradowe.
17. Głos gromu iego do boleści ziemię przywodzi, a na weyrzenie iego góry się trzęsą.
18. Kwoli niemu wieie wiatr południowy, a burzy się wiatr północny i prędkość wichru.
19. Sniegiem sypie iako ptastwem lataiącém, a śnieg się puszcza iako szarańcza, która lata.
20. Oko się dziwuie bardzo piękney bia-

białości iego, a nad deszczem iego serce się zdumiewa.

21. I śrzon, iako sól, na ziemię sypie, który gdy zmarźnie, uczyni się iako ostry gwoźdź.

22. Kiedy zimny wiatr północny wieie, zamraża wodę,

23. I u każdego zgromadzenia wody zastawia się, a wodę iako w pancerz przyobłoczy.

24. Pożera góry, i pustynie wypala, a ziele suszy iako ogień.

25. Wszakże tego wszystkiego prędkiém lekarstwem bywa mgła i rosa, która uprzedzaiąc gorącość, czerstwieie.

26. Na rozkaz iego uciszyła się przepaść, a na niéy rozsadził wyspy.

27. Którzy się pławią * po morzu, powiadaią o niebezpieczeństwach iego, co my słysząc uszyma swemi, dziwuiemy się. *Ps. 107, 23.

28. I tamci są niespodziane i dziwne sprawy, rozliczność wszelakich zwierząt, i różne wieloryby.

29. Za rządzeniem iego szczęśliwą miewa drogę Anioł iego, a słowem iego złożone są wszystkie rzeczy.

II, 30. Choćbyśmy wiele mówili, nie uczyniemy temu dosyć; bo krótko mówiąc, on sam iest wszystko.

31. Iakoż go dostatecznie wysławiać możemy? albowiem on iest wielki nad wszystkie sprawy swoie.

32. Straszliwy iest PAN, i bardzo wielki, a dziwna moc iego.

33. Wysławiaycie i wywyższaycie PANA, ile możecie; wszakże on iest większy nad wszystkę chwałę.

34. I wywyższaiąc go zmocniaycie się, a nie ustawaycie; bo temu nigdy dosyć nie uczynicie.

35. I któż go widział i wypowie? i kto go uwielbi, tak iako iest?

36. Wiele iest rzeczy skrytych, większych niżeli te; małośmy widzieli spraw iego;

37. Bo PAN wszystko stworzył, a pobożnym dał mądrość.

ROZDZIAŁ XLIV.

Zaleca niektóre święte i zacne męże.

Wysławiaymy męże chwalebne i oyce nasze w rodzaiu.

2. Wielką sławę uczynił PAN wielmożnością swoią od wieku.

3. Ci panowali w królestwach swoich, i byli mężami sławnymi w mocy; ci radzili rozumem swoim, ci oznaymowali o proroctwach.

4. Byli wodzami ludu w radach i w mądrém sprawowaniu ludu.

5. Mądre rzeczy były w nauce ich, wynaydowali śpiewanie muzyków, i wykładali wiersze napisane.

6. Mężowie bogaci, którzy dosyć potęgi maiąc, spokoynie mieszkali w domach swoich,

7. Ci wszyscy w rodzaiach sławę otrzymali, a za dni swoich byli w chwale.

8. Byli niektórzy z nich, co zostawili imię, aby opowiadano chwałę ich.

9. Byli także niektórzy, których niemasz pamiątki, a zginęli, iakoby ich nie było, i narodzili się, iakoby się nie rodzili, i synowie ich po nich.

10. Ale ci byli mężowie miłosierni których sprawiedliwości nie są w zapomnieniu.

II. 11. Przy nasieniu ich trwa dziedzictwo dobre, wnukowie ich są w przymierzu.

12. W przymierzu iest nasienie ich, i dziatki ich po nich.

13. Aż na wieki trwa nasienie ich, a sława ich nie będzie zgładzona.

14. Ciała ich w pokoiu pogrzebione są, a imię ich żywie od narodu do narodu.

15. O mądrości ich ludzie powiadaią, a chwałę ich zgromadzenie rozgłasza.

16. Enoch * dobrze się podobał PANU Bogu, a przeniesionym będąc, iest na przykład pokuty narodom.
*1 Moy. 5, 24. Żyd. 11, 5.

17. Noe znaleziony będąc doskonałym i sprawiedliwym, czasu gniewu Bożego stał * się poiednaniem.
*1 Moy. 6, 9.

18. Przetoż gdy potop * przyszedł, przymierze wieczne utwierdzone iest z nim, aby nie było zgładzone potopem wszelkie ciało. *1 Moy. 9, 9.

19. Abraham był wielkim * oycem wielu narodów, a nie był znaleziony w sławie podobny iemu; *1M. 17, 4.5.

20. Który zachowywał zakon Nay-

wyż-

wyższego, a był * w przymierzu z
nim. *1 Moy. 17, 2.
21. Na ciele iego Bóg przymierze
postanowił, a wiernym * w pokusze-
niu znaleziony iest. *1 Moy. 22, 11. 12.
22. Przetoż mu Bóg przysięgą po-
twierdził, iż miał ubłogosławić naro-
dy w nasieniu iego;
23. Ze go miał rozmnożyć iako
proch ziemi, a dać im dziedzictwo od
morza do morza, a od rzeki aż do
kraiów ziemi.
24. Także i Izaakowi * potwierdził
dla Abrahama oyca iego błogosła-
wieństwo wszystkich ludzi, i przy-
mierze, które odpoczęło na głowie
Iakubowey; *1 Moy. 26, 3.
25. Przyznał się do niego * w błogo-
sławieństwach swoich, i dał mu dzie-
dzictwo; *1 Moy. 27, 28.
26. I oddzielił część iego w pokole-
niach, które na dwanaście rozdzielił.
27. Wywiodł z niego męża miłosier-
nego, który znalazł łaskę w oczach
wszelkiego ciała,

Rozdział XLV.

I. Moyżesza 1-7. II. Aarona 8-33. III. i Fineesa zacnie wysławia 34-39.

Miłego Bogu i ludziom, Moyżesza,
którego pamiątka iest w błogo-
sławieństwie;
2. Podobnym go uczynił w chwale
świętych, a wielkim go uczynił na
postrach nieprzyiaciołom;
3. Na słowa iego cuda uśmierzył, i
uczynił go sławnym przed * obliczem
Królów; *2 Moy. 11, 3.
4. Rozkazał mu iść do ludu swego, i
ukazał chwałę swoię; w wierze i w
cichości iego uczynił go świętym;
5. Wybrawszy go ze wszystkich lu-
dzi, dał * mu słyszeć głos swóy, i
wwiodł go w obłok; *2 Moy. 19, 19.
6. Podawszy mu sam oblicznie przy-
kazania, zakon żywota i umieiętności.
7. Nauczył Iakuba przymierza, i są-
dów swych Izraela,
II. 8. Aarona wywyższył świętego,
iemuż podobnego brata iego z poko-
lenia Lewi;
9. Uczynił z nim przymierze wie-
czne, a dał mu urząd kapłański
między ludem:
10. Ubłogosławił go w dostoień-
stwie, a opasał go w szatę chwały;
11. Oblekł go w doskonałą sławę, a
potwierdził go naczyniem pewném;
12. Ubiorem, długą szatą, naramien-
nikiem, i w około iabłkami granato-
wemi ozdobił go,
13. I dzwonkami złotymi gęstymi w
około, aby brzmiał * dźwięk, gdyby
chodził; *2 Moy. 28, 35.
14. Aby głośno brzmiał w kościele,
i na pamiątkę był synom ludu swego;
15. Szatą świętą, złotem, hyacyn-
tem, szarłatem roboty haftarskiéy, i
napierśnikiem sądu, znakiem prawdy.
16. Kręconym karmazynem robotą
rzemieśniczą,
17. Kamieniem drogim z rzezaniem,
iako bywa na pieczęciach, w oprawie
złotéy, robotą złotniczą, na pamiątkę
z napisem wyrytym według liczby sy-
nów Izraelskich.
18. Miał téż koronę * złotą na czap-
ce z wyciśnionym obrazem pieczęci
świętéy. *2 Moy. 28, 36. 37,
19. Pięknie wszystko było ochędo-
żono, robota kosztownie urobiona, i
rzeczy, na które byli mieli patrzać,
pięknie ozdobione.
20. Przed nim nie było takich rze-
czy, i nie będzie aż na wieki, w które
się nie obłoczył obcy, ale tylko sami
synowie iego i wnukowie iego usta-
wicznie,
21. Których ofiary ofiarowane by-
wały na każdy dzień, ustawicznie
dwakroć.
22. Moyżesz napełnił * ręce iego, i
pomazał go oleykiem ** świętym.
*2 Moy. 28, 41. **3 Moy. 8, 12.
23. To mu się stało i nasieniu iego za
przymierzem wieczném i iako niebo
trwałém,
24. Aby społem służąc Bogu urząd
kapłański odprawowali, i błogosła-
wili ludowi w imieniu iego.
25. Wybrał go ze wszech żywiących,
aby ofiarował ofiary PANU, zapały i
wdzięczną wonność na pamiątkę, i
ofiary spokoyne za lud;
26. Dał mu rozkazania swoie, i moc
odprawowania sądu według zakonu,
27. Aby nauczał Iakuba świadectw,
a w zakonie iego dawał światłość I-
zraelowi.

28. Gdy

28. Gdy się byli obcy przeciwko * niemu spiknęli, a zayrzeli mu na puszczy mężowie niektórzy z Datanem i Abironem, i rota Korego z gniewem i z popędliwością, * 4 Moy. 16, 1.
29. Widział PAN, i nie pochwalił tego; przetoż wytraceni są.
30. Uczynił między nimi cuda, aby ie potracił płomieniem ognia iego.
31. I przydał Aaronowi chwały, i dał mu dziedzictwo, pierwiastki narodów oddał mu,
32. A zwłaszcza chleba przygotował mu do sytosci; bo ofiary PAńskie iadali, które mu dał i nasieniu iego.
33. Ale na ziemi z ludem nie dziedziczył, i działu nie miał między ludem; albowiem PAN iest działem dziedzictwa iego.
III. 34. A Finees, syn Eleazarów, trzeci iest w chwale, który go naśladował w boiaźni * PAńskiéy.
*4M.25,7. Ps.106,30. 1Mach.2,54.
35. A gdy lud odstępował, zastawiał się z wielką i ochotną myślą, a łaskę iednał Izraelowi.
36. Przetoż mu iest utwierdzone * przymierze pokoiu, i ludowi iego, aby był sprawcą świętych rzeczy;
* 4 Moy. 25, 12.
37. I aby miał on i nasienie iego dostoieństwo kapłańskie aż na wieki.
38. I iuż według przymierza z synem Dawidowym z pokolenia Iuda uczynionego, dziedzictwo królewskie z syna na syna samego spada; ale dziedzictwo Aaronowe spada też i na nasienie iego.
39. Niechże wam PAN da mądrość w serce wasze, abyście sądzili lud iego w sprawiedliwości, aby nie były wygładzone dobra ich, ani chwała iego w rodzaiach waszych.

Rozdział XLVI.

I. Iozuego 1-11. II. Kaleba 12-17. III. i Samuela zaleca 18-25.

Mężny był na woynie Iozue, syn * Nunów, który nastąpił po Moyżeszu na proroctwo;
* 4 Moy. 27, 18. 5 Moy. 3, 21.
2. Który uczyniony był wielkim według imienia swego ku wybawieniu wybranych Bożych;
3. Aby pomsta * przyszła na nieprzyiacioły powstawaiące; a tak rozdzielił dziedzictwo Izraelowi.
* 3 Moy. 17, 9.
4. Iakiéy sławy doszedł podnosząc ręce swoie, i wyciągaiąc miecz przeciwko miastom?
5. Któż przed nim tak stanął? bo on wiodł woyny PAńskie.
6. Izali się nie ręką * iego słońce zastanowiło; a ieden dzień nie stał się iako dwa? * Ioz. 10, 12. 13.
7. Wzywał naywyższego PANA, pocieraiąc nieprzyiacioły w około;
8. A wysłuchawszy go wielki PAN, rzucał* kamienie gradowe mocą wielką; * Ioz. 10, 11.
9. Uderzył na narody waleczne, a zstąpiwszy potracił przeciwniki,
10. Aby poznali narodowie rynsztunek ich; bo przed PANEM była bitwa iego, albowiem on szedł za mocarzem.
11. Także téż za dni Moyżeszowych uczynił miłosierdzie;
II. 12. Bo on i Kaleb, syn * Iefunów, stanąwszy przeciwko zgromadzeniu, grzeszyć ludowi nie dopuścili, i zawściągnęli szemranie złośliwe.
* 4 Moy. 14, 6. 7.
13. A cić dwa byli, którzy * zachowani są z sześci kroć sta tysięcy pieszych, aby wprowadzeni byli do dziedzictwa, do ziemi opływaiącéy mlekiem i miodem. * 4 Moy. 26, 65.
5 Moy. 1, 36.
14. I dał * PAN Kalebowi moc, która w nim do starości trwała, aby wstąpił na wysokość ziemi, a potomstwo iego aby dziedzictwo otrzymało;
* Ioz. 14, 11.
15. I aby widzieli wszyscy synowi Izraelscy, że dobra rzecz iest, naśladować PANA.
16. Także i sędziowie każdy według imienia swego, których serce nie było wszetecześtwem zkażone, i którzy się nie odwracaią od PANA i tych pamiątka iest w błogosławieństwie.
17. Kości ich niech zakwitną na mieyscu swém, a imię ich niech się przeniesie na syny tych, którzy sławy doszli.
III. 18. Samuel, Prorok PAński, od

PA-

PAna swego umiłowany, królestwa stanowił, i pomazował Książęta * nad ludem iego. *1Sam.10,1. r.16,12.13.
19. Według zakonu PAńskiego sądził zgromadzenie, i nawiedził PAN Iakuba.
20. Z wierności iego doświadczono, że * iest Prorokiem, i poznano z słowa iego; * 1 Sam. 3, 20.
21. Który to wzywał PANA mocnego, gdy go zewsząd uciskali nieprzyiaciele iego, ofiaruiąc baranka * ssącego. * 1 Sam. 7, 9.
22. I zagrzmiał PAN z nieba, i dał słyszeć głos swóy z wielkim głosem gromobicia, i potarł Hetmany Tyrskie, i wszystkie Książęta Filistyńskie.
23. Lecz pierwéy niż zasnął na wieczność, oświadczył się przed PAnem i pomazańcem iego, mówiąc:
24. Pieniędzym ani obuwia * od żadnego człowieka nie wziął; i nikt go nie obwinił. * 1 Sam. 12, 3.
25. A zasnąwszy * prorokował, i ukazał Królowi koniec żywota iego, i podniosł głos swóy z ziemi proroku-iąc, że zgładzona będzie nieprawość ludu. * 1 Sam. 28, 17.

ROZDZIAŁ XLVII.

I. Natana 1. II. Dawida 2-14. III. i Salomona pochwaliwszy 15-26. IV. Roboama i Ieroboama gani 30-33.

A potym powstał Natan * Prorok za dni Dawidowych. *2Sam.7,2.
II. 2. Iako się tłustość odbiera od ofiary zbawiennéy, tak Dawid od synów Izraelskich.
3. Między * lwami bezpieczeń był, iako między koźlęty, a między niedźwiedziami, iako między iagnięty; * 1 Sam. 17, 34.
4. W młodości swoiéy zabił * olbrzyma, a odiął pohańbienie od ludu; * 1 Sam. 17, 49.
5. A podniozszy ręki, kamieniem procy ztrącił pychę Goliatowę.
6. Bo wzywał PANA naywyższego, który dał moc prawicy iego aby zgładził człowieka mocnego na woynie, a wywyższył róg ludu swego;
7. Także w dziesiąci tysięcy wystawił go, a uwielbił go błogosławieństwem PAńskiém, gdy mu była przyniesiona korona chwały.
8. Skruszył nieprzyiacioły * okoliczne, a wniwecz obrócił Filistyńczyki przeciwniki, których róg aż do dnia dzisieyszego skruszył; *2Sam.8,1.
9. Przy każdéy sprawie swéy dawał chwałę Swiętemu naywyższemu słowmi chwalebnemi;
10. Ze wszystkiego serca wielbił i miłował stworzyciela swego,
11. I postanowił * śpiewaki przed ołtarzem, aby głosy swymi wdzięcznie śpiewali, a dzień ode dnia śpiewaniem swoim Boga chwalili. * 1 Kron. 16, 4.
12. Oddał na dni święte to, co przynależało, a słusznie czasy rozdzielił, w którychby oni chwalili święte imię PAńskie, i aby się od poranku rozlegało po świątnicy iego.
13. PAN przeniosł grzechy * iego, a wywyższył na wieki róg iego, * 2 Sam. 12, 13.
14. I dał mu przymierzem królestwo a stolicę sławną w Izraelu.
III. 15. Po nim powstał * syn mądry, który dla niego przestwornie mieszkał. * 1 Król. 4, 29.
16. Salomon królował za dni spokoynych, i doszedł sławy, gdy Bóg pokóy zewsząd około niego sposobił,
17. Aby zbudował dom imieniowi iego, a nagotował świątnicę na wieczność.
18. Który był mądrym w młodości swoiéy, a pełny były rozumu iako rzeka.
19. Dusza twoia okryła wszystkę ziemię, a napełniła ią gadkami i przypowieściami.
20. Po wyspach się daleko rozsławiło imię twoie, a miłyś dla pokoiu swego.
21. Pieśniom, i przypowieściom, i gadkom, * i wykładom twoim krainy się dziwowały. * 1 Król. 4, 32.
22. W imieniu PANA Boga wszystkiéy ziemi, który nazwany iest Bogiem twoim Izraelu,
23. Nazbierałeś * złota iako cyny, a srebra bardzo wiele iako ołowiu; * 1 Król. 10, 27.
24. Nachyliłeś serca * swego do niewiast, którymeś się dostał w moc ciałem swoiém; * 1 Król. 11, 1.

25. Uczyniłeś zmazę sławie swéy, a splugawiwszy nasienie swoie, przywiodłeś gniew na dziatki twoie, aby bolały nad głupstwem twoiém,

26. Gdyż się rozdwoiło * królestwo, a z Efraima zaczęło się królestwo odporne. * 1 Król. 12, 16.

27. Ale PAN nigdy * nie zaniechał miłosierdzia swego, i nic się nie zepsowało z spraw iego; *1Sam.7,17.

28. Ani wygładził potomków * wybranego swego, i nasienia tego, którego miłował, nie zagubił;
* 2 Król. 12, 1.

29. Ale dał Iakubowi potomki, a Dawidowi korzeń z niego.

IV. 30. Bo Salomon z oycy odpoczynąwszy, i pozostawiwszy między ludem po sobie z nasienia swego głupiego i niebacznego * Roboama, który lud przywiodł do odstąpienia radą swą; * 1 Król. 12, 6.

31. I Ieroboama, * syna Nabatowego, który przywiodł Izraela do grzechu; * 1 Król. 12, 15.

32. I podał Efraimowi drogę do grzechów, a bardzo się rozmnożyły grzechy ich,

33. Tak, że ie Bóg z ziemi wygnał, póki gniew i pomsta nie przyszła na nie.

ROZDZIAŁ XLVIII.

I. Eliasza 1-11. II. Elizeusza 12-17. III. Ezechyasza 18-23. IV. i Izaiasza wychwala 24-29.

Potym powstał Eliasz, Prorok, iako ogień, a słowo iego iako pochodnia gorzało;

2. Który przywiodł na nie głód wielki, a gorliwością swoią umnieyszył ich;

3. Słowem * PAńskiém zatrzymał niebo, a ogień trzy kroć ** z nieba zprowadził. *1Król.17,1. **2Król.1,10.

4. O iakoś był sławny, Eliaszu, w cudach twoich! a ktoć iest podobny, aby się chlubił?

5. Któryś wzbudził * z martwych umarłego człowieka z grobu słowem Naywyższego; * 1 Król. 17, 22.

6. Któryś przywiodł Króle na zginienie, i sławne, którzy byli na łożku swém;

7. Któryś słyszał na górze Synai * karanie PAńskie, i na Horebie sądy pomsty; * 1 Król. 19, 8.

8. Któryś pomazował * Króle ku pomście, i Proroki następuiące po tobie; * 1 Król. 19, 16.

9. Któryś iest wzięty w wichrze * ognia na wozie koni ognistych;
* 2 Krol. 2, 11.

10. Któryś iest zapisany, abyś karania przywodził czasów pewnych na ubłaganie popędliwego gniewu PAńskiego, i abyś obrócił serce oycowskie do syna, a postanowił pokolenie Iakubowe.

11. Błogosławieni, którzy cię widzieli a w łasce zasnęli; bo i my doskonale żywi będziemy.

12. Gdy Eliasz wichrem był okryty, tedy Elizeusz napełniony był Duchem świętym, i za dni swoich nie dał się Książętom kierować, a nie podbił go sobie żaden;

13. Zadna rzecz nie przemogła go, a gdy zasnął, prorokowało ciało iego.

14. Za żywota swego * czynił cuda, a po śmierci swéy ** dziwne sprawy.
* 2 Król. 2, 14. ** 2 Król. 13, 21.

15. W tém iednak wszystkiém lud nie pokutował, i nie odstąpili od grzechów swoich, póki nie byli wywiedzieni w niewolą z ziemi * swoiéy, i rozproszeni po wszystkiéy ziemi;
* 2 Król. 18, 11.

16. I póki nie została ludu mała trocha, i Książąt w domu Dawidowym.

17. Bo niektórzy z nich czynili, co się podobało Bogu; ale się drudzy wiele grzechów dopuszczali.

III. 18. Ezechyasz obronne uczynił miasto swe, i przywiodł wodę w pośrzod niego; * 2 Król. 20, 20.

19. Wyłamał żelazem skałę twardą, studnie dla wody pobudował.

20. Za dni iego przyciągnął * Sennacheryb, i posłał Rabsacesa z Lachis, * 2 Król. 18, 17. r. 19, 10.

21. Który podniosł rękę swoię przeciwko Syonowi, wielce się wyniosł w hardości swoiéy.

22. Tedy się trzęsło serce i ręce ich, a boleścią byli ogarnieni iako rodzące;

23. I wzywali PAna miłosiernego, rozciągaiąc ręce swoie przed nim.

IV. 24. A Swięty z nieba wysłuchał

ie,

ie, i wybawił ie przez rękę Izaiaszowę;

25. Poraził * woyska Assyryyskie, i potarł ie Anioł iego. *2Król.19,35.

26. Albowiem Ezechyasz czynił to, co się PANU podobało, a statecznie chodził drogami Dawida, oyca swoiego, iako przykazał Izaiasz, Prorok wielki i zacny, w proroctwie swoiém.

27. Za dni iego * słońce postąpiło na zad, i przydał żywota Królowi;
*2Król.20,11. Izai.38,8.

28. Duchem wielkim widział rzeczy poślednieysze, i cieszył płaczące na Syonie;

29. Pokazał rzeczy przyszłe aż na wieki, i skryte rzeczy, pierwéy niżeli się stały.

Rozdział XLIX.

* Niektóre Króle, Książęta, Proroki i Patryarchy zaleca.

Pamiątka * Iozyaszowa iest iako maść wonna, przyprawiona dziełem Aptekarskiém;
*2Król.22,1.2. 2Kron.34,1.2.

2. W uściech każdego słódka iest iako miód, i iako muzyka na zacnéy biesiedzie.

3. Ten sobie statecznie poczynał w nawróceniu ludu, i zniosł obrzydłe * złości; *2 Król. 23, 4.

4. Obrócił ku PANU serce swoie, a za dni grzesznika zmocnił pobożność.

5. Oprócz Dawida i Ezechyasza i Iozyasza wszyscy się grzechu dopuścili;

6. Bo opuściwszy zakon Naywyższego Królowie Iudscy, odwrócili się.

7. I dał róg ich innym, a sławę ich narodowi obcemu,

8. Którzy spalili * wybrane miasto święte. *2 Król. 25, 9.

9. Bo zepsowało drogi swe za czasu Ieremiasza,

10. I trapiło go, aczkolwiek on * z żywota matki był poświęconym Prorokiem, aby z korzenia wywracał, trapił, i wypleniał, i zasię budował i szczepił. *Ier. 1, 5. 10.

11, Pamiątka Ezechyelowa, który * widział widzenia chwały sobie ukazanéy na wozie Cherubinów,
*Ezech. 1, 4.

12. (Bo prorokował przeciwko nieprzyiaciołom w przykładzie deszczu * walnego, i dobrze sprawował te, którzy prostowali drogi swoie.)
*Ez. 13, 13.

13. I dwunastu Proroków niech będzie pamiątka błogosławiona.

14. Iakoż bardzo wysławiamy Zorobabela! bo on iest * iako sygnet na prawéy ręce; *Aggieusz. 2, 24.

15. Także i Iezusa, * syna Iozedekowego, którzy z dni swoich zbudowali dom, a wynieśli kościół PAński święty, wygotowany na chwałe wieczną.
*3Ezdr,3,2. Agg.2,3.4. Zach.3,1.

16. Między wybranymi był też Nehemiasz, którego długo pamiątka zostawa; ten nam pobudował * mury obalone, i wystawił ** bramy z zaworami, wystawił też zasię i domy nasze. *Neh. 6, 15. **Neh. 7, 1.

17. Żaden nie iest takim stworzony na ziemi iako Enoch; bo wzięty iest * z ziemi. *1 Moy. 5, 24.

18. Nie narodził się też mąż podobny Iózefowi, któryby był wodzem * braci swych, podporą ** ludu, którego kości *** opatrzone są od PANA.
*1 Moy. 50, 18. **1 Moy. 50, 20. 21.
***Ioz. 24, 32.

19. Sem i Set dostąpili chwały między ludźmi; ale Adam nade wszystko między rzeczami stworzonemi.

Rozdział L.

Symona, syna Oniaszowego, wielce wysławia.

Symon, syn Oniaszów, Kapłan wielki, który za żywota swego pobudował dom, a za dni swoich utwierdził lud;

2. Za niego założona iest wysokość w dwóynasob większa, i wysoki parkan około kościoła;

3. Za dni iego małe były naczynia wodne, i wanna miedziana iako kocieł wielki.

4. Ten wiodł staranie o lud swóy, aby do upadku nie przyszedł, i zmocnił miasto i obwarował.

5. Sławnyś był, gdy się lud nawrócił, gdyś wychodził z domu oponami obitego;

6. Byłeś iako iutrzenka pośrzod obłoków, a iako miesiąc pełny czasu swego,

7. I iako tęcza iasna na obłokach sławnych;
8. I iako słońce oświecaiące kościół Naywyższego, iako kwiat róży czasu wiosny,
9. A iako lilia nad wodami ciekącemi, i iako latorostka Libańska czasu wiosny;
10. Iako ogień i kadzidło na ognisku, a naczynie złote zupełne, ozdobione rozmaitym kamieniem drogim;
11. Iako oliwa piękna, wydawaiąca owoce, i cyprys wyniosły aż pod obłoki,
12. Gdy na się brał szatę sławną, a ubierał się w doskonałą chwałę.
13. Przystępuiąc do ołtarza świętego, ozdobił chwałą ubiór święty;
14. A gdy brał cząstki z rąk kapłańskich, sam stał u ogniska przy ołtarzu;
15. (Około niego był poczet braci, iako latorośli cedrowe na Libanie, i obstąpili go iako gałązki palmowe,
16. Także wszyscy synowie Aaronowi w sławie swoiéy, maiący ofiarę PAńską w ręku przed wszystkiém zgromadzeniem Izraelskiém.)
17. A wykonywaiąc posługę przy ołtarzu, aby przygotował ofiarę Naywyższego i Wszechmocnego,
18. Zciągnął rękę swą ku mokrym ofiarom, ofiaruiąc wino czerwone.
19. Przytym wylewał na fundament ołtarza wonność wdzięczną naywyższemu wszech rzeczy Królowi.
20. Tedy zakrzyknąwszy synowie Aaronowi, trąbili na trąbach miedzianych, wydawaiąc bardzo huczny głos na pamiątkę przed Naywyższym.
21. Tedy wszystek lud wespół prędko upadł na ziemię, kłaniaiąc się PANU swemu wszechmogącemu, Bogu naywyższemu.
22. Gdy wzdawali chwałę śpiewacy głosy swymi z wielkim dźwiękiem, a wdzięczny był ten krzyk.
23. Między tym modlił się lud PANU naywyższemu, czyniąc modlitwy przed Bogiem miłosiernym, póki się nie odprawiła chwała PAńska i służby iego nie dokończyli.
24. Potym zstąpiwszy, podniósł ręce swe na wszystko zgromadzenie synów Izraelskich, dawaiąc błogosławieństwo PAńskie usty swemi i chlubiąc się imieniem iego;
25. Tamże zasię pokłon uczynili, aby otrzymali błogosławieństwa od Naywyższego.
26. Przetoż teraz błogosławcie Bogu wszystkich rzeczy, który sam wielkie rzeczy wszędy czyni;
27. Który nas wywyższa z żywota matek, i obchodzi się z nami według miłosierdzia swego;
28. A proście, aby dał pokóy za dni naszych w Izraelu, pokąd dni wieków stawać będzie;
29. A niechay w nas sprawuie dowierność ku miłosierdziu swemu, a niech za dni naszych wybawi nas.
30. Dwu narodów nienawidzi dusza moia, a trzeci nie iest narodem:
31. Tych, którzy osiedli góry Samaryyskie, i mężów, którzy mieszkaią w ziemi Filistyńskiéy, i ludu głupiego, który mieszka w Sychem.
32. W téy księdze napisał o nauce, mądrości, i umieiętności IEzus, syn Syrachów, Ieruzalemczyk, który iako deszcz wylał mądrość ze serca swego.
33. Błogosławiony ten, który się w tych rzeczach ćwiczy, a który ie zkłada do serca swego, stanie się mądrym.
34. Bo ieżliżeby to czynił, będzie do wszystkiego sposobnym, ponieważ światło PAńskie oświeci ścieżki iego, który pobożnym mądrość dawa.
35. PAN niech będzie błogosławiony na wieki. Niech się tak stanie, niech się tak stanie.

Rozdział LI.

Modlitwa Iezusa, syna Syrachowego.

Wysławiać cię będę PANIE, Królu! i chwalić ciebie Boga, zbawiciela mego.
2. Wysławiam imię twoie, żeś był obrońcą i pomocnikiem moim,
3. I zachowałeś ciało moie od zginienia, i od sidła ięzyka potwarnego;
4. Od warg sprawuiących kłamstwo, a przeciwko nieprzyiaciołom moim byłeś mi pomocnikiem;
5. I wybawiłeś mię według wielkiego miłosierdzia imienia twego, od rę-

ręku tych, którzy się byli nagotowali, pożrzeć mię;
6. I z ręku tych, którzy czyhali na zdrowie moie, z wiela ucisków, którem cierpiał;
7. Z ognia, który mię zewsząd dusił, z pośrzodku ognia, żem nie zgorzał;
8. Z głębokości żywota, i od ięzyka nieczystego, i od oskarzenia kłamliwego przed Królem, i od potwarzy ięzyka niesprawiedliwego.
9. Przybliżyłać się iuż była do śmierci dusza moia, a żywot móy był bliski grobu naygłębszego;
10. Obtoczyli mię byli zewsząd, a nie był, ktoby ratował; oglądałem się na ratunek ludzki, ale go nie było.
11. Przetoż wspomniałem na miłosierdzie twoie, PANIE! i na sprawę twoię od wieku,
12. Że wyrywasz te, którzy cię cierpliwie oczekiwaią, a wybawiasz ie z ręki nieprzyiaciół.
13. A tak wyniozszy od ziemi uniżone prożby moie, modliłem się o wybawienie od śmierci;
14. I wzywałem PAna, oyca PAna mego, aby mię nie opuszczał w dzień utrapienia i czasu, któregom od pysznych był z pomocą opuszczony.
15. Będę chwalił imię twoie ustawicznie, i będę ie wysławiał z dziękczynieniem, przeto, że wysłuchana iest modlitwa moia.
16. Boś mię zachował od zginienia, i wybawiłeś mię czasu nieszczęścia.
17. Dla tegoż będę cię wysławiał i chwalił, i będę błogosławił imieniowi twemu, PANIE!
18. Ieszcze młodzieniaszkiem będąc, pierwéy niżelim o co prosił, szukałem mądrości iawnie przez modlitwę swoię;
19. Przed kościołem prosiłem o nię, i aż do końca szukać iéy będę;
20. Rozweseliło się z niéy serce moie, iako z kwiatu doyrzewaiącego się grona; chodziła prosto noga moia,
21. Z młodości moiéy szukałem iéy.
22. Nakłoniwszy trochę ucha mego, nabyłem iéy, i obfitąm znalazł umieiętność.
23. A postąpiwszy w niéy, temu, który mi dał mądrość, oddam chwałę.
24. Bo chęć mam wielką do niéy, i gorąco się mam do dobrego, a nigdy nie będę zawstydzony.
25. Pracowała dusza moia około niéy, a i o głodzie pilnowałem iéy.
26. Ręce moie podniosłem ku górze, a to, co mi nie było wiadomo o niéy, zrozumiałem.
27. Duszę moię udałem ku niéy, a w czystości znalazłem ią.
28. Serce moie miałem skłonne do niéy od początku, dla tegoż nie będę opuszczony;
29. I serce moie nie miało pokoiu, szukaiąc iéy; przetoż dostałem dobréy osiadłości moiéy.
30. Dał mi PAN ięzyk zamiast nadgrody, którym go chwalić będę.
31. Zeydźcie się do mnie nieumieiętni, a mieszkaycie w domu karności.
32. Przecżże się ociągacie? albo co na to mówicie, gdyż dusze wasze bardzo pragną?
33. Otworzyłem usta moie i rzekłem; Nabywaycież iéy sobie bez pieniędzy.
34. Poddaycie szyię waszę pod iarzmo, a niech przyimie dusza wasza karność; albowiem snadnie ią znaleść możecie.
35. Obaczcie oczyma waszemi, żem pracował i znalazłem sobie wielkie odpoczynienie.
36. Nabywaycie umieiętności zamiast wielkiéy liczby śrebra, a zamiast mnóstwa złota otrzymaycie ią.
37. Niech się rozraduie dusza wasza w miłosierdziu Bożém, a nie wstydźcie się za chwałę iego.
38. Odprawuycie w czas dzieło wasze, a da wam zapłatę waszę czasu swego.